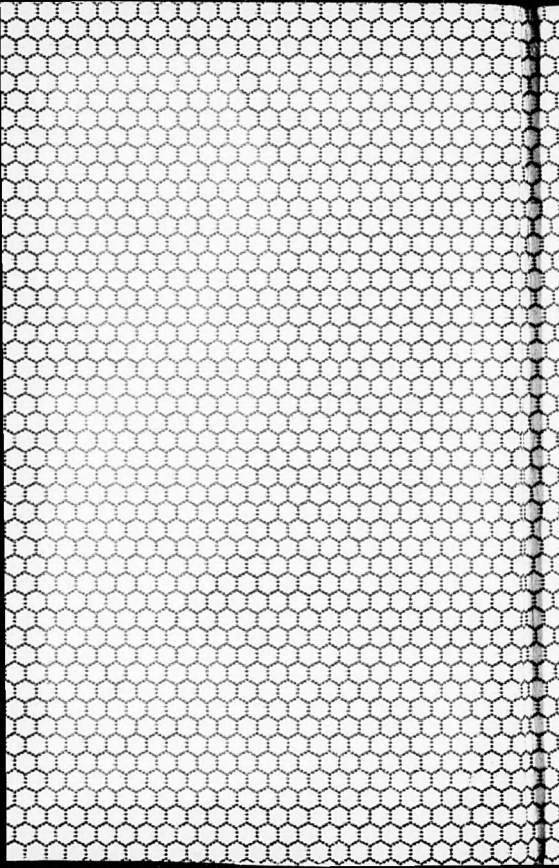
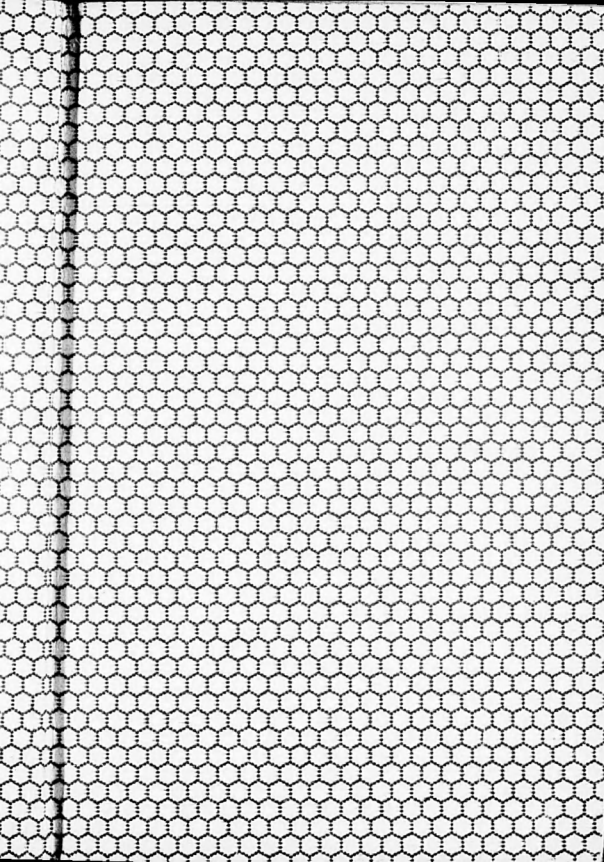
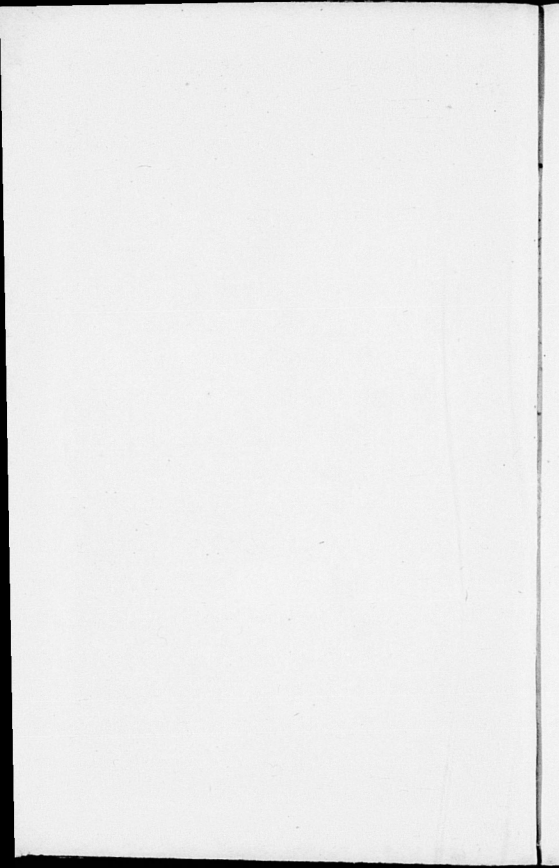

Vak 76A

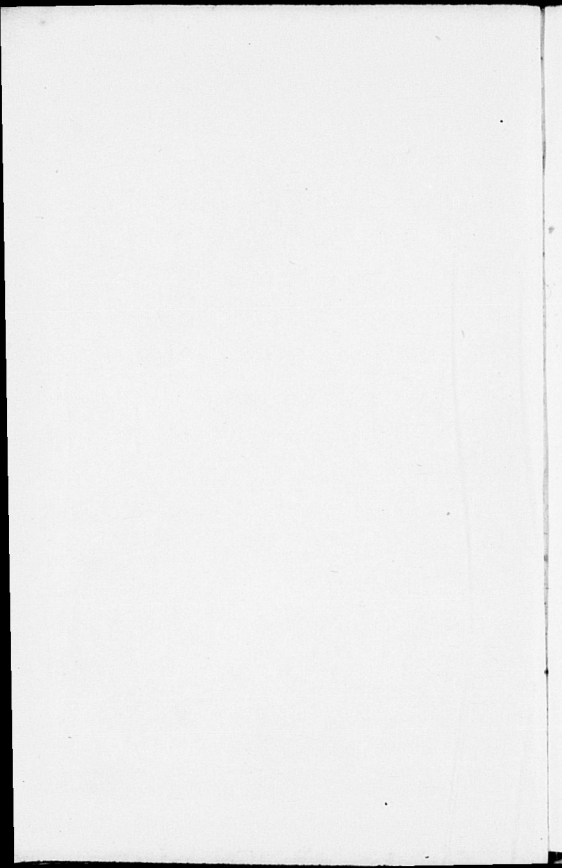
551

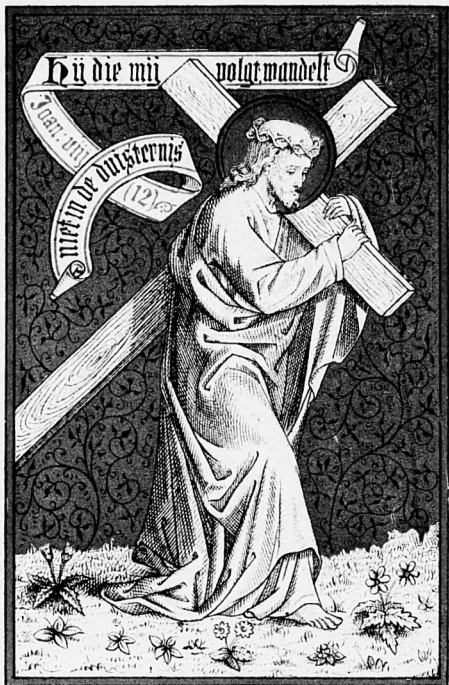

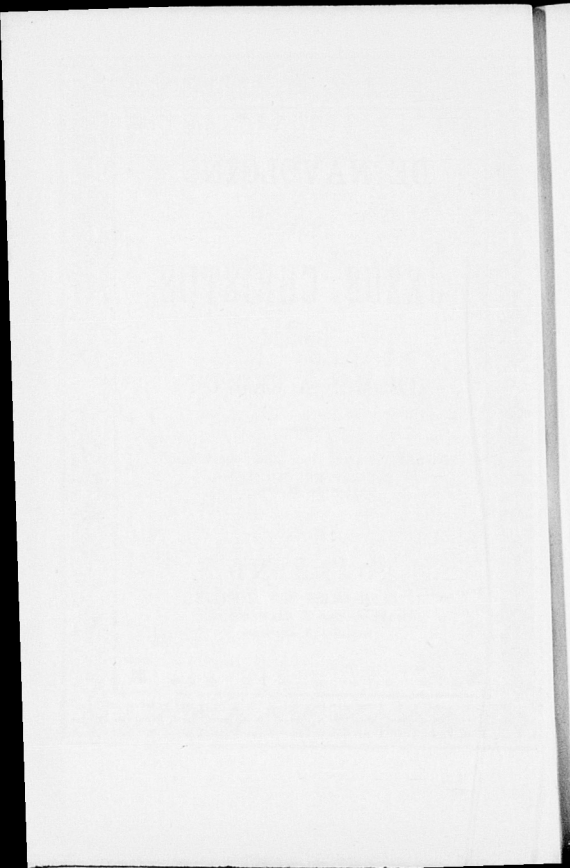

Vak 76A
537

DE NAVOLGING
VAN
JEZUS CHRISTUS
DOOR
THOMAS A KEMPIS.

Nieuwe vertaling door korte overwegingen
gevolgd en gebeden
onder de H. Mis.

ROERMOND,
J. J. ROMEN EN ZONEN,
drukkers van Z. H. den Paus
en van het Bisdóm.

VOORREDE.

»De Navolging van Christus," zegt Fontenelle, »is het schoonste boek, dat ooit uit menschenhanden is voortgekomen, daar het Evangelie niet van menschenhanden is.

Over de voortreffelijkheid van het werk zijn 't allen eens. Veel echter is er geredetwist, of het boek aan den H. Bernardus, aan den vermaarden abbé Gerson, dan wel, gelijk de meesten van oordeel zijn, aan Thomas à Kempis, een kloosterling der orde van den H. Augustinus, die in 't midden der 15e eeuw leefde, moet toegeschreven worden.

Wie ook de schrijver zij, het boek zelf is uitstekend en van groote waarde.

VOORREDE.

Het streven onzer uitgave is: dit heerlijk werk meer nog te verspreiden, te doen kennen en waardeeren. In de vertaling is de eenvoud van het oorspronkelijke zoo getrouw mogelijk nagevolgd, terwijl godvruchtige overwegingen en een II. Misoeffening bij het werk zijn gevoegd.

Wij hopen, dat deze uitgave in menig huisgezin nut en stichting moge aanbrengen.

DE UITGEVERS.

EERSTE BOEK.

Nuttige lessen voor het geestelijk Leven.

HOOFDSTUK I

Dat men Jezus-Christus in ootmoedigheid moet
navolgen en alle ijdelheden der wereld versmaden.

Hij die mij volgt, wandelt niet
in de duisternissen, zegt de Heer
(JOAN. VIII, 12).

Dit zijn de woorden van Christus,
waardoor hij ons aanspoort, zijn leven
en zijne deugden na te volgen, zoo
wij waarlijk verlicht en van alle blind-
heid des harten willen verlost worden.

Dat onze voornaamste studie dus zij

het leven van Jezus-Christus te overwegen.

Want de leering van Christus overtreft alle leeringen der Heiligen; en hij, die den geest van die leering zou bezitten, zou er het hemelsch manna in vinden.

Maar het gebeurt dat velen, niettegenstaande zij dikwijls het Evangelie hooren, daardoor zelden getroffen worden, omdat zij den geest van Christus niet hebben.

Wilt gij dus de woorden van Christus ten volle verstaan en genieten, tracht dan geheel uw leven aan het zijne gelijkvormig te maken.

Wat baat het u, diepzinnige gesprekken te houden over de Drievuldigheid, zoo gij de nederigheid mist, en daardoor aan de Drievuldigheid mishaagt?

Voorwaar, verheven woorden maken niemand heilig en rechtvaardig; maar een deugzaam leven maakt den mensch aangenaam aan God.

Ik wensch liever de ingetogenheid te gevoelen, dan er de beschrijving van te kennen.

Al kendet gij den geheelen Bijbel van buiten, en de zedespreuken van alle wijsgeeren, wat zou u dit alles baten, zonder Gods liefde en genade?

IJdelheid der ijdelheden, en alles is ijdelheid (Eecl. 1, 2), behalve God te beminnen en Hem alleen te dienen.

Het is de hoogste wijsheid, door de wereld te versmaden, zich te spoeden tot het hemelrijk.

IJdelheid dus is het, vergankelijkke rijkdommen te zoeken, en op deze zijne hoop te stellen.

IJdelheid is het, eerbewijzen na te jagen en zich tot hoogen staat te verheffen.

IJdelheid is het, de begeerten van het vleesch in te volgen, en datgene te begeeren, waarvoor wij naderhand zwaar moeten boeten.

IJdelheid is het, een lang leven te

wenschen en zich weinig te bekommeren om een goed leven.

Ijdelheid is het, alleen te letten op het tegenwoordige leven en niet te denken aan hetgeen daarop volgen zal.

Ijdelheid is het, te beminnen wat met alle snelheid voorbijgaat, en zich niet daarheen te spoeden, waar de vreugde eeuwig duurt.

Herinner u dikwijls het woord des wijzen: het oog wordt niet verzadigd door hetgeen het ziet, noch het oor vervuld door hetgeen het hoort (Eccl. 4, 8).

Leg u dus toe om uw hart van de liefde der zichtbare zaken los te rukken, en zoek met vurigheid de onzichtbare goederen.

Zij, die hunne zinnelijkheid volgen, kwetsen hun geweten en verliezen Gods genade.

OVERDENKING.

Om Jezus-Christus volmaakt te beminnen en door de eer, die men Hem

bewijst, de plichten van een waarachtig christen te vervullen, moet men zich beijveren Hem te kennen, te beminnen en na te volgen. Dit is noodzakelijk voor alle christenen, die christen zijn door het geloof, door de liefde en door de navolging van Jezus-Christus. Mee-
nen God te behagen, door verheven denkbeelden, welke men van zijne Godheid heeft, zonder zijne voorbeelden na te volgen, noch te leven zooals Hij geleefd heeft, is de gevaarlijkste van alle dwaasheden.

.....

HOOFDSTUK II

Dat men nederig van zich zelven moet denken

IEDER mensch verlangt uit zijne natuur naar kennis; maar welke waarde heeft de wetenschap zonder de vreeze Gods.

Een nederig landbouwer, die God

dient, is zekerlijk beter dan een hoogmoedig wijsgeer, die met veronachtzaming van zich-zelfen den loop der sterren waarneemt.

Hij, die zich zelfen wel kent, is gering in zijne eigene oogen en schept geen vermaak in den lof der menschen.

Al bezat ik al de wetenschap dezer wereld zonder de liefde te bezitten, wat zou het mij dit helpen voor God, die mij zal oordeelen naar mijne werken?

Matig u in het al te sterk verlangen naar kennis, want in dit verlangen wordt veel verstrooiing en teleurstelling gevonden.

De geleerden willen gaarne gekend zijn, en wijzen genoemd worden.

Veel is er, waarvan de kennis weinig of geen voordeel heeft voor de ziel.

En zeer onverstandig is hij, die zich meer op andere zaken toelegt, dan op hetgeen tot zijne zaligheid dient.

Veel woorden verzadigen de ziel niet, maar een goed leven verkwikt den geest;

en een zuiver geweten schenkt een groot vertrouwen bij God.

Hoe meer en hoe beter gij weet, des te strenger zult gij daarover geoordeeld worden, zoo gij er niet heiliger door hebt geleefd.

Wil u derhalve niet verheffen over eenige kunst of wetenschap, maar vrees veeleer om de u geschonken kennis.

Indien gij denkt veel en goed te weten, herinner u dan dat dit weinig is, in vergelijking bij hetgeen gij niet weet.

Wil niet hoog vliegen, maar belijd veeleer uwe onwetendheid.

Hoe wilt gij u boven anderen stellen, daar er toch velen gevonden worden, die geleerder zijn dan gij en meer ervaren zijn in de wet Gods.

Wilt gij iets nuttigs leeren en weten, wil dan gaarne onbekend blijven en voor niets gerekend worden.

De kennis en verachting van zich zelven, ziedaar de verhevenste en nuttigste wetenschap.

Niets van zich zelven denken en van anderen altijd eene gunstige meening hebben is eene groote wijsheid, ja de volmaaktheid zelve.

Al zaagt gij een ander openlijk zondigen of een zwaren misstap begaan, denk dan niet beter te zijn dan hij; want gij weet niet, hoelang gij in het goede zult volharden.

Allen zijn wij zwak, maar denk dat niemand zwakker is dan gij.

OVERDENKING.

De wetenschap zonder de vreeze Gods is nutteloos. Een eenvoudig man is beter, dan hij, die zich op zijne wijsheid beroemt. De wetenschap zonder de liefde is veeleer nadeelig dan nuttig. Zorg liever een goed geweten te hebben dan wetenschap na te jagen. De wijzen zullen veel strenger geoordeeld worden; schep dus uw behagen in verborgten te blijven.

.....

HOOFDSTUK III

Over de leer der waarheid.

GELUKKIG hij, wien zich de waarheid zelve vertoont, niet in gelijkenissen en voorbijgaande woorden, maar zoo als zij is.

Onze rede en onze zinnen begrijpen slechts weinig en bedriegen ons dikwijls.

Wat baat het, gedurig te twisten over verborgen en duistere zaken, wier onbekendheid ons niet tot beschuldiging zal strekken in het oordeel Gods?

Het is eene groote dwaasheid te verzuimen wat nuttig en noodzakelijk is, om te streven naar het ijdele en schadelijke! Wij hebben oogen en zien niet.

En wat ook raken ons geslachten en soorten?

Hij, tot wien het eeuwig Woord

spreekt, wordt van vele twijfelingen verlost.

Uit dat ééne Woord komt alles voort, en alle schepselen verkondigen het : *Hij is het begin, die ook tot ons spreekt.*

Zonder Hem heeft niemand begrip, kan niemand rechtvaardig oordeelen.

Hij, voor wien dat ééne Woord alles is, en die alles tot dat ééne Woord terugbrengt, en alles in dat ééne Woord ziet, kan gelijkmoedig zijn en zijn hart zal in de vrede Gods blijven.

O Waarheid, die God zelf zijt, maak mij één met U in eeuwige liefde.

Het verdriet mij dikwijls, veel te lezen of te hooren : in U is alles wat ik wil en verlang.

Dat alle leeraars zwijgen, dat alle schepselen verstommen voor uw aanschijn : Gij alleen, o spreek Gij tot mij.

Hoe meer iemand in zich zelve gekeerd en inwendig eenvoudiger is, des te meer en te verhevener dingen begrijpt hij zonder moeite; omdat hij het licht

elingen voor zijn verstand van den hemel ontvangt.

Een zuivere, eenvoudige en gelijkmoedige geest is nooit verstrooid, te midden zelfs van de talrijkste bezigheden, omdat hij alles tot eer van God verricht en zich tracht vrij te houden van alle zelfzucht.

Wat hindert en kwelt u meer, dan de onverstorven neiging uws harten?

Een goed en godvruchtig mensch regelt te voren inwendig de handelingen, die hij uitwendig moet verrichten. En deze slepen hem niet mede naar de begeerten van zijne bedorven neiging, maar hij onderwerpt ze aan het oordeel der gezonde rede.

Wie heeft zwaarder strijd dan hij, die zich zelve poogt te overwinnen?

En dit moet ons voornaamste streven zijn: namelijk, ons zelve te overwinnen, dagelijks meer macht over ons zelve te verkrijgen en voortgang te maken in de deugd.

Alle volmaaktheid in dit leven is niet altijd gemengd met eenige onvolmaaktheid, en onze zienswijze is nooit van alle duisterheid bevrijd.

De nederige kennis van zich zelf is een zekerder weg om tot God te gaan, dan een diepzinnig wetenschappelijk onderzoek.

Niet dat de wetenschap te misprijzen is, want zij is op zich zelf beschouwd goed en door God voorgeschreven; maar men moet toch altijd de voorkeur geven aan een zuiver geweten en een deugzaam leven.

Doch omdat velen zich meer bekommeren om kennis te verkrijgen dan om wel te leven, dwalen zij dikwijls, en trekken bijna geene, of althans weinige vruchten van hunne geleerdheid.

O! als zij zich evenzeer beijverden om hunne gebreken uit te roeien en deugden aan te kweeken, als zij nu doen om vraagstukken te onderzoeken, zou men zooveel kwaad en ergernis

leven is
olmaakt-
ooit van

zelve
God te
schap-

rijzen
ouwd
maar
geven
eugd-

om-
om
, en
nige

en
en
nu
n,
is

niet zien onder het volk, noch zooveel verslapping in de kloosters.

Voorwaar, op den dag des oordeels zal ons niet gevraagd worden wat wij gelezen, maar wat wij gedaan hebben; niet of wij wel gesproken, maar of wij wel geleefd hebben.

Zeg mij, waar zijn nu al die meesters en leeraars, die gij goed gekend hebt toen zij nog leefden en die door hunne wetenschap uitblonken?

Anderen bezitten nu hunne plaatsen en ik weet niet, of deze wel ooit aan hen denken. In hun leven schenen zij iets te zijn, en nu zwijgt men van hen.

O, hoe spoedig gaat de glorie der wereld voorbij! Gave God, dat hun leven aan hunne wetenschap hadde beantwoord! Dan zouden zij met vrucht hebben gelezen en gestudeerd.

Maar helaas! Hoe velen gaan in deze eeuw verloren door het vergeten van den godsdienst en de verblindings eener ijdele wetenschap!

En omdat zij liever groot zijn dan nederig, vergaan zij in hunne ijdele gedachten.

Waarlijk groot is hij, die eene groote liefde tot God heeft.

Waarlijk groot is hij, die gering is in zijn eigen oogen en alle wereldsche eer voor niets rekent.

Waarlijk wijs is hij, die *al het aard-sche als slijk acht, om Christus te winnen.*

De ware wetenschap heeft hij, die den wil Gods volbrengt en zijn eigen wil verzaakt.

OVERDENKING.

Men moet de waarheden bestuderen, niet alleen om ze te weten, maar ook om ze in beoefening te brengen; men moet Gods eeuwig woord aanhooren, dat meer tot het hart doordringt dan wel tot het verstand; men behoort te weten wat ons geluk bevorderen kan en de middelen te baat nemen; dat is de wijsheid van een christen.

HOOFDSTUK IV

Over de omzichtigheid, waarmede men moet handelen.

MEN moet niet ieder woord gelooven, noch elke neiging volgen, maar men moet elke zaak met omzichtigheid en bedaardheid volgens God wikken en wegen.

Helaas ! dikwijls gelooft en zegt men van een ander gemakkelijker kwaad dan goed; zoo zwak zijn wij !

Maar volmaakte zielen gelooven niet licht alles wat men hun verhaalt, omdat zij de menschelijke zwakheid kennen, die tot het kwade overhelt en in hare woorden lichtelijk zondigt.

Het is eene groote wijsheid; niet overijlend te zijn in hetgeen men moet doen, en niet hardnekkig vast te houden aan zijn eigen gevoelen.

Tot deze wijsheid behoort ook, dat wij geen geloof slaan aan alles, wat de

menschen zeggen, en hetgeen wij hooren of gelooven niet terstond weder aan anderen vertellen.

Houd raad met een verstandig en nauwgezet man, en laat u liever onder-richten door iemand die beter is, dan uwe eigen bevindingen op te volgen.

Een goed leven maakt den mensch wijs volgens God en in vele zaken ervaren.

Hoe nederiger en ondergeschikter iemand aan God is, des te wijzer en vreedzamer zal hij zijn in alle dingen.

OVERDENKING.

Gij moet niet alles op het eerste woord gelooven. Daar niemand zich zelve kent, kan niemand ook zijn eigen leidsman zijn; de wijsheid vordert dat wij geene schrede doen, zonder vooraf geraadpleegd te hebben met onderwerping en nederigheid. Dit waarachtig mistrouwen van zich zelve behoedt ons voor den val, en zuivert onze harten.

De raad, zegt de H. Schrift, zal u bewaren en van den slechten weg af trekken.

HOOFDSTUK V

Over de wijze om de H. Schrift te lezen.

MEN moet in de H. Schrift geene welsprekendheid, doch waarheid zoeken.

Geheel de H. Schriftuur moet gelezen worden in den geest, waarin zij geschreven is.

Wij moeten in de Schriftuur meer naar de nuttigheid dan naar de sierlijkheid der taal zoeken.

Wij moeten even gaarne eenvoudige en godvruchtige, als diepzinnige en verheven boeken lezen.

Laat het gezag van een schrijver u niet treffen, hetzij hij gering of voor-

naam in de letterkunde is geweest, maar dat de liefde tot de zuivere waarheid u aanspore tot lezen.

Vraag niet wie dit gezegd heeft, maar let op wat er gezegd wordt.

De menschen gaan voorbij, maar de waarheid des Heeren blijft in eeuwigheid.

God spreekt door allerlei personen en op verschillende wijzen tot ons.

Onze nieuwsgierigheid is ons dikwijls schadelijk in het lezen der H. Schrift, wanneer wij willen begrijpen en onderzoeken, wat wij in eenvoudigheid moeten voorbijgaan.

Wilt gij nut uit uwe lezing trekken, lees dan met nederigheid, eenvoud en geloof, en begeer nooit voor geleerd door te gaan (veracht ook nooit de lessen eens grijsaards).

Vraag gaarne, luister zwijgend naar de woorden der Heiligen, want deze worden niet nutteloos gezegd.

OVERDENKING.

Wat omvat het verstand? bijna niets. Het geloof daarentegen omvat het oneindige. Derhalve is hij, die gelooft, veel verhevener dan hij, die redeneert. De eenvoudigheid des harten is verkienselijk boven de wetenschap, die trotschheid voortbrengt, en daardoor den eersten mensch heeft doen vallen. De nederigheid is dus zeer noodzakelijk om uit heilige boeken vruchten te trekken en reeds heeft men veel genoten, wanneer men begrijpt hoezeer zij boven ons zwak en beperkt verstand verheven zijn.

HOOFDSTUK VI

Dat men zijne hartstochten moet bestrijden.

OODRA de mensch eene ongeregelde begeerte naar iets heeft, wordt hij terstond inwendig ongerust.

De hoogmoedige en de gierigaard hebben nimmer rust, maar de armen en nederigen van geest genieten een overvloedigen vrede.

De mensch, die nog niet volmaakt inwendig verstorven is, wordt spoedig bekoord en zelfs in kleine en nietige zaken overwonnen.

Die zwak is van geest, nu en dan nog vleeschelijk en tot het zinnelijke geneigd, kan zich moeielijk geheel van aardsche begeerten ontdoen.

En daarom heeft hij dikwijls droefheid, als hij er zich aan onttrekt; en wordt hij lichtelijk ongeduldig als hem iemand weerstaat.

Doch heeft hij verkregen, hetgeen hij onbehoorlijk begeerde, dan wordt hij terstond door gewetenswroeging gekweld, omdat hij zijn hartstocht heeft ingevolgd, die hem niet heeft geholpen tot den vrede, dien hij zocht.

Het is door het bestrijden der hartstochten en niet door daaraan toetegen

dat men den waren vrede des harten vindt.

Er is dus geen vrede in het hart van den vleeschelijken mensch, van den mensch, die zich aan de wereld overgeeft. De vrede is het deel van den vurigen en geestelijken mensch.

OVERDENKING.

De vrede des harten is, na de genade Gods, de grootste van alle weldaden; wij moeten alles beproeven om dien in ons te bewaren. Doch die vrede des harten kunnen wij niet vinden noch bewaren, dan wanneer wij onze hartstoch'en, onze ongeregelde neigingen bedwingen; want hoe meer wij die willen voldoen, hoe minder wij tevreden zijn; doch hoe meer wij strijden, hoe minder moeielijkheid zij ons aanbrengen; hoe meer tegenstand wij bieden, hoe eer zij ons laten rusten.

.....

HOOFDSTUK VII

Weest nederig en verwacht alles van God.

YDEL is hij, die zijne hoop stelt op de menschen of op eenig scheepsel.

Uit liefde tot Jezus-Christus, schaam u niet anderen te dienen, en in deze wereld voor arm te worden aangezien.

Steun niet op u zelve, maar vestig uwe hoop op God alleen.

Doe wat gij kunt, en God zal uwen goeden wil te hulp komen.

Stel geen vertrouwen in uwe wetenschap of in de schranderheid van eenig sterveling, maar vertrouw liever op de genade van God, die den nederige bijstaat en den hoogmoedige vernedert.

Beroem u niet op rijkdommen, zoo gij die bezit, noch op vrienden, omdat zij machtig zijn; maar stel uwen roem in God, die alles geeft, en vooral zich zelve aan u verlangt te geven.

Verhef u niet op lichaamskracht of schoonheid, die door eene geringe ongesteldheid wordt weggenomen en mismaakt.

Schep geen behagen in u zelve om uwe bekwaamheden of uw vernuft, uit vreeze van te mishagen aan God, aan wien alle goed behoort, wat gij van nature zoudt kunnen bezitten.

Acht u zelve niet beter dan anderen, opdat gij misschien niet voor slechter gehouden wordt in het oog van God, die weet wat in den mensch omgaat.

Wees niet trotsch op uwe goede werken; want Gods oordeel is anders dan dat der menschen, en aan Hem mishaagt dikwijls wat aan de menschen behaagt.

Hebt gij iets goeds, geloof dan dat anderen nog beters hebben, opdat gij de deugd der ootmoedigheid moogt bewaren.

Het schaadt niet, zoo gij u beneden allen stelt; het schaadt echter zeer veel

zoo gij u ook maar boven één enkele verheft.

Met den nederige is een bestendige vrede, doch in het hart van den hoogmoedige wonen veelal naijver en toorn.

OVERDENKING.

Stel al uwe hoop op God, en reken niet op den steun der menschen, noch op menschelijke wijsheid en tel voor niets alle aardse grootheid. Bedwingen wij onzen hoogmoed, die, niettegenstaande onze ellende in onze gevallen natuur is ingeworteld. Gelooven wij ons dus niet deugdzamer dan wij zijn; maar laat ons de oordeelen Gods vreezen, die aan niemand bekend zijn. Gij moet altijd de anderen beter achten dan u zelven, en u stellen op de laagste plaats.

HOOFDSTUK VIII

Over de keuze van een goeden vriend en het
gevaar eener al te groote gemeenzaamheid,

PEN uw hart niet aan elk mensch,
maar vertrouw uwe zaken aan
een wijs en godvreezend man.

Heb weinig omgang met jonge lieden
en menschen uit de wereld.

Wil de rijken niet vleien, en ver-
schijn niet gaarne bij de grooten.

Houd omgang met nederige en een-
voudige, met godvruchtige en brave
lieden, en onderhoud u slechts over
hetgeen u stichten kan.

Wees niet gemeenzaam met eenige
vrouw: maar beveel aan God alle de-
gene, die deugdzaam zijn.

Wensch alleen met God en zijne
Engelen gemeenzaam te zijn en vermijd
de bekendheid met de menschen.

Men moet liefde hebben tot alle

mensehen, maar gemeenzaamheid is niet aan te raden.

Het gebeurt somtijds, dat een onbekend persoon door zijn goeden naam aller achting geniet, en evenwel zoodra hij tegenwoordig is, een zekeren afkeer inboezemt.

Wij gelooven somtijds anderen aangenaam te zijn door onzen omgang, en weldra beginnen wij hun te mishagen om de fouten, die zij in ons ontdekken.

OVERDENKING.

Geef u niet te veel aan de menschen over en leg uwe zaken slechts bloot met groote bescheidenheid. Zoeken wij geen omgang met de rijken, maar laat ons een wijzen man tot vriend kiezen. Even nuttig als de liefde tot den evenmensch is, zoo gevaarlijk is de gemeenzaamheid. Dat onze omgang in den hemel zij, zegt de Apostel.

.....

HOOFDSTUK IX

Over de gehoorzaamheid en dat men niet
hardnekkig aan zijne eigene zienswijze
moet blijven vasthouden.

HET is iets zeer verhevens, in gehoorzaamheid, onder een overste te leven en niet van zich zelve af te hangen.

Het is veiliger te gehoorzamen dan te gebieden.

Velen gehoorzamen meer uit noodzakelijkheid, dan uit liefde; dragen dien ten gevolge de gehoorzaamheid als eene straf en morren lichtelijk.

Ook zullen zij de vrijheid des geestes nooit verwerven, tenzij zij zich geheel hun hart onderwerpen om God.

Ga waarheen gij wilt: nergens zult gij rust vinden dan in eene nederige onderwerping aan het bestuur van een overste.

De gedachte dat plaatsverandering verbetering zou aanbrengen, heeft menig mensch bedrogen.

Het is waar dat ieder mensch gaarne naar eigen goeddunken handelt en zich meer genegen vindt tot hen, die met hem in denkwijze, overeenstemmen.

Maar als Christus in ons midden is, zijn wij om vrede te houden, dikwijls genoodzaakt ons eigen gevoelens te laten varen.

Wie is zoo wijs, dat hij alles volkomen weet?

Daarom, wil niet al te veel op uw eigen gevoelens steunen, maar aanhoor ook gaarne het gevoelens van anderen.

Is uw gevoelens goed, en verlaat gij dit ter wille Gods, om dat van een ander te volgen, zoo zult gij veel meer voordeel daaruit trekken.

Ik heb dikwijls hooren zeggen, dat het veiliger is raad te aanhooren en te ontvangen, dan raad te geven.

Het kan ook gebeuren, dat ieders ge-

voelen goed is; doch voor anderen niet onder te willen doen, wanneer de omstandigheid of de rede zulks eischt, is een teeken van hoogmoed en hardnekkigheid.

OVERDENKING.

Christus is gehoorzaam geweest tot den dood, ja tot den dood des kruises. Daarom is het beter te gehoorzamen dan te bevelen en moeten wij ons gewillig aan anderen onderwerpen. Het is veiliger raad te ontvangen dan raad te geven, en gaarne moeten wij onze eigene meening ten offer brengen voor die van anderen. Het is in de gehoorzaamheid, dat de vrede gelegen is; zij is het, die ons bewaart voor de dwaling en de zonde. Want de dwaling is de gedachte van een feilbaren geest, die geen meester wil erkennen, doch slechts aan zich zelve gehoorzaamt; eveneens is de zonde de handeling van een bedorven wil, die geen meester erkent en zich

zelve slechts gehoorzaamt. Laat ons dan alleen gehoorzamen aan de menschen, ter wille van God, om ons te ontdoen van de slavernij onzer harts-tochten en van den mensch, om zoodoende de ware vrijheid der kinderen Gods te genieten.

.....

HOOFDSTUK X

Over de onnuttige gesprekken en de wijze waarop men zich moet onderhouden.

VERMIJD zooveel gij kunt het gewoel der wenschen, want gesprekken, over hetgeen in de wereld voorvalt, zijn zeer nadeelig, ook dan zelfs, als zij met eene zuivere bedoeling gevoerd worden.

Want spoedig worden wij besmet en verrast door de ijdelheid.

Dikwijls gebeurt het mij, dat ik

wenschte gezwezen te hebben en niet onder de menschen te zijn geweest.

Maar waarom spreken en praten wij zoo gaarne met elkander, terwijl wij toch zoo zeldzaam tot de stilte terugkeeren met een onbezwaard geweten?

Dit komt, omdat wij door die gesprekken een wederkeerigen troost zoeken en verkwikking voor ons, door verschillende gedachten, vermoeid hart.

En dan nog spreken en denken wij het liefst over dingen, die wij beminnen of begeeren of over hetgeen ons tegenstaat.

Maar dikwijls helaas! te vergeefs. Want deze uitwendige troost is geen gering beletsel voor de inwendige en goddelijke vertroosting.

Men moet derhalve waken en bidden, om den tijd niet vruchteloos te laten voorbijgaan.

Zoo het geoorloofd en nuttig is te spreken, spreek dan over hetgeen u stichten kan.

De kwade gewoonte en de weinige bezorgdheid voor onze volmaking, zijn veelal oorzaak, dat wij zoo onvoorzichtig in het spreken zijn.

Een godvruchtig gesprek evenwel over geestelijke zaken, vooral waar personen eensgezind in God zich met elkander onderhouden, helpt niet weinig tot den vooruitgang in volmaaktheid.

OVERDENKING.

Vermijd de menigte en de beweging en meng u niet in onnutte gesprekken, maar onderhoud u slechts over zaken die u stichten kunnen. Men kan geen troost vinden in veel te spreken, want men verkwist daarmede den tijd, dien men moest gebruiken om den hemel te verdienen. De kostbaarheid van den tijd is te groot om hem te verkwisten hij is afgemeten en wie weet of ons nog een enkel uur zal verleend worden.

HOOFDSTUK XI

Over den ijver, dien wij moeten aanwenden
om onze hartstochten te overwinnen en
den vrede te bekomen.

Wij zouden een grooten vrede genieten, als wij ons niet wilden bemoeien met de gezegden en daden van anderen, en met dingen, die ons niet aangaan.

Hoe kan hij lang in vrede blijven, die zich in zaken van anderen mengt, die het uitwendige zoekt en zelden of nooit in zich zelven keert?

Zalig zijn de eenvoudigen, want zij zullen een grooten vrede genieten.

Waardoor hebben eenige Heiligen zulk een heogen trap van volmaaktheid en beschouwing bereikt?

Hierdoor dat zij zich geheel en al van het aardsehe ontteden en geheel met God vereenigd, zich uitsluitend bezig hielden met hunne eigene zaligheid.

Maar wij, wij houden ons te veel bezig met onze eigene hartstochten, en bekommeren ons te zeer om het vergankelijke.

Het zal zeer zelden voorkomen, dat wij eene enkele ondeugd volkomen uitroeien en dewijl wij geen ijver gevoelen om vooruit te gaan, blijven wij zoo koud en flauw.

Als wij volmaakt aan ons zelve verstorven en minder aan het aardse gehecht waren, zouden wij ook het goddelijke kunnen smaken en iets ontdekken van die hemelsche beschouwing.

Het grootste, ja het eenig beletsel is, dat wij aan hartstochten en begeerlijkheden verslaafd, niet trachten den volmaakten weg der heiligen in te slaan.

Wanneer ons eenigen tegenspoed overkomt, worden wij al te spoedig ontmoedigd en zoeken wij menschelijke vertroosting.

Indien wij als krachtige mannen poogden stand te houden in den strijd,

zouden wij voorzeker de hulp des hemels over ons zien nederdalen.

Zoo wij den vooruitgang in het christelijk leven alleen in uitwendige oefeningen doen bestaan, dan is onze godsvrucht haar einde nabij.

Doch, zetten wij de bijl aan den wortel, om van onze hartstochten gezuiverd, onze ziel in vrede te mogen bezitten.

Indien wij elk jaar één enkelen hartstocht uitroeiden, zouden wij spoedig volmaakte mannen worden.

Maar daarentegen bemerken wij dikwijls, dat wij in het begin onzer bekeering beter en vlekkelloozer waren, dan thans, na de vele jaren van ons kloosterleven.

Onze vurigheid en volmaaktheid behoorden dagelijks aan te groeien; maar tegenwoordig geldt het reeds zeer veel als iemand een gedeelte van zijn eersten ijver heeft kunnen behouden.

Als wij ons in 't begin eenige moeite

gaven, dan zou ons het overige veel gemakkelijker vallen.

Het is moeielijk zijne gewoonten af te leggen, maar moeielijker nog is het zijn eigen wil tegen te gaan.

Maar als gij het kleine en lichte niet overwint, wanneer zult gij dan de grootere moeielikheden te boven komen?

Bestrijd den hartstocht in zijn oorsprong, leg uwe kwade gewoonten af, opdat zij u niet in grootere moeielijkheid brengen.

O als gij u bedacht, welken vrede gij u zoudt bezorgen, en welke blijdschap gij anderen zoudt aandoen door u goed te gedragen, ik geloof dat gij dan wel meer ijver zoudt hebben voor uwen geestelijken vooruitgang.

OVERDENKING.

Ik laat u mijnen vrede, Ik geef u mijnen vrede, niet den vrede, dien de wereld geeft. Wat al zoetheid, wat al teedere liefde ligt er in deze woorden van Jezus-

Christus, maar ook tevens welk eene gewichtige les! Alle menschen verlangen den vrede; maar er is een tweevoudige vrede: de vrede van Jezus-Christus en de vrede der wereld. De wereld zegt tot den eerzuchtige: de begeerte naar eerampten kwelt u; klim op, verhef u. Tot den gierigaard zegt zij: de dorst naar rijkdommen verteert u; stapel, stapel op zonder ophouden. Zij zegt tot den wereldling, die door zijne begeerlijkheden gekweld wordt: verzadig u aan alle vermaken. In één woord, elken hartstocht roept zij toe: geniet en gij zult vrede hebben. Bedriegelijke belofte! kommer, droefheid, onrust, walging en wroeging, ziedaarden vrede van de wereld. Jezus zegt: overwin u zelven, bestrijd uwe begeerten, betengel uwe driften, breidel uwe hartstochten, en de ziel, die naar zijne geboden luistert, geniet eene onuitsprekelijke kalmte. De kommer des levens, smart, onrechtvaardigheid, ver-

volging, niets stoort haren vrede, en die hemelsche vrede, die alle denkbeeld overtreft, blijft haar bij, tot aan haar laatsten ademtocht en volgt haar in den hemel, waar haar geluk volkomen wordt.

HOOFDSTUK XII

Hoe nuttig en voordeelig het lijden is

Nu en dan eenige moeielijkheid en tegenspoed zijn ons voordeelig, omdat zij den mensch dikwijls herinneren, dat hij zich als banneling moet achten en zijne hoop niet op eenige zaak der wereld moet stellen.

Het is nuttig dat wij somtijds tegenspraak lijden en men eene slechte en ongunstige gedachte van ons heeft, al is ook ons gedrag en onze meening goed. Dit helpt dikwijls veel tot de nederigheid en beschermt ons tegen den ijdel en roem.

Want dan zoeken wij veel meer God tot inwendigen getuige, als wij uitwendig door de menschen worden misacht en er omtrent ons eene kwade meening bestaat.

Daarom moest de mensch zich zoo in God versterken, dat hij geene behoefte had aan menschelijken troost.

Als een mensch van goeden wil bekoord of door slechte gedachten gekweld wordt, dan gevoelt hij, dat hij God noodig heeft, en ziet hij meer in, dat hij zonder Hem tot niets goeds in staat is.

Dan wordt hij droevig, zucht en bidt om de ellende, die hij lijdt.

Het verdriet hem nog langer te leven en hij wenscht, dat de dood kome, opdat hij moge ontbonden worden en met Christus wezen.

Ook ziet hij dan wel in, dat volmaakte rust en volkomen vrede in deze wereld niet kunnen bestaan.

OVERDENKING.

Eerst in tegenspoed kan ieder onzer zien wat hij waarlijk is. *Wat weet hij, die niet beproefd is?* De mensch wien alles medeloopt is aan een groot gevaar blootgesteld; want het is zeer te vreezen, dat zijne ziel in een diepen slaap gedompeld wordt, en men hem op het uur van ontwaken zal zeggen: *Weet, dat gij uw loon reeds op aarde hebt ontvangen.* Hier op aarde is het lijden een teeken van voorbeschikking; het oefent ons in de deugd, het verschaft ons nieuwe gelegenheid om verdiensten te vergaderen en maakt ons gelijk aan den Zoon Gods, van wien geschreven staat: *De Christus moest lijden en aldus zijne heerlijkheid binnengaan.*

.....

HOOFDSTUK XIII

Hoe men aan de bekoringen weerstand
moet bieden.

ZOOLANG wij op de wereld leven,
kunnen wij niet van kwelling en
bekoring vrij zijn.

Van daar dat in het boek Job geschreven staat: *De bekoring is het leven van den mensch op aarde.*

Daarom moet iedereen op zijne hoede zijn tegen de bekoringen, die hem overkomen, en waken en bidden, opdat de duivel, die nooit slaapt, maar rondloopt, zoekende wien hij zat verstin- den, geene gelegenheid vinde om hem te verrassen.

Er is niemand zoo volmaakt en heilig of hij heeft bekoringen, en wij kunnen er nooit geheel vrij van zijn.

Evenwel zijn de bekoringen den mensch zeer nuttig, hoe lastig en moeielijk zij ook mogen zijn, want door de

bekoringen wordt de mensch verneed, gereinigd en onderwezen.

Alle Heiligen hebben met vele moeilijkheden en bekoringen te kampen gehad en zoo hunne zaligheid bewerkt.

En die de bekoringen niet hebben kunnen doorstaan, zijn verworpen geworden en afgevallen.

Er is geene orde, zoo heilig, geene plaats, zoo geheim, of er zijn bekoringen en tegenspoeden.

De mensch is nooit geheel veilig tegen de bekoringen, zoolang hij leeft; omdat wij de kiem der bekoringen in ons zelven dragen.

Want daar wij in begeerlijkheid geboren zijn, volgt de eene bekoring de andere, en altijd zullen wij iets te lijden hebben, omdat wij de gaaf van ons geluk hebben verloren.

Velen trachten de bekoringen te ontvluchten en daarom vallen zij in nog zwaardere.

Door de vlucht alleen kunnen wij

niet overwinnen; maar door geduld en waarachtige nederigheid worden wij sterker, dan al onze vijanden.

Hij, die alleen uitwendig snoeit en den wortel niet uitroeit, zal weinig voortgang maken; ja, de bekoringen zullen nog spoediger tot hem terugkeeren en zijn toestand zal nog erger zijn.

Langzamerhand, en door geduld en langmoedigheid, zult gij met Gods hulp beter overwinnen, dan door onrustige en hardnekkige gestrengheid.

Vraag in de bekoring meermalen raad, en behandel hem, die bekoord wordt niet gestreng, maar verleen hem troost, gelijk gij zoudt wenschen, dat men u dede.

De omstandigheid van onzen geest, het weinige vertrouwen, dat wij op God stellen is de oorsprong van alle bekoringen; want gelijk een schip zonder roer, door de golven heen en weer geslingerd wordt, zoo ook wordt de mensch, die onstandvastig is en zijne

goede voornemens verlaat, door verschillende bekoringen gekweld.

Het vuur beproeft het ijzer, en de bekoring den rechtvaardigen mensch.

Wij weten dikwijls niet wat wij kunnen; maar de bekoring toont ons wat wij zijn.

Men moet evenwel waken, vooral in het begin van de bekoring; omdat wij den vijand dan des te gemakkelijker kunnen overwinnen, indien wij hem volstrekt den ingang tot onze ziel weigeren, en hem zoodra hij klopt moedig buiten de deur zetten.

Van daar zeide zeker iemand :

Weersta in het begin, want is eenmaal het kwaad
Te diep geworteld, dan komt medecijn te laat.

Eerst komt in den geest eene eenvoudige gedachte op, vervolgens eene levendige voorstelling, daarna het behagen, de slechte ontroering en de toestemming.

En zoo komt allengs de booze vijand

geheel binnen, indien men hem in het begin geen weerstand biedt.

En hoe langer iemand draalt om weerstand te bieden, des te zwakker wordt hij dagelijks, en des te sterker wordt de vijand.

Eenigen hebben de zwaarste beko- ring in het begin hunner bekeering, anderen op het einde.

Er zijn er, die geheel hun leven door, met bekoringen te kampen hebben.

Sommigen worden slechts licht be- koord, volgens de wijsheid en recht- vaardigheid Gods, die den toestand en de verdiensten der menschen in aan- merking neemt, en alles tot heil zijner uitverkorenen beschikt.

Wij moeten derhalve niet wanhopen als wij bekoord worden, maar God des te vuriger smeeken, dat Hij zich ge- waardige ons in alle kwellings bij te staan; *Hij immers staat ons bij, volgens het woord van den H. Paulus, in de bekoring om die te kunnen doorstaan.*

Onderwerpen wij ons dus aan God in iedere bekoring en kwellling, omdat Hij de nederigen van geest zal zalig maken en verheffen.

Het is juist in de bekoringen en wederwaardigheden, dat de mensch ziet hoever hij is gevorderd; zijne verdiensten worden grooter en zijne deugd meer schitterend.

Het is niet moeielijk godvruchtig en vurig te zijn, wanneer men geene moeielijkheid heeft; maar hij, die zich in tijden van toegenspoed door geduld staande houdt, mag op grootere volmaaktheid hopen.

Er zijn menschen, die zich staande houden in groote bekoringen, alhoewel zij dagelijks door kleinere overwonnen worden; dit geschiedt, opdat zij, hierdoor vernederd, in grootere bekoringen niet op zich zelve zouden steunen, dewijl zij in kleinere zoo zwak zijn.

aan God

s, omdat

zal zalig

en we-

sch ziet

erdien-

deugd

tig en

geene

e zich

eduld

e vol-

ande

ewel

nen

ier-

rin-

en-

vak

OVERDENKING.

Er bestaat geen redelijk schepsel op aarde of het is aan bekoringen onderhevig. Zij zuiveren, beproeven, onderwijzen en vernederen ons. Het is juist niet alleen door de vlucht of door een hardnekkigen tegenstand, dat men ze overwint, maar door een gelaten geduld en door het vertrouwen op Gods wil. Toch moeten wij volgens het gebod van God: »*Waakt en bidt*», op onze hoede zijn. In het begin overwint men de bekoring gemakkelijk. doch laat men haar wortel schieten, dan gaat dit met zeer vele moeite gepaard; en meestal zal men bezwijken.

HOOFDSTUK XIV

Dat men het lichtvaardig oordeel moet vermijden.

WERP een blik op u zelve en wacht u de daden van anderen te beoordeelen. In het beoordeelen van ande-

ren geeft de mensch zich vergeefsche moeite, dwaalt hij dikwijls en zondigt hij lichtelijk; door zich zelven echter te beoordeelen en te onderzoeken, verricht hij altijd een vruchtbaar werk.

Volgens de neiging van ons hart beoordeelen wij veelal de zaken verkeerd, want door onze eigenliefde verliezen wij lichtelijk onze juistheid van oordeel.

Als God altijd het eenig voorwerp van ons streven was, dan zouden wij niet zoo licht gestoord worden als men ons gevoelen weerstaat.

Maar dikwijls is er iets in of buiten ons, dat ons evenzeer aanzet.

Velen zoeken heimelijk zich zelven in hetgeen zij doen, zonder dat zij zulks bemerken.

Zij schijnen zelfs den waren vrede te bezitten, zoolang alles volgens hun wil en hunne denkwijze geschiedt; gaat het echter anders dan zij begeeren, dan worden zij terstond ontroerd en bedroefd.

Om verschil van meening en opvatting ontstaan maar al te dikwijls twist en tweedracht onder vrienden en burgers, onder kloosterlingen en godvruchtigen.

Eene oude gewoonte wordt moeielijk afgelegd, en niemand wil gaarne verder gebracht worden, dan zijn eigen oog reikt.

Zoo gij voortgaat meer op uwe rede of verstand te steunen dan op de deugd van onderwerping, die Jezus-Christus voorschrijft, dan zult gij zelden of eerst laat het geestelijke leven kennen; want God wil, dat wij ons volkomen aan Hem onderwerpen en door eene brandende liefde ons boven alle rede verheffen.

OVERDENKING.

Wij oordeelen meestal meer volgens de neigingen des harten, dan wel volgens het verstand. Onze eigenliefde rangschikt alles zoodanig, dat wij in ons goedkeuren wat wij in anderen

afkeuren; gewoonlijk zijn wij beter ingelicht over de fouten van anderen dan over onze eigen fouten. Eene ziel, die waarlijk aan God gehecht is bemoeit zich niet met de fouten van anderen, maar houdt zich bezig met God.

HOOFDSTUK XV

Over de liefdewerken.

Voor niets ter wereld en ter wille van geen mensch moet men iets kwaads doen; evenwel mag men, zoo dit zijn nut heeft, desnoods vrij een goed werk onderbreken, of wel tegen een beter verwisselen.

Want daardoor wordt het goed werk niet vernietigd, maar in een beter veranderd.

Een uitwendig werk zonder de liefde baat niets; al wat echter uit liefde geschiedt, hoe klein en gering het ook zij, wordt geheel vruchtbaar.

Immers God ziet meer naar de beweegreden, die ons doet handelen, dan naar de daad zelve.

Veel doet hij, die veel bemint.

Veel doet hij, die goed doet wat hij doet, en goed handelt hij, die meer het algemeen welzijn dan zijn eigen wil dient.

Dikwijls neemt men voor liefde, wat slechts begeerlijkheid is; want de natuurlijke neiging, de eigenwil, de hoop op belooning en de liefde tot gemak zullen zelden ontbreken.

Wie eene waarachtige en volmaakte liefde heeft, zoekt in niets zich zelve, maar verlangt alleen, dat God in alles worde verheerlijkt.

Hij benijdt ook niemand, omdat hij volstrekt zijne eigene voldoening niet verlangt, noch zijne vreugde in zich zelve zoekt, maar boven alle goederen in God wenscht zalig te worden.

Hij schrijft nooit een schepsel eenig goed toe, maar brengt alles terug tot

God, die de bron is van alle goed, en in wien alle Heiligen in eeuwigheid eene zoete rust genieten.

O! wie slechts eene vonk bezat van de ware liefde, zou voorzeker inzien dat al het aardsche vol ijdelheid is.

OVERDENKING.

Bijna alle menschelijke handelingen spruiten voort uit een slecht beginsel, uit de drievoudige begeerlijkheid van welke de H. Joannes spreekt, en waartegen het christelijk leven een eeuwigen strijd te strijden heeft. De ongeregelde eigenliefde, zoo moeielijk geheel te overwinnen, ondermijnt zeer dikwijls de godsdienstige werken. Doe dus al uwe werken en handelingen gepaard gaan met eene zuivere liefde tot God en zeker zullen zij verdienstelijk zijn voor den hemel.

HOOFDSTUK XVI

Dat men de gebreken van anderen moet verdragen.

HETGEEN gij in uw zelven (of in anderen) niet kunt verbeteren, dat behoort gij met geduld te verdragen, tot dat God het anders beschikt.

Denk dat het zóó veel nuttiger is, om u in het geduld te beproeven en te versterken, zonder hetwelk onze verdiensten van geene beteekenis zijn.

Bij zulke hindernissen moet gij evenwel bidden, dat God zich gewaardige u ter hulp te komen, om ze gewillig te kunnen verdragen.

Zoo iemand bij de eerste of tweede vermaning niet toegeeft, wil dan niet met hem twisten; maar stel alles in de handen van God, opdat zijn wil geschiede en Hij verheerlijkt worde in al zijne dienaren, Hij, die het kwade wel ten goede weet te keeren.

Tracht geduldig te zijn in het verdra-

gen van de gebreken en zwakheden van anderen; omdat ook gij veel hebt, dat anderen van u moeten verdragen.

Als gij u zelve niet kunt maken zoo als gij wilt; hoe zult gij dan anderen naar uw welbehagen kunnen vormen?

Gaarne zien wij anderen volmaakt, en evenwel roeien wij onze eigene gebreken niet uit.

Wij willen, dat anderen streng berispt worden, en zelve willen wij geene berisping verdragen.

Het mishaaft ons dat aan anderen veel wordt toegelaten, en evenwel willen wij niet, dat ons iets geweigerd wordt van al wat wij vragen.

Wij willen, dat anderen door den regel in toom worden gehouden, en zelve willen wij in niets bedwongen worden.

En zoo ziet men derhalve, hoe zelden wij den naaste gelijk ons zelve behandelen.

Indien wij allen volmaakt waren,

wat zouden wij dan uit liefde tot God van anderen te verdragen hebben?

Nu echter heeft God het zoo beschikt, opdat wij elkanders lasten zouden leeren dragen; want niemand is zonder gebrek, niemand is zonder last, niemand is zich zelven voldoende, niemand is voor zich zelven wijs genoeg; maar wij moeten elkander verdragen, elkander troosten, helpen, onderwijzen en opwekken.

Immers bij gelegenheid van den tegenspoed komt het best aan den dag, in welke mate elkeen deugd bezit.

Want de gelegenheden maken den mensch niet zwak, maar zij toonen hoe hij is.

OVERDENKING.

Gij kunt, zegt gij, die en die gebreken van anderen niet verdragen: welk een krachtig middel om u te vernederen? Want God, die de volmaaktheid zelve is, verdraagt ze en veel grootere. Het-

geen u zoo gevoelig maakt. is niet de ijver voor uw evennaaste, maar uwe eigenliefde. Sla uwe oogen op u zelve en zie of uwe broeders niets van u te lijden hebben ?

HOOFDSTUK XVII

Over het kloosterleven.

Gij moet u zelve leeren bedwingen in vele zaken, zoo gij vrede en eendracht met anderen wilt bewaren.

Het is geene geringe zaak in een klooster of congregatie te leven, en daar, zonder iemand reden tot klagen te geven, tot den dood toe getrouw te volharden.

Zalig hij, die goed geleefd en zijne loopbaan gelukkig geëindigd heeft.

Indien gij krachtig wilt blijven en voortgang maken in de deugd, beschouw

niet de u dan als een banneling en vreemdeling
ar uwe op deze aarde.

zelve Om als kloosterling te leven, moet
an u te gij als dwaas willen aangezien worden
in de oogen der menschen, uit liefde
tot Jezus-Christus.

Pij en kruinschering baten weinig,
maar de verandering van leven en de
volkomen versterving onzer hartstoch-
ten zijn het, die den waren kloosterling
maken.

ingen Wie iets anders zoekt dan God alleen,
le en en het heil van zijne ziel, zal slechts
be- kwelling en droefheid vinden.

een Ook kan hij niet lang in vrede leven,
en die niet tracht de minste en onderda-
ngen nigste van allen te zijn.

y te Gij zijt om te dienen gekomen, niet
jue om te heerschen; weet, dat gij geroepen
en zijt tot lijden en arbeiden en niet tot
w ledigheid en nuttelooze gesprekken.

en Hier derhalve worden de menschen
w beproefd, gelijk het goud in de smelt-
kroes.

Hier kan niemand volharden, tenzij hij zich uit liefde tot God van ganscher harte wil vernederen.

OVERDENKING.

Men moet goed op zich zelve letten, de gelegenheden tot zonde vluchten en zich overwinnen, om gelukkig en tevreden in eene vergadering of klooster te kunnen leven en zich geheel aan zijne volmaking en zaligheid toe te wijden. Daar de inborsten van de personen, met welke wij omgaan dikwijls tegenover de onze staan, zoo is het noodig dat de genade de vredelievendheid onderhoude, door de kracht, die zij bezit om het lijden, en de verschillende karakters met geduld te verdragen, gelijk de natuur den vrede in de wereld bewaart, niettegenstaande het verschil der elementen.

.....

HOOFDSTUK XVIII

Over het voorbeeld van de heilige Vaders.

BESCHOUW die heerlijke voorbeelden der heilige Vaders, die door ware volmaaktheid en kloosterdeugd hebben uitgeblonken, en gij zult zien hoe gering, ja hoe nietig, het is, wat wij doen.

Helaas! wat is ons leven, bij het hunne vergeleken?

De Heiligen en vrienden van Christus dienden den Heer in honger en dorst, in koude en naaktheid, in arbeid en vermoeienis, in waken in vasten, in gebed en heilige overweging, in vervolging en verguizing.

O! hoe vele en zware kwellingen hebben de Apostelen, Martelaren, Belijders, Maagden en alle overigen, die de voetstappen van Christus wilden volgen, geleden!

Want zij hebben hunne zielen gehaat

*in deze wereld, om die te bezitten in het
eeuwig leven.*

Welk een streng leven vol ontberingen hebben de heilige Vaders in de woestijn geleid! Wat langdurige en zware bekoringen hebben zij doorstaan! hoe dikwijls zijn zij door den vijand gekweld! welke aanhoudende en vurige gebeden hebben zij tot God gericht! welke strenge onthouding hebben zij gepleegd! wat grooten ijver en vurigheid hebben zij gehad voor hun geestelijken vooruitgang! Hoe dapper hebben zij gestreden tegen hunne slechte neigingen! Welk eene zuivere en oprechte meening hebben zij voor God gehad!

Bij dag werkten zij, en de nachten brachten zij door in gebed, ofschoon zij bij den arbeid nooit ophielden inwendig te bidden.

Al hun tijd besteedden zij nuttig, elk uur, bestemd om met God bezig te zijn, scheen hun kort; en zoo groot was de

zoetheid, die zij in de beschouwing smaakten, dat zij zelfs hun lichamelijken nooddrift vergaten.

Zij verzaakten aan alle rijkdommen, waardigheden, eerbewijzingen, vrienden en bekenden, niets ter wereld begeerden zij te bezitten, nauwelijks namen zij hun nooddrift; met tegenzin dienden zij hun lichaam zelfs in het noodzakelijke.

Zij waren derhalve arm in aardse goederen, maar zeer rijk in genaden en deugden.

Uitwendig waren zij behoeftig, maar inwendig waren zij gesterkt door de genade en de goddelijke vertroosting.

Zij waren verwijderd van de wereld, maar God was bij hen, en behandelde hen als zijne beste vrienden.

In hunne eigene oogen waren zij niets en in het oog der wereld verachtelijk; maar in de oogen van God, waren zij dierbaar en bemind.

Zij volhardden in ware nederigheid,

zij leefden in eenvoudige gehoorzaamheid, zij wandelden in liefde en geduld: en aldus vorderden zij dagelijks in het geestelijk leven en verwierven bij God groote genade.

Zij zijn ten voorbeeld gegeven aan alle kloosterlingen, en zij moeten voor ons een grooter prikkel zijn om goeden voortgang te maken, dan het getal der lauwen om ons te doen verslappen.

O! hoe groot was de ijver van alle kloosterlingen, in het begin hunner heilige instellingen!

O welke groote godsvrucht in het gebed! welk een wedijver in de deugd! welk eene strenge tucht heerschte er! welk een eerbied en gehoorzaamheid voor den regel van hun stichter bezielde allen!

De voetstappen, die zij achtergelaten hebben en welke niet gevolgd worden, getuigen nog heden ten dage, dat het mannen zijn geweest, waarachtig, heiligen volmaakt, die moedig strijdende,

de wereld met voeten getreden hebben. Thans echter schat men iemand reeds hoog, die zijn regel nakomt en geduldig den staat verdraagt, dien hij omhelsd heeft.

O! lauwheid O! verwaarloozing van onzen staat! die zoo spoedig onze eerste vurigheid uitdooft en ons leven zelfs verdrietig maakt.

Och! mocht toch in u de vooruitgang in de deugden niet geheel insluimeren, nadat gij zoo vele voorbeelden van godvruchtige personen hebt gezien.

OVERDENKING.

Niets is beter geschikt om ons aan te sporen tot een goed leven, dan het voorbeeld van hen, die goed geleefd hebben. Het is dat voorbeeld, dat ons de deugd mogelijk, aangenaam en gemakkelijk maakt, daar het ons aangetoond wordt als reeds beoefend door de heiligen, want waarlijk als wij de voorbeelden der heiligen nagaan, moeten

wij tot ons zelveu zeggen : zie, hoe menschen gelijk wij gehandeld en geleden hebben, om het paradijs te bezitten, dat wij hopen te verkrijgen. En wat hebben wij gedaan? Oordeel zelf, wat gij verdiend hebt.

.....

HOOFDSTUK XIX

Over de oefening van een goed kloosterling.

HET leven van een goed kloosterling moet door alle deugden uitblinken, opdat hij inwendig zij, gelijk hij uitwendig aan de menschen schijnt.

En eigenlijk moet hij inwendig nog veel volmaakter zijn, dan hij uitwendig schijnt te wezen, omdat God, dien wij overal waar wij ook zijn ten hoogste moeten eerbiedigen, en voor wiens aanschijn wij als Engelen moeten wandelen, ons gadeslaat.

Elken dag moeten wij ons voorne-

nemen vernieuwen en ons tot ijver opwekken, alsof wij eerst heden tot inkeer waren gekomen, en dan zeggen :

Help mij, o Heer God, in mijn goed voornemen en in uwen heiligen dienst, en geef mij de kracht, om op dezen dag eens volmaakt te beginnen, daar alles wat ik tot heden toe gedaan heb, niets is.

De standvastigheid van ons voornemen is de maat van onzen vooruitgang; en veel ijver is er noodig, als men goeden voortgang wil maken.

Want als hij, die de sterkste voornemens maakt, dikwijls afwijkt, wat zal er dan van hem worden, die maar zelden of zwak zijn voornemen maakt?

Op verschillende wijzen toch, wijken wij van ons voornemen af, en een verzuim, hoe licht ook, in onze oefeningen, gaat zelden zonder eenige schade voorbij.

De voornemens der rechtvaardigen steunen meer op Gods genade dan op eigen wijsheid; altijd stellen zij in Hem hun vertrouwen, wat zij ook ondernemen.

Want de mensch wikt, maar God beschikt, en de mensch is geen meester van zijnen weg.

Als somtijds eene gewone oefening, om eene godvruchtige reden of om een broeder van dienst te zijn, wordt achtergelaten, dan kan dit daarna weder gemakkelijk worden ingehaald.

Doch wordt zij uit tegenzin of slordigheid of gemakzucht achtergelaten, zoo is dit eene groote fout, en het schadelijke daarvan zal men spoedig ontwaren. Doen wij ons best zooveel wij kunnen; wij zullen toch nog lichtelijk in vele zaken afwijken.

Men moet altijd een bepaald voornemen maken, vooral tegen datgene, wat ons het meest in onzen voortgang belemmert.

Wij moeten ons uitwendige, zoowel als ons inwendige onderzoeken en regelen, omdat beide tot onzen voortgang bevorderlijk zijn.

Kunt gij niet onophoudelijk in u zel-

ven keeren, doe het dan ten minste nu en dan, en minstens tweemaal daags, namelijk 's morgens en 's avonds.

Maak 's morgens uw voornemen en onderzoek 's avonds uw geweten hoe gij u dien dag gedragen hebt, in woorden, werken en gedachten, omdat gij hierin misschien meermalen God en den naaste beleedigd hebt.

Wapen u mannelijk tegen de listen des duivels; beteugel uwe onmatigheid en gij zult daardoor gemakkelijker alle neigingen van het vleesch onderdrukken.

Wees nooit geheel en al ledig; maar lees, of schrijf, of bid, of overweeg, of verricht eenigen arbeid tot nut van het algemeen.

De lichamelijke oefeningen evenwel, moeten met omzichtigheid worden gehouden en niet door allen op dezelfde wijze ondernomen worden.

Wat niet gemeenschappelijk is, moet niet uitwendig vertoond worden, want

de bijzondere oefeningen worden het veiligst in het geheim gehouden.

Gij moet u evenwel wachten, de gemeenschappelijke oefeningen te verwaarloozen, voor die uwer keuze; maar hebt gij getrouw alles volbracht, waartoe gij verplicht zijt en wat u is opgelegd, en blijft er u nog tijd over, keer dan in u zelve en volg het verlangen uwer godsvrucht.

Niet allen kunnen dezelfde oefeningen hebben, maar voor den eene is deze, voor den andere die dienstig.

Ook naarmate de tijd medebrengt voelt men behoefte tot verschillende oefeningen, daar men in eenige meer smaak heeft op feestdagen in andere op de werkdagen.

Aan eenige hebben wij behoefte in het uur der bekoring en aan andere ten tijde van vrede en rust. Over het een denken wij gaarne, als wij in droefheid zijn, over het ander, als wij verblijd zijn in den Heer.

Bij aanstaande feestdagen moet men zijne godsvruchtige oefeningen hernieuwen, en met meer ijver de heiligen aanroepen.

Wij moeten onze voornemens maken van het eene feest op het andere, alsof wij dan deze wereld zouden verlaten en tot het eeuwige hoogfeest opgaan.

Wij moeten ons derhalve tot de feestdagen met zorg voorbereiden, godvruchtiger leven, en meer nauwgezet alle regels in acht nemen, even, of wij binnen kort van God het loon voor onzen arbeid zouden ontvangen.

En als dit oogenblik nog verschoven wordt, denken wij dan, dat wij nog niet genoeg voorbereid en de groote glorie nog niet waardig zijn, die in ons zal geopenbaard worden; en wenden wij al onze pogingen aan, om ons beter tot dien overgang te bereiden.

Zalig de dienaar, zegt de Evangelist Lucas, dien de Heer bij zijne komst wa-

kende zal vinden. Voorwaar ik zeg u, over al zijne goederen zal Hij hem stellen.

OVERDENKING.

Het leven van den mensch op aarde is een voortdurende strijd tegen den duivel, de wereld en het vleesch.

Deze neemt het kloosterleven aan, gene blijft in de wereld om gemakkelijker weerstand te bieden; om tot de overwinning te komen is in elk geval eene aanhoudende waakzaamheid noodig.

Men wil zich wel voor een zekeren tijd en slechts ten deele van zijne plichten kwijten, waardoor men in zich ontwaart eene aaneenschakeling van goede voornemens en slechte uitkomsten, van beloften en ongetrouwheden.

Is dergelijk leven strijden om de overwinning te behalen?

.....

HOOFDSTUK XX

Over de liefde tot de eenzaamheid en der
stilzwijgoudheid

ZOEK een geschikten tijd om met u zelven bezig te zijn, en overdenk dikwijls de weldaden Gods.

Verzaak aan uwe nieuwsgierigheid.

Lees zulke boeken, die meer tot bevordering der ingetogenheid dan tot tijdverdrijf dienen.

Zoo gij u onttrekt aan die overtollige gesprekken, aan dat ledig rondloopen, als ook aan het aanhooren van nieuwstijdingen en geruchten, dan zult gij genoegzamen en geschikten tijd vinden tot het houden van heilige overwegingen.

De grootste Heiligen vermeden, zoo-veel zij konden, den omgang met de menschen, en wilden liever in het verborgen voor God leven.

Een oud wijsgeer zeide: »Zoo dikwijls ik onder de menschen ben geweest, was ik minder mensch bij mijne

»wederkomst.» Dit ondervinden ook wij meermalen, als wij lang met elkan-der spreken.

Het is gemakkelijker volstrekt niet te spreken, dan zich in het spreken niet te buiten te gaan.

Het is gemakkelijker verborgen te blijven, dan zich buiten 's huis voldoende te bewaken.

Wie derhalve het inwendig en gees- telijk leven wil trachten te bereiken, moet met Jezus de menigte ontwijken.

Niemand vertoont zich veilig, dan hij, die gaarne verborgen blijft.

Niemand spreekt veilig, dan hij, die gaarne zwijgt.

Niemand staat veilig in overheid, dan hij, die gaarne ondergeschikt is.

Niemand beveelt veilig, dan hij, die geleerd heeft wel te gehoorzamen.

Niemand verheugt zich veilig, tenzij hij, die in zich de getuigenis heeft van een goed geweten.

Evenwel was de gerustheid der Hei-

ligen altijd vol van de vreeze Gods. Ook waren zij niet minder bezorgd en nederig, omdat zij uitblonken door groote deugden en genaden.

De gerustheid der boozen daarentegen ontstaat uit hoogmoed en inbeelding, en verandert ten laatste in zelfbedrog.

Beloof u nooit gerustheid in dit leven hoe goed kloosterling of godvruchtig kluizenaar gij ook moogt schijnen.

Dikwijls zijn zij, die in de oogen der menschen de besten waren, in de grootste gevaren geraakt, door hun al te groot zelfvertrouwen.

Van daar, dat het voor velen nuttiger is, niet geheel vrij te zijn van de bekoringen, maar zelfs dikwerf bevochten te worden, uit vreeze dat eene al te groote gerustheid hen trotsch make en hen te lichtzinnig hun toevlucht doen nemen tot uitwendige vertroosting.

O! als men nooit de voorbijgaande vreugde zocht en zich nooit met de

wereld bezig hield, welk een goed geweten zou men bezitten!

O! als men alle ijdele zorg van zich afwierp, altijd op heilzame en goddelijke zaken dacht, en al zijne hoop op God stelde, welk een grooten vrede en welke rust zouden wij dan genieten!

Niemand is de hemelsche vertroosting waardig, tenzij hij, die zich met vlijt in de heilige ingetogenheid heeft geoefend.

Wilt gij geheel in u zelven keeren, ga dan in uwe slaapkamer en sluit het gewoel der wereld buiten, gelijk er geschreven staat: wek u op tot heilige gedachten, tot zelfs in uwe legerstede. In uwe cel zult gij vinden, wat gij daar buiten dikwijls zult verliezen.

De cel, met volharding bewoond, geeft veel troost, doch wordt zij dikwijls verlaten, dan baart zij verveling.

Zoo gij haar in het begin uwer bekeering goed hebt bewoond en bewaard dan zal zij u later eene beminde vrien-

ge-
ich
de-
op
en
n!
os-
het
eft

n,
et
e-
ge
e.
ar

d,
s

-
d
-

din en eene alleraangenaamste vertroosting wezen.

In de stilte en de rust gaat de godvruchtige ziel vooruit, en leert zij de verborgene plaatsen der Schriftuur begrijpen.

Daar vindt zij een vloed van tranen, waarmede zij zich elken nacht wascht en zuivert; zoodat zij des te gemeenzaamer wordt met haren Schepper, naarmate zij meer verwijderd is van alle wereldsch gewoel.

Wie derhalve zijne bekenden en vrienden verlaat, tot dien zal God met zijne heilige Engelen naderen.

Beter is het verborgen te zijn en zorg voor zich zelve te dragen, dan, met verwaarloozing van zich zelve, wonderen te doen.

Lofwaardig is het voor een kloosterling zelden uit te gaan en niet te verlangen te zien, noch gezien te worden.

Waarom wilt gij zien wat u niet geoorloofd is te bezitten? De wereld en hare begeerlijkheid gaat voorbij.

Uwe zinnelijke begeerte lokt u om uit te gaan; maar als het uur voorbij is, wat brengt gij dan mede, tenzij een bezwaard geweten en een verstrooiden geest?

Een blijde uitgang baart dikwijls eene treurige wederkomst, en een blijde vooravond geeft dikwijls een droevigen morgen.

Zoo komt alle zinnelijke vreugde aangenaam in het hart, maar in het einde wondt en doodt zij.

Wat kunt gij elders zien, dat gij hier niet ziet. Aanschouw den hemel en de aarde en alle elementen, is alles niet daaruit gemaakt?

Kunt gij elders onder de zon iets zien, dat staande blijft?

Gelooft gij uw hart misschien te kunnen bevredigen? maar daartoe zult gij niet kunnen geraken.

Als gij alles zaagt wat er bestaat, wat zou dit anders zijn dan een ijdel droomgezicht?

Hef uwe oogen op ten hemel, en bid God om vergeving uwer zonden en gebreken.

Laat het ijdele aan de ijdelen over, maar leg gij u toe, op hetgeen God u voorschrijft.

Sluit uwe deur achter u toe, en roep Jezus, uwen welbeminde, bij u.

Blijf met Hem in uwe eel, want nergens zukt gij zulk een vrede vinden.

Zoo gij niet waart uitgegaan en niets gehoord hadt van de geruchten, die in de wereld loopen, dan zoudt gij in dien zoeten vrede gebleven zijn. Van het oogenblik af, dat gij behagen schept in het aanhooren van nieuws, kan het niet anders, of gij moet terstond onrust in uw hart gevoelen.

OVERDENKING.

Wat zoekt gij toch hier in deze wereld? uw geluk! Helaas, het is er niet te vinden. Hoor die smartkreten, die dagelijks van alle punten der aarde op-

stijgen! Het is de stem der wereld. Zoekt gij soms verlichting, hulp en troost om uw doortocht in vrede af te leggen? De wereld is aan alle misdaden overgegeven; zij is de bron van alle rampen. Zoek uw geluk in de eenzaamheid bij God, daar zal God tot uw hart spreken. IJdel dus is uw toevlucht tot de wereld, want zij bedriegt; alleen in God kunt gij uw geluk vinden, door Hem kunt gij getroost worden; van Hem alleen kunt gij hulp verwachten.

HOOFDSTUK XXI

Over de ingetogenheid des harten.

M eenigen voortgang te maken, bewaar uw hart in de vrees Gods en verlang niet naar al te groote vrijheid; maar houd al uwe zintuigen onder bedwang en geef u niet aan dwaze vreugde over.

Leg u toe op de ingetogenheid des harten en gij zult de godsvrucht vinden.

De ingetogenheid verschaft veel goeds dat de verstrooidheid gewoonlijk spoedig doet verloren gaan.

Het is verwonderlijk, hoe een mensch zich geheel kan overgeven aan de vreugde, wanneer hij zich zijn ballingschap herinnert en aan hoeveel gevaren zijne ziel blootgesteld is.

Wegens de lichtzinnigheid van ons hart en het veronachtzamen van onze gebreken, gevoelen wij de smarten onzer ziel niet; maar dikwijls geven wij ons aan ijdel gelach over, als wij veeleer moesten weenen.

Er bestaat noch ware vrijheid, noch ware vreugde, dan in den vrede Gods en in een goed geweten. Gelukkig hij, die al hetgene wat hem kan verstrooien van zich afwerpt, en met heilige ingetogenheid in zich zelve keert. Geluk hij, die al hetgene zijn geweten zou kunnen besmeuren, weet aftekeeren.

Strijd manmoedig; de eene gewoonte wordt door de andere overwonnen.

Als gij de menschen weet te verlaten, zullen zij ook u verlaten, zoodat gij kunt doen wat gij wilt.

Trek u de zaken van anderen niet aan en meng u niet in de gesprekken uwer overheden.

Heb altijd het oog eerst op u zelve, en wek eerst u zelve op, voordat gij hen, die u dierbaar zijn, vermaant.

Hebt gij de gunst der menschen niet, wil u daarom niet bedroeven; maar laat het u vooral verdrieten, als gij u niet goed en omzichtig genoeg gedraagt, zooals een godvruchtig kloosterling betaamt.

Het is dikwijls nuttig en heilzaam dat de mensch in dit leven niet vele vertroostingen hebbe, vooral niet die, welke op de zinnuigen werken.

Dat wij evenwel de goddelijke vertroostingen ontberen, of maar zelden gevoelen, daarvan zijn wij zelve schuld;

omdat wij de ingetogenheid des harten niet zoeken en niet verzaken aan de ijdele vertroosting.

Erken dat gij de goddelijke vertroosting onwaardig zijt en veeleer groote kwelling verdient.

Wanneer een mensch volmaakt ingetogen is, dan is de geheele wereld hem zwaar en bitter.

De rechtvaardige vindt immer voldoende reden om bedroefd te zijn en te weenen.

Want hetzij hij zichzelven beschouwe, of aan den naaste denke, hij weet dat niemand hier zonder kwelling leeft.

En hoe nauwkeuriger hij zich beschouwt, des te grooter wordt zijne droefheid.

Redenen tot rechtmatige smart en droefheid des harten, zijn onze zonden en gebreken, die ons zoozeer omstrikken dat wij maar zelden in staat zijn het hemelsche te beschouwen.

Indien gij meer aan uwen dood dacht

dan aan de langdurigheid van uw leven zoudt gij zonder twijfel meer ijver aan den dag leggen om u te beteren.

Als gij de toekomstige straffen van de hel of van het vagevuur uit geheel uw hart overwoogt, geloof ik dat gij gaarne arbeid en smart zoudt verdragen en voor geene boetpleging zoudt terugdeinzen.

Maar omdat deze dingen niet tot het hart doordringen, en wij de ijdelheden nog beminnen, daarom blijven wij koud en traag.

Veelal is de armoede des geestes de oorzaak, dat ons ellendig lichaam zich zoo licht beklagt.

Bid derhalve nederig tot den Heer, dat Hij u den geest van ingetogenheid geve en zeg met den profeet: *Spijs mij Heer met het brood der tranen en geef mij tranen in overvloed tot drank.*

OVERDENKING.

De vreeze Gods en het mistrouwen van zich zelve zijn middelen tot inge-

togenheid en volharding. Door de lichtzinnigheid vergeet men te lichtelijk de ellenden des levens, terwijl het ware geluk bestaat in de ingekeerdheid en de droefheid des harten. Beschouw met zorg uwe gebreken, en indien gij de vriend der menschen niet zijt, zorg dan een goed dienaar Gods te worden; wees daarbij overtuigd dat al wat gij ook doet, gij toch de vertroostingen des hemels onwaardig zijt. Laat de gedachte aan den dood u aanwakkeren om u te beteren en voor niets terug te deinzen in den dienst van God.

HOOFDSTUK XXII

Over het beschouwen van de menschelijke ellende.

Gij zult ellendig zijn, waar gij ook zijt en werwaarts gij u ook keert, indien gij u niet tot God wendt.

Wat verontrust gij u, wanneer het u niet gaat zooals gij wilt en verlangt?

Wie is er die alles naar zijn wil heeft?
Noch ik, noch gij, noch iemand op
aarde.

Niemand in de wereld is zonder eeni-
ge moeielijkheid of kweeling, al is hij
zelfs koning of paus.

Wie is gelukkig?

Zonder twijfel hij, die iets voor God
weet te lijden.

Men hoort soms door zwakke en on-
volmaakte menschen zeggen; welk een
goed leven heeft die mensch, hoe rijk,
hoe groot, hoe machtig en verheven is
hij. Maar aanschouw de hemelse
goederen en gij zult zien, dat alle aard-
sche goederen wisselvallig zijn en tot
last strekken, omdat men ze slechts in
ongerustheid en vrees bezitten kan.

Het geluk van den mensch bestaat
niet in tijdelijke zaken en overvloed;
middelmatigheid is voor hem voldoende.

Waarlijk het is eene ellende, op aarde
te leven.

Hoe meer vorderingen een mensch

wil maken in het geestelijk leven, des te bitterder wordt hem het tegenwoordige, omdat hij dan het verval en de bedorvenheid der menschelijke natuur beter gevoelt en duidelijker inzielt.

Want eten, drinken, waken, slapen, rusten, arbeiden en aan al de noodwendigheden der natuur onderworpen zijn; is waarlijk eene groote ellende, en eene reden tot droefheid voor den godvruchtigen mensch, die gaarne van alle aard-sche banden los en van alle zonde vrij zou wezen.

Want waarlijk de inwendige mensch wordt in deze wereld zeer bemoeielijkt door de noodwendigheden des lichaams.

Van daar dat de Profeet vurig bad, om er van bevrijd te mogen zijn, zeggende: *Verlos mij Heer van mijne noodwendigheden.*

Maar wee hun, die hunne ellende niet kennen; en dubbel wee hun, die dit ellendig en vergankelijk leven be-minnen.

Want eenigen zijn zoozeer aan dit leven gehecht, (zelfs al hebben zij nauwelijks het noodzakelijk onderhoud door werken en bedelen) dat zij zich niet zouden bekommeren om het rijk Gods, indien zij op aarde konden blijven leven.

O dwazen en ongeloovigen van hart, die zoo diep in het aardsehe ligt verzonken, dat gij slechts het zinnelijke genieten kunt!

Maar de rampzaligen! op het einde zullen zij met smart ondervinden, hoe gering en nietig het is, wat zij bemind hebben.

Doch de Heiligen Gods en alle getrouwe vrienden van Christus, verachten al hetgeen aan het vleesch behaagt en in de wereld schittert; maar al hunne hoop en al hun verlangen was op de eeuwige goederen gericht.

Hun hart verhieft zich tot het eeuwige en onzichtbare, uit vrees dat de liefde tot het zichtbare hun tot de aardse goederen trekken zou.

O broeder, wil de hoop niet verliezen om in het geestelijk leven voortgang te maken: gij hebt nog tijd en uur.

Waarom wilt gij uw voornemen immer tot morgen uitstellen! Sta op en begin op het oogenblik en zeg: nu is het tijd om te handelen, nu is het tijd om te strijden, nu is het de geschikte tijd om mij te beteren.

Wanneer gij u in moeielijkheid bevindt en gekweld wordt, dan is het juist de tijd om verdiensten te vergaderen.

Gij moet door vuur en water gaan, alvorens op de plaats der verkwikking te komen.

Zoo gij u geen geweld aandoet, zult gij de ondeugd niet overwinnen.

Zoolang wij dit broze lichaam om dragen, kunnen wij niet zonder zonde zijn, en niet zonder kwelling of smart leven.

Gaarne zouden wij bevrijd willen zijn van alle ellende; maar door de zonde

verloren wij met onze onschuld ook tevens het ware geluk.

Wij moeten derhalve geduld oefenen en de barmhartigheid Gods afwachten *totdat de ongerechtigheid voorbijgaat, en al het sterfelijke in ons door het leven worde vervangen.*

O hoe groot is de menschelijke broosheid, die ons altijd ten kwade doet neigen!

Heden belijdt gij uwe zonden en morgen begaat gij weder dezelfde, die gij beleden hebt.

Nu neemt gij u voor ze te vermijden en na een uur handelt gij, alsof gij u niets hadt voorgenomen.

Terecht moeten wij ons dus vernederen, en nooit een hoogen dunk van ons zelve hebben; daar wij zoo zwak en onstandvastig zijn.

Spoedig ook kan door onachtzaamheid verloren worden, wat met veel moeite nauwelijks ten laatste verkregen is door de genade.

In het einde, wat zal er dan nog van

ons worden, indien wij reeds zoo vroeg verslappen?

Wee ons, als wij ons ter rust begeven, even alsof er reeds vrede en veiligheid ware, terwijl er nog geen spoor van ware heiligheid in ons te vinden is.

Het ware wel noodig dat wij, als goede novicen op nieuw onderwezen werden en gevormd in de goede zeden, als er maar hoop was op eenige toekomstige verbetering en grooteren vooruitgang in het geestelijk leven.

OVERDENKING.

Welk onuitsprekelijk geluk voor ons dat wij een God van barmhartigheid gevonden hebben in wiens hart wij onze ellende kunnen nederleggen. Wat is men toch gelukkig, wanneer men begrijpt en smaakt, dat het ware geluk, dat het paradijs op deze aarde, bestaat in het lijden voor God.

Wat is men toch ellendig, wanneer men het aardsche bemint en niet onop-

houdelijk verzucht naar Hem, die alleen ons geluk voor tijd en eeuwigheid kan uitmaken.

HOOFDSTUK XXIII

Over het overdenken van den dood.

ZEER spoedig zal het hier met u gedaan zijn; leer van anderen hoe het met u gesteld is. Heden is de mensch en morgen is hij niet meer, en weldra denkt men niet meer aan hem.

O dwaasheid en versteendheid van het menschelijk hart, dat alleen op het tegenwoordige denkt en niet meer bezorgd is voor het toekomende!

In al uwe handelingen en gedachten behoordet gij u zoo te gedragen, alsof gij heden sterven moest.

Zoo gij een goed geweten hadt, zoudt gij den dood niet zeer vreezen.

Het ware beter de zonde te vermijden, dan den dood te ontvluchten.

Als gij heden niet bereid zijt, hoe zult gij het dan morgen wezen?

Morgen is een onzekere dag, en wat weet gij, of gij een morgen zult hebben.

Wat baat het lang te leven, als wij ons zoo weinig beteren?

Ach! een lang leven maakt niet altijd beter, maar vermeerdert dikwijls nog meer onze schuld.

Och! dat wij slechts één dag wel hadden geleefd in deze wereld!

Velen tellen de jaren van hunne bekeering: maar de vrucht van beternis is dikwijls gering.

Zoo het vreeselijk is te sterven, nog gevaarlijker misschien is het langer te leven.

Zalig hij, die het uur van zijnen dood altijd voor oogen heeft, en zich dagelijks tot sterven bereidt.

Zoo gij ooit een mensch hebt zien sterven, denk dan dat ook gij denzelfden weg zult gaan.

Als het ochtend is, denk dan dat gij den avond niet zult bereiken.

En als het avond geworden is, durf u dan den ochtend niet beloven.

Wees derhalve altijd gereed, en leef zóó, dat de dood u nooit onvoorbereid vinde.

Velen sterven plotseling en onverwacht. *Want op het uur, dat men er niet aan denkt, zal de Zoon des menschen komen.*

Als dat laatste uur zal slaan, zult gij geheel anders beginnen te denken over geheel uw voorbijzijdend leven; en diep zult gij het dan betreuren, dat gij zoo zorgeloos en toegevend zijt geweest.

Hoe gelukkig en wijs is hij, die nu in zijn leven zòò tracht te zijn, als hij bij zijn sterven wenscht bevonden te worden!

Wilt gij weten wat ons een groot vertrouwen zal geven om gelukkig af te sterven? het is de volkomen verachting van de wereld, het vurig verlangen

om voortgang in de deugd te maken, de liefde tot de tucht, de boetvaardigheid, de waardige gehoorzaamheid, de verloochening van zich zelve, en het verdragen van allen tegenspoed uit liefde tot Christus.

Terwijl gij gezond zijt kunt gij vele goede werken verrichten, maar ziek zijnde, weet ik niet wat gij zult vermogen.

Weinigen worden door ziekten verbeterd, zoo ook worden zij, die veel bedevaarten houden, zelden heiliger.

Vetrouw niet op vrienden en nabestaanden, en stel de zaak uwer zaligheid niet tot de toekomst uit; want de menschen zullen u spoediger vergeten dan gij meent.

Beter is het nu in tijds te zorgen en iets goeds vooruit te zenden, dan op de hulp van anderen te hopen.

Als gij nu voor u zelve niet bezorgd zijt, wie zal het dan voor u zijn in de toekomst!

Nu is de tijd zeer kostbaar.

Nu zijn de dagen van heil, nu is het de gunstige tijd.

Maar, helaas, dat gij dien tijd, waarin gij verdiensten kunt vergaderen voor het eeuwig leven, niet nuttiger besteedt!

De tijd zal komen, dat gij slechts één dag of één uur zult verlangen om u te bekeeren; en ik weet niet of gij het zult verkrijgen.

Ziedaar dan, mijn broeder, van welk groot gevaar gij u kunt verlossen, van welke groote vrees u bevrijden, dat gij nu altijd vol vrees en voorzorg zijt omtrent uwen dood.

Tracht nu zò te leven, dat gij in het uur des doods eer blijde dan bevreemd kunt zijn.

Leer nu sterven aan de wereld, opdat gij dan moogt beginnen te leven met Christus.

Leer nu alles versmaden, opdat gij dan vrij tot Christus kunt gaan.

Kastijd nu uw lichaam door boetvaardigheid, opdat gij dan een gegrond

vertrouwen moogt hebben.

O gij dwazen! op wat grond denkt gij lang te zullen leven, terwijl gij van geen enkelen dag hier zeker zijt?

Hoe velen zijn bedrogen geworden en onverwacht uit het leven weggerukt!

Hoe dikwijls hebt gij hooren zeggen: deze viel door het zwaard, die is verdronken, gene is van eene hoogte gevallen en heeft den hals gebroken, deze stierf al etende, die vond al spelende zijn dood!

De een kwam om door het vuur, een ander door het zwaard, een ander door de pest, een ander door roovers; zoo is de dood het einde van elk mensch, en *gaat het leven der menschen plotselings als eene schaduw voorbij.*

Na uw dood, wie zal zich uwer herinneren? en wie zal voor u bidden?

Doe, o doe nu, mijn broeder, al wat gij maar kunt doen; want gij weet niet wanneer gij zult sterven, noch wat er na den dood voor u zal volgen.

Vergader u onvergankelijke schatten, terwijl gij nog tijd hebt.

Maak u nu vrienden, door de Heiligen Gods te vereeren en hunne daden na te volgen, opdat zij, als gij dit leven zult verlaten, u ontvangen in de eeuwige tabernakelen.

Houd u op aarde als vreemdeling en gast, wien niets van de zaken der wereld aangaat.

Houd uw hart vrij en tot God opgeheven, omdat gij hier geene blijvende woonplaats hebt.

Richt tot Hem dagelijks uwe gebeden, zuchten en tranen, opdat uwe ziel verdiene na den dood gelukkig tot den Heer te gaan. Amen.

OVERDENKING.

Den dood vreezen, zonder de zonden te vermijden, die u alleen ellendig kunnen maken, is eene nuttelooze vrees; want de vreeze des doods moet ons als regel dienen voor een deugdzaam leven. Het beste middel om goed te sterven

is voorzeker zoo te leven, als men in het uur des doods zou wenschen geleefd te hebben. Men moet dus alle deugden beoefenen, gelijk wij in het uur des doods zouden wenschen gedaan te hebben.

HOOFDSTUK XXIV

Over het oordeel en de straffen van den zondaar.

LET in alle dingen op het einde, en zie hoe gij zult staan voor den strengen Rechter, voor wien niets verborgen is, die door geene geschenken verzoend wordt, die geene verontschuldigen aanneemt, maar die zal oordeelen naar rechtvaardigheid.

O rampzalige en dwaze zondaar, wat zult gij antwoorden aan God, die al uwe misdaden kent; gij die somtijds heeft voor het gelaat van een vertoornd mensch?

Waarom regelt gij uwe zaken niet voor den dag des oordeels, waarop niemand door een ander kan verontschuldigd of verdedigd worden, maar waarop ieder genoegzaam met zijne eigene zonden zal beladen zijn.

Nu is uw arbeid vruchtbaar, uwe tranen worden aangenomen, uwe zuchten verhoord, uwe droefheid verzoent God en zuivert uwe ziel.

Een geduldig mensch, die als hij beleedigd wordt, meer treurt om de boosheid van den beleediger dan om de beleediging hem aangedaan; die gaarne bidt voor die hem weerstreven en hun van harte vergeeft; die niet aarzelt anderen vergiffenis te vragen; die gemakkelijker medelijden gevoelt dan toornig wordt; die zich dikwijls geweld aandoet en het vleesch geheel aan den geest tracht te onderwerpen; zulk een mensch heeft een groot en heilzaam vagevuur.

Beter is het, nu zijne zonden te boeten en zijne ondeugden uit te roeien,

dan ze te behouden, om ze in de toekomst te boeten.

Waarlijk wij bedriegen ons door de ongeregelde liefde, die wij voor ons vleesch hebben.

Zal dat vuur iets anders te verslinden hebben dan uwe zonden?

Hoe meer gij nu u zelven spaart en het vleesch involgt, des te zwaarder moet gij hierna boeten en des te meer voedsel bewaart gij voor het vuur.

Waarin de mensch meer gezondigd heeft, daarin zal hij ook zwaarder gestraft worden.

Dààr zullen de tragen met vurige prikkels worden voortgedreven en de gulzigaards gefolterd worden door een gruwelijken honger en dorst.

Dààr zullen de onkuischaards en zij die den wellust beminden met gloeiend pek en stinkenden zwavel overgoten worden; dààr zullen de nijdigaards van de pijn huilen als razende honden.

Geene zonde zal er zijn of zij zal hare eigene foltering hebben.

Dààr zullen de hoogmoedigen met alle schande overladen worden en de gierigaards door de nijpendste armoede worden gekweld.

Dààr zal één uur van straf zwaarder zijn, dan hier honderd jaren van de strengste boetvaardigheid.

Dààr is geene rust, geen troost voor de verdoemden; hier evenwel rust men nu en dan van den arbeid en geniet men vertroosting van zijne vrienden.

Wees nu bezorgd en ween over uwe zonden, opdat gij op den dag des oordeels in zekerheid moogt zijn bij de gelukzaligen.

Want dan zullen de rechtvaardigen in groote standvastigheid zich verheffen tegen degenen, die hen hebben benauwd en verdrukt.

Dan zal hij staan om te oordeelen, die zich nu nederig onderwerpt aan de oordeelvellingen der menschen.

Dan zal de arme en nederige groot vertrouwen hebben, en de hoogmoedige van alle kanten met schrik geslagen worden.

Dan zal het blijken dat hij wijs in deze wereld is geweest, die geleerd heeft dwaas en veracht te zijn voor Christus.

Dan zal men zich verheugen over alle moeielijkheid, met geduld verdragen, en *zal alle ongerechtigheid verstommen.*

Dan zal elke godvruchtige zich verheugen en elke ongodsdienstige treurig zijn.

Dan zal het getuchtigde vleesch meer juichen dan wanneer het altijd in ver-
maken was gekoesterd geweest.

Dan zal een gering gewaad schitteren, en het fijne kleed verduisterd worden.

Dan zal eene armoedige woning meer geprezen worden, dan een verguld paleis.

Dan zal het standvastig geduld meer helpen dan alle macht der wereld.

Dan zal de eenvoudige gehoorzaam-

heid meer verheven worden dan alle wereldsche schranderheid.

Dan zal een zuiver geweten meer vreugde geven, dan eene geleerde wijsbegeerte.

Dan zal het versmaden van de rijkdommen zwaarder wegen, dan al de schatten der aarde

Dan zult gij meer getroost worden over uw godvruchtig gebed, dan over een uitgezochten maaltijd.

Dan zult gij u meer verheugen over het bewaren van het stilzwijgen, dan over eene lange samenspraak.

Dan zullen heilige werken meer waarde hebben, dan vele schoone woorden.

Dan zal een nauwgezet leven en eene strenge boetvaardigheid meer behagen dan alle aardsche genoegens.

Leer nu lijden in het kleine, opdat gij dan van het zwaardere moogt verlost worden.

Beproof eerst hier, wat gij later zoudt kunnen lijden.

Alle
neer
ijds-
ijk-
de
len
ver
ver
lan
ar-
en.
ne
en
at
st
er

Als gij nu zoo weinig kunt uitstaan,
hoe zult gij dan de eeuwige folteringen
kunnen verdragen?

Als een gering lijden u nu zoo onge-
duldig maakt, wat zal dan de hel doen?

Zie, in waarheid gij kunt geen twee
voordeelen hebben, hier in de wereld
u verblijden en hiernamaals regeeren
met Christus.

Als gij tot op den huidigen dag altijd
in eer en wellust hadt geleefd; wat
zou dit alles u gebaat hebben, als gij nu
op dit oogenblik kwaamt te sterven?

Alles is derhalve ijdelheid, behalve
God te beminnen en Hem alleen te
dienen.

Want hij die God uit geheel zijn hart
bemint, vreest noch dood, noch folte-
ring, noch oordeel, noch hel; omdat
de volmaakte liefde den overgang tot
Hem veilig maakt.

Dus moet gij u niet verwonderen,
dat hij, die nog vermaak schept in de
zonden, den dood vreest.

Het is evenwel goed, dat als de liefde u nog niet van het kwaad terughoudt, de vrees voor de hel u ten minste bedwingt.

Doch wie de vreeze Gods verwaarloost, zal niet lang in het goede staande blijven, maar zeer spoedig in de strikken van den duivel loopen.

OVERDENKING.

Dat de vrees voor de oordeelen Gods en voor eene ongelukkige eeuwigheid, een teugel zij voor onze hartstochten. Indien wij ons in eene of andere gelegenheid tot zonden bevinden, zeggen wij dan tot ons zelve: waartoe zal mij die wraak, die onzuiverheid, die onrechtvaardigheid, die laster, brengen? Tot het genot van één oogenblik. En wanneer ik er in sterf zonder sacramenten of zonder mij te bekeeren dan brengen ze mij tot de eeuwige verdorpenis.

Gedenk dus uwe uitersten en in eeuwigheid zult gij niet zondigen.

HOOFDSTUK XXV

Over de ijverige verbetering van geheel ons leven.

WEES waakzaam en ijverig in den dienst van God, en denk dikwijls: waartoe zijt gij hier gekomen? en waarom hebt gij de wereld verlaten? Is het niet om voor God te leven en een geestelijk mensch te worden?

Wees dus onvermoeid om voortgang te maken; daar gij binnen kort het loon van uwen arbeid zult ontvangen en alsdan van smart en vrees bevrijd zult zijn.

Het werk, dat gij nu te doen hebt, be- teekent weinig, wijl gij daarvoor niet alleen eene volmaakte rust zult genieten, maar het eeuwige leven zult bezitten.

Als gij getrouw en vurig blijft in uwe werken, zal God zonder eenigen twijfel ook getrouw en mild zijn in u te be- loonen.

Gij moet goede hoop houden, dat gij

den palm der overwinning zult verwer-
ven; maar zekerheid moet gij niet heb-
ben, opdat gij niet zoudt verslappen en
hoogmoedig worden.

Als zeker angstig mensch, tussehen
vrees en hoop geslingerd, eens van
droefheid vervuld zich in eene kerk
voor het altaar had nedergeworpen om
te bidden, herhaalde hij bij zich zelven:
»o! als ik eens wist dat ik zou volhar-
den!» En terstond hoorde hij inwen-
dig het goddelijk antwoord: »en als
gij dit wist wat zoudt gij dan doen?
Doe nu wat gij dan zoudt willen doen
en gij zult gerust zijn.»

En terstond getroost en versterkt,
onderwierp hij zich aan den goddelijken
wil en zijne angstige twijfeling hield op.

Hij wilde niet meer nieuwsgierig na-
vorschen wat zijne toekomst zou zijn,
maar hij beijverde zich steeds meer om
Gods heiligen wil te kennen en te vol-
brengen, om daardoor elk werk goed
te beginnen en te voleinden.

Hoop op den Heer, zegt de Profeet, en doe het goede; bewoon de aarde in vrede en gij zult met hare rijkdommen gevoed worden.

De vrees der moeielijkheden en de zwaarte van den strijd schrikken velen af en doen hen verflauwen.

En inderdaad, diegenen streven alle anderen voorbij, die in alle zaken en in alle omstandigheden zich zelve het moedigst trachten te overwinnen.

Want naar mate de mensch zich moeite aandoet en zich versterft, naar die mate ontvangt hij ook grootere genade.

Maar niet allen hebben evenveel te overwinnen en te versterven.

Een vurig strijder, al heeft hij ook heviger hartstochten, zal meer kracht hebben om voortgang te maken, dan een ander, die wel ingetogen leeft, maar minder ijver heeft voor de deugd.

Twee zaken helpen bijzonder tot eene groote verbetering, namelijk : zich dat -

gene met geweld onttrekken, waartoe de bedorven natuur geneigd is, en vurig streven naar het goede, waaraan men het meest behoefte heeft.

Tracht ook die fouten te vermijden en te overwinnen, welke u in anderen het meest mishagen.

Neem iedere gelegenheid waar tot uwen voortgang; zoodat gij bij het hooren of zien van goede voorbeelden tot navolging wordt opgewekt.

Ziet gij echter iets berispelijks, neem u dan in acht, opdat gij hetzelfde niet bedrijft, of als gij het soms reeds gedaan mocht hebben, tracht het dan des te spoediger te verbeteren.

Gelijk uw oog anderen gadeslaat, zoo wordt gij insgelijks door anderen opgemerkt.

Hoe aangenaam en zoet is het, vurige en godvruchtige broeders te zien, ingetogen en onderworpen aan den regel!

Hoe droevig en hard is het andere te zien, die ongeregeld leven, en datgene

waartoe zij geroepen zijn, niet in beoefening brengen!

Hoe schadelijk is het, het doel zijner roeping uit het oog te verliezen en zijn hart te neigen tot hetgeen niet geoorloofd is!

Gedenk het voornemen, dat gij gemaakt hebt, en stel u het beeld van den Gekruiste voor oogen.

Wel moogt gij blozen, als gij het leven van Jezus-Christus overweegt, dat gij u nog niet meer hebt toegelegd, om aan Hem gelijkvormig te worden, ofschoon gij reeds zoolang den weg Gods zijt opgegaan.

Een kloosterling, die zich oplettend en godvruchtig in het leven en lijden des Heeren oefent, zal daarin alles wat hem nuttig en noodzakelijk is, overvloedig vinden, en hij behoeft buiten Jezus niets beters te zoeken.

O als de gekruiste Jezus in ons hart kwam, hoe spoedig zouden wij voldoen-de onderwezen zijn!

Een vurig kloosterling verdraagt alles, en neemt alles aan, wat hem wordt opgelegd.

Een onachtzaam en lauw kloosterling heeft kwelling op kwelling en vindt overal slechts moeilijkheid, omdat hij den inwendigen troost mist en door zijn staat verhinderd is den uitwendigen troost te verzoeken.

Een kloosterling, die zijne regels niet volgt, is blootgesteld aan zwaren val.

Die het minst strenge en gemakkelijke zoekt, zal altijd in kwelling zijn; omdat nu het een, dan het ander hem zal tegenstaan.

Hoe handelen zoovele andere kloosterlingen, die nauwgezet leven onder hun kloosterregel?

Zij gaan zelden uit, zij leven afgezonderd, eten zeer armoedig, dragen grove kleederen, werken veel, spreken weinig, waken lang, staan vroeg op, verlengen hunne gebeden, lezen dikwijls en onderhouden in alles eene strenge tucht.

Beschouw de Carthuizers en Cisterciensers, de monniken en kloosterlingen van verschillende orden, hoe zij elken nacht opstaan om den Heer te loven.

Schande zou het daarom wezen, indien gij traag waart op zulk een heiligen tijd, waarop zoovele kloosterlingen den lof van God aanheffen.

O! haddet gij niets anders te doen dan den Heer onzen God uit geheel uw hart te loven!

O! als gij niet behoeftet te eten, noch te drinken, noch te slapen, maar altijd God kondt loven en alleen met geestelijke oefeningen bezig zijn, dan zoudt gij veel gelukkiger zijn dan thans, nu gij, zij het ook uit noodzakelijkheid, het vleesch dient.

Mochten zij niet bestaan die noodwendigheden des levens, maar alleen de geestelijke verkwikkingen voor onze ziel, die wij, helaas! maar al te zeldzaam smaken!

Wanneer de mensch zoover gekomen is, dat hij bij geen enkel schepsel zijn troost meer zoekt, dan eerst zal hij God volkomen beginnen te genieten, dan ook zal hij steeds tevreden zijn, wat er ook gebeure.

Dan zal hij zich noch verheugen over eene goede, noch bedroeven over eene slechte uitkomst, maar vol vertrouwen geeft hij zich geheel in de hand van God, die hem alles voor alles is, voor wien niets tenietgaat of sterft, maar voor wien alles leeft en op wiens wenk alles onverwijld gehoorzaamt.

Let altijd op het einde en gedenk dat de verloren tijd niet terugkeert.

Zonder zorg en ijver zult gij nooit deugden verkrijgen.

Zoodra gij begint te verslappen, zult gij onrust en kwellings vinden.

Maar als gij in de vurigheid volhardt, zult gij een grooten vrede genieten en zal de arbeid u lichter worden door de genade Gods en de liefde tot de deugd.

En vurig en ijverig mensch is tot alles bereid.

Het kost meer moeite, aan de ondeugden en hartstochten te wederstaan, dan zich door lichamelijken arbeid te vermoeien.

Hij, die de kleine gebreken niet vermijdt, zal allengs tot grootere vervallen.

Gij zult u altijd des avonds verheugen, als gij den dag met vrucht besteed hebt.

Waak over u zelven, wek u zelven op, vermaan u zelven; en wat er ook met anderen gebeure, verwaarloos u zelven niet.

Slechts door u geweld aan te doen, zult gij voortgang maken.

OVERDENKING.

Naar mate onze ijver voor onzen geestelijken vooruitgang groot is, naar die mate ook trekt men voordeel uit al het goede wat men ziet. Om voortgang te maken in de deugd, moet men veel

geweld op zich zelve uitoefenen en aan alles verzaken; want het is zeker dat men slechts in den dienst van God zooveel vordert, als men zich zelve geweld heeft aangedaan. Laat ons alzoo de gelegenheden tot zonden vermijden, de bekoringsen weerstaan, onze hartstochten bestrijden en overwinnen, waardoor wij alleen ons geluk kunnen bevorderen.

EINDE VAN HET EERSTE BOEK.

TWEEDE BOEK.

*Vermaningen om den menschi
tot het inwendige leven
te geleiden.*

HOOFDSTUK I

Over het inwendig leven

HET *rijk Gods is in uw midden*, zegt de Heer. Bekeer u uit geheel uw hart tot den Heer; verlaat deze ellendige wereld, en uwe ziel zal rust genieten.

Leer het uitwendige versmaden en u tot het inwendige begeven, en gij zult het rijk Gods in u zien komen.

Want het rijk Gods is vrede en vreugde in den Heiligen Geest, iets wat aan de goddeloozen niet gegeven wordt.

Christus zal tot u komen en u zijne vertroosting toonen, zoogij Hem een waardig verblijf bereidt in uw binnenste.

Al zijne glorie en schoonheid is inwendig, en in het geheim des harten vindt hij zijn welbehagen.

Hij bezoekt dikwijls den inwendigen mensch, hij onderhoudt zich vriendelijk met hem, troost hem liefdevol, schenkt hem een grooten vrede en behandelt hem met eene wonderbare gemeenzaamheid.

Welaan, geloovige ziel, bereid uw hart voor dezen Bruidegom, opdat Hij zich gewaardige tot u te komen, en in u te wonen.

Want zòò spreekt Hij: Zoo iemand Mij bemint zal hij mijn woord onderhouden, en wij zullen tot hem komen en ons verblijf bij hem nemen.

Geef derhalve aan Christus eene plaats in uw hart en weiger aan al het overige den toegang.

Wanneer gij Christus bezit, dan zijt gij rijk en Hij is u genoeg. Hij zelf zal uw verzorger en trouwe bewaker zijn in al uwe zaken, zoodat gij niet op de menschen behoeft te hopen.

De menschen toch veranderen spoedig en verlaten u snel; *doch Christus blijft in eeuwigheid* en staat u getrouw bij tot het einde toe.

Men moet geen groot vertrouwen stellen op een zwak en sterfelijk mensch, hoe nuttig en dierbaar hij ons ook moge wezen; ook moet men er zich niet zeer om bedroeven als hij ons somwijlen tegenwerkt en tegenspreekt.

Zij, die heden met u zijn, kunnen morgen uwe tegenstrevers wezen en omgekeerd; gij kunt soms hen voor vrienden hebben, die u haten, want de menschen veranderen dikwijls als de wind.

Stel al uw betrouwen op God, laat

Hij uwe vrees en liefde wezen. Hij zal voor u antwoorden en handelen zooals het voor u het beste is.

Gij hebt hier geene blijvende woonstede, en waar gij u ook moogt bevinden gij zijt vreemdeling en pelgrim, en nooit zult gij rust hebben, tenzij gij met Christus innig vereenigd zijt.

Wat zoekt gij hier, dewijl dit de plaats niet is van uwe rust?

In den hemel moet uwe woonplaats zijn, en al het aardsche moet gij slechts als in het voorbijgaan beschouwen.

Alle dingen gaan voorbij en gij tegelijk met hen.

Zie toe, dat gij er niet aan hecht, opdat gij er de slaaf niet van wordt en verloren gaat.

Bij den Allerhoogste zij uwe gedachte; en uw gebed stijge onafgebroken tot Christus.

Kunt gij u niet tot hemelsche beschouwingen verheffen, stel u dan tevreden met het lijden van Christus te

overwegen, en vertoef gaarne in zijne geheiligde wonden.

Want als gij met godsvrucht uwe toevlucht neemt tot de wonden en kostbare litteekenen van Jezus, dan zult gij in de kwellingen eene groote versterking gevoelen; gij zult u niet veel bekommeren om de verachting der menschen, en gemakkelijker de woorden der kwaadsprekers verdragen.

Christus werd ook in deze wereld door de menschen veracht, en in den hoogsten nood, te midden der verguizingen, door zijne bekenden en vrienden verlaten.

Christus wilde lijden en veracht worden, en gij durft u over iemand beklagen?

Christus had vijanden en tegensprekers, en gij wilt alle menschen tot vrienden en weldoeners hebben?

Hoe zal uw geduld bekroond worden, als u niets tegenstrijdigs bejegt.

Zoo gij niets wilt lijden, hoe zult gij dan de vriend van Christus zijn.

Lijd nu met Christus en voor Christus, indien gij met Christus wilt regeeren.

Zoo gij een enkele maal tot het hart van Jezus waart doorgedrongen, en een weinig van zijne brandende liefde hadt gesmaakt, dan zoudt gij u weinig bekommeren om eigen gemak of ongemak; maar u veeleer verheugen over den smaad u aangedaan, omdat de liefde van Jezus den mensch leert zich zelven te versmaden.

Hij, die Jezus en de waarheid bemint, de waarlijk inwendige mensch, vrij van ongeregelde neigingen, kan zich vrij tot God wenden, en zich in den geest boven zich zelven verheffend, eene genotvolle rust smaken.

Hij is waarlijk verstandig, die de zaken beoordeelt zooals ze zijn en niet zooals ze gezegd of geacht worden te zijn; zijne wijsheid komt meer van God, dan van de menschen.

Hij, die inwendig weet te leven en weinig waarde hecht aan het uitwen-

dige, zoekt naar plaats, noch tijd om godvruchtige oefeningen te houden.

Een inwendig mensch keert spoedig in zich zelve, omdat hij zich nooit geheel tot het uitwendige begeeft.

Hem is de uitwendige arbeid of geregelde bezigheid geen beletsel, maar gelijk de zaken zich voordoen, zoo schikt hij er zich naar.

Hij, die inwendig goed gesteld en geregeld is, bekommert zich niet om de ellendige en verkeerde handelingen der menschen.

Slechts in zooverre vindt de mensch hindernis en vertrooiing, als hij zelf zich die schept.

Als het met u was, zoo als het behoorde, vrij en los van de wereld, dan zou alles tot uw welzijn en uwen voortgang strekken.

Vele dingen mishagen u daarom, en kwellen u dikwijls, omdat gij nog niet volmaakt aan u zelve gestorven zijt,

en nog niet vaarwel hebt gezegd aan al het aardse.

Niets besmet en belemmert zoozeer 's menschen hart, dan de onreine liefde tot de schepselen.

Als gij aan de uitwendige vertroosting verzaakt, dan zult gij u tot hemelsche beschouwingen kunnen verheffen en dikwijls inwendige vreugde genieten.

OVERDENKING.

Een ingetogen geest, een getrouw hart, ziedaar het kenmerk van een waarachtig Christen, die God in geest en waarheid aanbidt. De ziel heeft slechts één verlangen, namelijk vereenigd te zijn met Jezus; het is daarom dat zij in vervoering uitroept: mijn welbeminde Jezus behoort mij toe, en ik ben aan Hem; dat ik toch nimmer van Hem gescheiden worde! O mijne ziel tracht u dan op niets anders toe te leggen, dan op de liefde tot Jezus en innig het verkeer met Hem te verkrij-

gen, opdat gij alleen moogt leven om Hem te behagen en Hem hiernamaals te bezitten.

HOOFDSTUK II

Over de nederige onderwerping.

BEKOMMER u niet veel, wie vòòr of tegen u is; maar draag zorg dat God met u zij, in alles wat gij doet.

Heb een goed geweten en God zal u wel verdedigen.

Want hem, dien God bijstaat kan de ongerechtigheid der menschen niet schaden.

Als gij weet te zwijgen en te lijden, zult gij ongetwijfeld de hulp des Heeren ondervinden.

Hij kent den tijd en het middel om u te verlossen, en daarom moet gij u op Hem verlaten.

Het is aan God u te helpen en van alle schande te verlossen.

Wanneer een mensch zich vernedert om zijne gebreken, dan wint hij gemakkelijk het hart van anderen, en bevredigt zonder moeite hen, die tegen hem vertoornd zijn.

Den nederige beschermt en bevrijdt God; den nederige bemint en troost Hij; tot den nederigen mensch neigt hij zich; aan den nederige schenkt Hij groote genade, en na de vernedering verheft Hij hem tot de glorie.

Aan den nederige openbaart Hij zijne geheimen; Hij trekt en noodigt hem vol liefde tot zich.

Als de nederige schande ondergaat, behoudt hij den vrede, omdat hij op God steunt en niet op de wereld.

Meen niet, dat gij eenige vordering gemaakt hebt, zoolang gij u niet voor den minste van allen houdt.

OVERDENKING.

Wat raken u de redeneeringen en de gedachten der menschen! Zij zijn het

immers niet, die u moeten oordeelen. Indien zij u onrechtvaardig beschuldigen, heeft Hij, die het diepste der zielen doorschouwt, u reeds gerechtvaardigd. Indien zij u van wezenlijke fouten beschuldigen, zijt gij dan niet gelukkig eene heilzame vernedering te kunnen ondergaan?

Hetgeen u hindert, is uwe trotschheid die niet verdragen kan, dat men haar terecht zet. De nederige is in alles gelaten, ook dan wanneer hij onschuldig berispt wordt. Beveel u dus in alles aan God, en in alle moeielijkheden en kruisen zegt met J. C. : Heer uw wil geschiede!

.....

HOOFDSTUK III

Over den vreedzamen mensch

BEGIN eerst met in u zelve den vrede te bevestigen, dan kunt gij ook anderen bevredigen.

Een vredelievend mensch bewijst zijn evennaaste meer dienst dan een geleerde.

Een hartstochtelijke gelooft licht het kwade en verandert zelfs het goed in kwaad, maar een rechtvaardig en vredelievend man verandert alles ten goede.

Hij, die goed in den vrede gevestigd is, heeft op niemand eenig kwaad vermoeden; hij echter, die slecht tevreden en ontrouw is, wordt door verschillende vermoedens geslingerd, hij heeft zelf geene rust en laat ook anderen niet met vrede.

Dikwijls zegt hij wat hij niet moest zeggen en verwaarloost wat hem voordeliger was te doen.

Hij let op hetgeen anderen verplicht zijn te doen, en verzuimt datgene, waartoe hij zelf verplicht is.

Ijver dus eerst voor u zelven, en dan kunt gij ook met recht voor uwen naaste ijveren.

Gij weet uwe daden wel te veront-

schuldigen en te kleuren, en gij wilt van anderen geene verontschuldiging aannemen.

Het ware billijker, dat gij u zelven beschuldiget en uwen broeder zoekt te verontschuldigen.

Zoo gij wilt verdragen worden, verdraag dan ook van een ander.

Zie hoe ver gij nog verwijderd zijt van de ware liefde en nederigheid, die zich slechts tegen zich zelven vertoornt, of in verontwaardiging ontsteekt.

Er is niets grootsch in gelegen om met goede en zachtmoedige menschen om te gaan, want dit behaagt natuurlijk aan allen; iedereen heeft gaarne vrede en voelt zich geneigd tot hen, die met hem overeenstemmen.

Maar vreedzaam te kunnen leven met hen, die barsch en onwillig zijn, of die zich aan geen regel storen, of ons weerstreven, dit is eene groote, lofwaardige en moedige daad.

Er zijn er, die zich zelven in vrede

houden, en ook met anderen vrede hebben.

Er zijn er, die noch vrede hebben, noch anderen in vrede laten: voor anderen zijn zij lastig, maar voor zich zelve altijd nog lastiger.

Ook zijn er, die zich zelve in vrede houden, en ook anderen tot vrede zoeken te brengen.

Echter geheel onze vrede in dit ellendig leven bestaat veeleer in 't lijden nederig te verdragen, dan wel in het niet gevoelen van den tegenspoed.

Die het best weet te lijden, zal ook den grootsten vrede hebben; deze is overwinnaar van zich zelve en heer der wereld, vriend van Christus en erfgenaam van den hemel.

OVERDENKING.

Bemoei u niet met personen of zaken, die u niet aangaan; zorg eerst voor u zelve en wanneer gij den waren vrede gevonden hebt, dan kunt gij u ook met

anderen bezighouden. Eene ziel die waarlijk nederig is, beschuldigt zich zelven en verontschuldigt anderen; zij wordt niet toornig, dan tegen zich zelve. Ik wil dus een besluit nemen, en om in vrede met God te leven, zal ik Hem in alles gehoorzamen, mij niet bemoeien met het gedrag van anderen en bij iedere gelegenheid de ijdele indrukken mijns harten bestrijden.

HOOFDSTUK IV

Over de zuiverheid des harten en de eenvoudige meening.

DE mensch heeft twee vleugels, waarmee hij zich boven het aardse verheft: namelijk, de eenvoudigheid en de zuiverheid.

De eenvoudigheid moet zijn in de meening, de zuiverheid in de liefde.

De eenvoudigheid heeft God tot doelwit, de zuiverheid bezit en smaakt Hem.

Geen goed werk zal u moeielijk zijn,

als uw hart vrij is van ongeregelde neiging.

Als gij niets anders bedoelt en zoekt dan het welbehagen Gods en het welzijn van den naaste, zult gij de inwendige vrijheid ten volle genieten.

Als uw hart oprecht was, dan zou u ieder schepsel een levensspiegel en een boek van heilige onderrichting wezen.

Er is geen schepsel zoo klein en gering, of het verkondigt de goedheid van God.

Als gij inwendig goed en zuiver waart, zoudt gij alles gemakkelijk inzien en wel begrijpen.

Een zuiver hart doorgrondt hemel en hel.

Ieder oordeelt uitwendig, zooals hij inwendig zelf is.

Zoo er vreugde in de wereld is, dan voorzeker bezit die de zuivere van harte.

En zoo er moeielijkheid en kwelling is, dan weet een kwaad geweten dit het beste.

Gelijk het ijzer in het vuur zijn roest verliest en geheel gloeiend wordt, zoo wordt de mensch, die zich tot God bekeert, van zijne lauwhed bevrijd en in een nieuw mensch veranderd.

Als de mensch begint te verslappen, dan vreest hij den minsten arbeid, en ontvangt gaarne uitwendigen troost.

Maar als hij zich volkomen begint te overwinnen en moedig den weg Gods bewandelt, dan telt hij juist datgene het minste, wat hem te voren het zwaarste was.

OVERDENKING.

De zuiverheid des harten bestaat in de onthechting van al datgene, wat de ziel zou kunnen besmetten. Eene vrijwillige ongetrouwheid, een onvoorzichtige oogslag, eene afwending van God, drukken op de ziel eene vlek, die hare schoonheid doet verdwijnen, en haar mismaakt in de oogen van God. Zalig zij, zegt Jezus-Christus, die zuiver van

harte zijn, want zij zullen God zien. Om de deugd van zuiverheid te verkrijgen, moet men onophoudelijk tot God zijne toevlucht nemen en zeggen met koning David: Schep in mij, o Heer, een rein hart, opdat ik U in alles moge behagen.

HOOFDSTUK V

Dat men op zich zelven letten moet.

Wij moeten niet te veel op ons zelve rekenen, omdat maar al te dikwijls genade en oordeel ons ontbreken.

Wij hebben slechts weinig licht en dat weinige verliezen wij nog door onze onachtzaamheid.

Dikwijls bemerken wij niet, dat wij inwendig zoo blind zijn.

Dikwijls handelen wij slecht, en verontschuldigen ons nog slechter.

Somtjds worden wij door hartstocht gedreven en wij houden dit voor ijver.

Kleine gebreken berispen wij in anderen, en bij ons zelve gaan wij grootere voorbij.

Al te spoedig gevoelen en wegen wij, wat wij van anderen lijden, maar wat anderen van ons verdragen, daar letten wij niet op.

Die goed en billijk zich zelve beoordeelt, zal geene reden vinden om een ander streng te oordeelen.

Een inwendig mensch stelt de zorg voor zich zelve boven alle andere zorgen; en wie met aandacht op zich zelve ziet, zwijgt gemakkelijk over anderen.

Nooit zult gij een inwendig en godvruchtig mensch zijn, tenzij gij over de zaken van anderen zwijgt, en voornamelijk naar u zelve ziet.

Zoo gij slechts u zelve en God voor oogen houdt, dan zal alles, wat gij uit-

wendig opmerkt, weinig indruk op u maken.

Waar zijt gij, als gij niet bij u zelve zijt? En als gij alles hebt doorloopen, wat zijt gij dan gevorderd zoo gij u zelve hebt verwaarloosd?

Wenscht gij vrede en ware eendracht te hebben, dan moet gij alles ter zijde zetten, en alleen u zelve voor oogen hebben.

Veel voortgang zult gij maken, als gij u vrij houdt van alle tijdelijke zorg.

Gij zult veel achteruitgaan, als gij tijdelijke zaken hoogschat.

Dat u niets groot, niets verheven, niets aangenaam, niets dierbaar zij, dan alleen God en wat Godes is.

Houd allen troost, die van eenig schepsel komt, voor louter ijdelheid.

Eene ziel, die God bemint, veracht alles wat beneden God is.

God alleen is eeuwig en onmetelijk; Hij alleen vervult alles; Hij is de troost der ziel en de ware blijdschap des harten.

OVERDENKING.

Indien gij ieders goed en kwaad kendet, wat zou u zulks baten, indien gij omtrent u zelven in twijfel waart! Op den laatsten dag des oordeels, zal men u niet over het geweten van een ander ondervragen. Laat dus dat alles varen en zorg voor u zelven, opdat gij Gode moogt welgevallig zijn. De grootste wijsheid bestaat in zich zelven te kennen; daardoor leert men zich zelven verachten en zijne zonden beweenen. O mijne ziel, begin dan van dit oogenblik u te ontdoen van den last, die u drukt, namelijk van de gehechtheid aan de aarde en aan de schepselen, om u geheel en al aan God vast te hechten.

HOOFDSTUK VI

Over de vreugde van een goed geweten.

DE roem van den deugdzamen mensch is de getuigenis van een goed geweten.

Heb een goed geweten en gij zult altijd vreugde genieten.

Een goed geweten kan zeer veel verdragen en is zeer opgeruimd te midden van den tegenspoed.

Een kwaad geweten is altijd bevreesd en ongerust.

Gij zult een zoeten vrede smaken, als uw hart u niets verwijt.

Wil u niet verblijden, dan wanneer gij een goed werk hebt verricht.

De boozen kennen geene waarachtige blijdschap, zij smaken den inwendigen vrede niet; *want er is geen vrede voor de goddeloozen*, zegt de Heer.

En als zij zeggen: *wij zijn in vrede, er zal ons geen kwaad overkomen; en wie zal ons durven schaden?* geloof hen niet; want plotseling zal Gods toorn zich verheffen, hunne daden zullen te niet gedaan worden, en hunne gedachten zullen vergaan.

Te roemen in de kweeling, is niet moeielijk voor hem, die bemint; want

zoo te roemen, is zijn roem in het kruis des Heeren stellen.

Kort van duur is de glorie, die de menschen geven en ontvangen.

De glorie der wereld gaat altijd met droefheid gepaard.

De roem der goeden is in hun geweten en niet in den mond der menschen; de vreugde der rechtvaardigen is van God en in God; hunne vreugde is in de waarheid.

Die de waarachtige en eeuwige glorie verlangt, bekommert zich niet om de tijdelijke.

En die de tijdelijke glorie zoekt, of niet uit geheel zijn hart versmaadt, bewijst, dat hij weinig liefde heeft voor de hemelsche glorie.

Hij, wiens geweten zuiver is, zal lichtelijk tevreden en bevredigd zijn.

Gij zijt niet heiliger als gij geprezen, noch geringer als gij berispt wordt.

Gij zijt wat gij zijt; en al hetgeen de menschen van u zeggen, zal u in de oogen

van God niet grooter maken dan gij zijt.

Als gij nagaat wat gij in u zelveu zijt, dan zult gij u niet bekommeren over hetgeen de menschen van u zeggen.

De mensch ziet het gelaat, maar God het hart.

De mensch let op de daden, maar God ziet op de meening.

Immers goed doen en zich zelveu gering schatten, is het kenteeken van eene ootmoedige ziel.

Geen troost van eenig schepsel willen ontvangen, is een teeken van groote zuiverheid en inwendig vertrouwen tot God.

Hij die uitwendig geene getuigenis voor zich zelveu zoekt, toont dat hij zich geheel aan God heeft overgegeven.

Want niet hij, die van zich zelveu getuigenis geeft, verdient geacht te worden, zegt de H. Paulus, maar hij, van wien God getuigenis geeft.

Inwendig met God wandelen, en uitwendig door geene enkele genegenheid

gebonden zijn, is de staat van den inwendigen mensch.

OVERDENKING.

De getuigenis van een goed geweten sluit niet altijd de angstvalligheden uit, die de bekoringen medebrengen; maar zij maakt dat het hart te midden der stormen, onderdanig en getrouw blijft aan God, gelaten in tegenspoed en heldhaftig in den strijd.

Zoo is eene beproefde ziel volgens de getuigenis van den koninklijken profeet een aangenaam offer aan God, die nooit een rouwmoedig en vermorzeld hart versmaadt. Nemen wij een vast voornemen, ons niet te laten ontmoedigen door onzen zondeval, noch door onze rampen, noch door de ondervinding van onze ongelukken; maar vernederen wij ons voor God, en Hij zal ons de vreugde van een goed geweten schenken.

HOOFDSTUK VII

Dat men Jezus boven alles moet beminnen.

ZALIG hij, die begrijpt wat het is, Jezus te beminnen, en zich zelven te versmaden om Jezus.

Men moet al wat men bemint om den beminde verlaten, omdat Jezus alleen boven alles wil bemind worden.

De liefde tot het schepsel is bedriegelijk en onstandvastig; de liefde tot Jezus getrouw en volhardend.

Wie het schepsel aanhangt, zal met het zwakke schepsel vallen; wie zich aan Jezus hecht, zal vaststaan in eeuwigheid.

Bemin en bewaar dan dien vrind, die u niet zal verlaten, wanneer allen zich terug trekken, en die niet zal dulden, dat gij verloren gaat; want er zal een dag komen, dat gij van alles zult gescheiden worden, of gij wilt of niet.

Houd u levend en stervend bij Jezus, en verlaat u op de getrouwheid van

Hem, die, als alles zal ontvallen, alleen u helpen kan.

Zòò is uw Beminde, dat Hij geen mededinger wil toelaten; alléén wil Hij uw hart bezitten en daar als koning op zijn eigen troon zetelen.

Als gij u van alle schepsel wist te ontdoen, zou Jezus gaarne bij u wonen.

Beschouw als verloren alles wat gij op de menschen en niet op Jezus zult gehouwd hebben.

Steun niet op een riet dat door den wind wordt bewogen, *want alle vleesch is als 't gras, en zijne glorie zal vallen als de bloem des velds.*

Gij zult u spoedig bedrogen vinden, als gij de menschen op den uitwendigen schijn oordeelt.

Want, terwijl gij in anderen uw troost en voordeel zoekt, zult gij meestal schade ondervinden.

Zoo gij in alles Jezus zoekt, zult gij voorzeker Jezus vinden : zoo gij echter

u zelven zoekt, zult gij ook u zelven vinden, maar tot uw verderf.

Want de mensch, die Jezus niet zoekt, veroorzaakt zich zelven meer schade, dan de geheele wereld en al zijne vijanden.

OVERDENKING.

Leg u met hart en ziel toe om Jezus te kennen, te beminnen en na te volgen; want daarom alleen zijt gij Christen. Hoe! zou het u moeite kosten een God-mensch te beminnen, die er enkel op uit is om u lief te hebben en zalig te maken! Dat uw besluit dus zij Hem te beminnen, boven al wat beminnelijk is, Hem na te volgen in zijne veelvuldige voorbeelden; aldus zult gij een volmaakt Christen worden en eens het loon in den hemel ontvangen.

HOOFDSTUK VIII

Over de gemeenzame vriendschap met God.

Als Jezus aanwezig is, dan is alles goed en niets schijnt ons moeielijk;

maar is Hij afwezig, dan valt alles hard.

Als Jezus niet inwendig spreekt dan beteekent iedere vertroosting niets; doch spreekt Jezus één enkel woord, dan gevoelt men eene groote vertroosting.

Stond Maria-Magdalena niet terstond op van de plaats, waar zij weende, toen Martha haar zeide : *de Meester is daar en roept u?*

Zalig uur als Jezus u van de tranen tot de vreugde des geestes roept.

Hoe dor en ongevoelig zijt gij zonder Jezus ! Hoe dwaas en ijdel, als gij iets begeert buiten Jezus ! Of ware dit geen grooter verlies, dan wanneer gij de geheele wereld verliezen zoudt ?

Wat kan de wereld u geven zonder Jezus ?

Zonder Jezus te zijn, is eene ondragelijke hel; en met Jezus te wezen een zoet paradijs.

Als Jezus met u is, kan geen vijand u schaden.

Wie Jezus vindt, vindt een onmetelijken schat, ja een goed boven alle goed.

Wie Jezus verliest, verliest meer, ja oneindig meer, dan indien hij de geheele wereld verloren hadde.

De armste is hij, die zonder Jezus leeft; en de rijkste hij, die vereenigd is met Jezus.

Het is eene groote kunst met Jezus te wezen om te gaan, en veel voorzichtigheid is er noodig om Hem bij u te houden.

Wees nederig en vreedzaam, en Jezus zal met u blijven.

Gij kunt Jezus spoedig verwijderen en zijne genade verliezen, als gij u tot het uitwendige wilt begeven.

En als gij Hem verdreven en verloren hebt, tot wien zult gij dan vluchten, en wien u tot vriend zoeken?

Zonder vriend kunt gij niet gelukkig leven, en als Jezus niet uw eerste vriend is, zult gij spoedig droevig en mistroostig zijn.

Gij handelt derhalve dwaas, als gij in iemand anders vertrouwen stelt of u verheugt.

Het zou verkieselijker zijn, de geheele wereld tot vijand te hebben, dan Jezus te beleedigen.

Boven allen derhalve die u dierbaar zijn, zij Jezus alleen de beminde uwer ziel.

Gij moet alle menschen beminnen om Jezus; Jezus echter om zich zelve.

Alleen Jezus-Christus moet bemind worden om zich zelve, omdat Hij van alle vrienden de beste en getrouwste is.

Laat om Hem en in Hem uwe vrienden, zoowel als uwe vijanden u dierbaar zijn; en bid Hem voor allen, opdat allen Hem mogen kennen en beminnen.

Verlang nooit geprezen of bemind te worden boven anderen, want dit komt alleen toe aan God, die zijn gelijke niet heeft.

Wil ook niet dat iemand zich in zijn hart met u bezig houde, en houd ook

gij u niet bezig met liefde voor een ander, maar dat Jezus in u zij en in ieder goed mensch.

Wees zuiver en inwendig vrij, zonder gehechtheid aan eenig schepsel.

Gij moet van alles ontbloot zijn, en een zuiver hart aan God opdragen, zoo gij vrij wilt zijn, en weten hoe zoet de Heer is.

En voorwaar, hiertoe zult gij niet geraken, tenzij gij door zijne genade wordt voorkomen en aangetrokken, om vrij en los van alles, u met Hem alleen te vereenigen.

Want als Gods genade tot den mensch komt, dan vermag hij alles; en als zij weggaat, dan is hij arm en zwak en overgelaten aan zijne ellende.

In dezen toestand zelf moet gij niet moedeloos worden, noch wanhopen, maar kalm u aan Gods wil onderwerpen, en al wat u overkomt tot lof van Jezus-Christus verdragen; want op den winter volgt de zomer, na den nacht breekt

de dag weder aan, en op den storm volgt eene groote kalmte.

OVERDENKING.

Het is voor den mensch zeer moeilijk te leven, zonder omgang te hebben met iemand, wien hij zijn hart uitstorten en aan wien hij zijne geheimen toevertrouwen kan. Aan wien dan, kunt gij beter uw hart blootleggen, dan aan Jezus, die van al uwe vrienden, de getrouwste, de standvastigste en de waarstigste is.

Zoek dan bij niemand troost en vrede dan bij Hem, stort uw hart dagelijks voor Hem uit, ga tot Hem in alle moeilijkheden; Hij zal uwe smarten lenigen, uw kruis met gelatenheid helpen dragen, om aldus meer verdiensten voor den hemel te verkrijgen.

HOOFDSTUK IX

Over het ontheren van alle vertroosting.

Voor hem, die de goddelijke vertroostingën smaakt, is het niet moeielijk aan de menschelijke vertroostingën vaarwel te zeggen; maar het is eene groote en zeldzame deugd zoowel de menschelijke als de goddelijke vertroostingën te ontberen en uit liefde tot God gaarne de ballingschap des harten te verdragen, zich zelven in niets te zoeken en zijne eigene verdiensten niet aan te merken.

Wat groots is er in gelegen, dat gij blijde zijt en godvruchtig, wanneer de genade in u neerdaalt. Voor elkeen is dit uur wenschelijk.

En wat wonder, dat hij die door den Almachtige gedragen, en door den oppersten Leidsman geleid wordt, geene moeieijkheid gevoelt?

Gaarne zoeken wij iets tot troost, en

moeielijk wordt de mensch van zich zelve bevrijd.

De H. Martelaar Laurentius, zijn bisschop getrouw, overwon de wereld omdat hij al het verleidelijke der wereld versmaadde, en zelfs uit liefde tot Christus zijne scheiding van Gods Opperpriester Sixtis geduldig verdroeg, voor wien hij eene groote genegenheid had.

Door de liefde tot den Schepper derhalve, overwon hij de liefde tot den mensch, en hij verkoos het goddelijk welbehagen boven den menschelijken troost.

Leer ook gij aldus uw meest vertrouwd en beminden vriend uit liefde tot God verlaten.

Bedroef u niet te zeer als gij door een vriend verlaten wordt, wetende dat wij ten laatste allen van elkander moeten scheiden.

Veel en lang moet de mensch in zich zelve strijden, voor hij zich vol-

komen leert overwinnen, en al zijne liefde op God stellen.

Wanneer de mensch op zich zelf steunt, laat hij zich al licht medeslepen tot menschelijke vertroosting.

Maar hij, die Christus waarlijk bemint en zich met ijver op de deugd toelegt, helt niet over tot zulke vertroosting, en zoekt zulke zinnelijke genietingen niet; maar veeleer verlangt hij moeilijke beproevingen en harden arbeid voor Christus te lijden.

Als God u derhalve geestelijken troost schenkt, ontvang die met dankbaarheid; maar erken tevens daarin een geschenk van God en niet uwe eigene verdiensten.

Wil u niet verheffen, wil niet al te blijde zijn, noch u ijdel iets laten voorstaan om de vertroosting, die gij ontvangt, maar wees er veeleer des te nederiger om, en vooral des te omzichtiger en nauwgezetter in al uwe handelingen;

want dat oogenblik zal voorbijgaan en de bekoring zal volgen.

Wanneer de vertroosting u ontnomen wordt, wanhoop dan nietterstond; maar wacht met nederigheid en geduld de hemelsche bezoeking af; want God is machtig om u op nieuw nog grootere genade en vertroosting te geven.

Dit is noch nieuw noch vreemd voor hen, die reeds ervaren zijn in de leiding Gods; want ook de groote Heiligen en de oude Profeten hebben dikwijls zulke veranderingen ondervonden.

Vandaar dateen hunner, terwijl de genade zijn hart vervulde, zeide: *Ik heb in mijn overvloed gezegd; Ik zal niet ontroerd worden in eeuwigheid.*

Maar hij voegt er bij wat hij ondervond als de genade hem verlaten had! *Gij hebt uw aanschijn van mij afgewend, en ik ben ontroerd geworden.*

Intusschen wanhoopt hij toch volstrekt niet, maar bidt God met des te meer vurigheid en zegt: *Tot U, Heer,*

zal ik roepen, en tot mijn God zal ik smeeken.

Ten laatste verwerft hij de vrucht van zijn gebed en getuigt, dat hij verhoord is: *De Heer heeft mij gehoord en zich over mij ontfermd: de Heer is mijn helper geworden.*

Maar hoe? *Gij hebt, zegt hij, mijn gewezen in vreugde veranderd, en mij met blijdschap omgeven.*

Als de grootste Heiligen zoo behandeld werden, dan moeten wij ons, arme en zwakke menschen, niet ontmoedigen, als wij ons nu in godsvrucht en dan in lauwheid bevinden, naar mate de geest Gods in ons komt of weggaat, zoo als Hij wil.

Vandaar zeide de gelukzalige Job: *Gij bezoekt den mensch reeds bij den dageraad en terstond beproeft Gij hem.*

Waarop kan ik dan hopen, en waarop moet ik dan vertrouwen, tenzij alleen op de barmhartigheid Gods en de afwachting zijner hemelsche genade.

Want hetzij ik goede menschen bij mij heb, of godvruchtige broeders, of trouwe vrienden, of heilige boeken. of schoone verhandelingen, of zoete lofzangen : dit alles helpt weinig, en roert mij niet, als ik van de genade beroofd en aan mijne eigene ellenden ben overgelaten.

Dan is er geen beter redmiddel dan het geduld en de onderwerping aan den wil Gods.

Nooit heb ik iemand zoo godsdienstig en godvruchtig aangetroffen, die niet nu en dan deze onttrekking van de genade, of ten minste vermindering van vurigheid heeft ondervonden.

Geen Heilige was zoo opgetogen en verlicht, die niet vroeg of laat beproefd is geworden.

Want hij, die zich uit liefde tot God niet heeft geoeffend in eenige moeielijkheid, is de verhevene beschouwing van God niet waardig.

Gewoonlijk toch is de beproeving een

voorteeken van de vertroosting die zal volgen.

Want aan hen, die door bekoringen beproefd, zijn wordt de hemelsche vertroosting beloofd. *Hem, die zal overwinnen, zegt God, zal ik van den boom des levens te eten geven.*

De goddelijke vertroosting toch wordt gegeven, opdat de mensch sterker zou zijn in den tegenspoed.

Ook de bekoring komt alsdan, opdat hij zich niet over het goede verheffe.

De duivel slaapt niet, en het vleesch is nog niet gestorven; houd derhalve niet op u tot den strijd te bereiden, want rechts en links staan vijanden, die nooit rusten.

OVERDENKING.

Wij moeten ons niet te leur gesteld gevoelen als wij van de menschen geene vertroostingën ontvangen. Het goud en het zilver, zegt de wijze man, worden gezuiverd en beproefd door het vuur;

zoo ook worden de aan God toegewijde zielen door zware en vernederende rampen gezuiverd en beproefd, om zijne vertroosting deelachtig te worden. Verneder u dus onder de almachtige hand Gods, en verdraag met geduld de rampen, die God u overzendt, daar gij door deze kwellingen nederig wordt naar het voorbeeld der Heiligen.

.....

HOOFDSTUK X

Over de dankbaarheid voor Gods genade.

WAAROM zoekt gij rust, terwijl gij zijt geboren om te arbeiden.

Bereid u meer tot geduld dan tot vertroosting, en meer tot het dragen van uw kruis dan tot blijdschap.

Welk wereldling zelfs zou niet gaarne geestelijken troost en blijdschap ontvangen, als hij die altijd verkrijgen kon?

Want de geestelijke vertroosting

gaan alle genoegens der wereld en alle zinnelijk genot te boven.

Want alle wereldsche vermaken zijn óf ijdel, óf schandelijk; de geestelijke genoegens daarentegen zijn steeds zoet en bestendig; zij nemen hun oorsprong in de deugd en worden door God in de zuivere zielen gestort.

Doch niemand kan deze goddelijke vertroosting en genieten, wanneer hij goedvindt, omdat de tijd van bekoring niet lang uitblijft.

De valsche vrijheid des geestes en een groot zelfvertrouwen, zijn een groot beletsel voor de hemelsche bezoeking.

Door de genade van vertroosting te geven, bewijst God eene weldaad; en de mensch handelt slecht, wanneer hij God niet daarvoor dankt.

En daarom kunnende gaven der genade niet in ons hart vloeien, omdat wij ondankbaar zijn aan den Gever, en niet alles tot Hem terugbrengen.

Want altijd heeft hij genade te wach-

ten, die ze met dankbaarheid ontvangt; en aan den hoogmoedige wordt ontnomen wat gewoonlijk aan den nederige geschonken wordt.

Ik verlang geene vertroosting, die mij de ingetogenheid beneemt, en ik zoek geene beschouwing, die tot hoogmoed leidt.

Want niet al het verhevene is heilig, noch al het zoete goed, noch alle begeerte zuiver, noch al wat ons dierbaar is, aan God aangenaam.

Gaarne ontvang ik genade, die mij nederiger en nauwgezetter maakt. en waardoor ik meer bereidvaardig wordt om mij zelve te verlaten.

Hij, die door de gaaf der genade is onderwezen, en door derzelver gemis geleerd heeft, zal het niet wagen zich zelve iets goeds toe te schrijven; maar hij zal liever belijden, dat hij arm en ontbloot van alles is.

Geef aan God wat Godes is, en schrijf u zelve toe wat uwer is; breng God uwe dankbaarheid voor zijne genade, en

erken, dat gij niets bezit dan zonde en dat u aldus slechts de verdiende straf voor de zonde toekomt.

Stel u immer op de laagste plaats en men zal u de hoogste geven, want er bestaat geen berg zonder vallei.

De grootste Heiligen in het oog van God zijn de geringste in hunne eigene oogen; en hoe meer verheven zij zijn, des te nederiger zijn zij in zich zelve.

Vol van de waarheid en hemelsche glorie zijn zij niet begeerig naar ijdel roem.

In God gegrondvest en bevestigd, kunnen zij niet op zich zelve steunen.

En daar zij al het goede, dat zij ontvangen, geheel aan God toeschrijven, zoeken zij de glorie der wereld niet; maar verlangen alleen naar de glorie, die uit God is, en begeeren alleendat God in zich zelve en in alle Heiligen boven alles verheerlijkt worde.

Wees derhalve dankbaar voor het ge-

ringste, en gij zult waardig zijn het grootere te ontvangen.

Dat de geringste gave, de kleinste gunst voor u evenveel waarde hebben als de uitstekende gunsten en de grootste gaven.

Als men op de waardigheid van den Gever let, zal geene gave te klein of te gering schijnen; want niets is klein, wat van den Allerhoogste komt.

Zelfs al zou Hij u straffen en u overladen met rampen, dan nog moet gij dankbaar zijn, daar Hij altijd tot ons welzijn handelt, wat Hij ons ook late overkomen.

Die de genade Gods wenscht te behouden, zij dankbaar als God ze hem geeft, en geduldig als Hij ze ontnemt. Hij bidde dat zij terugkeere, en zij omzichtig en nederig, opdat hij ze niet verlieze.

OVERDENKING.

Verhef u nooit op de genade, die gij van God ontvangt, want gij hebt ze niet

verdiend; het is Gods goedheid, die u dezelve schenkt, en hij, die zich verheft zal vernederd worden.

Indien gij eene genade van God ontvangen hebt, verneder u dan zeggende: Heer, wat ben ik toch dat Gij mij, slijk en stof, met uwe weldaden overlaadt. Zoo zult gij dankbaarheid betoonen voor de ontvangene genade; doch ook wanneer Hij u met rampen slaat, moet gij Hem dankbaar zijn, door Hem vergiffenis te vragen voor uwe fouten.

.....

HOOFDSTUK XI

Over het klein getal van hen, die Jezus kruis beminnen.

JESUS heeft er velen, die zijn hemelsch rijk begeeren, maar weinigen, die zijn kruis willen dragen.

Velen, die naar zijne vertroosting, maar weinigen, die naar zijn lijden verlangen.

Velen vindt Hij als deelgenooten aan zijne tafel; weinigen in zijne onthouding.

Allen begeeren zich met Hem te verblijden, maar weinigen willen voor Hem iets lijden.

Velen volgen Jezus tot aan het breken van het brood, maar weinigen tot het drinken van den lijdenskelk.

Velen beminnen Jezus, zoolang hun geen tegenspoed overkomt.

Velen loven en zegenen Hem, zoolang zij eenige vertroosting van hem ontvangen.

Doch als Jezus zich verbergt en hen slechts een weinig alleen laat, beginnen zij terstond te klagen of vallen in eene overdreven neerslachtigheid.

Die echter Jezus om Jezus en niet om eigen vertroosting beminnen, zegenen Hem zoowel in alle kwellingen en benauwdheden des harten, als in de grootste vertroosting.

En al zou Hij hun nooit vertroosting

willen geven, dan nog zouden zij Hem loven en altijd willen danken.

O hoeveel vermag de zuivere liefde tot Jezus, die niet met eigen gemakzucht of eigenliefde gepaard gaat !

Moet men hen niet allen huurlingen noemen, die altijd naar vertroosting vragen ?

Toonen zij, door altijd op hun gemak en voordeel te denken, niet duidelijk dat zij meer zich zelven, dan Christus liefhebben ?

Waar vindt men iemand, die God om God alleen zou willen dienen ?

Zelden treft men iemand aan, die van alles onthecht is.

Wie zal iemand vinden, die waarlijk arm van geest en van alle schepsel onthecht is ? *Verre en aan de uiterste grenzen der aarde moet men hem zoeken ?*

Al gaf de mensch alles wat hij is en heeft, zoo is dit nog niets.

En al deed hij groote boetvaardigheid, zoo is dit nog weinig.

En al leerde hij alle wetenschappen, zoo is hij er nog lang niet.

En al had hij groote deugd en eene vurige godsvrucht, zoo ontbreekt hem nog veel; namelijk het eenige, wat hem bovenal noodzakelijk is.

En wat is dat dan? Dat is dat hij, na alles verlaten te hebben, zich zelve verlaat, zonder iets van zijne eigenliefde over te houden; en dat, na al zijne plichten volbracht te hebben, hij denken zou nog niets gedaan te hebben.

Dat hij dus weinig acht geeft op hetgeen de wereld bewondert, en zich liever als een nuteloos dienaar beschouwt, volgens het woord van den Zaligmaker: Wanneer gij alles zult gedaan hebben, wat men u zal bevolen hebben, zegt dan: Wij zijn nuttelooze dienaren.

Dit is het middel om tot de ware eenvoudigheid van geest te geraken en met den profeet te kunnen uitroepen: Ik ben alleen en arm.

Niemand echter is rijker, machtiger, vrijer dan degene, die na alles verzaakt te hebben zich op den laatsten rang stelt.

OVERDENKING.

Gij moet God beminnen om God, niet om het genoegen dat men ondervindt in zijnen dienst; want indien God u zijne vertroosting en ontroosting onttrok; wat zou er van die liefde geworden?

Hij, die zich zelve nog in iets zoekt, bemint niet. Beschouw Jezus uw Voorbeeld, Hij heeft zich in niets gezocht: *Christus non sibi placuit*. Hij heeft alles voor u opgeofferd. Zijne rust, zijn leven, ja zelfs zijn wil; want Hij zeide in den hof der Olijven: Niet wat ik wil, maar wat Gij wilt o Vader. Nemen wij dus het goede en het kwade met gelatenheid, zoo zullen wij gelijkvormig worden aan Jezus en schatten voor den Hemel vergaderen.

.....

HOOFDSTUK XII

Over den koninklijken weg van het Kruis.

HARD klinkt velen dit woord: *Verloochent u zelven, neem uw kruis op en volgt Jezus na.*

Maar veel harder zal het zijn, dat beslissend woord te hooren: *Wijk van mij vervloekten, in het eeuwig vuur.*

Want zij, die nu het woord des kruises gaarne hooren en volgen, zullen dan niet vreezen bij het hooren van die eeuwige verwerping.

Dit kruisteecken zal aan den Hemel zijn, als de Heer zal komen om te oordeelen.

Dan zullen alle dienaren van het kruis, die in hun leven den Gekruiste nagevolgd hebben, met groot vertrouwen tot Christus, hunnen Rechter, naderen.

Wat vreest gij derhalve om het kruis

op te nemen, waardoor men naar den Hemel gaat?

In het kruis is heil, in het kruis is leven, in het kruis is bescherming tegen de vijanden.

Van het kruis vloeien de hoogste zoetheiden, de vreugde voor den geest, de kracht der ziel, de volmaaktheid der deugd.

Er is geen behoud voor de ziel, noch hoop op het eeuwig leven, dan in het kruis.

Neem dan uw kruis op en volg Jezus na, en gij zult tot het eeuwig leven gaan.

Hij is u voorgegaan zijn kruis dragende, en Hij is voor u aan het kruis gestorven, opdat gij ook uw kruis zoudt dragen en zoudt verlangen aan het kruis te sterven.

Want als gij met Hem gestorven zijt, zult gij ook met Hem leven, en als gij deelgenoot van zijn lijden zijt, zult gij ook deelgenoot zijn van zijne heerlijkheid.

Ga waar gij wilt, en zoek wat gij

wilt, gij zult boven u geen verhevener weg, beneden u geen zekerder weg vinden, dan de weg van het heilig kruis.

Beschik en regel alles volgens uwen wil en uw begrip, altijd zult gij iets te lijden hebben, hetzij met of tegen uw zin, en zoo zult gij altijd het kruis vinden.

Want of in uw lichaam zult gij smart gevoelen, of in uwe ziel kwelling lijden,

Nu eens zult gij door God verlaten, dan eens door uwen naaste terecht gezet worden; ja wat meer is, dikwijls zult gij u zelve tot last zijn.

En evenwel kunt gij door geen enkel middel in uw lijden verlichting vinden, maar zoolang God het wil moet gij het lijden.

Want God wil, dat gij de kwelling leert lijden zonder vertroosting, en dat gij u geheel aan Hem onderwerpt en door de kwelling nederiger wordt.

Niemand begrijpt zoozeer de grootheid van Christus' lijden, als hij, wien

Het kruis is derhalve bereid en wacht u overal.

Gij kunt het niet ontvluchten, waar gij ook gaat, want overal waar gij komt draagt gij u zelven mede en altijd zult gij u zelven vinden.

Wend u naar boven, wend u naar beneden, wend u naar buiten, wend u naar binnen, gij zult overal het kruis vinden.

En het is noodzakelijk, dat gij in alles geduld hebt, zoo gij den inwendigen vrede wilt bezitten en de eeuwige kroon wilt verdienen.

Zoo gij gaarne het kruis draagt, zal het kruis u dragen en u tot een gewenscht einde brengen, daar namelijk, waar het lijden ophoudt; maar dat zal op aarde niet zijn.

Zoo gij het onwillig draagt, maakt gij het u tot een last en bezwaart gij u zelven nog meer; en gij moet het toch

dragen. Zoo gij een kruis afwerpt, zult gij zonder twijfel een ander vinden, dat misschien nog zwaarder is?

Gelooft gij te ontvluchten, wat geen sterveling heeft kunnen ontgaan? Wie van de Heiligen is in de wereld zonder kruis en kwelling geweest.

Zelfs, Jezus-Christus, onze Heer, is geen uur zijns levens zonder lijden geweest, *De Christus, zegt Hij, moest lijden en van de dooden verrijzen en zoo zijne heerlijkheid binnengaan.*

Hoe zoekt gij dan een anderen dan dezen koninklijken weg des heiligen kruises?

Geheel het leven van Christus was kruis en marteling; en gij zoekt voor u rust en vreugde?

Gij dwaalt, zoo gij iets anders zoekt dan moeielijkheden en lijden, wijl geheel dit sterfelijk leven vol ellenden is en van alle kanten omringd met kruisen.

En hoe hooger iemand in het geestelijk leven opklimt, des te zwaarder kruisen

zal hij dikwijls vinden, omdat naar de maat zijner liefde ook de straf zijner ballingschap voor hem zwaarder wordt.

Evenwel is hij, die op deze wijze zooveel droefheid lijdt, niet geheel zonder troost; daar hij gevoelt dat hij door zijn kruis te dragen, zich zeer groote verdiensten verwerft.

Want daar hij er zich uit eigen beweging aan onderwerpt, verandert al de last der kwelling voor hem in vertrouwen op de goddelijke vertroosting.

En hoe meer het vleesch door droefheid wordt geteisterd, des te meer wordt de geest door inwendige genade versterkt.

Somtijds geeft zijne zucht tot lijden, om gelijkvormig aan den gekruisten Christus te zijn, hem zulk eene kracht, dat hij niet zonder lijden en smart zou willen zijn, omdat hij gelooft des te aangenamer aan God te zijn, naar mate hij meer en zwaarder lijden voor Hem heeft kunnen doorstaan.

Het is niet de kracht van den mensch, maar de genade van Christus, die zoo-veel uitwerkt in het zwakke vleesch, dat het datgene, wat het natuurlijkerwijze altijd verafschuwt en vlucht, door de vurigheid van den geest aanneemt en bemint.

Het ligt niet in 's menschen natuur het kruis te dragen, het kruis te bemin-
nen, het lichaam te kastijden en onder
het juk te brengen, de eerbewijzingen
te vluchten, gaarne beledigingen te
verdragen, zich zelve te verachten en
te wenschen veracht te worden, allen
tegenspoed en schade te verduren en
volstrekt geen voorspoed in deze wereld
te verlangen.

Alleen uit uwe eigen krachten kunt
gij niets van dit alles.

Maar zoo gij op den Heer vertrouwt
zal u sterkte van den Hemel worden
geschonken, en de wereld en het vleesch
zullen aan uwe macht onderworpen
worden.

Ja, gij zult zelfs uwen vijand, den duivel, niet vreezen, als gij met het geloof gewapend en met het kruis van Christus geteekend zijt.

Bereid u dan als een goede en getrouwe knecht van Christus, om moedig het kruis van uwen Heer te dragen, die uit liefde voor u is gekruisigd.

Bereid u om vele tegenspoeden en ongemakken te verdragen in dit ellendig leven, daar dit uw deel is, waar gij u ook bevindt, en gij het overal zoo zult vinden, waar gij u ook verbergt.

Het moet zoo zijn; en er is geen ander middel om kwelling, tegenspoed en smart te ontkomen dan ze te verdragen.

Drink met vreugde den kelk des Heeren, zoo gij verlangt zijn vriend te wezen en eenmaal zijne glorie te deelen.

Laat de vertroosting en aan God over, en dat Hij er mede handele, gelijk Hem het meest behaagt.

Doch gij, bereid u om kwellingen te verduren en houd deze voor uwe groot-

ste vertroosting; want *het lijden van dezen tijd is niet te vergelijken met de toekomstige glorie, die in ons zal geopenbaard worden*, al zoudt gij ze ook alle kunnen verduren.

Als gij het zoover hebt gebracht dat de kwelling u zoet en aangenaam is om Christus wil, denk dan dat het wel met u gesteld is, daar gij het paradijs op aarde gevonden hebt.

Zoolang het lijden u zwaar valt, en gij het zoekt te ontvluchten, zoolang staat het slecht met u, en de kwelling, die gij ontvlucht, zal u overal volgen.

Als gij u bereidt tot hetgeen waartoe gij bereid moet wezen, namelijk tot lijden en sterven, dan zal het spoedig beter met u gesteld zijn en gij zult den vrede vinden.

Al waart gij ook met Paulus tot in den derden hemel opgenomen, gij zijt daarom nog niet zeker, dat gij niets meer zult moeten lijden. *Ik zal hem*

toonen, zegt Jezus, hoeveel hij voor mijnen naam moet lijden.

Er blijft u dus niets over dan te lijden, zoo gij Jezus verlangt te beminnen en Hem eeuwig te dienen.

O! mocht gij waardig zijn iets voor den naam van Jezus te lijden? Wat groote glorie zou voor u zijn weggelegd; wat groote blijdschap zou dat zijn voor alle Heiligen Gods; en ook welk eene stichting voor den naaste!

Want allen vermanen tot geduld, ofschoon weinigen zelf willen lijden.

Terecht zoudt gij gaarne een weinig moeten lijden voor Christus, daar er zoovelen zelfs het zwaarste lijden voor de wereld.

Weet zeker, en wees er innig van overtuigd, dat uw leven een aanhoudend sterven moet zijn. En hoe meer iemand aan zich zelve sterft, des te meer begeert hij voor God te leven.

Niemand is in staat het hemelsche te begrijpen, tenzij hij zich onderwerpe

om den tegenspoed te dragen uit liefde tot Christus.

Niets is aangenamer aan God, niets heilzamer voor u zelve in deze wereld, dan gaarne te lijden voor Christus.

En als het in uwe keus stond, zoudt gij liever moeten wenschen voor Christus tegenspoed te lijden, dan overladen te worden met vertroosting; omdat gij daardoor meer gelijkvormig zoudt zijn aan Christus en aan al de Heiligen.

Onze verdiensten toch en onze vooruitgang in de volmaking zijn niet gelegen in den overvloed der vertroosting, maar veeleer in het doorstaan van groote moeielijkheden en kwellingen.

Immers, als er iets beters en voordeeligers voor 's menschen zaligheid ware geweest, dan te lijden, dan zou Christus dit voorzeker door woord en voorbeeld hebben aangetoond.

Want zoowel tot de leerlingen, die Hem volgden, als tot allen, die verlangen zouden Hem na te volgen, richt

hij de duidelijke vermaning om het kruis te dragen, zeggende: *Zoo iemand achter Mij wil komen, hij verloochene zich zelven, neme zijn kruis op en volge Mij.*

Na dus alles doorlezen en onderzocht te hebben, zij dit ons besluit: *Dat wij door alle kwellingen het rijk Gods moeten binnengaan.*

OVERDENKING.

Hoe is het mogelijk dat men de heerlijkheden des kruises kan lezen, gelooven en doorgronden zonder dat men wensche te lijden, met gelatenheid de rampen te verdragen, en alles van den goeden God aan te nemen, hoedanig het ook moge zijn. Veel lijden en met vrucht lijden is een allernoodwendigst middel om zalig te worden. Zeg dus als gij u in een lijdenden toestand bevindt: De hel, o Heer, die ik verdiend heb, is veel verschrikkelijker, dan alles wat ik zou kunnen lijden; mijn Verlosser heeft duizend maal meer geleden dan ik; en het Paradijs is wel waard dat ik voor hetzelfde lijde.

HET DERDE BOEK.

Over de innwendige vertroosting.

HOOFDSTUK I

Over den inwendigen omgang van Christus met
de geloovige ziel.

IK zal luisteren wat de Heer God in
mij spreekt.

Gelukkig de ziel, die de stem des
Heeren in zich hoort en uit zijn mond
het woord der vertroosting ontvangt!

Gelukkig de ooren die steeds bereid
zijn die goddelijke inspraak op te ne-
men en doof blijven voor de taal der
wereld.

Gelukkig nogmaals de ooren, die niet luisteren naar de stem, die uitwendig weerklinkt, maar naar de waarheid, die inwendig leert.

Gelukkig de oogen, die voor het uitwendige blind, alleen het inwendige aanschouwen!

Zalig zij, die tot de geheimen van het hart doordringen en zich door dagelijksche oefeningen trachten te bereiden om meer en meer de stem des Hemels te verstaan.

Zalig zij, wier vreugde bestaat in den omgang met God, en die zich van alle banden der wereld losrukken!

Betracht dit alles, mijne ziel, en sluit de deur uwer zinnen, opdat gij vernemen moogt, wat de Heer uw God in u spreekt.

Ziet hier hetgeen uw welbeminde zegt; Ik ben uw heil, uw vrede en uw leven.

Blijf bij Mij, gij zult den vrede vinden. Verlaat al het vergankelijke en zoek alleen het eeuwige.

Wat anders is al het tijdelijke dan ijdele verleiding?

En wat zullen alle schepselen u helpen, als gij door den Schepper verlaten zijt?

Verzaak derhalve aan alles, en leg er u op toe om uwen Schepper te behagen en getrouw te wezen, opdat gij tot de ware gelukzaligheid moogt geraken.

OVERDENKING.

Luister naar het woord der ongeschapen Wijsheid: *Het is mijn vermaak*, zegt zij, *met de kinderen der menschen te wezen*. Maar de menschen begrijpen die taal niet, of willen ze niet verstaan, om zich met de schepselen te onderhouden. En toch, hoe zoet is die hemelsche omgang met God, die de Engelen u benijden. Hij, die zulks eens gesmaakt heeft kan de beuzelachtige gesprekken der menschen niet meer verdragen. O Jezus! spreek tot mijn hart; ik wil voortaan slechts naar uwe

stem luisteren en doof zijn voor het ijdel gepraat der wereld.

HOOFDSTUK II

De waarheid spreekt in ons binnenste zonder
eenig geluid van woorden.

SPREEK, *Heer want uw dienaar luistert, ik ben Uw dienaar; geef mij verstand om Uwe getuigenissen te begrijpen.*

Neig mijn hart naar de woorden van Uwen mond, opdat zij er op nederdalen als een hemelsche dauw.

De kinderen Israëls spraken weleer tot Mozes: *Spreek tot ons en wij zullen naar U luisteren, maar dat niet de Heer tot ons spreke, uit vreeze dat wij sterven.*

Niet dat, o Heer, niet dat is mijn gebed; maar veeleer smee ik U met den profeet Samuël: *Spreek, Heer, want uw dienaar luistert.*

Dat niet Mozes noch een der profeten

tot mij spreke; maar spreekt Gij liever tot mij, mijn Heer en mijn God, Gij, het licht en de ingever der Profeten. Alleen, zonder hen, kunt Gij mijne ziel met uwe waarheid doordringen; zij echter vermogen niets zonder U.

Zij kunnen wel de woorden uitspreken maar niet krachtadig maken.

Hunne taal is verheven; maar als Gij zwijgt, kunnen zij toch het hart niet doen ontgloeien.

Zij leeren de schriften, maar gij ontdekt ons derzelver beteekenis.

Zij verkondigen Uwe geheimen, maar Gij verbreekt het zegel, dat ze voor het verstand gesloten hield.

Zij vaardigen uwe geboden uit, maar Gij helpt ze volbrengen.

Zij banen den weg, maar Gij geeft de kracht om dien te bewandelen.

Zij werken slechts uitwendig, maar Gij verlicht en onderwijst de harten.

Zij besproeien uitwendig, maar Gij geeft de vruchtbaarheid en den wasdom.

Hunne woorden treffen de ooren, maar Gij ontsluit het verstand.

Dat dus niet Mozes tot mij spreke; maar Gij Heer, mijn God, de eeuwige waarheid zelve, spreek tot mij, opdat ik niet sterve en U niet zonder vrucht aanhoore, als ik slechts uitwendig vermaand, maar inwendig geraakt ben; uit vrees, dat ik mijne veroordeeling vinde in Uw woord als ik het gehoord en niet volbracht, gekend en niet bemind, geloofd en niet onderhouden heb.

Spreek derhalve, Heer, want Uw die-naar luistert; gij hebt de woorden des eeuwigen levens.

Spreek derhalve niet alleen tot mijne ziel om haar eenige vertroosting te geven, of tot algeheele verbetering mijns levens, maar tevens ook tot eer, lof en eenige glorie van uwen H. Naam.

OVERDENKING.

De H. Schrift vindt geen uitdrukkingen heerlijk genoeg om de uitwerking van het woord Gods te schetsen. Het

is dat machtig woord dat alles uit het Niet getrokken heeft, dat de aarde bevrucht en de hemelen bevestigd heeft. Het heeft de wonderen der oude en der nieuwe wet gewrocht, het heeft de wereld verwonnen en der hel hare heerschappij ontruikt. Dit alles zijn slechts uitwerkingen der uitwendige stem, maar wie vermag de wonderen te schetsen dier inwendige stem Gods, zonder welke de uitwendige onvruchtbaar voor ons blijft. Luisteren wij dan met liefde en onderwerping naar die geheimzinnige zielverrukkende stem, naar dat levendmakend woord, dat zoo zacht in het binninste onzer harten spreekt, maar dat ten jongsten dage hen, die het niet aanhoord hebben, zal veroordeelen.

.....

HOOFDSTUK III

Dat men Gods woord in nederigheid moet aanhooren en dat velen het niet genoeg ter harte nemen.

HRISTUS — Mijn zoon, luister naar mijne woorden; mijne woorden zijn vol zoetheid en zij gaan alle wetenschap van wijsgeeren en wereldwijzen te boven.

Mijne woorden zijn geest en leven en moeten niet met menschelijke zinnen beoordeeld worden.

Zij moeten niet tot ijdel zelfbehagen strekken, maar in stilte met alle nederigheid en liefde aanhoord worden.

De geloovige ziel. — En ik heb gezegd: *Zalig wien Gij, o Heer, ondericht in Uwe wet; ten einde hem de kwade dagen te verzoeten en hem niet zonder troost te laten op aarde.*

Christus. — Ik zeg de Heer, ben de leeraar der profeten van den beginne

af; tot heden toe houd ik niet op te spreken tot allen, maar velen zijn hardvochtig en doof voor mijne stem.

De meesten luisteren liever naar de wereld dan naar God; zij volgen liever den lust hunner zinnen, dan den wil Gods.

De wereld belooft zoo weinig, en nog dat weinige is vergankelijk, en toch wordt zij met grooten ijver gediend.

Ik beloof de grootste en eeuwige goederen en de harten der menschen blijven koud.

Wie dient mij in alles met zulk eene vlijt als de wereld en hare gebieders gediend worden?

Schaam u, Sidon, sprak de zee, en vraagt gij de reden, hoor dan, waarom:

Voor een klein gewin onderneemt men een langen weg; en voor het eeuwige leven verzet men zelden den voet.

Men zoekt een klein gewin; om een enkelen penning wordt soms schandelijk getwist; voor eene geringe belofte,

ja voor een niet, zal men zich dag en nacht afsloven.

Maar, o ! schande, voor een onveranderlijk goed, voor eene oneindige belooning, voor de hoogste eer en eene eindelooze heerlijkheid, wil men zich niet de minste moeite getroosten.

Trage en ontevreden knecht, schaam u dat de wereldlingen nog ijveriger bevonden worden tot hun verderf dan gij tot het leven. Zij scheppen meer vermaak in de ijdelheid, dan gij in de waarheid.

En nochtans worden zij dikwijls in hunne hoop bedrogen; terwijl mijne belofte niet bedriegt en ik niemand afwijs, die tot mij komt.

Wat ik beloofd heb, zal ik geven; wat ik gezegd heb, zal ik vervullen, zoo men slechts getrouw blijft in mijne liefde tot het einde.

Ik ben het, die de goeden beloon, en de rechtvaardigen beproef.

Druk mijne woorden diep in uw hart

en overweeg ze wel; want in het uur der bekoring zullen ze u zeer noodzakelijk zijn.

Wat gij niet verstaat als gij het leest, zult gij begrijpen op den dag van mijn bezoek.

Op twee wijzen ben ik gewoon mijne uitverkorenen te bezoeken: door de bekoring en door de vertroosting.

En dagelijks geef ik hun twee lessen; de eene door hen te berispen en de andere door hen aan te sporen tot de deugd.

*Die mijne woorden hoort en ze ver-
smaakt, zal in den jongsten dag er door
geoordeeld worden.*

GEBED

OM DE GENADE DER GODSVRUCHT TE
VRAGEN.

Heer, mijn God, Gij zijt al mijn goed:
en wie ben ik, dat ik het waag tot U
te spreken?

Ik ben de armste uwer dienaars, en

een verachtelijke aardworm: veel armer en veel verachtelijker dan ik weet en zeggen durf.

Gedenk echter, o Heer, dat ik niets ben, niets heb, niets vermag.

Gij alleen zijt goed, rechtvaardig en heilig; Gij kunt alles, Gij geeft alles, Gij vervult alles; alleen den zondaar laat Gij ledig.

Wees uwer barmhartigheden indachtig, en vervul mijn hart met uwe genade, Gij, die niet wil, dat uwe werken blijven.

Hoe kan ik mij staande houden in dit ellendig leven, indien uwe barmhartigheid en uwe genade mij niet sterken?

Wend uw gelaat niet van mij af; wil niet langer uitstellen mij te bezoeken; onttrek mij uwe vertroosting niet, *opdat mijne ziel, van U verstoken, niet worde als eene aarde zonder water.*

Heer, leer mij uw wil volbrengen; leer mij een nederig en Uwer waardig leven lijden.

Want Gij zijt mijne wijsheid en Gij kent mij in de waarheid en hebt mij gekend voor dat ik ter wereld kwam, ja voor dat de wereld geschapen was.

OVERDENKING.

Wat zullen wij hier bijvoegen? Ja, luisteren wij met liefdevolle aandacht naar dat woord des eeuwigen levens, die bron van alle genaden. Aanhooren wij het met een nederig en berouwvol hart, opdat ons eens dat verschrikkelijke verwijt niet treffe dat het vleeschgeworden Woord tot het ontrouwe Jerusalem richtte: »*Hoe dikwijls heb ik u niet geroepen, maar gij hebt mij niet willen aanhooren.*» Bedenken wij vooral dat wij niet tegelijk de roepstem Gods en den Sirenenzang der wereld kunnen volgen; deze bedriegt u zeker en gene is onveranderlijk, standvastig en eeuwig. Onze keuze kan dan ook niet twijfelachtig zijn.

.....

HOOFDSTUK IV

Dat men in waarheid en nederigheid voor Gods
aanschijn moet wandelen

HRISTUS. — Mijn zoon, wandel voor
mijn aanschijn in de waarheid en
zoek Mij altijd in de eenvoudigheid des
harten.

Hij, die voor mijn aanschijn in de
waarheid wandelt, vreest geene aanval-
lers; de waarheid zal hem verlossen van
de verleiding en den laster der boozen.

Als de waarheid u bevrijdt, zult gij
waarlijk vrij zijn, en u niets gelegen
laten liggen aan het ijdel gepraat der
mensen.

De geloovige ziel. — Heer, het is
waar, zooals Gij zegt; dat het zoo met
mij geschiede naar uw woord. Dat
uwe waarheid mij leere, mij bescherm
en mij behoede tot het einde op den
weg des heils.

Zij bevrijde mij van alle booze nei-
ging en ongeregelde liefde; en ik zal

voor U wandelen in eene groote vrijheid des harten.

CHRISTUS. — Ik ben de waarheid; Ik zal u leeren wat goed en Mij aange-naam is.

Overdenk uwe zonden met droefheid en berouw en denk nooit, dat gij iets zijt om uwe goede werken.

Want in waarheid, gij zijteen zondaar en aan vele hartstochten onderworpen.

Uit u zelven helt gij altijd over tot het niet; spoedig bewogen en ter neer geslagen, zal een niet u ontroeren en ontmoedigen.

Waarop dan zoudt gij u kunnen beroemen? En hoeveel reden, integendeel, om u zelven te verachten! want gij zijt nog veel zwakker, dan gij kunt begrijpen.

Niets van hetgeen gij doet, schijne u iets groots.

Maar laat alleen wat eeuwig is u groot, kostbaar, verheven, wonderbaar

schijnen en waardig om geprezen en gezocht te worden.

Boven alles bemin de eeuwige waarheid, en heb slechts verachting voor uwe uiterste ellende.

Vrees, verafschuw en vlucht niets zoozeer dan uwe zonden en gebreken, zij moeten u meer bedroeven dan alle tijdelijke tegenspoed.

Eenigen wandelen niet voor mijn aanschijn met een oprecht hart; maar door eene zekere nieuwsgierigheid en hoogmoed gedreven, willen zij mijne geheimen kennen en Gods raadsbesluiten doorgronden, terwijl zij zich zelven en hunne zaligheid verwaarloozen.

Dezen vallen dikwijls om hunnen hoogmoed en nieuwsgierigheid in zware bekoringen en groote zonden, omdat ik mij van hen afkeer.

Vrees de oordeelen Gods; beef voor den toorn des Almachtigen, wil de werken des Allerhoogsten niet navor-schen, maar onderzoek uwe eigene

ongerechtigheid, hoeveel kwaad gij gepleegd, hoeveel goed gij verzuimd hebt.

Sommigen stellen al hunne godsvrucht in boeken, anderen in beelden, en weder anderen in uitwendige tekenen en gebaren.

Velen hebben mij dikwijls in den mond, maar slechts zelden in het hart.

Er zijn anderen, die inwendig verlicht en gelouterd, onophoudelijk naar de eeuwige goederen haken, met tegenzin vervuld zijn voor aardse gesprekken en zich slechts met weerzin onderwerpen aan de noodwendigheden der natuur; en deze verstaan wat de Geest der waarheid in hen spreekt.

Want Hij leert hun het voorbijgaande verachten en het eeuwige beminnen, de wereld vergeten en den hemel verlangen.

OVERDENKING.

De waarheid leert ons God kennen; maar ook door de kennis Gods, leert zij ons onze eigene zwakheid en nietigheid

doorschouwen en verwekt zij in ons de nederigheid. Want waarlijk wat zijn wij tegenover God? En of men de waarheid ook huldige of niet, de onder vinding van elken dag, ja van elk uur leert ons, dat wij uit ons zelve niets vermogen. Slechts dwaze overmoed kan zulks ontkennen, maar God lacht met de wijsheid der wereld. Het is slechts door de nederigheid, dat wij tot de waarheid, en door de waarheid dat wij tot het eeuwige leven kunnen geraken.

HOOFDSTUK V

Over de wonderbare werking en der goddelijke liefde.

DE geloovige ziel. — Ik zegen U, hemelsche Vader, Vader van Jezus-Christus, mijn Heer, omdat Gij U gewaardigd hebt mij arm, zwak schep-sel, indachtig te zijn.

O Vader der Barmhartigheden en God

van alle vertroosting, ik dank U dat Gij mij, hoe onwaardig ik ook ben, toch somtijds door uwen troost verblijdt.

Ik zegen U in eeuwigheid, en ik verheerlijk U, met Uw Eenig geboren Zoon en den H. Geest, den vertrooster, in de eeuwen der eeuwen.

O Heer, mijn God, heilig voorwerp mijner liefde! als Gij in mijn hart zult nederdalen, dan zal mijn binnenste juichen van vreugde.

Gij zijt mijn roem en de blijdschap van mijn hart.

Gij zijt mijne hoop en toevlucht ten dage der kwelling.

Doch, daar mijne liefde nog zwak en mijne deugd nog weifelend is, heb ik behoefte door U versterkt en getroost te worden; bezoek mij derhalve dikwijls en leid mij door Uwe heilige onderrichtingen.

Verlos mij van booze hartstochten en gences mijn hart van alle ongeregelde neigingen, opdat ik inwendig genezen

en gereinigd, geschikt worde om U te beminnen, gesterkt om te lijden, standvastig om te volharden.

De liefde is iets groots en een boven alles verheven goed, omdat zij allen last licht maakt en alle wisselvalligheden des levens met gelijkmoedigheid doet verdragen.

Zij draagt haar last zonder dien te gevoelen en maakt het bitterste zoet en aangenaam.

De liefde tot Jezus is edel; zij doet groote zaken ondernemen en wekt ons op om altijd naar grootere volmaaktheid te streven.

De liefde streeft immer omhoog en laat zich door het aardse niet weerhouden.

De liefde wil vrij zijn en ontdaan van alle wereldsche neiging, opdat hare blikken zonder hinderpaal tot God zouden doordringen; opdat zij nog door voorspoed belemmerd, noch door tegenspoed ter neer geslagen zouden worden.

Niet is zoeter dan de liefde, niets sterker, niets hooger, niets uitgestrekter, niets aangenamer; er is niets volmaakter noch beter in den hemel en op de aarde; omdat de liefde uit God geboren is, en alleen in God, boven al het geschapene kan rusten.

Hij, die bemint loopt, vliegt, hij verheugt zich, hij is vrij, en niets kan hem weerhouden.

Hij geeft alles om alles te bezitten. en hij bezit alles in alles, omdat hij boven alles in dat ééne Opperwezen rust, waaruit alle goed ontspruit en voortkomt.

Hij slaat geen acht op de gaven; maar zich boven alle goederen verheffende, wendt hij zich tot den Gever.

De liefde kent dikwijls geene maat, maar als kokend water stort zij zich naar alle zijden uit.

Zij gevoelt geen last, zij telt geen arbeid; zij onderneemt meer dan zij kan; nooit spreekt zij van onmogelijkheid,

omdat zij meent alles te mogen en te kunnen.

En juist daarom vermag zij alles, en volbrengt zij veel, waaronder hij, die niet bemint, gebukt gaat en bezwijkt.

De liefde waakt aanhoudend, en slapende slaapt zij niet.

Geene vermoeyenis kan haar afmatten, geen band haar bedwingen, geen schrik haar doen onstellen, maar gelijk aan eene heldere vlam slaat zij omhoog en baant zich een zekeren weg door alle hinderpalen heen.

Zoo iemand bemint, dan weet hij wat dit woord zegt.

De gloed eener vurige ziel verheft zich zelfs tot God als een liefdekreet. Mijn God, mijne liefde, gij zijt geheel de mijne en ik ben geheel aan U.

Vermeerder mijne liefde, opdat ik in de diepte mijns harten leere smaken hoe zoet het is te beminnen, te smelten en te baden in de liefde.

Dat de liefde mij verrukke en mij

boven mij zelven verheffe door de kracht harer vervoering.

Laat ik den lofzang der liefde zingen, laat mij U, o mijn welbeminde, in Uwe glorie volgen; dat mijne ziel bezwijme in uwen lof, van vreugde en liefde.

Dat ik u bemine meer dan mij zelven, en mij zelven slechts om U, en allen, die U waarlijk beminnen in U, gelijk de wet der liefde, uit U voortgekomen, zulks beveelt.

De liefde is vlug, oprecht, vroom, zacht, voorzichtig, sterk, geduldig, getrouw, volhardend, edelmoedig, nooit zoekt zij zich zelve: want van het oogenblik, dat men zich zelven begint te zoeken, houdt men op te beminnen.

De liefde is omzichtig, nederig en rechtzinnig; niet week of lichtzinnig; zij streeft niet naar ijdele dingen; zij is matig, kuisch, standvastig, rustig en behoedzaam in al hare zintuigen.

De liefde is gehoorzaam en onderworpen aan de overheid; gering en

verachtelijk in hare eigene oogen, God is alles onderworpen en vol dankbaarheid jegens Hem, blijft zij steeds op Hem hare hoop stellen al smaakt zij zijne gevoelige vertroostingën ook niet; want in de liefde leeft men niet zonder smart.

Wie niet bereid is alles te lijden, en zich geheel te schikken naar den wil van zijn Welbeminde, weet niet wat beminnen is.

Hij, die bemint, moet ter wille van zijn beminde al wat hard en bitter is met vreugde aanvaarden en zich door geen tegenspoed van hem laten scheiden.

OVERDENKING.

God is liefde, en hij, die in de liefde blijft, blijft in God en God in hem. Doch de liefde heeft hare tijden van beproeving, zoowel als van genot; het geheele leven moet slechts eene aanhoudende oefening in de liefde zijn of liever de voltrekking van een groot offer, waar-

van een eeuwig leven en eene onveranderlijke liefde de belooning zal zijn. Want liefde is opoffering. Want liefde is opoffering. *Zoozeer heeft God de wereld bemind, dat hij zijnen eenigen Zoon heeft gegeven.*

Tracht dus ook daarin Uw Meester na te volgen en U in zijne liefde op te offeren, opdat ook gij eens met Hem het groote woord zoudt kunnen zeggen: *Alles is volbracht.*

HOOFDSTUK VI

Over de beproevingen der waarachtige liefde.

CHRISTUS. — Mijn zoon, uwe liefde is nog niet sterk en voorzichtig.

De geloovige ziel. — Hoe zoo, Heer?

Christus. — Omdat gij bij de minste hindernis van den ingeslagen weg afwijkt en nog al te driftig naar vertroosting zoekt.

Hij, wiens liefde sterk is, blijft pal staan in de bekoring en geeft niet toe aan de listige inblazingen des vijands. Zoowel in vòòr als tegenspoed behoort zijn hart geheel aan Mij.

Hij, wiens liefde verlicht is, let niet zoo zeer op het geschenk van den beminde, als op de liefde van den Gever.

De genegenheid is hem meer waard dan de weldaad, en hij acht den geliefde boven alles, wat hij van hem ontvangt.

Hij, die Mij waarlijk bemint vindt geene rust in mijne gaven, maar in Mij, boven al mijne gaven.

Denk echter niet, dat daarom alles verloren is, als gij soms voor Mij en mijne Heiligen minder liefde gevoelt dan gij wel zoudt wenschen.

Die zoete en teedere liefde, die gij somtijds gevoelt is het gevolg van de genade, die u bezoekt, en een voormaak van het hemelsch geluk; gij moet

er u niet te veel op verlaten, want dit gaat en komt.

Maar strijden tegen de slechte neigingen der ziel en de inblazingen des duivels verafschuwen, dat is een teeken van groote deugd en verdienste.

Laat u derhalve geene vrees aanjagen door welke droombeelden ook, die in uwe verbeelding opkomen.

Bewaar een vast voornemen en eene oprechte meening voor God.

Het is geen spel uwer verbeelding dat gij somtijds plotseling, in geestvervoering raakt, en terstond daarop weder terugvalt tot de nietige gedachten, die gewoonlijk uw hart bezighouden. Want gij zijt alsdan meer lijdend dan handelend; en zoolang zij u mishagen en gij daaraan weerstaat, is daarin voor u verdiensten en geen verlies gelegen.

Weet dat de oude vijand alle krachten inspant om uwe goede voornemens te verstikken en u van elke vrome oefening af te trekken : zooals van het ver-

eeren der Heiligen, het overwegen van mijn lijden en dood, van het zoo nuttige herdenken uwer zonden, van het bewaken van uw hart, en van het vaste voornemen om vooruitgang te maken in de deugd.

Hij blaast u duizend slechte gedachten in, om u verwarring en verveling te veroorzaken, om u van het gebed en godvruchtige lezingen af te trekken.

Eene nederige biecht mishaaft hem; en als hij kon, zou hij u geheel van de H. Communie afhouden.

Geloof hem niet, en bekommer u niet om hem, al spant hij u ook dikwijls strikken om u te verschalken.

Wanneer hij u slechte en onzuivere gedachten inblaast, werp die dan geheel op hem terug. Zeg hem :

Weg, onzuivere geest; bloos, ellendeling; gij moet wel zeer bedorven zijn om zulke taal tot mij te richten.

Weg van mij, verachtelijke verleider, niets van mij zal u toebehooren; maar

Jezus zal met mij zijn, als een onweersaanbaar strijder, en gij zult beschaamd staan. Liever wil ik sterven en alle pijnen lijden, dan in uw voorstel toestemmen.

Zwijg dan, en spreek niet meer tot Mij; ik zal u niet langer aanhooren hoezeer gij mij ook lastig valt.

De Heer is mijn licht en mijn heil: wien zal ik vreezen? Al schaarden zich legers tegen mij in slagorde, mijn hart zou niet vreezen. De Heer is mijn Helper en mijn Verlosser.

Strijd als een moedig soldaat; en mocht gij soms uit zwakheid vallen, hervat dan den strijd met grooter moed in de hoop door grooter genade ondersteund te worden; en wacht u vooral van ijdel zelfbehagen en hoogmoed.

Hierdoor geraken velen op het dwaalspoor en vervallen in bijna ongeneeslijke verblindheid.

Laat de val van die hoogmoedigen, die dwaas op hun eigen kracht steun-

den, u eene voortdurende les zijn van voorzichtigheid en nederigheid.

OVERDENKING.

De grootste heiligen hebben die les en den invloed der goddelijke liefde gekend. Zij schoot een straal in hunne zielen en vervulde hen met hemelvreugd; maar eensklaps trok zij zich terug en liet hen over aan de overmacht hunner verlangens. Wie kan den sluier oplichten van die geheimnisvolle wisselingen! roept de H. Bernardus. Men zoeke er de oorzaak van in de liefde Gods en in de zwakheid van ons hart. O, beproevingen van teederheid en barmhartigheid! Aldus gezuiverd. ont-
doen die uitverkoren zielen zich allengs van hunne banden, om eindelijk in een laatsten liefdezucht tot de Bron der Liefde opwaarts te vliegen en zich daar eeuwig te verzadigen.

HOOFDSTUK VII

Dat men de genade, die God ons geeft in nederigheid verbergen moet.

MEIJN zoon niets is u nuttiger en zekerder dan de genade der godsvrucht te verbergen, u nooit over dezelve te verheffen, niet veel er over te spreken en weinig gewicht er aan te hechten; maar veeleer u zelve te verachten, en eene gunst te vreezen, die gij onwaardig zijt.

Men moet zich niet te veel hechten aan een gevoel, dat maar al te dikwijls in een tegenovergesteld veranderen kan.

Als de genade u gegeven is, denk dan hoe arm en ellendig gij zijt, zonder de genade.

De voortgang in het geestelijk leven bestaat niet daarin, dat gij de genade der vertroosting hebt; maar dat gij met nederigheid en zelfverloochening en geduld de berooving van de genade verdraagt, zoodat gij dan niet verslapt in

de oefening van het gebed en gij de overige werken, die gij gewoon zijt volstrekt niet verzuimt; maar dat gij naar uw best vermogen en weten alles doet wat gij kunt; en wegens de dorheid en angst, die gij gevoelt, u zelve niet geheel verwaarloost.

Velen toch zijn er, die, als het hun niet naar den zin gaat, terstond ongeduldig of moedeloos worden.

En toch is de weg van den mensch niet altijd in zijne macht; maar alleen God kan geven en vertroosten, wanneer Hij wil, gelijk het Hem behaagt en meer niet.

Eenige onvoorzichtigen hebben zich ten gronde gericht door de genade der godsvrucht; omdat zij meer wilden doen dan zij konden, geen acht slaande op de maat van hunne geringheid, en meer de neiging van hun hart volgden dan het oordeel van hunne rede.

En omdat zij in hun hoogmoed hooger wilden stijgen dan Gode behagelijk was, verloren zij spoedig de genade.

Zij hadden hun verblijf in den hemel geplaatst, maar werden eensklaps arm en verlaten in hunne ellende; opdat zij door gebrek en vernedering zouden leeren, zich *niet meer* op eigen vleugels te verheffen, maar zich onder de vleugelen Gods te verbergen.

Zij, die nog nieuweling en onervaren zijn in den weg des Heeren, kunnen lichtelijk bedrogen worden en schipbreuk lijden, als zij zich niet naar den raad van wijze lieden regelen.

Als zij liever hun eigen gevoelens willen volgen, dan geloof slaan aan de ondervinding van anderen, loopen zij gevaar, dat het slecht met hen zal afloopen, ten minste als zij hardnekkig bij hunne eigene opvatting blijven.

Zelden laten zij, die wijs zijn in hun eigen oogen, met nederigheid zich terechtwijzen door anderen.

Weinig verstand met nederigheid, is beter dan een schat te bezitten van wetenschap, met ijdel zelfbehagen.

Het is u voordeeliger weinig te bezitten dan veel, waarover gij u zoudt kunnen verhoovaardigen.

Hij handelt al zeer onverstandig, die zich geheel aan de blijdschap overgeeft, zijne vorige armoede en die reine vreeze Gods, die de ontvangen genade vreest te verliezen, vergeet.

Ook hij heeft gebrek aan deugd, die zich aan overdreven ontmoediging in tijden van tegenspoed en beproeving overgeeft en gedachten en gevoelens voedt, die het vertrouwen onwaardig zijn, dat men op Mij moet stellen.

Hij, die ten tijde van vrede al te gerust wil zijn, wordt dikwijls ten tijde van strijd al te laf en vreesachtig bevonden.

Als gij altijd nederig en gering in uw eigen oogen wist te blijven, en uw geest altijd goed wist te matigen en te besturen, zoudt gij zoo dikwijls niet in gevaar en zonde vallen.

Het is een goede raad, dat gij, terwijl

gij den geest van vurigheid gevoelt, overweegt wat het zijn zal, als het goddelijk licht u zal ontbreken.

En als dit zal geschieden, denk dan dat het licht weder kan terugkomen, en dat ik het u slechts voor een tijd onttrokken heb, tot uwe waarschuwing en tot mijne verheerlijking.

Zulk eene beproeving is u veeltijds nuttiger, dan dat alles altijd uitviel volgens uwen wil.

Want de maat van iemands verdiensten is niet daaruit af te meten, of hij vele visioenen of vertroostingën heeft, of hij ervaren is in de Schrift of een hoogen rang bekleedt; maar of hij vast staat in de ware nederigheid, of hij vol is van de goddelijke liefde, of hij in alles en altijd alleen Gods eer zoekt, of hij zich zelven veracht, en of hij zich meer verheugt wanneer hij ook door anderen veracht en vernederd, dan wanneer hij door hen geëerd wordt.

OVERDENKING.

Het voorschrift der nederigheid dat onzen menschelijken hoogmoed zoo tegenstaat is altijd de grondslag geweest der ware deugd. Zijne ellende erkennen, zijne zwakheid vreezen en zich zonder terughouden alleen op God verlaten met een levendig geloof en eene gehoorzame liefde, ziedaar geheel het geestelijk leven. Want Hij, die ons tegelijk het voorschrift en het voorbeeld gaf, heeft gezegd: Leer van Mij zachtmoedig en nederig van harte zijn.

HOOFDSTUK VIII

Over het geringschatten van zich zelve voor God.

DE geloovige ziel. — *Ik zal spreken tot mijnen Heer, ofschoon ik stof en asch ben.* Zoo ik mij voor iets meer houd, zie dan verheft Gij u tegen mij, en mijne ongerechtigheden getuigen

naar waarheid tegen mij, en ik kan ze niet tegenspreken.

Doch zoo ik mij geringschat, mij vernietig en mij van allen eigendunk ontdoe, als ik mij voor niets acht dan stof, gelijk ik ook wezenlijk ben, dan zal uwe genade mij nabij zijn en uw licht mijn hart bestralen, en alle eigenwaan hoe gering ook zal verdwijnen en voor eeuwig vergaan in den afgroud van mijn niet.

Dan toont Gij mij aan mij zelven, wat ik ben, wat ik geweest ben, en waartoe ik gekomen ben; *want ik ben een niet en ik heb het niet geweten.*

Indien gij mij aan mij zelven overlaat, ben ik niets, maar zoodra Gij weer tot mij komt, dan gevoel ik mij oogenblikkelijk versterkt en vervuld met nieuwe vreugde.

En het slaat mij met verwondering, dat ik zoo plotseling verheven en door U omhelsd word, ik die toch altijd door

mijn eigen gewicht naar de aarde getrokken word.

Dit is het werk van uwe liefde, die mij zonder mijne verdiensten voorkomt, en mij in zooveel noodwendigheden te hulp komt, die mij behoedt voor ernstige gevaren, en mij van waarlijk ontelbare rampen bevrijdt.

Immers door mij zelven, helaas, te beminnen, heb ik mij ten gronde gericht; en door U alleen te zoeken en met eene zuivere liefde te beminnen heb ik U en tevens mij zelven gevonden, en door die liefde ben ik dieper vernederd in mijn niet.

O God, vol goedheid! gij doet voor mij meer dan ik verdien en dan ik zou durven verlangen of vragen.

Wees gezegend, o mijn God, want alhoewel ik elke genade onwaardig ben, zoo houdt uwe edelmoedigheid en oneindige goedheid nimmer op wel te doen, zelfs aan hen, die ondankbaar en het verst van U verwijderd zijn.

Bekeer ons tot U, opdat wij dankbaar, nederig en godvruchtig zijn; want Gij zijt ons heil, onze deugd en onze sterkte.

OVERDENKING.

Lees in het Evangelie de vreeselijke veroordeeling van den hoogmoedigen Phariseër, terwijl hij, die zich vernedert terstond gerechtvaardigd wordt. Eene vrouw weent aan de voeten van Jezus; zij vernedert zich over hare fouten en durft er bijna geene vergiffenis van te vragen, haar stilzwijgen is haar eenig smeekgebed. De Zaligmaker, bewogen door hare tranen, troost haar, zeggende: *Vele zonden worden haar vergeven, omdat zij veel bemind heeft.* Maar de hoogmoed bemint niet; dit is een zijner kenmerken en als het ware het helsche zegel. Hij is de vader van den haat, de afgunst, het geweld, de valsche gerustheid en de versteendheid des harten. Uit den afgrond opgestaan,

werpt hij er zich op nieuw in; het overige is het geheim der goddelijke rechtvaardigheid. O God, ontferm U over mij uw arm schepsel! Met het gelaat in het stof gebogen, vernietig ik mij voor U. Ik belijd mijne ellende, mijne diepe bedorvenheid, mijne droevige onmacht en alles wat mij voor eeuwig van U zou scheiden, als uwe groote barmhartigheid mij niet te hulp kwam door de onverdiende gave van genade. Gewaardig, o gewaardig die in mijne ziel te storten. Verlaat mij niet, Heer, red mij, of ik zal vergaan. O God, ontferm U over uw arm schepsel!

.....

HOOFDSTUK IX

Dat wij alles tot God als tot ons laatste doeleinde moeten terughbrengen.

MIJN zoon, wilt gij waarlijk gelukkig zijn, dan moet ik uw hoogste en laatste einde wezen.

Door dit streven zal uwe liefde gezuiverd worden, die maar al te dikwijls tot u zelve en de schepselen is geneigd.

Want zoo gij in iets u zelve zoekt, zult gij u terstond zwak en dor gevoelen.

Gij moet derhalve alles tot Mij als tot zijn oorsprong terugbrengen, omdat ik het ben, die alles gegeven heb.

Beschouw alle goed als voortkomende uit het opperste Goed; en daarom moet alles tot Mij, als tot zijn oorsprong terugkomen.

Klein en groot, arm en rijk putten uit Mij het levende water als uit eene levende bron; en zij, die mij vrijwillig en uit eigen beweging dienen, zullen genade op genade ontvangen.

Maar wie zijn roem zoekt buiten Mij, of zijne vreugde in eenig persoonlijk goed steit, die zal geene standvastige ware vreugde hebben, noch opgeruimd van harte zijn, maar vele moeilijkheden en benauwdheden ondervinden.

Gij moet derhalve u zelve niets

goeds toeschrijven; schrijf ook aan geen mensch de deugd toe, die hij bezit, maar geef alles aan God, zonder wien de mensch niets goeds bezit.

Ik heb alles gegeven, Ik wil alles terug hebben, en met nauwkeurige stiptheid vorder Ik de verschuldigde dankbaarheid.

Het is de waarheid, waardoor de ijdelheid van den roem verdwijnt.

En als de hemelsche genade en de waarachtige liefde in het hart zijn gekomen, dan zal daarin geen afgunst, noch nijd, noch eigenliefde meer wonen.

Want de goddelijke liefde overwint alles, en vergroot alle krachten der ziel.

Zoo gij in waarheid verstandig zijt, dan zult gij in Mij alleen uwe vreugde vinden; omdat niemand goed is, tenzij God alleen, die boven alles geloofd en in alles moet gezegend worden.

OVERDENKING.

De wereld is zoodanig door zijne hartstochten verblind, dat zij niets van het geluk der kinderen Gods kan begrijpen. Soms beklaagt zij ze, door namelijk op hen een blik van verachting te werpen, dan weder beschouwt zij hen met eene soort van stomme verbazing. Zij (de wereld) heeft hoege-naamd geen denkbeeld van hetgeen er omgaat in eene ziel met haar Schepper vereenigd; geene kennis van de vertroosting en van de verheven kalmte, die eene ziel smaakt. En welk is dan wel het aandeel van een dienaar der wereld? Eene oneindige verveling met schaarsche genoegens vermengd en wanneer God hem niet geheel en al verlaten heeft, de knaging des gewetens. Gij mijne ziel, die aan de wereld verzaakt hebt, bid voor die verblinden, opdat zij mogen zien, wat hun zalig is.

HOOFDSTUK X

Dat het zoet is God te dienen en de wereld te verachten.

DE geloovige ziel. — Ik zal nu nogmaals spreken, Heer, en niet zwijgen; ik zal zeggen tot mijn God en mijn Koning, die in den hemel troont:

O hoe groot is de overvloed van uwe zoetheid, Heer, die Gij hebt weggelegd voor hen, die U vreezen!

Maar wat zijt Gij niet voor hen, die U beminnen? Wat niet voor hen, die U uit geheel hun hart dienen?

Waarlijk onuitsprekelijk is de zoetheid van uwe hemelsche beschouwing, die Gij geeft aan hen, die U beminnen.

Hierin vooral hebt Gij mij de zoetheid van uwe liefde liefde getoond, dat Gij mij gemaakt hebt, toen ik niet was; en toen ik verre van U dwaalde, mij hebt teruggebracht om U te dienen, mij bevolen hebt U te beminnen.

O bron van eeuwige liefde, wat zal ik van U zeggen?

Hoe zou ik U kunnen vergeten, Gij die U gewaardigd hebt aan mij te denken, zelfs nadat ik bezweken en verloren was.

De barmhartigheid, waarmede gij gehandeld hebt met uwen dienaar, overtreft al wat men zou kunnen hopen, en de genade en vriendschap, die gij hem bewezen hebt, gaat alle verdiensten te boven.

Wat zal ik U wedergeven voor zulk eene genade? Want niet aan allen is het gegeven, aan alles te verzaken, der wereld vaarwel te zeggen en het kloosterleven te omhelzen.

Of is het dan iets buitengewoons dat ik U dien, U dien elk schepsel verplicht is te dienen.

Neen, zulks moet mij weinig schijnen; maar dat Gij U gewaardigt mij arm en onwaardig schepsel als uw dienaar aan te nemen en met hen ge-

lijk te stellen, die Gij bemint, dat moet mij veeleer groot en wonderbaar voorkomen.

Alles wat ik bezit is het uwe, ja de dienst zelf, die ik U bewijs, behoort U toe.

En nochtans dient Gij mij meer dan ik U dien.

Zie, hemel en aarde, die Gij ten dienste van den mensch hebt geschapen, gehoorzamen U, en dagelijks volbrengen zij al wat Gij hun hebt bevolen.

Gij hebt nog meer gedaan; want zelfs de Engelen hebt Gij geschapen en bestemd om den mensch te dienen.

Maar boven dit alles gaat, dat Gij zelf U gewaardigd hebt den mensch te dienen en hem beloofd hebt, dat Gij U zelve aan hem zoudt geven.

Wat zal ik U geven voor al die duizenden weldaden? Oeh! of ik U konde dienen al de dagen mijns levens! Kon ik U slechts een enkelen dag waardig dienen!

Waarlijk Gij zijt allen dienst, alle eer en eeuwigen lof waardig.

Waarlijk Gij zijt mijn Heer, en ik ben uw arme dienstknecht, die verplicht is U met al zijne krachten te dienen, en nooit ophouden mag U te loven.

Dit wil, dit verlang ik; en mocht mij iets ontbreken, gewaardig Gij U dit aan te vullen.

Het is eene groote eer, een groote roem, U te dienen en om U alles te versmaden.

Want zij, die zich aan uw heiligst juk onderwerpen, zullen groote genaden ontvangen.

Zij, die uit liefde tot U, alle zinnelijk genoegens verwerpen, zullen de allerzoetste vertroosting des H. Geestes vinden.

Zij, die voor uwen naam den engen weg inslaan en alle wereldsche zorg verzaken, zullen eene groote vrijheid des geestes genieten.

O zoete en aangename dienst van

God, waarin de mensch waarachtig vrij en heilig wordt!

O heilige dienstbaarheid van het kloosterleven, die den mensch gelijk maakt aan de Engelen, behagelijk aan God, vreeswekkend voor de duivelen, en eerbiedwaardig voor alle geloovigen.

O beminnelijke en altijd wenschelijke slavernij, waardoor het hoogste goed verdiend en eene vreugde verworven wordt, die zonder einde zal blijven.

OVERDENKING.

Het is niet genoeg dat men uiterlijk gehoorzaamt en in zaken, die voor ons gemakkelijk zijn om te volbrengen; maar men moet gehoorzamen uit geheel zijn hart en in de moeielijkste zaken. Want hoe meer moeielijkheid er is om te gehoorzamen, destemeer verdiensten heeft men ervan.

Is het mogelijk dat men zich niet kan onderwerpen aan een mensch ter wille van God, nadat men gezien heeft

dat God zelf zich heeft onderworpen aan menschen zelfs aan zijne beulen. Ik wil dan op 't voorbeeld van den gehoorzamen Jezus, onderworpen en gehoorzaam worden, ik wil over hetgeen in mij is, niet beschikken, ja zelfs niet over mijn eigen wil.

HOOFDSTUK XI

Dat men de begeerten van het hart moet beproeven en matigen.

CHRISTUS. — Mijn zoon, gij moet nog vele dingen aanleeren, die gij nog niet goed weet.

De geloovige ziel. — En welke zijn die, Heer?

Christus. — Dat gij uwe verlangens geheel moet regelen volgens mijn welbehagen, en dat gij geen minnaar moet zijn van u zelven, maar een vurig ijveraar voor mijn wil.

Dikwijls bezielen u begeerten, en drijven u met geweld aan; maar beproef,

of mijne eer of wel uw eigen belang de voorname drijfveer is van uwe verlangens.

Geldt uw verlangen Mij, dan zult gij steeds tevreden zijn, hoe Ik ook zal beschikke; schuilt er echter zeker geheim eigenbelang onder, zie, dit is het wat u belemmert en bezwaart.

Neem u derhalve in acht, om niet al te veel te steunen op eene hegeerte, die gij hebt opgevat, zonder Mij geraadpleegd te hebben, opdat u later niet berouwe en mishage, wat u eerst behaagde en wat gij voor het beste hield. Want niet alle verlangen, dat goed schijnt, moet men aanstonds volgen; en evenmin ook alle verlangen, dat ons tegenstaat, terstond vluchten.

Het is somtijds nuttig zich in te toomen, ook in goede oefeningen en verlangens; opdat gij door overspanning van uwen geest niet verstrooid wordt; of door uwe onbescheidenheid anderen niet ergert, of ook, opdat gij door tegen-

stand van anderen niet ontroerd en ontmoedigd wordt.

Somtijds echter moet men geweld gebruiken, en met kracht den zinnelijken lust tegengaan, zonder te letten op wat het vleesch wil of niet wil; en hiernaar vooral streven, dat het, ook tegen zijn wil, onderworpen zij aan den geest.

En zoolang moet gij het tuchtigen en onder bedwang brengen, totdat het bereid is tot alles, en leert met weinig tevreden te zijn, de eenvoudigheid te beminnen, en zich niet over eenige moeite te beklagen.

OVERDENKING.

Het is noodzakelijk, dat men zijne wenschen naar Gods wil regelt, men moet ze matigen en ze allen doen strekken tot meerdere eer en glorie van God. De ware boete des harten bestaat in de werkzaamheid zijner verlangens te stuiten en ze allen in één wensch te

vereenigen namelijk God te behagen. De heilzame oefening van zelfverloochening, zoo noodzakelijk voor het heil van alle Christenen, die heilige oefening zeg ik, bestaat geheel en al in het onderdrukken van zijne ongeregelde begeerten; in van zijne aardse wenschen hemelsche te maken en in het verzekeren van die heilzame wenschen door de uitoefening van goede voornemens.

HOOFDSTUK XII

Over de beproeving van het geduld en den strijd tegen de begeerlijkheden.

DE geloovige ziel. — Heer God, ik zie, het geduld mij is mij zeer noodzakelijk; veel toch komt er in dit leven voor dat ons tegenstaat.

Want wat ik ook doe om vrede te hebben toch kan mijn leven niet zonder strijd en droefheid zijn.

Christus. — Zoo is het, mijn Zoon.

Want ik wil niet, dat gij een vrede zoekt die geen bekoringen heeft of geen tegenstrijd gevoelt; maar geloof dan den vrede gevonden te hebben, als gij door verschillende kwellingen geoefend en in vele tegenspoeden beproefd zijt.

Als gij zegt, dat gij niet veel kunt lijden, hoe zult gij dan het vagevuur uithouden?

Om derhalve de toekomstige eeuwige straffen te kunnen ontgaan, moet gij de tegenwoordige rampen met geduld voor God trachten te verdragen.

Of meent gij, dat de menschen van deze wereld niets of slechts weinig te lijden hebben? Gij zult dit niet vinden, al zoudt gij ook bij de gelukkigsten gaan zoeken.

Maar zij hebben vele vermaken, zegt gij, en zij volgen hun eigen wil, en daarom gevoelen zij slechts weinig den last hunner kwalen.

Welaan toegegeven, dat zij alles

hebben wat zij willen; hoe lang, meent gij, zal dit duren?

Zie hoe zij, die overvloed hebben in de wereld als een rook vergaan, en hoe er hun zelfs geene herinnering overblijft van hunne gesmaakte genoegens.

Maar ook terwijl zij nog leven, vinden zij in die vermaken geene rust zonder bitterheid, verveling en vrees.

Want juist uit datgene, waarvan zij zich vermaak beloofden, ontvangen zij dikwijls tot straf niets dan droefheid.

En dit is rechtvaardig, want daar zij in ongeregeldheid de vermaken zoeken en najagen, kunnen zij ze niet zonder schande en bitterheid genieten.

O hoe kort, hoe bedriegelijk, hoe ongeregeld en schandelijk zijn al die vermaken!

En toch in hunne bedwelming en verblindheid zien zij het niet in; maar gelijk redelooze dieren, zoeken zij den dood hunner ziel, om een weinig genot in dit vergankelijk leven.

Gij dan, mijn zoon, *volg uwe begeerlijkheden niet in, en verzaak aan uwen wil.*

Verheug u in den Heer, en Hij zal uw hart geven, wat het verlangt.

Wilt gij waarachtig vreugde smaken en overvloediger vertroosting van Mij ontvangen, versmaad al het wereldsche, verzaak aan alle aardsche vreugden, en Ik zal u zegenen en onuitputtelijke vertroosting geven.

En hoe meer gij u onttrekt aan alle vertroosting van de schepselen, des te zoeter en machtiger vertroosting zult gij in Mij vinden.

Doch weet, zonder droefheid, arbeid en strijd zult gij er niet toe geraken.

Eene ingewortelde gewoonte zal u in den weg staan; maar die wordt door eene betere gewoonte overwonnen.

Het vleesch zal morren, maar dit wordt onder bedwang gebracht door de vurigheid van den geest.

De duivel zal u bekoren en kwellen,

doch door vurig gebed zult gij hem verjagen en door een nuttigen arbeid vooral zult gij hem den ingang uwer ziel afsluiten.

OVERDENKING.

De ware vrede der ziel bestaat in de nederige en volhardende onderwerping aan den wil van God gedurende de vreeselijkste rampen en de hevigste bekoringen; en wanneer gij in uw binnenste niets anders meer zult vinden dan opstand, verwarring en verdrukking, dan is het dat gij den waren vrede zult vinden; wanneer gij u van alles ontdaan hebbende, u zelven overgeeft in de handen van God. Zich van alles ontdoen wat genoeggen verschaft, van de hand Gods al datgene aannemen wat pijnlijk is, in alles zijne gemakzucht overwinnen, is het zekerste middel om in vrede te zijn.

.....

HOOFDSTUK XIII

Dat men in nederigheid moet gehoorzamen
naar het voorbeeld van Jezus-Christus.

CHRISTUS. — Mijn zoon, hij die zich aan de gehoorzaamheid tracht te onttrekken, onttrekt zich aan de genade; en hij die het persoonlijk zoekt, verliest het gemeenschappelijke.

Als iemand zich niet gaarne en vrijwillig aan zijne overheid onderwerpt, zoo is dit een teeken, dat het vleesch hem nog niet volkomen gehoorzaamt, en dikwijls in opstand komt en mort.

Leer derhalve vaardig gehoorzamen aan uwe overheid, zoo gij uw eigen vleesch wenscht onder het juk te brengen.

Want spoedig wordt de uitwendige vijand overwonnen, als de mensch door geen inwendigen strijd wordt gekweld.

Gij hebt geen lastiger en gevaarlijker vijand dan u zelve, als gij niet naar den geest leeft.

Gij moet u zelven oprecht leeren verachten, zoo gij over het vleesch en bloed wilt zegevieren.

Omdat gij u zelven nog te veel onge-regelde liefde toedraagt, daarom schrikt gij terug, om u geheel aan den wil van anderen over te laten.

Maar is het dan zulk een groote in-spanning voor u, die slechts stof en asch zijt, om aan een mensch ter wille van God te gehoorzamen, terwijl Ik de Almachtige en de Allerhoogste, die alles uit niet heb voortgebracht, Mij nederig heb onderworpen aan de menschen ter wille van u.

Ik ben de nederigste en de geringste van allen geworden, om uwen hoogmoed door mijne nederigheid te overwinnen.

Leer gehoorzamen, o stof. Leer u vernederen, gij aarde en slijk, en u buigen onder de voeten van allen.

Leer uw eigen wil a fleggen en geven u aan alie ondergeschiktheid.

Ontvlam uw ijver tegen u zelven, en

duld niet, dat de hoogmoed in u leve, maar maak u zoo onderworpen en gering, dat allen over u kunnen loopen en u vertreden als het slijk der wegen.

Wat hebt gij u te beklagen, nietig mensch?

Wat kunt gij tegenspreken, o schandelijke zondaar, als men u berispt, gij die zoo dikwijls God beleedigd en zoo herhaaldelijk de hel verdiend hebt?

Maar mijne goedheid heeft u gespaard, omdat uwe ziel kostbaar was in mijne oogen; opdat gij mijne liefde zoudt kennen en, vol dankbaarheid steeds mijne weldaden zoudt gedenken; opdat gij voortdurend de onderwerping en nederigheid zoudt beoefenen, en de verachting, die uw persoon wordt aangedaan met geduld verdragen.

OVERDENKING.

Wanneer men van God goede hoedanigheden heeft ontvangen, dan is de hoogmoed een der gevaarlijkste beko-

ringen. Als de ziel zich niet voortdurend op hare hoede houdt, dan zal die ziel, welke door de genade boven de natuur en hare bedorvenheid verheven was, onvoorwaardelijk struikelen en tot haren vorigen staat terugvallen. Men heeft zich beschut tegen eenige fouten; men heeft eenige deugden beoefend en zie, de eigenliefde, de hoogmoed vestigt uwe gedachten daarop, men vindt er vermaak in, men schrijft die goede hoedanigheden aan zich zelven toe men valt, en ziedaar uwe ziel weer in staat van zonde; waak mijne ziel, opdat de hoogmoed U niet beheersche.

HOOFDSTUK XIV

Wij moeten de verborgen oordeelen Gods overwegen, opdat wij ons niet verheffen op het goede dat wij doen.

GELOOVIGE ZIEL. — Gij doet uwe oordeelen over mij neervallen en mijn gebeente heeft van schrik en

ontzetting, en mijne ziel is diep ontroerd.

Ik sta verbaasd, en zie dat zelfs *de hemelen niet zuiver zijn voor uw aanschijn*.

Als Gij in de engelen kwaad gevonden en ze niet gespaard hebt, wat zal er dan van mij geworden?

De sterren zijn van den hemel gevallen: en wat laat ik, stof, mij dan voorstaan?

Zij wier werken lotwaardig schenen, zijn zoo diep mogelijk gevallen. en die het brood der Engelen aten, heb ik behagen zien vinden in zwijnendraf.

Er is dus geene heiligheid, als Gij, Heer, uwe hand terugtrekt.

Geene wijsheid baat, als Gij ophoudt te besturen.

Geene sterkte helpt als Gij ophoudt te ondersteunen.

Geene kuischheid is veilig, als Gij haar niet beschermt

Geene eigen waakzaamheid heeft nut,

als uwe heilige waakzaamheid haar niet te hulp komt.

Want laat Gij ons aan ons zelve over, dan lijden wij schipbreuk en komen om; maar bezoekt Gij ons, dan staan wij op en leven.

Immers wij zijn ongestadig, maar door U worden wij bevestigd; wij zijn lauw, maar door U worden wij in ijver ontstoken tot uwen dienst!

O welk een nederig en laag oordeel moet ik van mij zelve hebben! hoe nietig moet ik het goede schatten, dat ik schijn te bezitten.

O hoe diep moet ik mij onderwerpen aan uwe ondoorgrondelijke oordeelen, o Heer; want ik bevind, dat ik niets anders ben dan een niet, een louter niet!

O ontzaglijk gewicht! o oeverlooze zee, waarin ik van mij zelve niets ontdek, waarin ik verdwijn als een niet!

Waar is dan die schijn van roem? waar het vertrouwen in eigen deugd?

Verslonden is alle ijdelheid in den afgrond uwer oordeelen over mij.

Wat is alle vleesch voor uw aanschijn?

Zal het leem zich verheffen tegen hem, die het vormt?

Hoe kan dan hij, wiens hart in waarheid onderworpen is aan God, zich verheffen in ijdel lof.

De geheele wereld is niet in staat hem hoogmoedig te maken, wien de Waarheid aan zich heeft onderworpen; en die al zijne hoop op God heeft gevestigd zal niet ontroerd worden, al zouden ook alle menschen hem prijzen. Want ook zij die hem prijzen, zijn niets; en zij zullen verdwijnen gelijk de klank hunner woorden, *maar de waarheid des Heeren blijft in eeuwigheid.*

OVERDENKING. .

Dewijl God alles toelaat wat ons overkomt en Hij zulks doet tot ons heil en welzijn, zoo behooren wij ons in alles

aan Zijnen heiligen Wil te onderwerpen, dat wil zeggen : 1. datgene willen, wat God wil en het zoo willen, gelijk God het wil en wanneer Hij zulks wil; ons nooit van zijn heiligen wil verwijderen, door vrijwillige ongetrouwheid en nooit moeten wij aan ons hart toelaten, wat met den wil van God tegenstrijdig is. Bidden wij dus dikwijls tot God, dat zijn wil geschiede ten allen tijde, gelijk die over ons in eeuwigheid zal geschieden.

HOOFDSTUK XV

Hoe men zich moet gedragen en spreken bij elk verlangen dat in ons opkomt.

MIJN zoon, zeg in alle omstandigheid : »Heer, dat dit zoo geschiede, als het U behaagt.»

»Heer, als uwe eer dit vordert, dat het dan in uwen naam geschiede.

»Heer, als Gij ziet, dat dit mij voor-

deelig is, als Gij oordeelt, dat dit mij nuttig is. geef het mij dan, dat ik het tot uwe eer gebruike.

»Maar als Gij weet, dat het mij schadelijk zou zijn of niet zou helpen tot zaligheid mijner ziel, neem dan zulk verlangen van mij weg.»

Want niet alle verlangen is uit den H. Geest, al schijnt het den mensch ook rechtvaardig en goed toe.

Het is moeielijk om naar waarheid te oordeelen of een goede of kwade geest u aandrijft om dit of dat te verlangen, of ook, of gij door uw eigen geest gedreven wordt.

Velen zijn in het eind bedrogen geweest, die eerst door een goeden geest schenen geleid te worden.

Daarom moet men altijd met vreeze Gods en nederigheid des harten verlangen en vragen, wat ons begeerenswaardig voorkomt; en vooral moet men in verloochening van zich zelve alles aan Mij overlaten, en zeggen :

» Heer, Gij weet wat het beste is; dat dit of dat geschiede, gelijk Gij wilt.

» Geef wat Gij wilt, en zooveel Gij wilt, en wanneer Gij wilt.

» Handel met mij, gelijk Gij wilt, en zoo het U behaagt, tot uwe meerdere eer en verheerlijking.

» Plaats mij waar Gij wilt, en handel in volle vrijheid met mij in alles. Ik ben in uwe hand, keer en wend mij werwaarts Gij wilt.

» Zie ik ben uw dienaar, bereid tot alles; want ik verlang niet voor mij zelve te leven, maar voor U; gelukkig als ik dit volmaakt mocht doen !”

GEBED

OM GODS WELBEHAGEN TE MOGEN
VOLBRENGEN.

Verleen mij uwe genade, o goeder-tierenste Jezus, *opdat zij met mij zij, en met mij werke en met mij volharde tot het einde toe.*

Geef mij altijd te verlangen en te

willen, wat U het aangenaamste is en het meest behaagt.

Dat uw wil de mijne zij en dat mijn wil den uwe altijd volge en daarmede steeds volmaakt overeenstemme.

Dat ik vereenigd met U, slechts moge en kunne willen wat Gij wilt; en dat het evenzoo zij met hetgeen Gij niet wilt.

Geef mij, dat ik aan alles moge ster-
ven, wat in de wereld is; en om U
gaarne veracht en onbekend zij in deze
wereld.

Geef, dat ik boven alles wat men kan
verlangen, in U ruste, en dat mijn hart
in U den vrede vinde.

Gij zijt de ware vrede van het hart;
Gij zijt de eenige rust; buiten U is niets
dan moeielijkheid en onrust. *In dezen
vrede derhalve, dat is in U, o eenigst en
opperst en eeuwig goed, zal ik slapen
en rusten. Amen.*

OVERDENKING.

God, zegt de heilige Augustinus, is het middenpunt onzer harten; zij zullen dus altijd in ongerustheid zijn, zoolang zij aan zich zelve en aan het scheepsel gehecht zijnde, hun geluk zoeken buiten God. Men moet zich dus van alles ontdoen, wat niet van God is, om het ware geluk te bezitten, zeggen wij dus niet met de wereldlingen: gelukkig zij, die alles in overvloed hebben, hetgeen zij wenschen! maar zeggen wij: Gelukzalig een hart wien God voldoende is! Gelukzalig de Christen, die niets anders bemint, dan hetgeen hij in eeuwigheid beminnen zal.

.....

HOOFDSTUK XVI

Dat men den waarachtigen troost alleen in God moet zoeken.

AL wat ik tot mijne vertroosting kan verlangen of uitdenken, verwacht ik niet hier, maar in de toekomst.

Indien ik ook alle vertroostingën der wereld alleen smaakte en alle genoegens kon genieten, zekerlijk zoude dit toch van korten duur zijn.

Daarom, mijne ziel, gij kunt geene volkomen vertroosting, noch vreugde vinden, tenzij in God, die de armen vertroost en de nederigen tot zich laat komen!

Wacht een weinig, mijne ziel, wacht de goddelijke belofte af, en gij zult overvloed van alle goederen hebben in den hemel.

Zoo gij te ongeregeld de tegenwoordigheden najaagt, zult gij de eeuwige en hemelsche verliezen.

Heb de tijdelijke goederen in gebruik, maar de eeuwige in uw verlangen.

Geen tijdelijk goed kan u verzadigen, omdat gij niet geschapen zijt om dit te genieten.

Al hadt gij ook alle geschapen goederen, gij kunt niet gelukkig en tevreden zijn, slechts in God alleen, die alles ge-

schapen heeft, bestaat uw geluk en zaligheid.

Niet een geluk zooals de dwaze wereldlingen beoogen en wenschen, maar zooals de ware geloovigen van Christus verwachten, en waarvan nu en dan een voorsmaak wordt gegeven aan de godvruchtigen en zuiveren van harte, wier omgang in den hemel is.

Iedere vertroosting, die van de menschen komt, is ijdel en kortstondig, doch gelukkig en waarachtig is de vertroosting, die van de Waarheid komt.

De godvruchtige mensch heeft overal den trooster Jezus bij zich, tot Wien hij zegt : Sta mij bij, Heer Jezus, ten allen tijde en op alle plaatsen.

Dat mijne vertroosting zij, allen menschelijken troost gaarne te willen ontberen.

En als uwe vertroosting mij ontbreekt, dat uw wil en de rechtvaardige beproeving, die Gij mij overzendt, mij dan als hoogste vertroosting gelden.

Want niet altijd blijft Gij toornig, en uwe bedreigingen duren niet eeuwig.

OVERDENKING.

Om den vrede in de beproeving te bewaren moet onze wil vast besloten zijn in dien van God, dat wil zeggen, dat men besloten moet zijn, alles uit de hand Gods aantenemen; het goede en het kwade, gezondheid en ziekte, troosteloosheid en rust, beproeving en geluk, dat alles moeten wij met blijdschap en onderwerping aannemen, als komende van God, die weet wat heilzaam is voor onze ziel. Ziedaar het eenige middel om te midden der wederwaardigheden, rust te vinden.

HOOFDSTUK XVII

Dat men alle bezorgheid op God moet stellen.

CHRISTUS. — Mijn zoon, laat Mij met u handelen naar mijn wil; Ik weet wat u dienstig is.

Gij denkt als een mensch, gij beoordeelt vele dingen, gelijk de menschelijke neiging u dit ingeeft.

De geloovige ziel. — Heer, het is waar wat Gij zegt. Uwe bezorgdheid voor mij is grooter dan alle zorg, die ik zelf voor mij kan dragen.

Want zeer wankelend staat hij, die niet uitsluitend op U alleen steunt.

Heer, als mijn wil maar rechtvaardig en in U bevestigd blijft, doe dan met mij al wat U behaagt.

Want alles wat Gij met mij doet, kan toch niet anders dan goed zijn.

Wilt Gij dat ik in duisternis zij, zoo wees gezegend; en wilt Gij dat ik in licht zij, wees eveneens gezegend; gewaardig Gij U mij te vertroosten, wees gezegend; en wilt Gij, dat ik kwelling lijde, wees eveneens altijd gezegend.

Christus. — Zóó, mijn zoon, moet gij u gedragen, als gij met Mij omgang wilt hebben.

Gij moet even bereidvaardig zijn tot lijden als tot verblijden.

Gij moet even gaarne in behoefte en armoede, als in overvloed en rijkdom wezen.

De geloovige ziel. — Heer, gaarne wil ik voor U alles lijden, wat Gij mij wilt laten overkomen.

Zonder onderscheid wil ik van uwe hand goed en kwaad, zoet en bitter, blijdschap en droefheid aannemen, en U dank zeggen voor alles wat mij overkomt.

Bevrijd mij van alle zonde, en ik zal dood, noch hel vreezen.

Als Gij mij maar niet voor eeuwig verwerpt, en mijn naam niet uit het boek des levens wischt, dan zullen alle wederwaardigheden, die mij overkomen mij niet benadeelen.

OVERDENKING.

Het leven des menschen op aarde is vol smart, kommer en lijden; wien is

zulks niet bekend! Wij worden zichtbaar gestraft en dewijl de gerechtigheid die ons kastijdt almachtig is, zoo bestaat er geen middel om aan die bestraffing te ontkomen. In dien toestand toch heeft de menschelijke wijsheid geene andere keuze, dan ofwel zich tegen de natuur te verzetten en zoo de straf te ontkennen; haar geluk heeft zij dan in haren hoogmoed en zintuigen; doch zij ziet zich bedrogen en roept uit: Er is geen middel!

De ziel, die op God vertrouwt, bezit het middel ook niet, maar zij beweent hare zonden, en daardoor wordt haar lijden lichter en ontvangt zij vele vertroostingen van God.

HOOFDSTUK XVIII

Dat men naar Christus' voorbeeld alle tijdelijke rampen met gelateuheid moet verdragen.

CHRISTUS. — Mijn zoon, Ik ben voor uwe zaligheid uit den hemel ge-

daald; Ik heb uwe ellende op Mij genomen, opdat gij uit mijn voorbeeld, zoudt leeren u in 't geduld te oefenen en de tijdelijke ellende zonder morren te dragen.

Want van het uur mijner geboorte af, tot aan mijn dood op het kruis ben Ik nooit zonder lijden of smart geweest.

Dikwijls hoorde Ik vele klachten over Mij; met zachtmoedigheid verdroeg Ik schande en smaad; voor mijne weldaden ontving Ik ondank; voor mijne wonderen godslasteringen; voor mijne leer berispingen.

De geloovige ziel. — Heer, daar Gij in uw leven geduldig zijt geweest, en hierin vooral het voorschrift uws Vaders volbracht hebt, is het billijk, dat ik, ellendig zondaar, volgens uwen wil mijne ellende verdrage en zoolang Gij dit wilt, den last van dit vergankelijk leven torsch.

Want hoe zwaar de last van dit leven ook zij, zoo is het echter door uwe ge-

nade verdienstelijk geworden, en door uw voorbeeld en dat uwer Heiligen, zeer dragelijk en roemvol gemaakt. ook voor zwakke stervelingen.

Maar daarenboven is het ook veel troostvoller dan eertijds onder de Oude Wet, toen de deur des hemels nog gesloten bleef; ook scheen toen de weg ten hemel minder bekend, toen zoo weinigen zich bekommerden om het hemelrijk te zoeken.

Maar ook zij, die toen rechtvaardig waren en zalig zouden worden, konden vòòr uw lijden en het offer van uw heiligen dood, het hemelrijk niet binnengaan.

O hoe veel dank ben ik U niet schuldig, dat Gij U gewaardigd hebt, mij en alle geloovigen den rechten en goeden weg te toonen tot uw eeuwig rijk!

Want uw leven is onze weg; en door heilig geduld gaan wij tot U, die onze kroon zijt.

Waart Gij ons niet voorgegaan en

door hadt Gij ons niet onderwezen, wie zou
 , zeer zich dan bekommeren om U te volgen?
 voor

Helaas ! hoe velen zouden ver achter-
 blijven, als zij uwe glansrijke voorbeel-
 den niet voor oogen hadden !

Zie, toch verslappen wij niettegen-
 staande al uwe wonderen en leeringen :
 wat zou het zijn, als wij niet zooveel
 licht hadden om U te volgen ?

OVERDENKING.

De beoefening van het geduld bestaat
 ten eerste : in het ontvangen van de
 rampen uit de handen van God ; ten
 tweede : door alles met onderwerping
 aan Gods heiligen wil te lijden ; ten
 derde : door niet te morren, wanneer
 God slaat ; ten vierde : door te gelooven,
 dat wij de hel verdiend hebben en men
 dus geene verongelijking of onrecht-
 vaardigheid pleegt, wanneer men ons
 bespot ; ter vijfde : door ons nergens
 anders over te beklagen, dan over ons
 zelve ; ten zesde : door te zwijgen,
 wanneer het hart ontroerd is ; ten zeven-

de: met God zoowel voor het kwade als voor het goede te bedanken; ten achtste: door dikwijls met Job te zeggen: de Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, Gods heilige naam zij gezegend! Hierdoor alleen zult gij het geduld beoefenen.

HOOFDSTUK XIX

Over het verdragen der beleedigingen en het ware geduld.

MIJN zoon? Staak uwe klachten, en beschouw eens wat Ik en mijne Heiligen geleden hebben.

Gij hebt nog niet tot den bloede toe weerstand geboden.

Wat gij lijdt is weinig in vergelijking van hen, die zooveel geleden hebben, die zoo zwaar bekoord. zoo diep verdrukt en zoo dikwijls beproefd en geoefend zijn geworden.

Gij moet u dus het lijden van anderen, dat veel zwaarder is, voor den geest

brengen, om het weinige, wat gij lijdt des te gemakkelijker te verdragen.

En als gij uw lijden niet voor zeer gering houdt, zie dan toe, dat ook deze gedachte niet voortkomt uit uwe ongeduldigheid.

Doch, of het groot of klein is, tracht alles met geduld te verdragen.

Hoe meer gij u bereidt om te lijden, des te verstandiger handelt gij, des te grootere verdiensten verwerft gij. Zelfs zult gij uw lijden veel verlichten, als gij u met moed en door gewoonte hiertoe ijverig voorbereidt.

Zeg niet: ik kan dat van zoo iemand niet verdragen, en ook zoo iets moet ik niet verdragen; want hij heeft mij eene groote schade berokkend, en legt mij dingen ten laste, waaraan ik nooit gedacht had; maar van een ander zou ik het met minder moeite verduren en zelfs als mijn plicht beschouwen het te verdragen.

Dwaze gedachte; in plaats van acht

te slaan op de deugd van geduld, en op Hem, die haar kronen zal, let men veeleer op de personen en de beleedigen, die ons zijn aangedaan.

Hij is niet waarlijk geduldig, die niet wil lijden, dan zoo veel hem goeddunkt en van wien het hem behaagt.

De waarlijk geduldige toch slaat geen acht op den persoon, door wien hij beproefd wordt, of dit geschiedt door zijn overste, of door iemand van zijns gelijken of door een ondergeschikte, door een goed en heilig man of door een booze en onwaardige.

Maar zonder onderscheid neemt hij allen tegenspoed, hoe groot en menigvuldig ook, die hem van eenig schepsel wordt berokkend, dankbaar uit de hand van God aan, en beschouwt het als een buitengewoon voordeel;

Want niets, hoe gering het ook zij, dat voor God geleden wordt, kan bij God zonder verdiensten blijven.

Wees derhalve gereed tot den strijd,

zoo gij u de overwinning wilt verzekeren.

Zonder strijd kunt gij de kroon van het geduld niet verwerven.

Zoo gij het lijden weigert, weigert gij ook de kroon. Verlangt gij echter gekroond te worden, strijd dan moedig en lijd met geduld.

Zonder arbeid komt men niet tot rust; en zonder strijd niet tot de zegepraal.

De geloovige ziel. — Heer, maak voor mij mogelijk door uwe genade, wat mij onmogelijk schijnt door mijne eigene kracht.

Gij weet, dat ik weinig kan lijden, en bij den minsten tegenspoed, die zich opdoet, spoedig ontmoedigd wordt.

Maak dat ik alle beproeving en kwelling voor uwen naam beminne en verlange; want voor U lijden en gekweld worden is zeer heilzaam voor mijne ziel.

OVERDENKING.

Het is niet voldoende, dat men zijne zwakheid, zijne ellenden, het voortdurend gevaar, waaraan men is blootgesteld om zijne hartstochten in te volgen en zoo verloren te gaan, gevoelt en kent, men moet zich ook voor God vernederen, met vertrouwen tot Hem zijn toevlucht nemen, tot Hem snellen, zoo-
dra men gevallen is.

Dit leven is vol bekoringen, rampen en ellenden en voor eene ziel, die God bemint en vreest Hem te beleedigen, onverdragelijk. Laat niet na om onophoudelijk uwe slechte verlangens te onderdrukken, uwe hartstochten in te toomen en uit te roeien; dit is het verdienstvolste leven voor den hemel.

HOOFDSTUK XX

Over de bekentenis onzer eigene zwakheid
en de ellende van dit leven.

DE geloovige ziel. — *Ik zal tegen mij
zelven mijne ongerechtigheid belij-
den: voor U o Heer zal ik mijne zwak-
heid belijden.*

Dikwijls word ik door een nietige
zaak ontmoedigd en bedroefd.

Ik neem mij voor krachtig te han-
delen, maar bij de minste bekoring die
mij overkomt, overvalt mij een groote
angst.

Uit de nietigste zaak ontstaat voor
mij somtijds eene zware bekoring.

En terwijl ik mij een oogenblik vei-
lig waan, bevind ik mij somtijds on-
gemerkt op het punt van te vergaan
door een licht windje.

Aanzie dan, Heer, mijne onmacht
en mijne zwakheid, die U overbekend
is.

Ontferm U mijner en trek mij uit het slijk, opdat ik er niet voor eeuwig in blijve steken.

Het is voor mij eene voortdurende bron van droefheid en schaamte voor uwe oogen, dat ik zoo onstandvastig en zwak ben om mijne hartstochten te wederstaan.

En al brengen zij mij ook niet tot volkomen toestemming, zoo zijn toch hunne aanvallen mij lastig en zwaar, en verdriet het mij zoo dagelijks in strijd te leven.

Hieruit ken ik mijne zwakheid, dat die schandelijke inbeeldingen altijd veel gemakkelijker komen dan gaan.

Ach, allersterkste God van Israël, ijvervol voor de zielen, die in U gelooven, aanzie den strijd en de droefheid van uwen dienaar en sta hem bij in alles wat hij onderneemt.

Wapen mij met uwe hemelsche kracht, opdat ik niet overheerscht worde door den ouden mensch, door het

vleesch, dat nog niet geheel aan den geest is onderworpen, waartegen men moet strijden, zoo lang men ademt in dit ellendig leven.

Helaas, wat is dit leven, waar aan kwellingen en ellenden geen gebrek is, waar alles vol strikken en vijanden is!

Want als de eene kweeling of bekoring wijkt, is de andere weer in aantocht; ja, terwijl de strijd met de eerste nog voortduurt, overvallen ons vele andere, en zelfs zonder dat wij er aan denken.

En hoe kan men dit leven beminnen, zoo vol bitterheden en onderworpen aan zoovele rampen en ellenden.

Ja, hoe kan men den naam van leven geven aan iets, dat zoo veel dood en verderf baart?

En evenwel wordt het bemind en velen zoeken er hun geluk in.

Men verwijt de wereld dikwijls, dat zij bedriegelijk en ijdel is; en toch wordt zij niet gemakkelijk verlaten, omdat de

begeerlijkheden van het vleesch, maar al veel macht over ons hebben.

Er zijn zaken, die ons aansporen om de wereld te beminnen en andere om haar te verachten.

Tot liefde voor de wereld trekken ons de *begeerlijkheid des vleesches, de begeerlijkheid der oogen, en de hoogmoed des levens*; maar de straffen en ellenden, die met recht er op volgen, baren haat en walging voor de wereld.

Maar, o ramp, de slechte vermaken winnen het bij de ziel, die op de wereld verzot is, en zij beschouwt het als een geluk onder de slavernij der zinnen te leven, omdat zij de zoetheid van God en de inwendige bekoorlijkheid der deugd noch gezien, noch gesmaakt heeft.

Zij echter, die volmaakt de wereld versmaden, en onder de heilige tucht voor God trachten te leven, zij kennen de goddelijke zoetheid aan de ware versmaders van de wereld beloofd, en zien het duideliĳkst, hoe zeer de wereld

dwaalt, en zich op velerlei wijze bedriegt.

OVERDENKING.

Naarmate de ziel zich van het aard-sche ontdoet, naar die mate ook ver-heffen zich hare verlangens tot Hem en vereenigen zich in dengene, dien zij bemint. Dan is het, dat zij zucht over de banden, die haar nog aan deze aarde gebonden houden. Aangezet door die immer toenemende liefde, verlangt zij haar sterfelijk lichaam te verlaten om tot haren bruidegom te snellen. Heer! nu zal ik mij aan U alleen hechten en geene aard-sche bezigheden zullen mij van U scheiden.

HOOFDSTUK XXI

Dat men boven alle goederen en gaven in
God moet rusten.

DE geloovige ziel. — Zoek, o mijne
ziel, boven alles en in alles uwe rust

altijd in den Heer, want Hij is de eeuwige rust der Heiligen.

Geef mij, o allerzoetste en beminlijkste Jezus, in U mijne rust te vinden, boven alle schepselen, boven alle heil en schoonheid, boven alle glorie en eer, boven alle macht en waardigheid, boven alle wetenschap en kennis, boven alle rijkdommen en kunsten, boven alle vreugde en blijdschap, boven allen roem en lof, boven alle zoetheid en vertroosting, boven alle hoop en belofte, boven alle verdienste en verlangens.

Boven alle gaven en geschenken, die Gij kunt geven en schenken; boven alle vreugde en opgeruimdheid, die eene ziel kan bevatten en gevoelen.

Eindelijk boven alle Engelen en Aartsengelen, en boven geheel het heer des hemels; boven alle zichtbare en onzichtbare dingen, en boven alles wat Gij, o mijn God, niet zijt: want Gij zijt boven alles het beste.

Gij alleen zijt de Allerhoogste, Gij

alleen de Almachtigste; Gij alleen de Algoede; Gij alleen boven alle voldoening en volheid; Gij alleen boven alle zoetheid en vertroosting.

Gij alleen de allerschoonste en be-minnelijkste; Gij alleen de edelste en glorievolste boven alles; Gij in wien alle goederen vereenigd en volmaakt zijn, en altijd geweest zijn en zijn zullen.

En daarom is alles wat Gij mij buiten U zelve geeft en mij van U zelve openbaart of belooft, zoolang ik U niet zie en geheel bezit, te weinig en onvol-doende.

Immers mijn hart kan geene ware rust vinden, noch volkomen bevredigd worden, tenzij het niet ruste in U en zich verheffe boven alle gaven en alle schepselen.

O mijn allerliefste Bruidegom, Jezus Christus, zuiverste Minnaar, Beheerscher van het heelal; *wie zal mij de vleugelen* van eene waarachtige vrijheid

Gij

geven, om tot U te vliegen en in U te rusten?

O wanneer zal het mij gegeven worden om ten volle vrij te zijn en te zien, hoe zoet Gij zijt, Heer mijn God?

Wanneer zal ik geheel in U verslonden worden, zoodat ik door uwe liefde mij zelven niet meer gevoele, maar U alleen, boven alle begrip en maat, op eene wijze, die niet aan allen bekend is?

Nu echter zucht ik dikwijls, en met smart draag ik mijne ellende.

Want in dit dal van ellenden komen vele rampen voor, die mij meermalen ontroeren, bedroeven en benevelen, meermalen mij belemmeren en verstrooien, en aanlokken, en die mij verhinderen, om vrij tot U te gaan en uwe zoete omhelzingen te genieten, die het eeuwig deel der zalige geesten zijn.

Laat mijn gezucht en mijne veelvuldige droefheid op aarde U bewegen.

O Jezus, *glans van de eeuwige glorie*, troost van de ziel op haren pelgrims-

tocht, bij U is mijn mond zonder spraak en spreekt mijn stilzwijgen tot U.

Hoe lang zal de Heer toeven om te komen.

Dat Hij kome tot mij, zijn geringe arme, en mij verblijde. Dat Hij zijne hand uitstrekke en mij ellendige verlosse van mijne benauwdheid.

Kom, o kom, want zonder U is er voor mij geen blijde dag of uur, want Gij zijt mijne blijdschap en zonder U is mijne ziel ledig.

Ik ben ellendig, en als ingekerkerd en met boeien beladen, totdat Gij mij verkwikt met het licht uwer tegenwoordigheid, mij de vrijheid hergeeft, en mij uw beminnelijk aanschijn toont.

Dat anderen, in plaats van U, iets anders zoeken; mij behaagt niets anders en nimmer zal mij iets behagen, dan Gij, mijn God, mijne hoop, mijn eeuwig heil.

Ik zal niet zwijgen en niet ophouden

te smeeken, totdat uwe genade wederkeert en Gij inwendig tot mij spreekt.

Christus. — Zie, hier ben Ik, zie, Ik kom tot u, omdat gij mij hebt aangeroepen; uwe tranen en het verlangen van uwe ziel, uwe vernedering en vermorzeling des harten hebben mij bewogen en tot u gevoerd.

De geloovige ziel. — En ik heb gezegd: Heer, ik heb U aangeroepen, en verlangd U te genieten, bereid aan alles te verzaken om U.

Want Gij hebt mij eerst opgewekt om U te zoeken.

Wees derhalve gezegend, o Heer, dat Gij uwen dienaar deze goedheid hebt bewezen volgens uwe oneindige barmhartigheid.

Wat heeft uw dienaar thans nog in uwe tegenwoordigheid te spreken, tenzij zich diep voor U te vernederen in de voortdurende herinnering van zijne eigen ongerechtigheid en geringheid;

Want Gij hebt uws gelijke niet onder al het wonderbare van hemel en aarde.

Uwe werken zijn volmaakt, *uwe oordeelen waarachtig*, en door uwe voorzienigheid wordt het heelal bestuurd.

Lof en glorie, derhalve aan U, o wijsheid des Vaders : U love en zegene mijn mond, mijne ziel en al het geschapene met haar in eeuwigheid.

OVERDENKING.

Gelukkig eene ziel, die nederig in hare eigene oogen, hare ¹verdiens^{te} en geluk doet bestaan in onbekend te blijven voor de menschen, die zoo vurig verlangt ten spot en ter verachting der wereld te zijn, als andere verlangen door haar bemind en geëerd te worden. Dusdanige ziel is verheven in Gods oogen en door hare nederigheid maakt zij zich waardig de grootste genaden van Hem te ontvangen. Om tot dien graad van volmaaktheid te komen moet men een onbekend leven leiden, niets

doen met het doel om geacht en gezien te worden. alles met liefde ontvangen volgens het voorbeeld van Jezus-Christus.

HOOFDSTUK XXII

Over het overdenken van Gods weldaden.

GELOOVIGE ziel. — Open o Heer, mijn hart voor uwe wet en leer mij wandelen in uwe voorschriften.

Geef mij uwen wil te verstaan, en dat ik uwe weldaden, zoo algemeene als bijzondere, in ijverige aandacht moge overdenken, opdat ik er U den verschuldigten dank voor brenge.

Ik weet zeer goed en ik belijd, dat ik niet bij machte ben U zelfs voor de geringste gunst den verschuldigten lof en dank te brengen.

Want ik ben minder dan alle goed, dat Gij mij bewezen hebt; en als ik op uwe edelmoedigheid denk, dan schiet

mijn geest te kort om de grootheid daarvan te begrijpen.

Al wat wij naar ziel en lichaam hebben, al wat wij uit of inwendig, natuurlijk of bovennatuurlijks bezitten, is eene weldaad van U, en verkondigt U als den goedertieren en goeden Wel-doener van wien wij alle goed hebben ontvangen.

En al heeft ook de een meer, de ander minder ontvangen, zoo is echter alles van U, en zonder U kunnen wij zelfs het minste niet hebben.

Hij, die meer ontvangen heeft, kan zich niet op zijne eigene verdiensten beroemen, noch laag op zijne minderen neerzien; want hij is de grootste en beste, die het minst aan zich zelven toeschrijft en het nederigst en godvruchtigst is in U te danken.

En wie zich voor den geringste van allen houdt en zich het onwaardigst van allen oordeelt, die is het best in staat om grootere gaven te verkrijgen.

Wie echter minder ontvangen heeft, moet zich daarom niet bedroeven, noch morren, noch den meer begiftigde benijden; maar veeleer U afwachten, en uwe goedheid ten hoogste prijzen, dat Gij zoo overvloedig, zoo onverdiend en naar uw welbehagen, zonder aanzien van persoon uwe geschenken geeft.

Uit U is alles, en daarom moet Gij in alles geloofd worden.

Gij weet, welke gaven voor elk het nuttigst zijn; en te beoordeelen waarom deze minder, die meer heeft, behoort niet aan ons, maar aan U, bij wien ieders verdiensten zijn aangeteekend.

Daarom, Heere God, reken ik het ook voor eene groote weldaad, dat ik niet veel heb, waaraan uitwendig en volgens de menschen lof en bewondering is verbonden, omdat wanneer iemand de armoede en de geringheid van zijn persoon beschouwt, hij daarover niet alleen spijt of droefheid of moedeloosheid

moet opvatten, maar veeleer troost en groote blijdschap.

Omdat Gij, o God, de armen en nederigen en die door de wereld veracht worden U tot vrienden en dienaren hebt uitgekozen.

Getuigen zelfs uwe Apostelen, die Gij tot *vorsten van de geheele aarde* hebt aangesteld.

Zij toch hebben in deze wereld geleefd zonder zich ooit te beklagen, zò nederig en eenvoudig en vrij van alle boosheid en arglist, dat zij zich zelfs verheugden *smaad te kunnen lijden voor uwen naam* en met groote liefde, datgene omhelsden, waarvan de wereld een afschuw heeft.

Niets derhalve moet hem, die U bemint en uwe weldaden kent, zoozeer verheugen, als uw wil en dat het welbehagen van uwe eeuwige Voorzienigheid in hem vervuld worde.

En hierin moet hij zulk eene tevredenheid en troost vinden, dat hij even

gaarne de minste wil zijn, als een ander zou wenschen de grootste te wezen.

Even kalm en tevreden op de laagste plaats als op de eerste; even gaarne gering en verachtelijk, zelfs zonder naam en faam, als boven anderen geëerd en groot in de wereld.

Want uw wil en de liefde voor uwe eer moet alles te boven gaan, en hem meer troost geven en meer behagen, dan alle weldaden, die hem ooit gegeven zijn of nog gegeven kunnen worden.

OVERDENKING.

Er is niemand in de wereld, die zich aan het gezicht en aan de rechtvaardigheid van God kan onttrekken: dus behoort men ten eerste: onophoudelijk op zich zelven te waken; ten tweede: zich niets te veroorloven wat aan God mishaaft; ten derde: alles te doen voor Hem en met het inzicht om Hem te behagen; zijn heiligen wil geen weerstand bieden, maar hem aanstonds ver-

vullen; zoodanig dus, dat men geene tusschenruimte stelt in het kennen, willen en doen, en tusschen den wil Gods. Gelukkig eene ziel, die zoo handelt; zij zal hare belooning in den hemel ontvangen.

HOOFDSTUK XXIII

Over vier voornamen dingen om den vrede te behouden.

MIJN zoon, nu zal ik u den weg tot vrede en waarachtige vrijheid leeren.

De geloovige ziel. — Doe, Heer gelijk Gij zegt, want dit woord klinkt aange-naam in mijne ooren.

Christus. — Leer, mijn zoon, eens anders wil liever doen, dan den uwe.

Ver kies liever het minste dan het meeste te hebben.

Zoek altijd de laagste plaats en de minste van allen te zijn.

Wensch altijd en bid, dat de wil van God geheel in u volbracht worde.

Zie, de mensch, die zòò handelt, is op den weg tot vrede en rust.

De geloovige ziel. — Heer, deze uwe les is kort, maar bevat een groot deel van de volmaaktheid.

Zij is klein in woorden, maar vol waarheid, en overvloedig in vruchten.

Want kon ik haar getrouw onderhouden, dan zou de onrust zoo gemakkelijk in mijn hart niet opkomen.

Want zoo dikwijls ik mij onbevredigd en bezwaard gevoel, bevind ik, dat ik van deze les ben afgeweken.

Maar Gij, die alles vermoogt, en altijd ijvert voor den voortgang van eene ziel, vermeerder in mij uwe genade, opdat ik uw woord moge volbrengen en mijne zaligheid bewerken.

GEBED

TEGEN SLECHTE GEDACHTEN.

Heer, mijn God, verwijder U niet van mij; mijn God, let op mijne hulp; want

verschillende gedachten zijn in mij opgekomen, en mijne ziel wordt gekweld door groote vrees.

Hoe zal ik die behouden doorkomen? hoe zal ik ze overwinnen!

Ik, zegt de Heer, zal voor u uitgaan, en de machtigen der aarde zal Ik vernederen. Ik zal u de diepten mijner geheimen openbaren.

Doe, Heer, naar uw woord en dat alle booze gedachten voor uw aanschijn wegvluchten.

Dit is mijne hoop en mijn eenige troost, in alle kwelling tot U vluchten, op U te vertrouwen, U uit geheel mijn hart aanteroepen, en geduldig uwe vertroosting af te wachten.

GEBED

OM LICHT VOOR ONZEN GEEST.

Verlicht mij, goede Jezus, met de helderheid van uwe inwendige verlichting; en verdrijf alle duisternissen uit de woning mijns harten.

Bedwing mijne vele afdwalingen en

verijdel de aanvallen der bekoringen.

Strijd met kracht voor mij, en roei de wilde dieren uit, dat is mijne ongeregelde begeerten; opdat er *vrede ontsta in uwe kracht*, en uw lof overvloedig verkondigd worde in het heiligdom, dat is. in een zuiver geweten.

Gebied aan de winden en stormen, zeg tot de zee: word kalm; zeg aan den noordenwind: waai niet meer; en er zal eene *groote kalmte* wezen.

Zend uw licht en uwe waarheid, opdat er licht zij op aarde; want ik ben eene woeste en ledige aarde, totdat Gij mij verlicht.

Stort uwe genade neder; besproei mijn hart met hemelschen dauw; schenk de wateren van godsvrucht om het aanblijven der aarde te besproeien, opdat zij goede en heilzame vruchten voortbrengt.

Richt mijne ziel op, zij gaat gebukt onder het gewicht harer zonden, en trek al mijn verlangen tot het hemel-

sche, opdat als zij eenmaal de zoetheid van het hemelsch geluk heeft gesmaakt, de gedachte aan het aardsche haar ondragelijk worde.

Neem mij weg en maak mij los van allen kortstondigen troost, die van de schepselen komt; want niets van al het geschapene is in staat mijne begeerte naar rust en troost ten volle te verzadigen.

Bind mij aan U door den onverbreekbaren band van uwe liefde, want Gij alleen zijt genoeg voor hem, die bemint, en zonder U is alles ijdel.

OVERDENKING.

Waarom ziet gij met een afgunstig oog op de handelingen uwer broeders? Wie heeft u aangesteld om hun geweten en hunne werken natevorschen? Laat aan God die zorg over, en antwoord voor u zelve. Men bedriegt zich bijna altijd in het beoordeelen van anderen en men bereidt zich daardoor een veel strenger

oordeel, daar men gebruik maakt van een recht, hetwelk men niet bezit. Denk van uw evenmensch niets anders dan goed, vergeef hem, opdat hij u vergeve, en oordeel hem niet, opdat gij niet geoordeeld wordt.

.....

HOOFDSTUK XXIV

Dat men niet nieuwsgierig het gedrag van anderen moet onderzoeken.

HRISTUS. — Mijn zoon, wil niet nieuwsgierig zijn, en heb geene ijdele zorgen.

Wat gaat dit of dat u aan? Volg mij.

Want wat raakt het u, of gene zóó of zoo is, of deze zoo en zoo handelt en spreekt?

Gij behoeft voor anderen niet te verantwoorden, maar over u zelven zult gij rekenschap geven. Waarom maakt gij het u zelven dan lastig?

Zie Ik ken allen, en alles wat onder de zon geschiedt, zie Ik weet hoe het met ieder geschapen staat, wat hij denkt, wat hij wil en naar welk doeleinde zijn streven zich richt.

Aan Mij moet gij derhalve alles overlaten, doch gij, blijf gij rustig; en laat de onruststoker zich roeren zooveel hij wil.

Al wat hij doet of zegt zal op hem zelf nederkomen, want Mij kan hij niet bedriegen.

Heb geene zorg voor de schaduw van een grooten naam, noch voor uitgebreide vriendschapsbetrekkingen, noch voor de persoonlijke liefde der menschen.

Want dat alles baart verstrooing en groote duisternis in het hart.

Gaarne zou ik mijn woord tot U spreken en U mijne geheimen openbaren als gij met ijver wildet letten op mijne komst en de deur uws harten voor mij opendet.

Zorg voor de toekomst, waak in gebeden, en verneder u zelve in alles.

OVERDENKING.

Men moet zich geheel en al aan Gods wil opofferen en alles zoo begeeren, gelijk God het verlangt, dat wil zeggen: ten eerste: niets verlangen, wat God niet wil; ten tweede: geene kruisen weigeren, die God ons overzendt; ten derde: al de wederwaardigheden ontvangen als hebbende ze verdiend; in een woord met vreugde Gods heiligen wil in alles vervullen.

HOOFDSTUK XXV

Waarin de ware vrede en de ware voortgang der ziel bestaat.

CHRISTUS. — Mijn zoon, ik heb gezegd: *Ik laat u den vrede, ik geef u mijnen vrede, niet zoo als de wereld dien geeft.*

Allen verlangen naar vrede, maar niet allen bekommeren zich om het geen tot een waarachtigen vrede behoort.

Mijn vrede is met de nederigen en zachtmoedigen van harte. En uw vrede zal bestaan in veel geduld.

Als gij naar mij luistert, en mijne stem volgt, dan kunt gij veel vrede genieten.

De geloovige ziel. — Wat moet ik dan doen, Heer!

Christus. — Let in alles op u zelve, wat gij doet en wat gij zegt; en uw eenig streven zij Mij alleen te behagen, en buiten Mij niets te verlangen of te zoeken.

Maar ook, vel nooit een lichtvaardig oordeel over de woorden of daden van anderen en wikkel u niet in zaken, die u niet zijn opgedragen; dan alleen is het mogelijk, dat gij weinig of zelden ontroerd wordt.

Nooit eenige ontroering te gevoelen,

noch eenige kwelling naar ziel of lichaam te lijden, behoort niet tot dit aardse leven, maar is de gesteldheid van de eeuwige rust.

Geloof derhalve niet, dat gij den waren vrede gevonden hebt, als gij niets gevoelt, dat u bezwaart; noch dat dan alles goed is, als gij niemand hebt, die u tegenstreeft; noch dat dit de volmaaktheid is, als alles naar uw zin geschiedt.

Ook moet gij geene groote gedachte van u zelve hebben, noch u voor bijzonder Gode gevallen rekenen, als gij groote godsvrucht of zoetheid smaakt; want niet daarin kent men den waren minnaar der deugd, en ook daarin bestaat 's menschen vooruitgang en volmaaktheid niet.

De geloovige ziel. — Waarin dan, Heer?

Christus. — In u zelve uit geheel uw hart opteofferen aan den goddelijken wil, in u zelve niet te zoeken, noch

in het groote, noch in tijd, noch in eeuwigheid; zoodat gij bij voor- en tegenspoed even blijmoedig in de dankbaarheid volhardt en alles naar deszelfs juiste waarde schat.

Als gij zoo sterk en lankmoedig in de hoop zijt, dat als de inwendige vertroosting u onttrokken wordt, uw hart bereid is om nog grootere beproevingen te dragen, en u niet verontschuldigt, alsof gij zooveel lijden niet verdiendet, maar veeleer mij rechtvaardigt en heilig prijst in al mijne beschikkingen, dan wandelt gij op den waren en rechten weg tot den vrede, en kunt gij met zekerheid hopen, *mijn gelaat in jubel* weder te zien.

En als gij tot de volkomen verachting van u zelven gekomen zijt; weet dat gij dan zulk een overvloed van vrede zult genieten, als in uwe aardsche ballingschap mogelijk is.

OVERDENKING.

De versterving der zintuigen en de overwinning over zijne hartstochten zijn van zulk groot gewicht voor den christen mensch, tot de bewerking van zijn heil, dat men kan zeggen dat eene ziel meer met zich zelve dan met God bezig, niet verdient voor Hem te bestaan en voor Hem te leven, omdat zij zich aan hare hartstochten overgevende, Gods welbehagen voor niets telt.

In het uur des doods, zal die ziel, van God deze woorden hooren: »Toen gij leefdet, was ik niets voor u, ook nu, zal ik niets voor u zijn.» Wil dan van gedachten veranderen, anders zal het te laat zijn.

HOOFDSTUK XXVI

Over de vrijheid des geestens, die meer door gebed dan door lezen verkregen wordt.

DE geloovige ziel. — Heer, het is het werk van een volmaakt man, om

nooit zijn geest van het streven naar het hemelsche af te wenden, en te midden van vele zorgen, als zonder zorg te leven, niet uit traagheid, maar door het voorrecht van een vrijen geest, door name-lijk aan geen enkel schepsel zich met ongeregelde liefde te hechten.

Ik smeek U, o goedertierenste Heer, mijn God, behoed mij voor de zorgen van dit leven, opdat ik er niet te zeer in gewikkeld worde; voor de vele noodwendigheden des lichaams, opdat de wellust mij niet in hare strikken vange; voor alle moeielijkheid naar de ziel, opdat ik onder dezen last niet bezwijk en den moed verlieze.

Ik spreek hier niet van datgene wat de wereldsche ijdelheid met alle kracht najaagt; maar van die ellenden, die als een gevolg van den algemeenen vloek, die op onze sterfelijkheid rust, de ziel van uwen dienaar kwellen en belemmeren, om zoo dikwijls als het haar

behaagt, de vrijheid des geestes te genieten.

Om mijn God, onuitsprekelijke zoetheid, verander voor mij in bitterheid alle zinnelijke vertroosting, die mij van de liefde tot het eeuwige afrekt, en mij door het behagelijk gezicht van een tegenwoordig goed, tot zich lokt.

Laat, mijn God, o laat vleesch en bloed mij niet overwinnen; laat de wereld en hare kortstondige glorie mij niet bedriegen; laat de duivel en zijne sluwheid mij den voet niet lichten.

Geef mij sterkte om te wederstaan, geduld om te lijden, standvastigheid om te volharden.

Geef mij in plaats van alle vertroostingen der wereld, de allerzoetste zalving van uwen geest; stort in mij, in plaats van de zinnelijke liefde, de liefde voor uwen naam.

Zie, spijs, drank, kleeding en alle overige behoeften tot instandhouding

van het lichaam, zijn hinderlijk voor een vurigen geest.

Geef, dat ik dergelijke verkwikkingen met matigheid gebruike, en niet door al te groote begeerlijkheid worde aangegrepen.

Aan alles te verzaken is niet geoorloofd, omdat men de natuur moet onderhouden; doch het overtollige en meest behagelijke te zoeken, verbiedt uwe heilige wet, omdat anders het vleesch tegen den geest zou opstaan.

Laat bid ik U, uwe hand mij geleiden tussehen deze twee uitersten, opdat ik in geene buitensporigheid vervalle.

OVERDENKING.

Zoodra de mensch maar eenigszins zich zelve zoekt, verwijdert hij zich van God, maar ook op hetzelfde oogenblik treedt de onrust in zijn hart; want, ofwel hij bereikt het voorwerp van zijne verlangens niet, ofwel hij is er onmiddelijk afkeerig van; hetzij door zijn ge-

weten, hetzij door verveling. Hij dacht rijk, machtig te zijn, zich in het bezit te zien van eeretitels, zaken, die slechts door zwaren arbeid verkregen worden en zelden met een zuiver geweten gepaard gaan; gesteld, dat hij dit alles verkregen hebbe; en hem niets ontbreekt. vraag hem eens of hij voldaan is; en gij zult niets anders dan jammerklachten van dien ongelukkigen wereldling hooren.

Hij echter, die aan alles verzaakt, hij, voor wien God alles is, smaakt een eeuwig en vrede.

HOOFDSTUK XXVII

Dat de eigenliefde de grootste hinderpaal is om het hoogste goed te bereiken.

CHRISTUS. — Mijn zoon, gij moet alles geven om alles te bezitten, en niets voor u zelven behouden.

Weet, dat de liefde tot u zelven u meer schaadt dan eenige zaak ter wereld.

Naarmate de liefde en genegenheid, die men eene zaak toedraagt groot is, ligt zij minder of meer aan het hart.

Is uwe liefde zuiver, eenvoudig en wel geregeld, dan zult gij vrij zijn van de slavernij der schepselen.

Wil niet begeeren, wat u niet geoorloofd is te bezitten.

Wil niet bezitten, wat u kan belemmeren en u van uwe inwendige vrijheid kan berooven.

Het is te verwonderen, dat gij u zelve met alles, wat gij kunt verlangen of bezitten, niet uit geheel den grond van uw hart aan Mij overlaat.

Waarom verkwijnt gij in ijdele droefheid? Waarom vermoeit gij u door overvullende zorgen?

Schik u naar mijn welbehagen, en geene schade zal u treffen.

Als gij dit of dat zoekt, en hier of daar wilt zijn, alleen uit zucht om uw eigen zin te hebben, dan zult gij nooit in rust, noch vrij van zorg zijn, want

in alle zaken zal iets zijn, dat u hindert, en in elke plaats, iemand die u tegenstreeft.

Daarom vind ik niet mijn behagen hier in, dat gij eenige uitwendige zaak bezit of vermeedert, maar wel dat gij ze versmaadt en met wortel en tak uit uw hart roeit. En dit moet gij niet alleen verstaan van geld en rijkdom, maar ook van het najagen van de eer, en het verlangen naar ijdeloof, daar dit alles met de wereld voorbijgaat.

Eene plaats geeft weinig beschutting, als de geest van godsvrucht ontbreekt; en de vrede, dien gij uitwendig zoekt; zal van geen langen duur zijn, als de staat van uw hart den waarachtigen grondslag mist; dat is, als gij niet op Mij steunt. Veranderen kunt gij u, maar niet verbeteren.

Want als de gelegenheid zich voordoet, zal zij u medeslepen, en gij zult vinden wat gij geducht hebt, en erger nog.

GEBED

OM ZUIVERING VAN HET HART EN
HEMELSCH E W I J S H E I D.

Bevestig mij, o God, door de genade des H. Geestes.

Geef dat ik inwendig versterkt worde, dat mijn hart vrij zij van alle nuttelooze zorg, en niet geslingerd worde door begeerten naar eene of andere zaak, hetzij gering of kostbaar; maar dat ik alle dingen beschouwe als voorbijgaande, en mij zelven als zullende voorbijgaan met hen.

Want niets is duurzaam onder de zon, alles is daar ijdelheid en droefheid des geestes. O, hoe wijs is hij, die alles zoo inzielt.

Geef mij, o Heer, uwe hemelsche wijsheid; opdat ik U boven alles leere zoeken en vinden, boven alles smaken en beminnen, en al het overige beschouwen voor hetgeen het volgens de orde van uwe wijsheid is. Geef dat ik hem, die mij vleit, voorzichtig ontwijke,

en wie mij tegenstreeft, geduldig verdrage.

Want het is eene groote wijsheid, dat men niet bewogen wordt door alle wind van woorden, en het oor niet leent aan vleienden zang; dan alleen gaat men veilig voort op den weg, dien men heeft ingeslagen.

OVERDENKING.

Niets is meer in staat ons te veront-rusten, dan de oordeelvellingen en redeneeringen van andere personen over ons. Wij maken het ons eene eer hun te behagen, en wij beschouwen het als een ongeluk door hen gelaakt te worden en toch, wat is die eer, en die verachting der wereld anders, dan schaduw, dan rook, die opvliegt en spoedig verdwijnt!

Storen wij ons dus niet aan het menschelijk opzicht, maar leven wij volgens Gods geboden, waardoor wij tot de zaligheid zullen komen.

HOOFDSTUK XXVIII

Tegen de tongen der kwaadsprekers.

MIJN Zoon, verontrust u niet, als sommigen een kwaden dunk van u hebben, en dingen zeggen, die gij niet gaarne hoort.

Gij zelf moet over u nog geringer denken dan zij doen, en niemand voor zwakker houden, dan u zelven.

Zoo gij den weg van het inwendig leven bewandelt, zult gij niet veel gewicht hechten aan woorden, die het uitwendige betreffen. In ongunstige omstandigheden weten te zwijgen, zich inwendig tot Mij te keeren, en niet verstrooid te worden door de oordeelvelingen der menschen, is eene niet geringe wijsheid.

Laat uw vrede niet afhankelijk zijn van den mond der menschen; want hetzij zij goed of kwaad over u oordeelen, gij zijt daarom geen ander mensch.

Waar is waarachtige vrede en ware glorie? is het niet in Mij?

En wie niet zoekt aan de menschen te behagen, noch vreest hun te mis-
hagen, zal vrede genieten.

Uit de ongeregelde liefde en ijdele
vrees ontstaan alle onrust des harten en
alle verstrooiing der zinnen.

OVERDENKING.

Men moet krachtdadig en voortdurend
aan de bekoring weerstand bieden, maar
te gelijker tijd moet men met vertrou-
wen tot God zijn toevlucht nemen,
om ze te overwinnen. God laat som-
tijds toe, dat wij op het hevigstbe-
koord worden, zoo zelfs dat wij geen
middel vinden, om ons staande te hou-
den, dan door ons aan God vast te hou-
den en met vertrouwen zijne hulp in te
roepen. Aldus, hoe meer wij met el-
lenden overstelpt worden, des te meer
moeten wij ons tot God verheffen zeggen-
de: Heer, help ons, want wij vergaan!

HOOFDSTUK XXIX

Hoe men in de bekoring God moet aanroepen
en zegenen.

DE geloovige ziel. — Gezegend zij
uw naam in eeuwigheid, Heer, Gij
die gewild hebt, dat deze bekoring
en beproeving mij zou overkomen.

Ontvluchten kan ik haar niet; maar
ik heb behoefte tot U te vluchten, op-
dat Gij mij bijstaat en ze mij ten goede
doet strekken.

Heer, thans ben ik in moeielijkheid,
en mijn hart is afgemat; zware kwelling
lijdt ik van dezen hartstocht.

*En nu wat zal ik zeggen, o beminde
Vader? Ik ben omringd van angsten.
Red mij uit dit uur.*

Maar daarom ben ik op dit uur ge-
komen, opdat Gij verheerlijkt zoudt
worden, wanneer ik diep vernederd en
door U bevrijd word.

Gelief mij te helpen, Heer; want wat

kan ik, arme, doen, en waar zal ik gaan zonder U?

Heer, geef mij geduld nog voor dezen keer.

Sta mij bij, mijn God, en ik zal niet vreezen, hoezeer ik ook gekweld worde; Heer, *uw wil geschiede*. Ik heb deze kwelling en moeielijkheid maar al te zeer verdiend.

Dus moet ik ze ook lijden; o mocht dit zijn met geduld, tot de storm voorbijgaat en het weder beter wordt.

Doch uwe hand, die alles vermag, kan ook deze bekoring van mij wegnemen, en hare hevigheid verminderen, opdat ik niet geheel bezwijk, gelijk Gij in uwe barmhartigheid, o mijn God, vroeger reeds meermalen met mij gehandeld hebt.

En hoe meer ik in moeielijkheid verkeer, des te gemakkelijker is voor U deze verandering, *het werk van de rechterhand des Allerhoogsten*.

OVERDENKING.

Niets is voor eene godvreezende ziel van waarde, dan het eeuwige, en wij moeten niets anders beminnen, dan hetgeen wij in eeuwigheid beminnen zullen. Trachten wij dan Gods heiligen wil boven al onze verlangens te stellen; niets anders te zoeken dan God te behagen; met gelatenheid al de rampen uit Gods hand aan te nemen.

Door deze deugden zullen wij het eeuwige leeren hoogachten en ook eens het geluk hebben, het te bezitten.

HOOFDSTUK XXX

Dat men de goddelijke hulp moet vragen
en met vertrouwen den terugkeer der genade
moet afwachten.

CHRISTUS. — *Mijn zoon, Ik ben de Heer, die sterkte geeft op den dag der kwelling.*

Kom tot mij, als u tegenspoed overkomt.

Het grootste beletsel voor de hemelsche vertroosting is, dat gij zoo traag uw toevlucht neemt tot het gebed.

Want alvorens Mij met aandacht te bidden, zoekt gij veel vertroosting en verkwikking in uitwendige zaken.

Daarom is het, dat u alles weinig baat, totdat gij ten laatste bemerkt, *dat Ik het ben, die bevrijd, wie in mij hopen*, en dat er buiten Mij geene krachtige hulp is, noch nuttige raad, noch duurzaam geneesmiddel.

Maar nu gij weder adem hebt geschept na den storm, zoo herneem uwe kracht in het licht mijner ontferming: want ik ben in de nabijheid, zegt de Heer, om alles te herstellen, niet alleen in zijn geheel, maar in overvloed en met toemaat.

Of is er iets moeielijk voor Mij, of ben Ik gelijk aan hem, die zegt en niet doet.

Waar is uw geloof? Wees standvastig en volhard.

Wees geduldig en moedig; de ver-

hemel- troosting zal voor u komen ten haren
o traag tijde.

ed. Wacht, o wacht Mij; *Ik zal komen,*
lucht te *en u genezen.*

ting en Het is eene bekoring, die u kwelt;
en. eene ijdele vrees, die u verschrikt.

ig baat, Waartoe dient die bezorgdheid voor
at *Ik het* hetgeen nog in de toekomst ligt, tenzij
, en dat om u droefheid op droefheid te geven?
hulp is, *Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen leed.*

nam ge- IJdel en nutteloos is het, zich te kwel-
reschept len of te verblijden over toekomstige
e kracht dingen, die misschien nooit zullen ge-
beuren.

: want Doch het is menschelijk, zich door
e Heer, dergelijke verbeeldingen te laten be-
leen in goochelen; en een teeken van eene nog
en met zwakke ziel is het, zoo licht aan de in-
blazingen van den vijand toe te geven.

, of ben Want hem maakt het niets, of hij u
et doet. door ware of valsche voorstellingen be-
stand- goochelt en bedriegt; dat hij door de
de ver- liefde tot het tegenwoordige of door
schrik voor het toekomstige u overwint.

Laat dan uw hart niet ontroerd worden, noch vreezen.

Geloof in Mij, en heb vertrouwen in mijne barmhartigheid.

Wanneer gij u van Mij verwijderd waant, dan ben ik dikwijls u juist het meest nabij.

Als gij schier alles verloren waant, dan is dikwijls juist de tijd om de grootste verdiensten te winnen.

Alles is niet verloren, wanneer eene zaak verkeerd uitvalt.

Gij moet niet oordeelen volgens het heerschend gevoelen, noch u eene zwaarigheid, van waar die ook kome, zoo zeer aantrekken, als of alle hoop om ze te boven te komen, u ontnomen ware.

Wil niet meenen dat gij geheel verlaten zijt, al zend ik u ook eenige kwelling over, of ook, omdat Ik u voor een tijd mijn aangename vertroosting onttrek; want zoo komt men tot het hemelrijk.

En ongetwijfeld is het u en al mijn dienaren nuttiger, dat gij door tegen-

spoed geoeffend wordt, dan dat gij alles naar wensch zoudt hebben.

Ik ken de verborgen gedachten, en weet, dat het zeer voordeelig is voor uwe zaligheid, dat gij nu en dan aan uwe dorheid wordt overgelaten, opdat gij u niet zoudt verheffen op uw geluk, en geen zelfbehagen zoudt vinden in datgene, wat gij niet zijt.

Wat ik gegeven heb, kan ik wegnemen, en weder teruggeven, wanneer Mij dit behaagt.

Als ik geef, is het van het mijne; als ik het onttrek, neem Ik het uwe niet weg; want van Mij komt alle goede gave en elk volmaakt geschenk.

Als ik u zwarigheid of welken tegenspoed ook overzend, zoo wil niet morren en laat uw hart niet ontmoedigd worden.

Want spoedig kan ik verlichting zenden en alle last in vreugde veranderen.

Evenwel ben ik rechtvaardig, en allen lof waardig, als ik zoo met u handel.

Als gij recht begrijpt en naar waarheid oordeelt, dan moet gij u nooit zoo hopeloos bedroeven om den tegenspoed, maar veeleer juichen en danken; ja dit voor uwe eenige vreugde rekenen, dat Ik u met smarten sla en u niet spaar.

Gelijk de Vader Mij bemind heeft, bemin ik ook U, heb Ik tot mijne leerlingen gezegd: en ik zond hen toch niet tot tijdelijke vreugden, maar tot harden strijd; niet tot eerbewijzen, maar tot verachting; niet tot ledigheid, maar tot arbeid; niet tot rust maar om vele vruchten te dragen in geduld. Gedenk deze woorden, mijn zoon.

OVERDENKING.

Ik ben, zoo spreekt God door den mond van den profeet, de Heer, die de zielen versterkt op den dag der beproeving, en ik ben het, die hen uit het gevaar red, die hun vertrouwen op Mij stellen. Hoezeer zijn die woorden in staat, eene ziel, te midden der beko-

ringen en wederwaardigheden te vertroosten en te ondersteunen, wanneer zij haren God getrouw blijft. Overdenk, mijne ziel, die woorden des Heeren, en leer daar naar handelen.

HOOFDSTUK XXXI

Dat men alle schepselen moet verlaten om den Schepper te kunnen vinden.

DE geloovige ziel. — Heer, ik heb nog grootere genade noodig, als ik zoo ver moet komen dat niemand, noch eenig schepsel mij belemmeren kan.

Want zoolang nog cenige zaak mij terughoudt, kan ik niet in vrijheid tot U opvliegen.

De Profeet verzuchtte naar die vrijheid als hij zeide: *Wie zal mij vleugelen geven als aan de duif, en ik zal vliegen en rust vinden.*

Wie is rustiger dan hij, die slechts het oog op U gericht houdt? en wie is

vrijer dan hij, die niets verlangt op aarde?

Men moet zich derhalve boven alle schepselen verheffen, zich zelven volkomen verlaten, buiten zich zelven staan, hooger opstijgen en zien, dat Gij alles geschapen hebt en dat niets aan U gelijk is.

Zoo lang men zich niet losgerukt heeft van alle schepselen, kan men zich niet vrij op het goddelijke toelekken.

Daarom toch worden er maar weinigen gevonden, die de gaaf van beschouwing hebben, omdat slechts weinigen zich geheel willen scheiden van de vergankelijke schepselen.

Hiertoe wordt eene groote genade vereischt, die de ziel verheft, en haar boven zich zelven voert.

En zoo lang de mensch niet in den geest opgestegen, en, van alle schepselen bevrijd, geheel met God vereenigd is, heeft alles, wat hij weet en alles, wat hij bezit, weinig waarde.

Lang zal hij nietig zijn en aan de aarde gehecht blijven, hij die iets anders hoogschat dan dat ééne, onvergankelijk en eeuwig goed.

Al wat God niet is, is niets, en moet voor niets gerekend worden.

Er is een groot onderscheid tusschen de wijsheid van een verlicht en godvruchtig man, en de wetenschap, die een geleerde door studie verkrijgt.

Veel edeler is de wetenschap, die van den bemel uit de goddelijke ingeving komt, dan die, welke door arbeid en menschelijk vernuft verworven wordt.

Velen worden er gevonden, die naar de beschouwing verlangen, maar wat er toe vereischt wordt, zoeken zij niet te beoefenen.

Het is ook een groote hinderpaal, dat men zich slechts bij het uiterlijke en zinnelijke ophoudt en zich weinig bekommert over eene volmaakte versterking.

Ik weet niet, wat het is en door wel-

ken geest wij geleid worden, en waar wij aanspraak op maken, wij, die voor geheel geestelijke lieden worden aangezien; dat wij zulk eene moeite en overgrootte bezorgdheid aan den dag leggen voor voorbijgaande en geringe zaken, en maar zelden of nooit geheel in ons zelven keeren, om aan onze inwendige zaken te denken.

Helaas! nauwelijks in ons zelven gekeerd, zoeken wij terstond weder het uitwendige, zonder ooit onze werken aan een streng onderzoek te onderwerpen.

Waar onze neigingen liggen, daar is ook onze aandacht, en hoe onzuiver al het onze is, daarover zuchten wij nimmer.

Alle vleesch toch had zijn weg bedorven, en daarom volgde de zondvloed.

Als derhalve onze inwendige geneigdheden zoo bedorven is, zal ook de handeling, die daaruit voortkomt en het kenmerk is van ons gebrek aan inwendige kracht, noodzakelijk bedorven zijn.

Uit een zuiver hart komt de vrucht van een goed leven voort.

Hoeveel iemand gedaan heeft, vraagt men; doch uit welk beginsel van deugd hij gehandeld heeft, daaraan hecht men zoozeer niet.

Men wil weten, of hij dapper, rijk, schoon, behendig, of hij een goed schrijver, een goed zanger, een goed werkman is, maar hoe arm van geest hij is, hoe geduldig en zachtmoedig, hoe godvruchtig en ingekeerd, daarover wordt meestal gezwegen.

De natuur ziet op het uitwendige van den mensch, de genade dringt door tot het inwendige.

De eerste bedriegt zich dikwijls, de laatste hoopt in God, opdat zij niet bedrogen worde.

OVERDENKING.

Niets is voor eene godvreezende ziel van waarde, dan het eeuwige; en wij moeten niets anders beminnen, dan hetgeen wij in eeuwigheid beminnen zullen.

Trachten wij dan Gods heiligen wil boven alle onze verlangens te stellen; niets anders te zoeken, dan God te behagen en met gelatenheid al de rampen uit Gods hand aan te nemen.

Door deze deugden zullen wij het eeuwige leven hoogachten en ook eens het geluk hebben het te bezitten.

HOOFDSTUK XXXII

Over de verloochening van zich zelfven.

Gij kunt, mijn zoon, geene volmaakte vrijheid bezitten, wanneer gij u zelfven niet geheel en al verloochent.

In slavernij zijn allen, die hunne bezittingen en zich zelfven beminnen; zij zijn begeerig, nieuwsgierig, gierig en ongerust. Steeds zoekende wat hunne zinnen streelt en niet wat mij behaagt jagen zij slechts hersenschimmen na en maken plannen, die van zelfven in duigen vallen.

Want al wat niet uit God is voortgekomen, zal vergaan.

Onthoud het korte en diepzinnige woord: *Verlaat alles, en gij zult alles vinden.* Verzaak uwe begeerlijkheid en gij zult rust verwerven.

Overweeg dit in den geest en als gij het vervuld hebt, zult gij alles begrijpen.

De geloovige ziel. — Heer, dit is niet het werk van eenen dag en geen kinderspel; ja in dit korte woord ligt alle kloosterdeugd opgesloten.

Christus. — Mijn zoon, gij moet u niet laten afschrikken, noch terstond moedeloos worden op den weg der volmaaktheid; maar daarin veeleer een prikkel vinden om hooger op te klimmen, of ten minste uit al uw verlangen daarnaar te verzuchten.

Ach, dat het zoo met u gesteld ware! Dat gij reeds zoover gekomen waart, dat gij u zelven niet meer bemindet, maar volkomen onderworpen waart aan Mij en aan Hem, dien ik over u als vader

heb aangesteld. Dan zoudt gij Mij zeer behagen en geheel uw leven zou in vreugde en vrede voorbijgaan.

Veel hebt gij nog te verlaten; en als gij daaraan niet geheel verzaakt uit liefde tot Mij, zult gij niet verkrijgen, wat gij vraagt.

Ik raad u aan, opdat gij rijk wordet, van *mij goud te koopen dat in het vuur beproefd is*, dat is, hemelsche wijsheid, die al het aardsche met voeten treedt.

Stel haar boven alle aardsche wijsheid, boven alle menschelijk- en zelfbehagen.

Ik heb gezegd, dat gij het geringere moet koopen voor al wat kostbaar en verheven is in menschelijke zaken.

Want zeer gering en klein en als bijna in vergetelheid geraakt, schijnt de ware wijsheid, die geen grooten dunk van zich zelve heeft, en ook niet zoekt verheerlijkt te worden op aarde; die velen met den mond prediken, maar waarvan zij door hun levenswandel

verwijderd zijn; zij evenwel is de *kostbare parel*, die aan velen verborgen is.

OVERDENKING.

Wat is de mensch, aan zich zelven en aan zijne ongeregelde driften overgegeven? Slaaf is hij van verschillende dwalingen, die hem beurtelings verleiden, slaaf is hij van zijne hartstochten en van hare voorwerpen; bestaat er eene slavernij, rampzaliger dan deze? En toch, o mijn God, is dit de toestand van ieder schepsel, dat weigert zich aan U te onderwerpen.

Wij zijn verlost geworden, zegt de H. Paulus, door Jezus-Christus, en door Hem geroepen tot de vrijheid. Volgen wij dus zijne roepstem.

HOOFDSTUK XXXIII

Over de onstandvastigheid des harten en dat God het einddoel van al onze handelingen moet zijn.

CHRISTUS. — Mijn Zoon, wil niet vertrouwen op de neiging uws har-

ten, die heden zóó is en spoedig verandert.

Zoolang gij leeft, zijt gij onderhevig aan veranderlijkheid, zelfs ondanks u, zoodat gij nu blijde, dan droevig, nu in vrede, dan ontroerd, nu godvruchtig, dan lauwhartig, nu ijverig, dan licht bevonden wordt.

Maar de verstandige en in het geestelijk leven wel onderwezen mensch staat boven het wispelturige. Hij let niet op wat er in hem omgaat, of van welken kant de wind der onstandvastigheid waait, maar hij tracht al de aandacht van zijn geest te vestigen op hetgeen hij doen moet en wenscht de volmaaktheid te bereiken.

Want zoo kan hij altijd dezelfde en onwankelbaar blijven, als hij zijne blikken, bij alle verschillende voorvallen, in eenvoud onafgebroken op Mij houdt gericht.

Hoe zuiverder nu het oog der ziel is,

met des te vaster tred gaat men voort te midden der verschillende stormen.

Maar bij velen verduistert dat oog; daar het zich maar al te spoedig op eenig streelend voorwerp vestigt, dat zich op doet, en zelden vindt men iemand die geheel vrij is van den blinddook der zelfzucht.

Zoo kwamen eertijds de Joden te Bethanië, tot Martha en Maria, *niet om Jezus alleen, maar ook om Lazarus te zien.*

Gij moet derhalve uwe meening zuiveren, opdat ze eenvoudig en oprecht, zich steeds in alle verschillende voorvallen tot Mij wende.

OVERDENKING.

De geest van den mensch zweeft her- en derwaarts en is nooit in rust; en zoo is ook met het hart gesteld. Die veranderingen, die ons soms tegen wil en dank overvallen, zijn ofwel bekoeringen, die men moet bestrijden, of rampen, die men moet verdragen, of wel

beproevingen, waaraan men zich met nederigheid moet onderwerpen.

Het is daarom noodig, dat wij zonder ophouden onzen wil zuiveren, anders zullen wij weldra in zonden of in onrust vallen.

HOOFDSTUK XXXIV

Dat men slechts God geniet kan boven
alles en in alles

DE geloovige ziel. — Ziedaar mijn God en mijn Al! Wat wensch ik meer, en wat kan ik gelukkiger verlangen?

O heerlijk en zoet woord! maar voor hem, die het Woord bemint en niet de wereld, noch wat in de wereld is.

Mijn God en mijn Al! dat is genoeg gezegd voor hem, die het verstaat, en het dikwijls te herhalen is zoet voor hem, die bemint.

Immers zijt Gij tegenwoordig, dan is alles aangenaam; maar zijt Gij afwezig, dan wordt alles treurig en droef.

Gij geeft aan het hart kalmte, en grooten vrede, en onuitsprekelijke blijdschap.

Gij doet ons naar waarheid oordeelen over alles, en in alles U loven: ook kan niets zonder U lang behagen; maar wil het aantrekkelijk zijn, dan moet uwe genade het zalven met de zalving van uwe wijsheid.

Wat zal hem, die U smaakt, niet recht smaken?

En wat kan hem, die U niet smaakt, tot vreugde strekken?

Doch de wijzen der wereld, en zij die slechts smaak hebben voor den wellust en het vleesch, komen om in hunne wijsheid, omdat men daar slechts veel ijdelheid, en den dood vindt.

Zij echter, die om U te volgen, de wereld versmaden en hun vleesch versterven, zijn in waarheid oprecht wijs; omdat zij zich van de ijdelheid tot de waarheid, en van het vleesch tot den geest verheffen.

Deze smaken God; en alle goed dat zij in de schepselen vinden, brengen zij terug tot lof van hun Schepper.

Verschillend echter en zeer verschillend is de smaak van den Schepper van den smaak van het schepsel, die van de eeuwigheid en die van den tijd, die van het ongeschapen licht en die van het licht, dat daaraan zijn glans ontleent.

O eeuwig licht, dat alle geschapen licht te boven gaat, werp een straal van den hemel, opdat hij geheel het binnenste van mijn hart doordringe.

Zuiver, verblijd, verlicht en verlevendig mijn geest met al zijne vermogens, opdat hij zich met U vereenige in uwe zalige verrukkingen.

O, wanneer zal dat gelukkig en wenschelijk uur aanbreken, waarop Gij mij verzadigen zult door uwe tegenwoordigheid en mij alles in alles zijn zult; zoolang mij dit niet gegeven is, zal mijne vreugde niet volmaakt wezen.

Helaas! nog leeft in mij de oude

mensch, nog is hij niet geheel gekruisigd, nog is hij niet volkomen gestorven.

Zijne begeerlijkheden strijden hevig tegen den geest, hij wekt inwendigen strijd, en kan niet dulden dat mijne ziel in vrede heerscht.

Maar Gij, *die over de zee beveelt en de woeste baren stillt, o sta op, en kom mij te hulp.*

Verdrijf de volken, die den oorlog willen; verdelg ze in uwe kracht.

Toon, bid ik U, *uwe wonderen, en laat uw arm verheerlijkt worden; want ik heb geene andere hoop, geen andere toevlucht, tenzij in U, Heer, mijn God.*

OVERDENKING.

God alleen beminnen, Hem boven alles beminnen, dat is niets anders zoeken, dan Hem alleen. Om God op dusdanige wijze te beminnen, moet men beginnen met aan zijne zintuigen te verzaken, zijn geest in te toomen; verzaken aan alle menschelijke vertroostingen.

O, hoe gelukkig is eene ziel, die haren
Schepper aldus bemint!

HOOFDSTUK XXXV

Dat men in dit leven niet vrij van bekoring
kan zijn.

MIJN zoon, gij zijt nooit veilig in dit
leven; maar zoolang gij zult leven,
zullen geestelijke wapens noodig zijn.

Gij zijt omringd van vijanden die u
rechts en links aanvallen, wanneer gij
u dus niet naar alle zijden dekt met
het schild des gedulds zult gij spoedig
gewond worden.

Daarenboven, zoo gij uw hart niet
in Mij vestigt, met den waarachtigen
wil, alles te lijden om Mij, dan zult gij
de hitte van den strijd niet uithouden,
en niet tot de overwinningspalm der
zaligen geraken.

Gij moet derhalve trachten alles moe-
dig te boven te komen, en den sterken

arm gebruiken tegen hetgeen u in den weg staat.

Want aan den overwinnaar wordt het manna gegeven, en aan den lafaard wordt niets gelaten dan vele ellende.

Als gij in dit leven rust zoekt, hoe zult gij dan tot de eeuwige rust komen?

Bereid u niet tot veel rust, maar tot groot geduld.

Zoek den waren vrede niet op aarde maar in de hemelen; niet in de menschen noch in de overige schepselen, maar in God alleen.

Uit liefde tot God moet gij alles gaarne ondergaan, arbeid, smarten, bekoringen, kwellingen, benauwdheden, behoeften, zwakheden, beleedigingen, tegenspraak, berispingen, vernederingen, smaad, bestraffing en verachting.

Dit is de oefenschool der deugd van den soldaat van Christus; deze vormen de hemelsche kroon.

Ik zal een eeuwig loon geven voor een

kortstondigen arbeid, en eene oneindige glorie voor eene voorbijgaande verne-dering.

Meent gij, dat gij altijd, naar verlan-gen, hemelsche vertroostingen zult heb-ben?

Mijne Heiligen hebben ze niet altijd gehad, maar daarentegen veel moeielijk-heden, verschillende bekoringen, en groote troosteloosheid.

Maar geduldig hielden zij zich staan-de te midden der beproeving, en ver-trouwden meer op God dan op zich zel-ven, wetende, dat *het lijden van dezen tijd niet in verhouding staat tot de toe-komende glorie, die er de prijs van is.*

Wilt gij dadelijk hebben, wat velen na veel tranen en groote moeite nauwe-liks verkregen hebben?

Wacht den Heer af, gedraag u moe-dig, en wees sterk; wil niet mistrouwen, wil niet wijken; maar heb onophoude-lijk lichaam en ziel veil voor Gods glorie.

*Ik zal het rijkelijk wedergeven; Ik zal
met u zijn in alle kwelling.*

OVERDENKING.

Wacht u wel van hier op aarde eene rust te verwachten, die er niet is; men kan den hemel niet anders verdienen, dan door veel te arbeiden; en zoolang gij op deze aarde zult rondwandelen, zult gij te strijden hebben. Ontmoedig u dus niet, maar vraag steun en kracht aan God, die u alleen helpen kan; verneder u in zijne tegenwoordigheid; *waakt en bidt, opdat gij niet in bekoring valt.*

Velen zijn er geweest, die aanvanke-lijk met moed gestreden hebben en plotseling zijn gevallen en bezwaken. Waak en bid en steun niet op uwe eigene krachten.

HOOFDSTUK XXXVI

Tegen het ijdel oordeel der menschen.

CHRISTUS. — Zoon, zoek alleen in God de rust uws harten; en vrees het oordeel der menschen niet, wanneer uw geweten u godvruchtig en onschuldig verklaart.

Zoet en zalig is het aldus te lijden; voor een nederig hart zal dit niet zwaar vallen, dewijl het meer op God, dan op zich zelve vertrouwt.

Er wordt zooveel gesproken, en daarom moet men er weinig geloof aan hechten.

En ook allen tevreden stellen is niet mogelijk.

Ofschoon Paulus aan allen trachtte *te behagen en alles voor allen geworden is, bleef hij toch onverschillig voor het oordeel der menschen.*

Hij deed al wat in hem was, al wat hij kon, voor de stichting en zaligheid

van anderen; doch hij kon niet beletten, dat hij soms door anderen werd geoordeeld of veracht.

Daarom liet hij alles over aan God, die alles weet; en verdedigde zich met geduld en nederigheid tegen de tongen der kwaadsprekers, en tegen de ijdele en leugenachtige vermoedens van hen, die alles zeiden, wat hun in den mond kwam.

Somwijlen echter antwoordde hij, om door zijn stilzwijgen geene ergernis te geven aan de zwakken.

Wat vreest gij van een sterfelijk mensch? Heden is hij en morgen is hij niet meer.

Vrees God, en gij zult voor de schrik-aanjaging der menschen niet beven.

Wat vermag iemand tegen u met woorden of beledigingen? Zich zelven schaadt hij meer dan u; ook kan hij het oordeel Gods niet ontvluchten, wie hij ook zij.

Houd God voor oogen, en wil u niet verdedigen, noch klagen.

Al schijnt gij voor het oogenblik te bezwijken, en smaadt te lijden, dien gij niet verdiend hebt; verontwaardig u daarom niet, en verminder uwe kroon niet door ongeduld.

Maar richt liever uw oog ten hemel tot Mij, die machtig ben om u aan alle schande en belediging te onttrekken, en *ieder te vergelden naar zijne werken.*

OVERDENKING.

Waarom verontrust gij u over de oordeelvellingen der menschen, en wat schaden u hunne ijdele gedachten? De menschen beoordeelen slechts het uiterlijke, doch kunnen niet het inwendige uwer ziel, waar goed en kwaad verbor-gen ligt, doorgronden. Bedroef u dus niet, wanneer zij u veroordèelen; doch verhef u ook niet wanneer zij u prijzen; maar werp u voor God neder zeggende: *Heer, indien gij onze ongerechtigheden*

*gadeslaat, wie zal dan voor uw aanschijn
bestaan?*

HOOFDSTUK XXXVII

Over de zuivere en algeheele zelfverloochening,
om de ware vrijheid des harten te verwerven.

VERLAAT u zelven, Mijn zoon, en gij
zult Mij vinden. Houd u zonder
voorkeur, zonder eenige zelfzucht, en
gij zult er voortdurend bij winnen.

Want er zal u ook grootere genade
gegeven worden, zoodra gij u zelven
verloochent zonder wederhouding.

De geloovige ziel. — Heer, hoe dik-
wijls moet ik mij zelven verloochenen,
en waarin mij verlaten?

Christus. — Altijd, en op elk uur;
in het kleine, zoowel als in het groote.

Ik zonder niets uit, maar van alles
wil ik u ontbloot vinden.

Hoe zult gij anders de mijne kunnen
zijn, en Ik de uwe, als gij niet in en uit-
wendig van allen eigenwil ontdaan zijt?

Hoe spoediger gij dit doet, des te beter zult gij u bevinden; en hoe vollediger en oprechter gij dit doet, des te meer zult gij Mij behagen, en des te grootere verdiensten zult gij verkrijgen.

Eenigen verloochenen zich zelve, maar met eenig voorbehoud; want zij hebben geen volkomen vertrouwen op God; daarom willen zij voor zich zelve zorgen. Anderen offeren zich geheel aan Mij op, doch later, als de bekoring komt, keeren zij op hunne schreden terug; daarom vorderen zij zeer weinig in de deugd.

Dezen zullen niet tot de ware vrijheid van een zuiver hart, en tot de genade van mijne zoete gemeenzaamheid geraken, tenzij door een algeheele zelfverloochening en dagelijksche slachtoffering van zich zelve, zonder welke de overzoete vereeniging met Mij niet bestaat en niet bestaan zal.

Ik heb u zeer dikwijls gezegd, en nu herhaal ik het nogmaals: Verlaat, ver-

loochen u zelven, en gij zult een grooten, inwendigen vrede bezitten.

Geef alles, om alles; vraag niets weder, zoek niets terug; blijf zuiver en onwankelbaar in Mij, en gij zult Mij bezitten.

Gij zult vrijheid hebben in uw hart en de duisternissen zullen u niet hinderen.

Dit zij uw streven, uwe bede, uw verlangen, dat gij van alles wat u zelven raakt moogt ontdaan worden, en dat gij naakt, den naakten Jezus moogt volgen; dat gij aan u zelven sterven, en voor Mij eeuwig moogt leven.

Dan zullen alle ijdele inbeeldingen, moeilijke bekommelingen en overtoelinge zorgen van u wijken.

Dan ook zal de ongeregelde vrees u verlaten, en de ongeregelde liefde haar einde vinden.

OVERDENKING.

Wat wil het zeggen, zich zelven verlaten, aan zich zelven verzaken,

zich geheel aan God overgeven; zonder zich in iets te bezondigen? Dat wil zeggen: ten eerste, niet anders handelen dan door de beweging der genade met een voortdurenden en dikwijls hernieuwden wensch God te behagen; ten tweede, zich in alle omstandigheden aan Hem overgeven en zijne voldoening boven de uwe stellen; ten derde, geheel en al aan zijn eigen wil verzaken, om enkel dien van God te volgen. Zoo zult gij u zelve verlaten en aan God toebehooren.

.....

HOOFDSTUK XXXVIII

Hoe men zich moet gedragen in het uitwendige
en hoe men in de gevaren zijner toevlucht
moet nemen tot God.

MIJN zoon, hiernaar moet gij ijverig streven, dat gij in iedere plaats en bij ieder werk of uitwendige bezigheid, inwendig vrij, en u zelve

meester zijt, opdat alle dingen aan u, en gij niet aan hen onderworpen zijt.

Dat gij de heer en bestuurder zijt van uwe handelingen en niet de slaaf of knecht, maar veeleer een vrije en ware Hebreër, die tot het erfdeel en de vrijheid gaat der kinderen Gods.

Die boven het tegenwoordige staan, en het eeuwige beschouwen;

Die het vergankelijke met het linker oog aanzien, en met het rechter het hemelsche;

Die niet toegeven aan de verlokking der tijdelijke goederen, maar die zelf het tijdelijke dwingen hun ten goede te dienen, waarvoor het is bestemd door God, den Oppersten Bestuurder, die niets ongeregeld heeft gelaten in zijne schepping.

Doch zoo gij in alle voorvallen niet steunt op den uiterlijken schijn, en hetgeen gij ziet of hoort niet met een vleeschelijk oog beschouwt, maar terstond in elke zaak met Mozes tot het

tabernakel vlucht, om den Heer te raadplegen, dan zult gij somtijds het goddelijk antwoord ontvangen, en gij zult terugkeeren, onderwezen in vele tegenwoordige en toekomstige zaken.

Want altijd nam Mozes zijn toevlucht tot het tabernakel om daar de oplossing van zijne twijfelingen en moeielijkheden te zoeken, en het gebed was zijn toevlucht tegen de gevaren en onbillijkheden der menschen.

Zoo moet ook gij in den schuilhoek uws harten vluchten, om inwendig de goddelijke hulp af te smeeken.

Want daarom werden Josué en de kinderen Israëls, door de Gabaonieten bedrogen, zooals wij lezen, *omdat zij te voren den Heer niet hadden geraadpleegd*, maar al te lichtgeloovig voor de vleierende gesprekken, zich door valsch medelijden lieten misleiden.

OVERDENKING.

Het grootste gedeelte der menschen, door de eerste indrukken beheerscht,

handelen zonder God raad te vragen, en gedurende geheel hun leven betreuren zij des avonds, wat zij in den loop van den dag verricht hebben. Men moet onophoudelijk werken om die rampzalige zwakheid te overwinnen en die plotselinge opgewondenheden te weêrstaan. Hij, die van zich zelven geen meester is, loopt groot gevaar; ieder oogenblik kan hij vallen. Verhef uwe oogen dan tot God, want zonder Hem vermogen wij niets.

HOOFDSTUK XXXIX

Dat de mensch niet al te bekommerd moet zijn
in zijne zaken.

Zoon, vertrouw altijd uwe belangen aan Mij toe. Ik zal alles ten beste schikken op zijn tijd.

Wacht mijne beschikking af, en gij zult er groot voordeel bij vinden.

De geloovige ziel. — Heer, maar al te gaarne laat ik alle zaken aan U over;

want ik vorder slechts weinig met mijn nietig verstand.

Christus. — Zoon, dikwijls jaagt de mensch met hevigheid na, wat hij verlangt; maar als hij er toe gekomen is, begint hij er anders over te denken, omdat zijne neigingen niet duurzaam zijn, maar hem veeleer van het eene voorwerp tot het andere drijven.

Het is derhalve niet gering, zelfs in het kleinste zich zelve te verloochenen.

De ware vooruitgang van den mensch is de verloochening van zich zelve; en de mensch, die zich verloochend heeft, geniet eene groote vrijheid en veiligheid.

De oude vijand, afkeerig van alle goed, houdt niet op te bekoren; maar dag en nacht legt hij hinderlagen, of hij soms een onvoorzichtige in den strik van zijn bedrog kan doen vallen. *Waakt en bidt, zegt de Heer, opdat gij niet in bekoring valt.*

OVERDENKING.

Het is te vergeefs dat men zich over

de toekomst verontrust en dat men bij het zien van zijne ellende ontmoedigd wordt; alles bestaat in het berusten op Gods wil, op Hem te vertrouwen, zich aan zijne ondoorgrondelijke raadsbesluiten over te geven, en alles te doen, om Hem te behagen. Het gebeurt dikwijls dat God toelaat, dat wij ons in een toestand bevinden, waarin wij ons verloren achten, om ons te doen gevoelen, dat wij tot Hem onze toevlucht moeten nemen. Want hoe minder hulp en steun wij van de schepselen verwachten, des te meer ontvangen wij die van God.

HOOFDSTUK XL

Dat de mensch niets goeds uit zich zelve heeft,
en zich nergens op kan beroemen.

HEER, *wat is de mensch, dat Gij zijner gedachtig zijt; en wat is de Zoon des menschen, dat Gij hem bezoekt.*

Waardoor heeft de mensch Uwe genade kunnen verdienen?

Heer, wat kan ik mij beklagen, als Gij mij verlaat? Of met welk recht kan ik morren, als Gij niet doet wat ik vraag?

Ja, dit kan ik in waarheid zeggen: Heer ik ben niets, ik vermag niets, uit mij zelve heb ik niets goed. maar in alles schiet ik te kort, en tot het niet heb ik altijd over.

Maar Gij, Heer, zijt altijd dezelfde, en Gij blijft in eeuwigheid, altijd goed, rechtvaardig en heilig, alles doende met goedheid, rechtvaardigheid en heiligheid en beschikkende in Uwe wijsheid.

Doch ik, die meer tot afval dan tot vooruitgang overhel, blijf niet lang in één toestand, want ik verander zevenmaal per dag.

Evenwel wordt het terstond beter, als het U behaagt, en Gij mij uwe helpende hand reikt; want Gij alleen kunt zonder menschelijke hulp mij helpen, en zoozeer bevestigen, dat ik aan geene verandering meer onderworpen ben,

maar mijn hart in U alleen veranderd worde en ruste.

Daarom, als ik aan alle menschelijke vertroosting goed wist te verzaken, hetzij om de godsvrucht te verwerven, hetzij uit de behoefte, die mij drijft om U te zoeken, als er geen mensch is, die mij vertroost; dan zou ik terecht op uwe genade mogen hopen, en mij over nieuwe vertroosting kunnen verheugen.

Dank zij U, van wien alle goed komt, zoo dikwijls het mij welgaat!

Ik echter ben ijdelheid en een niet voor Uwe oogen, een onstandvastig en zwak mensch.

Waarop kan ik mij dan beroemen, of waarom zoek ik geacht te worden?

Op mijn niet? Maar dat zou de grootste dwaasheid zijn.

In waarheid, de ijdele glorie is een verpestend kwaad, de grootste dwaasheid; want zij trekt ons van de ware glorie af, en berooft ons van de hemelsche genade.

Want als de mensch zich zelf be-
haagt, mishaat hij aan U; als hij den
lof der menschen najaagt, wordt hij
van zijne ware deugden beroofd.

Doch de ware glorie en heilige vreug-
de is, zich in U te beroemen en niet in
zich zelf; zich te verheugen in uwen
naam, niet in eigen deugd; en geen
vermaak te vinden in eenig schepsel,
tenzij om U.

Uw naam worde geloofd, niet de
mijne; uw werk verheerlijkt, niet het
mijne; uw heilige naam worde geze-
gend, en dat niets van der menschen
lof mij geschonken worde.

Gij zijt mijn roem, de blijdschap
mijns harten.

In U zal ik mij beroemen en verblij-
den den ganschen dag; om mij zelf
echter in 't geheel niet, *tenzij in mijne
zwakheden.*

Dat de joden *de glorie zoeken, die de
een van den ander ontvangt;* ik zal die

trachten te verkrijgen, *die van God alleen komt.*

Alle menschelijke glorie toch, alle tijdelijke eer, alle wereldsche grootheid, is, bij uwe eeuwige glorie vergeleken, ijdelheid en dwaasheid.

O mijne waarheid en barmhartigheid, o mijn God! gelukzalige Drieëenheid! U alleen zij lof, eer, kracht en glorie, in de eeuwen der eeuwen.

OVERDENKING.

Ik gevoel mijne ellende, die mij ongeschikt maakt om het goede te beoefenen, maar daarentegen geschikt tot alle kwaad. Maar ik leg ze voor de voeten van een God van barmhartigheid neder, die van weinig veel en van niets alles kan maken. Het is dus niet genoeg de overtuiging te hebben, dat ik niets door mij zelven ben, en dat ik mij op niets mag verheffen dan op U, o mijn God? De hoofdzaak is, in de gelegenheden die heilige indrukken van nederigheid

en vertrouwen in U na te volgen, aan wien niets onmogelijk is.

HOOFDSTUK XLI

Over het versmaden van alle tijdelijke eer.

MIJN Zoon, maak u niet bezorgd, als gij anderen ziet vereerd en verheven worden, terwijl gij daarentegen versmaad en vernederd wordt.

Verhef uw hart tot mij in den hemel en de verachting der menschen op aarde zal u niet bedroeven.

De geloovige ziel. — Heer, wij zijn met blindheid geslagen, en worden spoedig door ijdelheid verleid. Als ik mij zelven goed beschouw, dan is mij nooit door eenig schepsel eenige belediging aangedaan, en heb ik dus geen rechtmatige reden, om mij voor U te beklagen.

Doch daar ik dikwijls en zwaar tegen U gezondigd heb, is het met recht dat elk schepsel zich tegen mij wapent.

Mij komt derhalve rechtmatig schande en smaad toe; U echter lof, eer en glorie.

En als ik mij hierop niet voorbereid, om gaarne door elk schepsel veracht en verlaten en voor niets gerekend te worden, zoo kan ik noch inwendigen vrede en kalmte verkrijgen, noch mij geheel met U vereenigen.

OVERDENKING.

Hij, die zich waarachtig voor God onderzoekt, zal zich diep verachten, omdat hij in zich zelven, zonder de genade, niets vindt, dan een onpeilbaren afgrond van bedorvenheid; en verre van de eer, de achting en de eerbied der menschen te zoeken, neemt hij zijn toevlucht tot zijne nietigheid, als in de eenige schuilplaats tegen den hoogmoed, de grootste zijner ellenden.

Als men hem vernedert en veracht, beklaagt noch vertoornt hij zich, hij begrijpt dat men rechtvaardig met hem

handelt, en lijdt alles tot meerdere eer zijns goddelijken Meesters.

HOOFDSTUK XLII

Dat men den vrede niet in de menschen
moet stellen.

CHRISTUS. — Mijn Zoon, als gij uw vrede stelt in eenig persoon, omdat gij met hem overeenstemt in gevoelens en met hem samenleeft, dan zult gij ongestadig en in onrust zijn.

Maar als gij uw toevlucht neemt tot de altijd levende en blijvende waarheid, dan zal het vertrek of het sterven van een vriend u niet bedroeven.

Alle vriendschap moet in Mij gevestigd zijn, en om Mij moet gij beminnen al wie u goed toeschijnt of u dierbaar is in dit leven.

Zonder Mij is de vriendschap onvruchtbaar en kan van geen duur wezen.

Ook is het geen ware en zuivere genegenheid, waarvan Ik niet de band ben.

Gij moet zoo zeer verstorven z ijn in dergelijke genegenheden voor m^cnſchen die u dierbaar z ijn, dat gij, wa^t u betreft, zoudt wenschen zonder eenig gezelschap van menschen te wezen.

Naarmate de mensch verder alle aardſche vertroosting verlaat, nadert hij meer tot God.

En hoe dieper hij in zich zelve daalt, hoe kleiner hij wordt in zijn eigen oogen, des te hooger klimt hij tot God.

Wie echter zich zelve eenig goed toeschrijft, belet de genade van God in hem te komen, omdat de genade van den H. Geest altijd een nederig hart vraagt.

Als gij u volkomen weet te vernietigen en u van alle liefde voor het geschapene weet te bevrijden, dan zal Ik met groote genade tot u komen.

Als gij uw oog op de schepselen vestigt, dan wordt u de aanschouwing van den Schepper onttrokken.

Leer u uit liefde tot den Schepper

in alles overwinnen, dan zult gij waardig worden tot de kennis van het goddelijke te geraken.

Het kleinste voorwerp met ongeregeldheid bemind en begeerd, besmet de ziel en verwijdert haar van het opperste Goed.

OVERDENKING.

De godsdienst heiligt alles en vernietigt niets, behalve de zonde; zij ontzegt niemand de natuurlijke gehechtheid, integendeel, het voorschrift van wederzijdsche liefde is een van die geboden die het Evangelie met den meesten nadruk oplegt.

Beminnen wij elkander, zegt de heilige Joannes; hij die niet bemint blijft in den dood, hij kent God niet, want God is liefde. En in het laatste avondmaal, rustte toen niet de beminde apostel aan de borst des Heeren?

Beminnen wij elkander onderling uit liefde tot God, om elkander eeuwig in den hemel te kunnen beminnen.

HOOFDSTUK XLIII

Tegen de ijdele wetenschappen der wereld.

CHRISTUS. — Mijn Zoon, laat u niet begoochelen door de schoone en sierlijke gesprekken der menschen. *Want het rijk Gods bestaat niet in woorden, maar in deugd.*

Let op mijne woorden, die het hart ontvlammen en den geest verlichten, de ingetogenheid voortbrengen en eene bron zijn van verschillende vertroosting-
gen.

Lees nooit mijn woord, om geleerder of wijzer te kunnen schijnen.

Leg u toe op de versterving uwer gebreken, want dit is u voordeeliger, dan de kennis van vele moeilijke vraag-
punten.

Als gij veel gelezen en geleerd hebt, moet gij altijd tot den eersten oorsprong aller dingen terugkeeren.

Ik ben het, die den mensch de we-

tenschap leer, en het verstand der kleinen verlicht, meer dan door eenig menschelijk onderwijs kan verkregen worden.

Hij, tot wien Ik spreek, zal spoedig onderwezen zijn en veel vooruitgang in het geestelijk leven maken.

Wee hun, die om hunne nieuwsgierigheid te voldoen, bij de menschen de oplossing zoeken van vele nuttelooze vragen, en zich weinig bekommeren om Mij te leeren dienen.

De tijd zal aanbreken dat de meester der meesters, Christus de Heer der Engelen zal komen, om aller lessen te hooren d. i. om ieders geweten te onderzoeken.

En dan zal *Hij Jerusalem met lantaarnen doorzoeken*, en de *geheimen der duisternissen*, zullen openbaar worden en alle tongen zullen zwijgen.

Ik ben het, die de nederige ziel in een oogenblik verheft; en haar dieper doet doordringen in de eeuwige waar-

heid dan iemand, die tien jaren in de scholen had gestudeerd.

Ik onderwijs zonder woordenpraal zonder verwarring van meeningen, zonder redetwisten.

Ik ben het die het aardse leer verachten, het tegenwoordige versmaden, het eeuwige zoeken en smaken, de eerbewijzen vluchten, de schande verdragen, alle hoop op Mij stellen, buiten Mij niets begeeren, en Mij boven alles vurig beminnen.

Eenigen hebben, door Mij innig te beminnen, de kennis van het goddelijke verkregen, en spraken verhevene taal.

Zij zijn meer gevorderd door alles te verlaten, dan door diepe studie.

Maar aan den eene zeg ik algemeene, aan den andere bijzondere dingen; aan eenigen verschijn ik zacht in teekenen en schaduwen, aan anderen echter openbaar Ik mijne geheimen in een helder licht.

De taal der boeken is dezelfde voor

allen, maar zij onderricht niet allen gelijkelyk; omdat Ik het ben, die de waarheid inwendig onderwijs, het hart onderzoek, de gedachte doorgrond en tot daden opwek, terwijl Ik aan ieder geef, naarmate Ik hem waardig oordeel.

OVERDENKING.

Er zijn vele menschen, die zich alle moeite geven, om kennis te vergaderen, *en ik heb gezien*, zegt de wijze man, dat ook dit ijdelheid, arbeid en geestafmating was. Wat zal het u baten, al die dingen te weten, als deze wereld zelf een einde zal nemen? Op den laatsten dag des oordeels, zal men u niet vragen wat gij geweten, maar wat gij gedaan hebt; *in de hel is geene wetenschap meer*. Staak dus een ijdel en arbeid. Wie gij ook moogt wezen, gij hebt genoeg den boom gekweekt die slechts doodelyke vruchten voortbrengt. Leer nederig zijn, uw eigen niet en bedorvenheid kennen. Dan zal God tot u komen,

Hij zal u met zijn licht omgeven, Hij zal u onderwijzen in het geheim der geheimen, van welke Jezus zelf zegt : *Ik dank u mijn Vader, dat Gij deze dingen aan de wijzen der wereld verborgen en ze aan de onschuldigen geopenbaard hebt.*

HOOFDSTUK XLIV

Dat men zich in de uitwendige zaken niet moet verwarren.

Zoox, in vele zaken moet gij onwetend zijn; gij moet als dood zijn voor de wereld en de wereld dood voor U.

Veel ook moet gij met een doof oor voorbijgaan, en veeleer denken, om den vrede in u te bewaren.

Het is nuttiger, om van zaken, die ons mishagen, de oogen af te wenden en aan ieder zijn gevoelen te laten, dan zich bezig te houden met redetwisten.

Als gij in Gods genade zijt en zijn

oordeel indachtig zijt, zult gij gemakkelijk verdragen, dat gij overwonnen wordt.

Geloovige ziel. — O Heer, waartoe zijn wij gekomen? Zie, een tijdelijk verlies wordt beweend, om een klein gewin slaaft en draaft men; eene geestelijke schade raakt in vergetelheid en er wordt later nauwelijks aan gedacht.

Wat van weinig of geen nut is, daarop let men; en wat hoogst noodzakelijk is, gaat men achteloos voorbij; want de geheele mensch heeft zich tot het uitwendige begeven, en als hij niet spoedig wordt opgewekt, blijft hij met vreugde in het uitwendige liggen.

OVERDENKING.

Indien gij wist, dat gij morgen zoudt sterven, zouden de wereldsche zaken nog iets aantrekkelijks voor u hebben?

Wees dus van dit oogenblik af zoodanig, als gij wenscht te zijn, in het uur van uw sterven. Noch wijsheid,

noch rijkdom, noch iets wat zich op de wereld bevindt zal u nuttig kunnen zijn voor het oordeel Gods; gij zult daar niets kunnen aanbrengen, dan uwe werken. Gelukkig de christen, die iederen dag aan zich zelve tracht te sterven, om eens goed te kunnen sterven. Men beweent een tijdelijk verlies, men houdt er zich ieder oogenblik van den dag mede bezig, men is ontroostbaar en men vergeet dat men zijne ziel verliest, een verlies waarvoor men ongevoelig is, en dat alleen het hart eens Christen moest bewegen.

.....

HOOFDSTUK XLV

Dat men niet alles moet gelooven, en dat men
zoo licht in het spreken misdoet.

DE geloovige ziel. — *Heer, geef mij
hulp in de kwelling, want de redding
komt niet van den mensch.*

Hoe dikwijls ook heb ik ze dàar aan-

getroffen, waar ik ze het minst verwachtte.

IJdel is derhalve de hoop, die men op menschen stelt; het heil der rechtvaardigen echter is in U, o God.

Wees gezegend, Heer, mijn God, in alles wat ons overkomt.

Wij zijn zwak en onstandvastig; spoedig worden wij verleid en veranderd.

Welke mensch kan zich zoo waakzaam en omzichtig in alles bewaren, dat hij nooit in eenige verrassing of lauwheid valle.

Maar hij, die op U, Heer, vertrouwt en die U met een eenvoudig hart zoekt, zal zoo licht niet vallen.

En al valt hij ook in eenige kwelling, en al was hij er nog zoo diep in gewikkeld, zoudt Gij hem toch spoedig bevrijden of vertroosten; want hem, die op U hoopt, zult Gij niet ten einde toe verlaten.

Men treft zelden een vriend aan, die

in allen kommer zijn vriend getrouw blijft.

Gij alleen Heer blijft immer getrouw en geen vriend is aan U gelijk.

O hoe zeer heeft zij het ondervonden, de ziel, die zeide: *Mijn geest is geverstigd en gegrondvest in Christus.*

Was het zoo met mij, dan zou de vrees voor de menschen mij niet zoo licht bekommerd maken, en hunne beledigingen mij niet zoo spoedig ontroeren.

Wie is in staat, alleen alles te voorzien? wie, de toekomstende rampen af te wenden? Als de rampen, die men voorzien heeft, soms nog gevoelig kwetsen, wat zal het dan zijn met die welke ons onverwacht overvallen

Waarom, ongelukkige als ik ben! heb ik geene zekere maatregelen genomen voor mij zelve? Waarom ook heb ik zoo veel zwakheden voor anderen gehad?

Maar wij zijn menschen, en slechts

broze menschen, ofschoon velen ons voor engelen houden, of ons zoo noemen.

In wien zou ik gelooven, o Heer, zoo ik in U niet geloofde? Gij zijt de waarheid, die nooit bedriegt, en die men niet bedriegen kan.

Daarentegen is *ieder mensch leugenaar*, zwak, onstandvastig broos, vooral in zijne woorden, zoodat men nauwelijks gelooven kan, hetgeen het meeste waarheid schijnt van hetgene hij zegt.

Wat hebt Gij ons wijselijk vermaand de menschen te mistrouwen; dat *de mensch vijanden telt onder de leden van zijn eigen huisgezin*; en dat, indien er iemand zegt: *Christus is hier, of is daar*, gij hem niet moet gelooven!

Eene harde ondervinding heeft mij verlicht: gelukkig zoo zij dient, om mij minder eigenzinnig en meer naarstig te maken.

»Wees voorzichtig,» zegt iemand, »en houd voor u wat ik u zeg.» En terwijl ik zwijg, en geloof, dat het een

nsvoor
nen.
er, zoo
e waar-
ie men

geheim is, kan hij zelf niet zwijgen, wat hij mij verzocht te willen zwijgen; en hij verraaft mij en zich zelven, en gaat heen.

leuge-
vooral
nauwe-
meeste
ij zegt.
emaand
dat de
len van
dien er
s daar,

Heer, bescherm mij tegen zulke praat-zieke en onvoorzichtige menschen, opdat ik nimmer in hunne hand valle, en nooit handele gelijk zij.

eft mij
om mij
rstig te
emand,
." En
het een

Leg waarachtige en standvastige woorden in mijn mond, en verwijder van mij alle bedriegelijke taal.

Wat ik in anderen niet wil lijden, moet ik op alle wijzen vluchten.

O hoe goed, hoe dienstig is het tot het behouden van den vrede, dat men van anderen zwijgt, en niet alles, onverschillig gelooft en het naar hartelust verder vertelt.

Dat men aan weinigen zijn hart openbare, en U altijd tot getuige van zijn hart zoek; dat men zich niet door allen wind van woorden late medeslepen, maar steeds wenscht, dat alles in en uitwen-

dig geschiede volgens het welbehagen van uwen wil !

Hoe veilig is het, om de hemelsche genade te bewaren, dat men den menschelijken schijn vlucht, en naar niets streeft wat de bewondering schijnt te wekken; maar dat men met allen ijver naar datgene streeft, wat verbetering van ons leven en vurigheid schenkt.

Voor hoe velen is het schadelijk geweest, dat hunne deugd gekend en te vroeg geprezen werd ?

Welke heilrijke vruchten daarentegen brengt de genade voort, welke in stilzwijgen wordt bewaard gedurende dit leven, dat slechts een strijd en eene voortdurende bekoring is.

OVERDENKING.

Steun niet op de menschen, want vroeg of laat zullen zij u verlaten. De mensch is zwak, onbezonnen, onstandvastig, lichtzinnig en geneigd om alles tot zich te voeren. De minste eigenzinnigheid verwijdert hem, het minste

eigenbelang is voldoende, om hem in een vijand te veranderen. Dan toont hij zich, zooals hij werkelijk is. Hij beminde u, maar om zich zelven, om nut van u te trekken, wanneer dit noodig is. Vlucht, vlucht die valsche vrienden der wereld. De een verraaft u, de andere keert u den rug. Ziedaar de menschelijke vriendschap. Gij alleen, o mijn God, Gij alleen verlaat hen niet, die U lief hebben, zij die op U hopen; immer zijt Gij bij hen, om hen te ondersteunen en te troosten. Gij helpt hen ieder oogenblik huns levens, en op het einde van den laatsten dag, ontvangt Gij hen in de hemelsche glorie.

.....

HOOFDSTUK XLVI

Hoe men tot God zijne toevlucht moet nemen
als men door smaadredenen wordt overvallen.

MIJN Zoon, wees standvastig en stel
uwe hoop op mij. Wat zijn woor-

den anders, dan ijdel geluid? zij door-
klieven de lucht, maar raken geen steen.

Zijt gij schuldig, denk dan, dat het
uw verlangen moet zijn u te beteren.

Zijt gij u niets bewust, denk dan dat
gij dit gaarne voor God wilt verdragen.

Het is weinig genoeg, dat gij, die nog
geene zware beproevingen kunt ver-
dragen, nu en dan eenige woorden ver-
draagt.

En waarom gaan zulke geringe zaken
u ter harte, tenzij omdat gij nog zinne-
lijk zijt, en meer op de menschen let,
dan wel behoort.

Want daar gij de verachting vreest,
daarom wilt gij niet berispt worden
over uwe fouten en neemt gij uw toe-
vlucht tot verontschuldigingen.

Doch werp eens een dieperen blik
in u zelve, en gij zult erkennen, dat
de wereld nog in u leeft, met de ijdele
zucht, om aan de menschen te behagen.

Want daar gij de vernedering en be-
schaming voor uwe fouten vlucht, be-

wijst gij, dat gij nog niet waarlijk nederig zijt, en gij nog niet waarlijk gestorven zijt aan de wereld, noch *de wereld aan u gekruisigd is*.

Maar luister naar mijn woord en gij zult u niet meer bekommeren om de woorden der menschen.

Zie, als men eens alles tegen u zeide, wat de kwaadwilligheid zou kunnen uitdenken, wat zou u dit schaden, als gij het stilzwijgend liet voorbijgaan, en er niet meer acht op sloegt, dan op een stroohalm. Zoudt gij er wel een enkel haar om verliezen?

Maar hij, wiens hart niet ingekeerd is, en die God niet voor oogen houdt, zal lichtelijk ontroerd worden om een berispelend woord.

Doch wie op Mij vertrouwt, en niet op zijn eigen oordeel wil steunen, zal zonder vrees voor de menschen zijn.

Want Ik ben de Rechter, die alle geheimen kent; Ik weet, hoe de zaak zich heeft toegedragen; Ik ken den beledi-

ger en hem, die de belediging ondergaat.

Van Mij is dit woord uitgegaan; door mijne toelating gebeurt dit; *opdat de gedachten van vele harten openbaar worden.*

Ik zal den schuldige en den onschuldige oordeelen; doch door een geheim oordeel heb ik beiden willen onderzoeken.

Getuigenissen der menschen falen dikwijls; mijn oordeel is waarachtig; het zal blijven bestaan en niet omvergestooten worden.

Meestal is het verborgen, en voor slechts weinigen is het duidelijk in al zijne bijzonderheden; evenwel faalt het nooit, en kan het niet dwalen, al schijnt het ook in de oogen van dwazen niet rechtvaardig te zijn.

Aan Mij moet men derhalve het oordeel over alles overlaten en niet op eigen meening steunen.

Want de rechtvaardige zal niet ont-

roerd worden, wat God hem ook late overkomen. En al wordt er ook onrechtvaardig iets tegen hem aangevoerd, zoo zal hem dit niet veel zorg baren; evenmin zal hij zich ijdel verheugen, als hij naar billijkheid door anderen verdedigd en gerechtvaardigd wordt.

Want hij gedenkt, dat Ik het ben, die *de harten en nieren doorgrondt*, en die niet oordeel naar het uitwendige en den menschenlijken schijn.

Want dikwijls wordt in mijne oogen schuldig bevonden, wat naar het oordeel der menschen voor lofwaardig wordt gehouden.

De geloovige ziel. — Heer God, oneindig rechtvaardige, lankmoedige en sterke Rechter, die de bedorvenheid en zwakheid der menschen kent, wees Gij mijne kracht en al mijn vertrouwen; want mijn geweten is mij niet genoeg.

Gij kunt wat ik niet kan, daarom moest ik mij onder alle berisping vernederen en ze geduldig verdragen.

Vergeef mij ook genadig, zoo dikwijls ik niet zoo heb gehandeld, en geef mij op nieuw de genade van grootere lijdzaamheid.

Want beter is mij Uwe overvloedige barmhartigheid, tot verwerving van uw mededoogen, dan mijne vermeende rechtvaardigheid tot verdediging van hetgeen mijn geweten verbergt.

En al ben ik mij niets bewust; daarom kan ik mij nog niet rechtvaardigen; want als gij Uwe barmhartigheid wegneemt, zal voor Uw aanschijn geen levend wezen gerechtvaardigd worden.

OVERDENKING.

Gij zult gelukkig zijn, wanneer men u op eene valsche wijze vervloekt, wanneer men u zal vervolgen, wanneer men u valschelijk zal beschuldigen en men alle kwaad van u zal zeggen; verheug u dan, want uw loon zal groot zijn in den hemel. En toch, in weerwil van dit woord, hoe dikwijls gebeurt het niet, dat wij ons verontrusten wegens de ge-

zegden en oordeelvellingen der menschen! Wij kunnen niet verdragen, dat men ons vernedert; wij willen ten koste van alles geëerd en geprezen worden. Verleid door een ijdele inbeelding van den roem, vergeten wij God en zijne lessen en het loon, dat God aan de nederigen heeft beloofd.

HOOFDSTUK XLVII

Dat men om het eeuwige leven te verkrijgen
het ergste verduren moet.

Zoon, laat den arbeid, dien Gij om Mij op u hebt genomen, u niet kleinmoedig maken, en dat de kwellingen u niet geheel ter nederslaan, maar dat mijne belofte u sterke en trooste bij alles wat u overkomt.

Ik ben machtig genoeg, om u boven allen paal en maat te vergelden.

Gij zult hier niet lang arbeiden, en niet altijd door smarten gekweld worden.

Wacht nog een weinig, en gij zult spoedig het einde uwer rampen zien.

Er zal een uur komen, dat alle arbeid en kwelling zal ophouden.

Nietig en kort is alles wat met den tijd voorbijgaat.

Doe wat gij te doen hebt; werk getrouw in mijn wijngaard; Ik zelf zal uw loon zijn.

Schrijf, lees, zing, zucht, zwijg, bid en verdraag moedig wat u tegenstrijdt; het eeuwig leven is dit alles, en nog grooteren strijd waard.

De vrede zal komen op een dag, die den Heer bekend is; en daar zal geen dag noch nacht meer zijn, niet zoo als hier op aarde, maar eeuwig licht, oneindige heerlijkheid, voortdurende vrede en veilige rust.

Dan zult gij niet zeggen: *Wie zal mij bevrijden van dit lichaam des doods!* noch uitroepen: *Wee mij, dat mijne ballingschap verlengd is! Want de dood zal neergeveld worden, en er zal eene*

gij zult
n zien.
arbeid

ongestoorde zaligheid; geen angst, gelukkige blijdschap, en een zoet en glorievol gezelschap wezen.

het den

O! als gij de eeuwige kronen der Heiligen in den hemel hadt gezien, in welke glorie zij nu juichen, die eertijds door de wereld veracht en als het leven onwaardig gehouden werden! Voorze-ker gij zoudt u terstond in 't stof vernederen, en veeleer streven om beneden allen, dan boven een enkele te staan!

en nog

Gij zoudt de blijde dagen, van dit leven niet begeeren; maar veeleer uwe vreugde vinden in kwellingen te lijden voor God; en gij zoudt het voor een zeer groot gewin houden, voor niets gerekend te worden onder de menschen.

licht,

urende

O als gij dit wel begreept en diep ter harte naamt, hoe zoudt gij dan zelfs een enkel maal durven klagen?

Wie zal

s doods!

t mijne

de dood

al eene

Moet men voor het eeuwig leven niet al wat moeielijk is verdragen?

Het is geene geringe zaak het rijk Gods te verliezen of te winnen.

Hef derhalve uw aanschijn ten hemel. Zie, Ik en met mij al mijne Heiligen, die in deze wereld een zwaren strijd hebben gehad, verheugen zich nu, en worden nu getroost; zij rusten nu en zullen zonder einde met Mij in het rijk van mijnen Vader blijven.

OVERDENKING.

Wanneer het leven ons zwaar valt, wanneer wij op het punt zijn te bezwijken, heffen wij dan onze oogen ten hemel en beschouwen wij den dageraad onzer verlossing; want dit sterfelijk omhulsel vergaat, maar *de inwendige mensch, vernieuwt zich van dag tot dag*. Hop en lijden wij in vrede, het uur van rust nadert, Wij gaan voorbij, want *wij hebben hier geene blijvende woonplaats*. Jezus is ons vooruitgegaan om ons eene plaats te bereiden, in het huis zijns Vaders; en daarna zal Hij wederkomen, en ons tot zich nemen, opdat waar Hij zij, wij ook zijn mogen.

O Jezus, o mijn Verlosser, *mijne ziel verlangt naar U, gelijk een hert dorst naar de frissche wateren.*

HOOFDSTUK XLVIII

Over de gelukzalige eeuwigheid en de ellende van dit leven.

DE geloovige ziel. — O allergelukkigst verlijf in de hemelsche stad! o luisterrijkste dag der eeuwigheid, die door geen nacht verduisterd wordt, en dien de eeuwige waarheid voortdurend door hare stralen verlicht; onveranderlijke dag van vreugde en rust en aan geene wisseling onderhevig.

O mocht die dag aanbreken, en al dit tijdelijke een einde nemen.

Hij glanst voor de Heiligen in eeuwige helderheid; maar voor ons ballingen op aarde nog slechts van verre en als door een gordijn.

De hemelburgers weten hoe vreugdevol die dag is, maar de gebannen kin-

deren van Eva zuchten om de bitterheid en de teleurstelling van dit aardse leven.

De dagen van dit leven zijn kort en boos, vol smarten en kwellingen; daar de mensch door vele zonden besmet, door vele hartstochten geprikkeld, door veel vrees benauwd, door vele zorgen gekweld, door vele nieuwigheden verstrooid, door vele ijdelheden belemmerd, door veel arbeid gedrukt, door vele bekoringen bestormd, door de vermaken ontzenuwd en door de armoede gekweld wordt.

O wanneer zal het einde komen van deze rampen? Wanneer zal ik verlost worden van de ellendige slavernij der ondeugd?

Wanneer zal ik van allen band bevrijd, in ware vrijheid zijn, zonder eenige bekommring naar geest en lichaam?

Wanneer zal er een vaste vrede zijn, een ongestoorde en veilige vrede, in- en

uitwendige vrede, een naar alle zijden standvastige vrede?

Goede Jezus! wanneer zal ik voor uw aanschijn staan, om U te zien? Wanneer zal ik de glorie van uw rijk aanschouwen? Wanneer zult Gij mij alles zijn?

O wanneer zal ik met U zijn in uw rijk, dat Gij van alle eeuwigheid hebt bereid voor uwe uitverkoornen?

Ik ben een arme verlatene en een balling in een vijandig land, waar een dagelijksche strijd en zeer groote rampen heerschen.

Vertroost mijne ballingschap, verzacht mijne smart, want naar U haakt al mijn verlangen.

Al wat de wereld mij hier beneden ter vertroosting aanbiedt is mij een last. Ik verlang mij innig met U te vereenigen, maar kan daartoe niet komen.

Ik wensch mij aan het hemelsche te hechten, maar de tijdelijke zaken en mijne onverstorven hartstochten drukken mij neder.

Naar den geest wil ik mij verheffen boven alle dingen, doch naar het vleesch word ik tegen wil en dank gedwongen er aan onderworpen te zijn.

Zoo leef ik, ongelukkig mensch, in strijd met mij zelven, *en ik ben mij zelve tot last geworden*, daar mijn geest opwaarts en mijn vleesch hier beneden zoekt te zijn.

O wat lijd ik inwendig, wanneer mijn geest het hemelsche overdenkt en plotseling eene menigte van vleeschelijke bekoringen en gedachten mij in mijn gebed overvallen! Mijn God, *verwijder U niet van mij, noch wijk in uwen toorn van uwen dienaar*.

Schiet uwe bliksems neder en verstrooi die droombeelden des vleesches; *werp uwe pijlen*, en dat alle inblazingen van den vijand vernietigd worden.

Wend mijne zinnen tot U; doe mij al het wereldsche vergeten; en laat mij de voorstellingen der zonden terstond verwerpen en verachten.

Kom mij te hulp, o eeuwige waarheid, opdat geene ijdelheid mij ontroere.

Kom, hemelsche zoetheid, en dat alle onreinheid voor uw aanschijn vluchte.

Vergeef mij ook en wees barmhartig, zoo dikwijls ik mij in het gebed met iets anders bezig houd dan met U.

Want ik belijdt oprecht, dat de verstrooidheid mij tot eene gewoonte geworden is.

Want menigmaal ben ik niet dààr, waar ik lichamelijk sta of zit; maar veeleer waar mijne gedachte is, én mijne gedachte is veelal daar, waar datgene is wat ik bemin.

Wat mij van nature of uit gewoonte behaagt, staat mij het eerst voor den geest.

Daarom hebt Gij, eeuwige Waarheid, duidelijk gezegd: *Waar uw schat is, daar is ook uw hart.*

Als ik den hemel bemin, dan denk ik gaarne aan het hemelsche.

Bemin ik de wereld, dan vind ik mijn

vermaak in haren voorspoed en bedroef ik mij in haren tegenspoed.

Zoo ik het vleesch bemin, dan haal ik mij dikwijls voor den geest, wat des vleeschs is.

Als ik den geest bemin, dan is het mijn vermaak over geestelijke zaken te denken.

Want wat ik bemin, daarvan hoor of spreek ik gaarne, en houd ik de herinnering bij mij.

Maar zalig die mensch, die om U alle schepselen uit zijn hart verbant, zijne natuur geweld aandoet, en de begeerlijkheden van het vleesch kruisigt door de vurigheid van den geest, om met een rein geweten U een zuiver gebed op te dragen, en, in- en uitwendig los van al het aardsehe, waardig te zijn met de koren der Engelen te verkeerē.

OVERDENKING.

De ziekten, kwellingen, wederwaardigheden, bekoringen, de onweder-

staanbare wensch van gelukkig te zijn, doen ons onophoudelijk voor oogen houden, die zalige eeuwigheid, waar het geloof ons in het bezit van God zelf, den vrede, de rust, het volmaakte en oneindige goed belooft, dat wij met al de krachten onzer ziel verlangen. Zie- daar waarom de heilige Paulus uitriep: *Ik verlang, dat mijn lichaam ontbonden worde, om geheel met Jezus-Christus te zijn.* Dan zal er geene vrees, geene tranen, geen strijd, maar eene eeuwige vreugde wezen.

HOOFDSTUK XLIX

Over het verlangen naar het eeuwig leven en der groote goederen, die beloofd zijn aan hen, die met volharding strijden.

HRISTUS. — Mijn Zoon, als gij gevoelt, dat u van den hemel het verlangen naar de eeuwige zaligheid wordt ingestort, als gij de woning uws lichaams wenscht te verlaten, om zonder scha-

duw in wisseling mijne glorie te kunnen aanschouwen; breid dan uw hart uit, en neem met liefde deze heilige ingevang aan.

Breng den grootsten dank aan de hemelsche goedheid, die zoo genadig met u handelt, die u in hare goedertierenheid bezoekt, vurig opwekt en krachtig verheft, opdat gij niet door eigen gewicht ter aarde vallet.

Want niet uit kracht van uw denken of pogen ontvangt gij dit, maar alleen door de begunstiging der hemelsche genade en den oogslag, dien God op u werpt; opdat gij in deugden en grootere nederigheid zoudt voortgang maken, u bereiden tot den toekomstigen, nieuwen strijd, u toeleggen, om Mij met al de neiging van uw hart aan te hangen, en met al de vurigheid van uwen wil te dienen.

Hoe gloeiend het vuur ook zij, kan toch zonder rook de vlam niet opstijgen.

Zoo ook branden de verlangens van

sommigen tot het hemelsche, en toch zijn zij niet vrij van de bekoring der vleeschelijke neigingen.

Daarom hebben zij ook niet de eer Gods alleen in het oog, bij datgeen zij zoo dringend van Hem vragen.

Zoo is dikwijls uw verlangen, dat gij zoo levendig en zuiver meent te zijn.

Want alwat met eigenbelang is besmet, is niet zuiver en volmaakt.

Vraag niet wat u aangenaam of gemakkelijk is, maar wat Mij behaagt en tot Mijne eer strekt; want, als gij recht oordeelt, dan moet gij mijne beschikking boven uw verlangen, en boven alles wat gij begeert, stellen en volgen.

Ik ken uw verlangen, en uw zuchten heb Ik gehoord.

Gij zoudt reeds de roemvolle vrijheid der kinderen Gods willen bezitten; reeds lacht de eeuwige woonplaats, het hemelsch vaderland u vol vreugde toe; maar dit uur is nog niet gekomen; want het is nu nog een andere tijd, een tijd

namelijk van strijd, van arbeid en beproeving.

Gij wenscht verzadigd te worden aan het hoogste goed; maar gij kunt hiertoe nu niet geraken.

Ik ben het hoogste Goed; wacht Mij af, zegt de Heer, *totdat het rijk Gods kome.*

Gij moet op aarde nog beproefd en in vele dingen geoefend worden.

Van tijd tot tijd zal u wel eenige vertroosting gegeven worden, maar overvloedige verzadiging zal u niet worden toegestaan.

Schep moet derhalve en wees sterk, zoowel in het volbrengen als in het lijden van alles, waarvan de natuur afkeerig is.

Gij moet den nieuwen mensch aantrekken, en in een ander mensch veranderd worden.

Gij moet dikwijls doen wat gij niet wilt; en afzien van hetgeen gij wilt.

Wat anderen verlangen, zal gelukken;

Uw verlangen zal duizend hinderpalen ondervinden.

Wat anderen zeggen, zal worden aangehoord; wat gij zegt, zal voor niets geteld worden.

Anderen zullen vragen en ontvangen; gij zult vragen en niet verkrijgen.

Anderen zullen groot zijn in den mond der menschen; doch over u zal men zwijgen.

Anderen zal men dit of dat ambt toevertrouwen; u echter zal men tot niets geschikt oordeelen.

De natuur zal zich daarover dikwijls bedroeven; en gij zult een groot werk verrichten, als gij het stilzwijgend verdraagt.

Door deze en vele dergelijke zaken, wordt een getrouw dienaar des Heeren gewoonlijk beproefd, in hoeverre hij zich weet te verloochenen en in alles te bedwingen.

Eris niets, dat u zoo zeer de behoefte doet gevoelen aan versterving, dan het

aanzien van hetgeen tegen uwen wil strijdt; vooral, als u iets bevolen wordt, wat u ongepast of minder nuttig toeschijnt.

En daar gij u niet durft verzetten tegen de hoogere macht, onder wier beheer gij staat, schijnt het u hard, in alles door een ander geleid te worden en nooit volgens uw eigen gevoelens te handelen.

Maar denk, mijn zoon, aan de vrucht van dezen arbeid, aan het spoedig einde en *het overgroot loon*, en gij zult geen bezwaar meer hebben, maar eene machtige vertroosting in uw geduld.

Want voor het weinige, waarin gij hier uw eigen wil verzaakt, zult gij in den hemel altijd uw eigen wil hebben.

Daar toch zult gij alles vinden wat gij wilt, alles wat gij verlangen kunt.

Daar zult gij alle goed bezitten, zonder vrees het te verliezen.

Daar zal uw wil met den mijne ver-

eenigd, niets verlangen buiten Mij, niets wat U eigen is.

Daar zal niemand u wederstaan, niemand over u klagen, niemand u hinderen, niets u in den weg treden; maar al wat gij verlangen kunt zal u worden gegeven, en uwe ziel, ten volle verzadigd, zal slechts met moeite dat onmetelijk geluk omvatten.

Daar zal Ik u glorie geven voor den geleden smaad, het kleed van blijdschap voor de droefheid, en voor de laagste plaats een zetel in mijn eeuwig rijk.

Daar zal de vrucht van de gehoorzaamheid aan den dag komen, de arbeid en boetvaardigheid zich verheugen, en de nederige onderwerping glorierijk gekroond worden.

Buig u derhalve nederig onder de hand van allen; bekommer u niet, wie dit of dat zegt of beveelt.

Maar als iemand, hetzij een overste, hetzij een mindere, hetzij uw gelijke, van u iets vraagt of verlangt, verre van

daarover beleedigd te zijn, zorg, dat gij alles voor lief neemt en u met een op-rechten wil beijvert het te volbrengen.

Dat de een dit, de andere dat zoeker; dat deze hierin, gene daarin zijn roem steller, en duizenden lofzungen ont-vange; verheug gij u noch in dit, noch in dat, maar alleen in de verachting van u zelve en in het welbehagen en de eer van u zelve en in het welbehagen en de eer van Mij alleen.

Gij moet niets verlangen dan, *dat God hetzij door het leven, hetzij door den dood, altijd in u verheerlijkt worde.*

OVERDENKING.

Men kan het niet genoeg herhalen dit eerste en laatste gebod, hetwelk al de anderen in zich bevat, namelijk het volkomen verzaken van zich zelve, en de volmaakte overeenstemming van onzen wil met dien van God. Aldus, ofschoon het ons wel geoorloofd is en het ons zelfs bevolen wordt, naar de hemel-

, dat gij sche vreugde te verlangen en te zuchten
een op over de langdurigheid van deze balling-
rengen. schap, moeten wij deze echter met groot
t zoeken; geduld verdragen, en ons schikken in
n roem de beproevingen. die de Voorzienigheid
en ont ons overzendt, omdat zij allen nuttig
t, noch zijn tot ons heil en een van de middelen
ing van zijn, welke God bezigt, om zijne recht-
a de eer vaardigheid te voldoen en ons zijne barm-
ngen en hartigheid en zijne glorie te toonen.

n, dat
oor den
de.

HOOFDSTUK L

Hoe de mensch in verlatenheid zich in Gods
handen moet stellen.

erhalen
welk al
ijk het
en, en
an on-
us, of-
en het
emel-

DE geloovige ziel. — Heer God, hei-
lige Vader, wees nu en in eeuwig-
heid gezegend! want gelijk Gij wilt
zoo is het geschied; en wat Gij doet is
goed.

Laat uw dienaar zich in U verheugen,
niet in iemand anders, maar in U alleen;
want Gij alleen, Heer, zijt mijne ware

blijdschap, mijne hoop en mijne kroon, mijne vreugde en mijne eer.

Wat bezit uw dienaar, tenzij wat hij van U ontfangen heeft ook zonder zijne verdienste?

Van U is alles, wat Gij gegeven en gemaakt hebt.

Ik ben arm en van mijne jeugd af in arbeid; en mijne ziel wordt dikwijls tot weenens toe bedroefd; somtijds ook wordt zij in zich zelve beangst om de driften, die haar bestormen.

Ik verlang de blijdschap des vredes; ik haak naar den vrede van uwe kinderen, die in het licht der vertroosting door U worden gevoed.

Zoo Gij mij uwen vrede schenkt, zoo Gij mij heilige blijdschap instort, zal de ziel van uwen dienaar vol vreugde zijn en vol liefde, om U te loven.

Maar zoo Gij U terugtrekt, gelijk Gij zeer dikwijls pleegt te doen, dan *kan hij den weg uwer geboden niet bewandelen*, maar hij valt veeleer op de knieën en

kroon, slaat op zijne borst, omdat het met hem niet is gelijk voorheen, *toen uw licht wat hij zijn hoofd omscheen, en hij in de schaduw uwer vleugelen beschermd werd tegen er zijne de aanvallen der bekoringen.*

even en Rechtvaardige, heilige en altijd lofwaardige Vader, het uur van beproeving is over uwen dienaar gekomen.

af in Beminnelijke Vader, het is billijk, *vijs tot* dat uw dienaar in dit uur iets voor U *ds ook* lijdt. *om de*

Eeuwig vereerenswaardige Vader, *vrede;* het uur is gekomen, dat Gij van alle *ve kin-* eeuwigheid gekend hebt, waarop uw *oosting* dienaar voor een korten tijd uitwendig bezwijken, doch inwendig bij u zou leven, dat hij zou worden veracht, vernederd en in 't oog der menschen vernietigd, dat hij door zijne hartstochten en smarten overstelpt worde, om in den *kt, zoo* dageraad van een nieuw licht te verrijzen en in den hemel verheerlijkt te worden. *ort, zal* *reugde* *n.*

lijk Gij *kan hij* Heilige Vader, Gij hebt het zoo be- *ndelen.* *eën en*

volen en gewild, en dit is geschied, omdat Gij zelf het hebt voorgeschreven.

Want dit is eene bijzondere genade, die Gij aan uwe vrienden schenkt, te lijden en gekweld te worden in de wereld, uit liefde tot U, zoo dikwijls, en door wien en gelijk Gij toelaat, dat dit geschiede.

Niets geschiedt op aarde zonder reden, zonder doel en zonder toelating uwer voorzienigheid.

Het is mij goed, Heer dat Gij mij vernederd hebt, opdat ik uwe gerechtigheden leere, en allen hoogmoed uit mijn hart verbanne.

Het is mij nuttig, dat *de schaamte mijn gelaat heeft bedekt*, opdat ik liever U, dan de menschen zoek om mij te vertroosten.

Ook heb ik hierdoor geleerd uw ondoorgrondelijk oordeel te vreezen: waardoor Gij den rechtvaardige tegelijk met den booze slaat, doch niet zonder billijkheid en rechtvaardigheid.

Ik dank U, dat Gij mij geene rampen hebt gespaard, maar mij met scherpe geesels hebt geslagen, door mij met smarten te overladen en mij uit- en inwendige benauwdheden over te zenden.

Er is niets wat mij vertroost van alles wat onder de zon is; in U alleen hoop ik, o Heer, mijn God, hemelsche geneesheer der zielen; *die staat en geneest, die ten grave leidt en terugleidt.*

Gij leidt mij door uwe leeringen en uwe roede zelve zal mij onderwijzen.

Zie, beminde Vader, ik ben in uwe handen, ik buig mij onder de roede van uwe tuchting.

Sla toe, sla nogmaals, opdat ik al mijne onvolmaaktheden volgens Uwen wil verbeter.

Maak van mij een godvruchtig en nederig leerling, gelijk Gij dat gewoon zijt te doen, opdat ik op al uwe wenken gehoorzame.

Aan U beveel ik mij zelve en al het mijne, om te verbeteren; want beter is

het hier gestraft te worden, dan in de toekomst.

Gij weet alles, gij doordringt alles en niets is U verborgen in het geweten van den mensch.

Gij weet wat komen zal, reeds voor het geschiedt; en Gij hebt niemand noodig om U te onderrichten of te waarschuwen omtrent hetgeen op aarde voorvalt.

Gij weet wat tot mijn vooruitgang nuttig is, en in hoeverre de kweeling dient, om den roest der ondeugden te zuiveren.

Doe met mij naar uw verlangen en welbehagen: en versmaad mij niet om mijn allerzondigst leven, dat niemand beter, niemand duidelijker bekend is dan U alleen.

Geef mij, Heer, dat ik wete wat ik weten moet; beminne wat ik beminnen moet; prijze wat U het meest behaagt; hoogschatte wat voor U kostbaar is; en verachte wat in uwe oogen schandelijk is.

Duld niet, dat *ik oordeele volgens het-geen het oog uitwendig ziet*, noch dat *ik mijn gevoelen vorm naar de dwaze uitspraken der menschen*, maar dat ik met waarachtig oordeel over het zichtbare en geestelijke denke, en boven alles altijd Uwen wil zoek te kennen.

De menschen bedriegen zich dikwijls als zij slechts volgens de getuigenis hunner zinnen oordeelen; ook de minnaars der wereld bedriegen zich door alleen het zichtbare te beminnen.

Want is een mensch daarom beter, omdat hij door een ander mensch voor groot wordt geacht?

Als de eene mensch den andere verheft, dan bedriegt een leugenaar een leugenaar, een hoogmoedige een hoogmoedige, een blinde een blinde, een zieke een zieke; en die ijdele lof is in waarheid slechts beschaming voor hem, die hem ontvangt.

»Want wat ieder mensch in uwe oogen

is, o Heer; dat is hij, en niets meer," zegt de nederige H. Franciscus.

OVERDENKING.

God laat somtijds toe, dat eene ziel aan zich zelve overgelaten wordt. Geene vertroosting, noch licht, maar van alle kanten niets dan beproeving, bekoring en benauwdheid; zij vreest te zullen bezwijken wijl zij den arm niet ziet, die haar ondersteunt. Zeggen wij dan met Jezus: *Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten?* Wees echter kalm in de duisternissen, *opdat de schaduwen verdwijnen en wij een nieuwen dageraad aanschouwen.* Die toestand is de grootste oefening van geloof, het is daardoor dat wij toonen, dat wij God oprecht liefhebben; het is dan ook dat wij gelijkvormig worden aan Jezus, mits wij met een levend geloof niet ophouden te zeggen: Heer ik zal dezen lijdenskelk tot den bodem ledigen, omdat Gij zulks verlangt.

HOOFDSTUK LI

Dat men zich met nederige, uitwendige werken moet bezighouden, als de ziel door geestelijke oefeningen vermoeid is.

CHRISTUS. — Zoon, gij kunt niet altijd datzelfde vurig verlangen naar de deugd hebben, noch zonder tusschenpoos in hoogen graad van beschouwing blijven; maar door uwe oorspronkelijke bedorvenheid, hebt gij somtijds behoefte, om tot het lagere af te dalen, en den last van dit vergankelijk leven, ook tegen uwen zin en met droefheid, te dragen.

Zoolang gij dit sterfelijk lichaam om draagt, zult gij verveling en droefheid des harten gevoelen

Daarom moet gij in het vleesch dikwijls over den last van het vleesch zuchten, dat gij u niet onafgebroken met geestelijke oefeningen en goddelijke beschouwing kunt bezighouden.

Neem dan uw toevlucht tot nederige

en uitwendige bezigheden en verkwik u in goede werken; wacht mijne komst en hemelsche bezoeking met vertrouwen af; draag geduldig uwe ballingschap en dorheid des geestes, totdat gij op nieuw door mij bezocht en van al uwe benauwdheden verlost wordt.

Want ik zal wederkomen en u doen vergeten wat gij hebt doorgestaan, en u inwendigen vrede doen smaken.

Ik zal het veld der H. Schriften voor u openen, opdat gij met een verruimd hart, *den weg mijner geboden moogt bewandelen.*

En gij zult zeggen: *Het lijden van dit leven is niet te vergelijken met de toekomstige glorie, die in ons zal geopenbaard worden.*

OVERDENKING.

God beschouwen en beminnen, Hem nogmaals beschouwen en nogmaals beminnen, ziedaar den hemel. De ziel hier op aarde ontvangt er somtijds een voorsmaak van. Alsdan boven zich zel-

ve verheven, gevoelt zij zich vol vurigheid en is dronken van vreugde. O! roept zij uit, wat is het goed hier te zijn. Maar weldra komt de tijd der beproeving: men moet van Thabor afdalen, en den berg des kruises beklimmen. Gelukkig dan de ziel, die in de ontblooting van alles, in de dorheden en lijden kalm blijft, niet moedeloos wordt, en getrouw aan den stervenden Jezus, Hem met moed volgt op den Calvarieberg, om deelgenoot te worden van zijne glorie.

HOOFDSTUK LII

Dat de mensch zich Gods vertroostingen niet waardig moet oordeelen, maar wel Zijne straffen.

DE geloovige ziel. — Heer, ik verdien uwe vertroosting niet, noch eenige geestelijke bezoeking; en daarom handelt Gij met mij naar billijkheid, als Gij mij behoeftig en troosteloos laat.

Want al kon ik tranen storten als de wateren der zee, dan nog zou ik uwe vertroosting onwaardig zijn.

Ik verdien niets, dan gekastijd en gestraft te worden, omdat ik U zwaar en dikwijls heb beleëdigd, en zeer dikwijls vele zonden heb bedreven.

Daarom ben ik, wel beschouwd, zelfs de minste vertroosting onwaardig.

Maar Gij, goedertieren en barmhartige God, die niet wilt, dat uwe werken verloren gaan, *om de rijkdommen uwer goedheid te toonen in vaten van barmhartigheid*, Gij gewaardigt U, buiten eenige verdiensten van mijn kant, uw dienaar te vertroosten op eene goddelijke wijze.

Want uwe vertroosting is niet gelijk de ijdele troostwoorden der menschen.

Wat heb ik gedaan, Heer, dat Gij mij eenige hemelsche vertroosting zoudt schenken?

Ik herinner mij niet eenig goed ge-

en als
zou ik
a.
tijd en
zwaar
er dik-
d, zelfs
g.
rmbar-
werken
n uwer
a barm-
buiten
nt, uw
godde-
jn niet
r men-
dat Gij
g zoudt
oed ge-

daan te hebben, maar steeds geneigd tot de ondeugd en traag tot verbetering geweest te zijn.

Het is waar, en ik kan het niet ontkennen. Als ik anders zeide, zoudt Gij U tegen mij stellen, en er zou niemand zijn, om mij te verdedigen.

Wat heb ik verdiend voor mijne zonden, tenzij de hel en het eeuwig vuur?

In waarheid, belijd ik slechts bespottling en verachting waardig te zijn, en dat ik zelfs niet onder de U toegewijden behoor gerekend te worden. En schoon ik dit ook niet gaarne hoor, zoo wil ik toch ter wille van de waarheid, mijne zonden tegen mij zelve belijden, opdat ik daardoor gemakkelijker uwe barmhartigheid verdien te verwerven.

Wat zal ik zeggen, ik, die met schuld beladen en vol schaamte ben?

Dit enkele woord spreken: Ik heb gezondigd, Heer, ik heb gezondigd;

ontferm U mijner, en schenk mij vergiffenis.

Laat mij een korten tijd om mijne smart te beweenen, vooraleer ik naar het land der duisternissen ga.

Wat anders vraagt Gij met zooveel aandrang van den schuldigen en ellendigen zondaar, dan dat hij zijn hart vermorzele en zich vernedere om zijne misslagen?

In een waar berouw en vernedering des harten wordt de hoop op vergiffenis geboren, het verontrust geweten bevredigd, de verloren genade terugbekomen, de mensch beschermd voor den toekomstigen toorn; daarin ontmoeten God en de boetvaardige ziel elkander in een heiligen kus van verzoening.

Het nederig berouw over de zonden, is voor U, Heer, een aangenaam offer, en zijn geur veel zoeter voor uw aanschijn dan de opstijgende wicrook.

Het is de kostbare balsem, dien Gij op uwe voeten liet storten: *want een ver-*

morzeld en vernederd hart hebt Gij nimmer versmaad.

Daar is de plaats van toevlucht tegen de woede van den vijand. Daar wordt gereinigd en afgewasschen al wat elders besmet en bezoedeld is.

OVERDENKING.

Er zijn sommige menschen, die met eene al te groote begeerte de hemelsche vertroostingen zoeken en spoedig in moedeloosheid vervallen, zoodra deze hun worden onttrokken. Maar de genade, die God geeft aan de zielen, die met een buitengewonen ijver bezielde zijn, of die nog zwak zijn, om haar te helpen in het dragen van al de moeilijkheden, is God niet verplicht ons te geven. Wij moeten immer de vernedering van Jezus in ons dragen, opdat het leven van Jezus in ons bevestigd worde.

ij ver-
mijne
aar het
zooveel
ellen-
in hart
n zijne
dering
giffenis
en be-
gbeke-
or den
moeten
kander
ng.
onden,
offer,
v aan-
k.
Gij op
en ver-

HOOFDSTUK LIII

Dat de genade niet vruchtbaar is in hen,
die het aardsche beminnen.

Voos, mijne genade is kostbaar; zij laat zich niet vermengen met uitwendige zaken noch aardsche vertroosingen.

Gij moet derhalve alle beletselen wegruimen, zoo gij wenscht, dat zij u worde ingestort.

Begcef u in de cenzaamheid; wees gaarne alleen met u zelve, zoek niemands omgang; maar stort liever uwe ziel uit voor God, opdat gij een ingetogen geest en een zuiver geweten moogt behouden.

Acht de geheele wereld voor niets; stel den omgang met God boven alle uitwendige bezigheden.

Want gij kunt niet te gelijk met mij omgaan en uw welbehagen vinden in het vergankelijke.

Gij moet u van uwe bekenden en

vrien len scheiden, en uwen geest vrijhouden van allen tijdelijken troost.

Zoo smeekte de H. Petrus: *dat de geloovigen van Christus zich in deze wereld als vreemdelingen en pelgrims zouden beschouwen.*

O welk een groot vertrouwen zal een stervende hebben, die door geene enkele gehechtheid in de wereld wordt teruggehouden.

Doch zijn hart zoo van alles gescheiden te hebben, gaat het begrip van eene nog zwakke ziel te boven, en de dierlijke mensch kent de vrijheid niet van den inwendigen mensch.

En toch, wil hij waarlijk geestelijk zijn, dan moet hij aan alles, verwijderd of nabij, verzaken, en zich voor niemand meer wachten, dan voor zich zelve.

Zoo gij u zelve volkomen hebt overwonnen, dan zult gij het overige gemakkelijk onder het juk brengen.

Want hij, die zich zelve in bedwang

houdt, zoodat zijne zinnen aan de rede en de rede in alles aan Mij gehoorzaamt die is waarlijk overwinnaar van zich zelve en heer over de wereld.

Wilt gij dit toppunt trachten te beklimmen, dan moet gij moedig beginnen, en de bijl aan den wortel stellen, om alle geheime en ongeregelde neiging tot u zelve en tot alle persoonlijk en stoffelijk goed, uit te roeien en te vernietigen.

Uit die ongeregelde liefde van den mensch voor zich zelve, ontstaan bijna alle ondeugden, die hij met wortel en tak moet uitroeien; is dit kwaad overwonnen en onderworpen, dan zal een groote vrede en gerustheid voortdurend zijn deel wezen.

Doch daar slechts weinigen zich moeite geven, om aan zich zelve te sterven, en zich zelve niet geheel en al verlaten, blijven zij in zich zelve gewikkeld en kunnen zich niet boven zich zelve verheffen.

Wie echter verlangt in vrijheid met mij te wandelen, die moet noodzakelijk al zijne slechte en ongeregelde neigingen versterven en aan geen enkel schepsel door persoonlijke liefde met begeerte gehecht zijn.

OVERDENKING.

Niemand kan twee heeren dienen: want of hij zal den eene beminnen en den andere haten, of hij zal zich aan den eene hechten en den andere minachten.

Wij kunnen niet te gelijker tijd God en de wereld dienen, en het christelijke leven vergt dat men zich losscheure van de slavernij der wereld, om te verkrijgen, *de vrijheid der kinderen Gods*. Laten wij ons dus voorbereiden, om te sterven, scheuren wij ons los van de aarde en van al de zaken der aarde, scheuren wij ons los van ons eigen zelve, opdat wij niet meer leven dan in God, door God en voor God.

.....

HOOFDSTUK LIV

Tegenstelling van de bewegingen der natuur
en der genade.

CHRISTUS. — Zoon, let nauwkeurig op de bewegingen van de natuur en van de genade, want hoewel zeer tegenstrijdig, zijn zij naauwelijks te onderscheiden, tenzij door een in het geestelijk leven ervaren en inwendig verlicht persoon.

Allen toch streven naar het goede in hunne woorden en daden; daarom worden velen, door den schijn van het goede bedrogen.

De natuur is listig, zij lokt, vangt en bedriegt velen, en heeft altijd zich zelven tot doel.

Maar de genade wandelt in eenvoud, en vlucht alle veinzerij, zij spant geene strikken, en doet alles alleen om God, in Wien zij berust, als in haar laatste einde.

De natuur heeft een weerzin in ver-

sterving, zij wil noch verdrukt, noch overheerscht worden, noch onderdanig zijn, noch zich vrijwillig buigen.

De genade echter legt zich toe op versterving, weerstaat aan de zinnelijkheid, zoekt de onderwerping, verlangt overtroffen te worden, en wil geen vrijheid genieten, zij bemint de afhankelijkheid, en begeert niet over iemand te heerschen, maar onder Gods leiding te leven, te staan en te blijven; zij is bereid zich *om God onder elk schepsel nederig te buigen*.

De natuur arbeidt voor zich zelve, let alleen wat voordeel zij van een ander kan trekken :

Doch de genade betracht niet haar voordeel, maar veeleer wat aan velen tot nut strekt.

De natuur ontvangt gaarne eerbewijzing en achting.

De genade echter brengt getrouw alle eer en glorie aan God terug.

De natuur vreest schande en verachting.

Maar de genade *verheugt zich smaadt te lijden voor den naam van Jezus.*

De natuur bemint de ledigheid en de rust des lichaams.

De genade kan niet ledig zijn, maar aanvaardt den arbeid met vreugde.

De natuur zoekt te bezitten wat zeldzaam en schoon is, en heeft een afschuw voor het geringe en leelijke.

De genade echter vindt haar vermaak in het eenvoudige en nederige; zij versmaadt het ruwe niet, en weigert niet versleten kleederen te dragen.

De natuur begeert het tijdelijke, verheugt zich over aardische winst, bedroeft zich over verlies en wordt toornig bij het minste beleedigend woord.

Maar de genade streeft slechts naar het eeuwige, hecht zich niet aan het tijdelijke, wordt niet ontroerd bij het verlies van tijdelijk goed en vertoornst zich niet om harde woorden; omdat zij

haar schat en hare vreugde heeft gesteld in den hemel, waar niets vergaat.

De natuur is begeerig, en ontvangt liever dan zij geeft, zij bemint wat haar persoonlijk eigen is.

Doch de genade is mild en behoudt niets voor zich zelve, zij vermijdt het zonderlinge, stelt zich met weinig tevreden en oordeelt het *zaliger te geven dan te ontvangen*.

De natuur is gencigd tot de schepselen, tot het vleesch, en tot ijdelheden; zij doet zich gaarne gelden.

Maar de genade streeft naar God en naar de deugd, zij verzaakt aan de schepselen, vlucht de wereld, haat de begeerlijkheden van het vleesch, bedwingt haar lust tot vertoon, en schaamt zich in het openbaar te verschijnen.

De natuur heeft gaarne eenigen uitwendigen troost, die de neiging der zinnen streelt.

Maar de genade zoekt alleen haar troost in God, en haar vermaak, ver

boven al het zichtbare, in het opperste goed.

De natuur doet alles om eigen voordeel of gemak, zij doet niets om niet, maar hoopt in ruil voor hare weldaden of iets dergelijks of iets beters, lof of gunstbetoon te verwerven; en zij verlangt, dat al wat zij doet en geeft, hoog aangerekend worde.

De genade echter zoekt niet het tijdelijke, zij eischt geen ander loor, dan God alleen; en verlangt van de tijdelijke goederen niet meer dan haar dienstig is om de eeuwige te verwerven.

De natuur stelt hare vreugde in het groot aantal vrienden en nabestaanden, zij beroemt zich op hoogen stand en afkomst; zij lacht den machtigen toe, vleit de rijken, en juicht allen toe, die haar gelijken.

De genade echter bemint ook hare vijanden, en verheft zich niet op het aantal harer vrienden; zij acht noch

rang noch afkomst, tenzij door de deugd geadeld.

Zij begunstigt meer den arme dan den rijke, zij voelt zich meer genegen tot den onschuldige dan tot den machtige; zij zoekt den waarheidlievende, en vlucht den leugenaar.

Zij wekt de goeden onophoudelijk op om beter te worden en zich door de deugd meer gelijkvormig te maken aan den Zoon van God.

De natuur beklaagt zich spoedig over gebrek en last.

De genade draagt de armoede met volharding.

De natuur schrijft alles aan zich zelve toe; voor zich zelve strijdt en spreekt zij.

Maar de genade brengt alles terug tot God, van wien alles zijn oorsprong neemt; niets goeds schrijft zij aan zich zelve toe, en laat er zich niet hoogmoedig op voorstaan; zij twist niet, en stelt haar oordeel niet boven dat van ande-

ren; maar in oordeel en begrip onderwerpt zij zich aan de eeuwige wijsheid en het goddelijk oordeel.

De natuur zoekt geheimen te weten en nieuwstijdingen te hooren; zij wil zien en gezien worden, en zelve alles onderzoeken; zij verlangt gekend te worden, en lof en bewondering te oogsten.

Doch de genade bekommert zich niet, om nieuwe of zeldzame dingen te hooren; want dit alles neemt zijn oorsprong in de oude bedorvenheid, daar er niets nieuw en duurzaam is op aarde.

Daarom leert zij de zinnen bedwingen, het ijdel zelf behagen en ijdel vertoon vermijden, al wat lof en achting waard is, nederig verbergen, en van alles en bij alle wetenschap slechts de nuttige vruchten en den lof en de eer van God te zoeken.

Zij wil niet, dat zij of hare werken geprezen worden, maar wenscht, dat God gezegend worde in al zijne gaven, die Hij louter uit liefde schenkt.

Deze genade is een bovennatuurlijk licht en eene bijzondere gaaf van God, zij is eigenlijk het merkteeken der uitverkoornen, en het onderpand der eeuwige zaligheid; want zij verheft den mensch van de liefde voor het aardse tot de liefde voor het hemelsche, en maakt hem van vleeschelijk als hij was, geestelijk.

Hoe meer derhalve de natuur onderdrukt en overwonnen wordt, des te grootere genade wordt ons ingestort; en des te meer wordt de inwendige mensch, door hare dagelijks nieuwe bezoeking naar het beeld van God herschapen.

OVERDENKING.

Volgens de leer des grooten Apostels, hebben wij in ons twee wetten, die lijnrecht tegen elkander staan; de wet des vleesches, die ons tot de zonde brengt en de wet des geestes, die ons in de orde houdt, door de hulp der genade, die Jezus-Christus voor ons verdiend heeft.

Verdeeld tusschen die twee wetten, tusschen het vleesch en den geest, die elkander onophoudelijk bestrijden, drijven wij hier beneden tusschen het goed en het kwaad, tusschen God en de wereld, voortgestuwd tot het eene door de natuur, aangetrokken naar het andere door de genade, die nooit de grootste zondaars geheel verlaat, gelijk ook de begeerlijkheid des vleesches de meest rechtvaardige niet ophoudt te verlokken.

HOOFDSTUK LV

Over de bedorvenheid der natuur en de kracht der genade.

DE geloovige ziel. — Heer, mijn God, die mij naar uw beeld en gelijkenis geschapen hebt, schenk mij die genade, welke uitmuntende grootheid en noodzakelijkheid ter zaligheid Gij mij getoond hebt, opdat ik mijne bedorven natuur, die mij tot zonden en

tot het verderf tracht te voeren, moge overwinnen.

Want ik gevoel in mijn vleesch de wet der zonde, strijdend met de wet van den geest, die mij aan de zinnelijkheid als slaaf onderwerpt, en ik kan aan hare hartstochten niet wêerstaan, zoo uwe allerheiligste genade mij niet overvloedig wordt ingestort en mij niet bijstaat.

Uwe genade is noodig en hoog noodig, om de natuur te overwinnen, die altijd *geneigd is ten kwade, van mijne jeugd af.*

Want door den eersten mensch Adam gevallen en door de zonde bezoedeld, daalt de straf van deze vlek op alle menschen neêr; zoodat de natuur zelve, die door U goed en rechtvaardig was geschapen, thans om die zonde ook met de zwakheid van eene bedorvene natuur wordt gestraft, omdat zij uit eigen beweging altijd naar het kwaad en naar het aardsehe overhelt.

Want de weinige kracht, die haar is

gebleven, is als een smeulende vonk onder de asch.

Dat is die natuurlijke rede, die door dikke duisternis omgeven, nog onderscheid ziet tusschen goed en kwaad, tusschen waar en valsch, ofschoon zij onmachtig is, om alles te vervullen wat zij goedkeurt, omdat zij niet in bezit is van het volle licht der waarheid en de volkomen gezondheid van hare neigingen.

Van daar, o mijn God, dat ik volgens den inwendigen mensch *mijn vermaak vind in uwe wet*, wetende, dat *uwe geboden goed, rechtvaardig en heilig zijn*, en dat zij gebieden alle kwaad en zonde te vluchten.

Doch in mijn vleesch dien ik de wet der zonde, daar ik meer de zinnelijkheid, dan de rede gehoorzaam.

Zoodat ik het goede wil, maar geene kracht heb, om het te volbrengen.

Van daar gebeurt het, dat ik den weg der volmaaktheid ken, en maar al

de vonk te duidelijk zie, hoe ik moet handelen;
die door het gewicht mijner eigen
g onder bedorvenheid neêrgedrukt, klim ik tot
geene volmaaktheid op.

kwaad. O hoezeer is mij uwe genade noodig,
choon zij Heer, om het goede te beginnen, voort
llen wat te zetten en te volbrengen.

bezit is Want zonder haar kan ik niets doen;
id en de maar *in U vermag ik alles, als uwe ge-*
e neigin- *nade mij versterkt.*

volgens O waarlijk hemelsche genade, zonder
vermaak welke geene persoonlijke verdiensten
ve gebo- bestaan, en ook geene gaven der natuur
zijn, en eenige waarde hebben!

onde te Noch kunsten, noch rijkdommen,
de wet noch schoonheid of sterkte, noch ver-
jkheid, stand of welsprekendheid hebben eenige
waarde voor U, Heer, zonder de genade.

Want de gaven der natuur zijn eigen
aan goeden en kwaden; maar de genade
of de liefde is de eigenlijke gaaf der uit-
verkoornen; en zij, die daarmede getee-
kend zijn, worden het eeuwig leven
naar al waardig gerekend.

En zoo hoog is de voortreffelijkheid van deze genade, dat noch de gaaf van voorzegging, noch de macht om wonderen te doen, noch de verhevenste beschouwing eenige waarde hebben zonder haar.

Ja zelfs noch het geloof, noch de hoop, noch andere deugden kunnen U behagen zonder de liefde en de genade.

O allerzaligste genade, die den arme van geest rijk maakt in deugden, en den rijke, bezitter van vele goederen, nederig van harte maakt !

Kom, daal tot mij af, vervul mij van af den morgenstond met uwe vertroosting, opdat mijne uitgeputte en dorre ziel niet bezwijke van vermoeienis.

Ik smEEK U, Heer, laat mij genade vinden in uwe oogen; *want uwe genade is mij genoeg*, al zou ik ook overigens niets verkrijgen van al wat mijne natuur verlangt.

Al word ik bekoord en door vele moeielijkheden gekweld, ik zal geen

kwaad vreezen, als uwe genade met mij is.

Zij is mijne sterkte, mijn raad en mijne hulp.

Zij is machtiger dan alle vijanden en wijzer dan alle wijzen.

Zij leert de waarheid, regelt de goede zeden; zij is het licht des harten, de steun in de verdrukking; zij verdrijft de droefheid, verwijdert de vrees, en voedt de godsvrucht.

Wat ben ik zonder haar, tenzij een dorre boom, een onvruchtbare tak, die moet afgekap't worden?

„Dat dan Uwe genade, o Heer, mij altijd voorkome en vergezelle, dat zij mij onophoudelijk doe bedacht zijn op goede werken, dat smeek ik U door Jezus-Christus uwen Zoon. Amen.”

OVERDENKING.

De godsdienst leert ons twee zaken: Zij toont ons onze ellende en geeft ons tevens een middel tegen dezelve: zij leert ons, dat wij uit ons zelve voor

ons geluk niets kunnen doen; maar dat wij alles kunnen in Hem, die ons verstrekt. Vandaar dat groote en diepzinnige woord van den heiligen Paulus: Ik zal mij beroemen op mijne zwakheden, opdat de kracht van Jezus-Christus in mij wone. Leeren wij dan, naar het voorbeeld van dezen grooten apostel ons zelve vernederen en stroomen van genaden zullen over ons komen.

HOOFDSTUK LVI

Dat wij ons zelve verloochenen en door het kruis, Christus moeten navolgen.

CHRISTUS. — Zoon, slechts in zoo ver zult gij Mij naderen als gij u zelve verlaat.

Gelijk men door niets inwendig te begeeren, den uitwendigen vrede verkrijgt, zoo wordt men, door zich inwendig te verlaten met God vereenigd.

Ik wil u onderrichten in de volmaakte

zelfverloochening in mijnen wil, zonder tegenspraak noch klacht.

Volg mij: *Ik ben de weg, de waarheid en het leven.* Zonder weg gaat men niet; zonder waarheid kent men niet; zonder leven leeft men niet. Ik ben de weg, dien gij moet volgen; de waarheid, waarin gij moet gelooven; het leven, dat gij moet verhoppen.

Ik ben de weg, die niet tot dwaling leidt, de onbedriegelijke waarheid, het oneindige leven.

Ik ben de rechtste weg, de opperste waarheid, het waarachtig leven, het gelukzalig leven, het ongeschapen leven.

Zoo gij in mijn weg blijft, *zult gij de waarheid kennen; de waarheid zal u verlossen, en gij zult het eeuwig leven verwerven.*

Wilt gij het leven ingaan, onderhoud mijne geboden.

Wilt gij de waarheid kennen, zoo geloof aan Mij.

Wilt gij volmaakt zijn, verkoop alles.

Wilt gij mijn leerling zijn, verloochen u zelven.

Wilt gij het zalig leven bezitten, veracht het tegenwoordig leven.

Wilt gij verheven worden in den hemel, verneder u in de wereld.

Wilt gij met Mij heerschen, zoo draag met Mij het kruis.

Want alleen de dienaars des kruises vinden den weg tot de zaligheid en het eeuwig licht.

Geloovige ziel. — Heer Jezus, daar uw weg moeilijk en in het oog der wereld verachtelijk is, zoo geef mij de genade U, niettegenstaande de verachting der wereld, na te volgen.

Want de dienaar is niet grooter dan zijn Heer, en de leerling niet boven zijn meester.

Laat uw dienaar zich oefenen in uw leven, want daarin is mijne zaligheid en ware heiligheid.

Al wat ik buiten dit hemelsche leven

lees of hoor, verkwikt mij niet en geeft mij geene bevrediging.

Christus. — *Zoon, daar gij dit alles weet en gelezen hebt zult gij gelukkig zijn, als gij het volbrengt.*

Wie mijne geboden kent en opvolgt, deze is het, die Mij bemint; en Ik zal hem beminnen, en Mij aan hem openbaren; en Ik zal hem met Mij doen zitten in het rijk van mijn Vader.

Geloovige ziel. — Heer Jezus, moge het zoo geschieden, gelijk Gij gezegd en beloofd hebt, en mocht ik waardig bevonden worden, dit oneindig geluk te bezitten.

Zie, ik heb het kruis van uwe hand ontvangen; ik zal het dragen, gelijk Gij, het dragen tot aan den dood.

Waarlijk het leven van een goed kloosterling is een kruis, maar een kruis, dat tot het paradijs geleidt.

Ik ben begonnen; achteruit treden mag ik niet, en stil staan evenmin.

Welaan, broeders, gaan wij te zamen voort, Jezus zal met ons zijn.

Om Jezus hebben wij dit kruis opgenomen; laat ons om Jezus in het kruis volharden.

Hij zal onze helper zijn, Hij die onze aanvoerder en voorganger is.

Zie, onze Koning gaat voor ons uit, Hij zal voor ons strijden.

Volgen wij Hem met moed; laat niets ons afschrikken, laten wij bereid zijn, *moedig te sterven in den strijd, en bevlekken wij onze glorie niet met de misdaad*, het kruis te vluchten.

OVERDENKING.

Vreemd is het voorwaar, dat men onophoudelijk den mensch moet toeroepen: denk aan uwe ziel; de tijd vervliegt en de eeuwigheid nadert; morgen, misschien, vandaag nog zal zij voor u beginnen! En toch is het waar, indien men hem niet ieder oogenblik deze vreeselijke waarheid voor oogen hield,

zou hij ze vergeten, zooveel tooverkracht oefent de wereld op het schepsel uit. Ontwaak dan uit uw droom, o schepsel, sla de handen aan het werk, zoo lang het nog dag is; de nacht zal komen, waarop geen dageraad meer volgen zal; o verschrikkelijke nacht! Strijd met moed en standvastigheid, verzaak aan u zelve en draag uw kruis; in het kruis alléén ligt kracht, hoop en heil.

HOOFDSTUK LVII

Dat men zich niet te veel moet laten ontmoedigen,
wanneer men in eenige fout is gevallen.

CHRISTUS. -- Mijn Zoon, geduld en nederigheid in tegenspoed behagen Mij meer dan vele vreugde en vurigheid in voorspoed.

Waarom bedroeft gij u als men u eene geringe fout ten laste legt? Al ware zij nog erger, dan nog moet gij u niet ontstellen.

Doch dat zij zoo; het is niet voor het

eerst, noch iets nieuws, en het zal ook niet voor het laatst wezen, als gij tijd van leven hebt.

Gij zijt moedig genoeg, zoolang u niets tegenstrijdigs in den weg treedt.

Gij geeft ook anderen goeden raad en weet hen door uwe woorden moed in te spreken; maar als u eene onverwachte moeilijkheid overvalt, ontbreekt u raad en moed.

Let op uwe groote zwakheid, die gij maar al te dikwijls bij den minsten tegenspoed ondervindt; evenwel als u dit, of iets dergelijks overkomt, dan geschiedt het tot uwe zaligheid.

Ban naar uw best vermogen de onrust uit uw hart; en mocht zij u verrast hebben, laat u dit niet ontmoedigen, en niet lang bezig houden.

Lijd ten minste met geduld, als gij het niet met vreugde kunt.

En als gij het ook minder gaarne hoort, en toorn in u voelt opkomen, bedwing u dan en laat niets ongeregelds

uit uwen mond komen, waardoor de kleinen kunnen geërgerd worden.

Spoedig zal de in u opgewekte ontroering bedaren, en de inwendige smart zal door de terugkeerende genade verzoet worden.

Nog leef Ik, zegt de Heer, bereid om u te helpen, en meer dan ooit te troosten, zoo gij op Mij vertrouwt en Mij met godsvrucht aanroept.

Wees dus moedig en bereid u tot grootere lijdzaamheid.

Alles is niet verloren, al gevoelt gij u meermalen ontroerd of zwaar bekoord.

Gij zijt een mensch en geen God — Een zondig vleesch en geen engel.

Hoe zoudt gij altijd in denzelfden staat van deugd kunnen blijven, daar de volharding den engel in den hemel en den eersten mensch in het paradijs heeft ontbroken?

Ik ben het, die den droevige ophief door vertroosting; en hen, die hunne zwakheid kennen tot Mij opvoer.

De geloovige ziel. -- Heer, gezegend zij uw woord; *het is zoeter dan honig in mijnen mond.*

Wat zou ik doen in zulke kwellingen en benauwdheden, als Gij mij niet versterktet door uwe woorden?

Als ik eenmaal de haven van behoud bereik, wat zal ik mij dan bekommeren, wat en hoeveel ik heb geleden?

Geef mij een goed einde; geef mij een gelukkigen overtocht uit deze wereld naar de andere.

Gedenk mijner, o mijn God, en geleid mij langs den rechten weg tot uw rijk. Amen.

OVERDENKING.

Het is niet genoeg geduld te oefenen met anderen, men moet ook geduldig zijn met zich zelven. Ik weet, welke bitterheid wij in ons gevoelen, maar die bitterheid komt eer voort, uit vernederden hoogmoed, dan wel uit berouw. De nederige mensch, die zijne zwakheid kent, verwondert zich niet dat hij valt;

hij vraagt vergiffenis, en richt zich kalm op, om met nieuwen moed te strijden. Ziedaar uw voorbeeld, o mijne ziel, handel aldus, en spoedig zult gij uwe hartstochten onderworpen hebben.

HOOFDSTUK LVIII

Dat men de al te verheven zaken en de verborgene oordeelen Gods niet moet navorschen.

CHRIJSTUS. — Zoon, wacht u te redetwisten over verheven onderwerpen en over de verborgene oordeelen Gods: waarom dezen zoo verlaten, en genen met zulke overvloedige genade begiftigd worden; of waarom dezen slechts kwelling en genen slechts eerbewijzingen ontvangen.

Zulke dingen gaan alle menschelijk begrip te boven, en geene rede of onderzoek is in staat, om het goddelijk oordeel te doorgronden.

Als derhalve de vijand u dit inblaast of nieuwsgierige menschen u met vragen

lastig vallen, antwoord dan met dit woord van den Profeet: *Gij zijt rechtvaardig, Heer, en uw oordeel is recht.*

En: *De oordeelen des Heeren zijn waar en gerechtvaardigd in zich zelven.*

Men moet mijne oordeelen vreezen, en niet onderzoeken, want zij zijn onbegrijpelijk voor het menschelijk verstand.

En wil ook niet redetwisten omtrent de verdiensten der Heiligen, wie heiliger is dan een ander, of wie de grootste is in het hemelrijk.

Want dit baart dikwijls nutteloozen twist en oneenigheid; en geeft ook voedsel aan den hoogmoed en ijdele glorie, waaruit afgunst en tweedracht ontstaan, daar de een dezen en de ander dien heilige uit eigenzin tracht voor te trekken.

Dit toch te willen weten en navor-schen dient tot niets, maar mishaaft veel eer aan de heiligen; want *Ik ben geen God van oneenigheid, maar van vrede;*

en deze vrede bestaat meer in ware nederigheid dan in zelfverheffing.

Eenigen gevoelen zich in hun liefde-ijver meer tot deze dan tot gene Heiligen getrokken, doch deze voorliefde is meer menschelijk dan goddelijk.

Ik ben het, die hen heilig heb gemaakt; Ik gaf hun de genade, Ik schenk hun de glorie.

Ik ken de verdiensten van ieder hunner; *Ik heb hen voorkomen met mijne zoetste zegeningen.*

Ik heb hen gekend en bemind van eeuwigheid; *Ik heb hen uitgekozen uit de wereld*, want niet zij hebben Mij het eerst verkoren.

Ik heb hen geroepen door mijne genade, getrokken door mijne barmhartigheid en geleid door verschillende beproevingen.

Ik heb hun heerlijke vertroostingengestort: Ik heb hun de volharding geschonken; Ik heb hun geduld bekroond.

Ik ken den eerste en den laatste en Ik omvat hen allen in mijne onbegrensde liefde.

Mij moet men loven in al mijne Heiligen; Ik moet boven alles gezegend worden en geëerd in elk van hen, die Ik zoo roemrijk heb verheerlijkt naar voorafgaande verdiensten van hunnen kant.

Wie derhalve een van de minsten der mijnen versmaadt, die eert ook den grootste niet, want den kleine zoowel als den groote heb Ik gemaakt.

En wie een mijner Heiligen verkleint, die verkleint ook Mij, en alle overigen in het hemelrijk.

Allen zijn zij één door den band der liefde; zij hebben eenzelfde gevoelen, eenzelfde wil, en allen beminnen elkander met dezelfde liefde.

En wat nog veel verhevener is, zij beminnen Mij meer dan zich zelve en hunne verdiensten.

Want boven zich zelve van verrukking en ver van alle eigenliefde, ver-

liezen zij zich geheel in mijne liefde en daarin vinden zij die genotvolle rust.

Er is niets, wat hen zou kunnen verstrooien of verkoelen; omdat zij, vol van de eeuwige waarheid, branden van het vuur eener onuitbluschbare liefde.

Dat daarom vleeschelijke en zinnelijke menschen ophouden over den staat der Heiligen te spreken; zij die niets kennen, niets beminnen dan hun eigen genot. Zij toch nemen en geven al naar hun goëddunken, niet volgens het welbehagen der eeuwige waarheid.

Bij velen is het onwetendheid, bij hen vooral, die weinig verlicht, maar zelden iemand hebben weten te beminnen, met eene volmaakt geestelijke liefde.

Zij worden meestal door eene natuurlijke neiging en door menschelijke vriendschap tot dezen of genen Heilige getrokken, en evenals zij op aarde handelen, verbeelden zij zich, dat ook de hemellingen gehandeld hebben.

Maar er is een groot verschil tusschen

hetgeen de onvolmaakten denken, en wat verlichte mannen door hemelsche openbaring leeren kennen.

Onthoud u dus, mijn zoon, uit nieuwsgierigheid over zaken te redeneeren die uwe kennis te boven gaan; maar werk en streef liever, om eene plaats te bekomen, zij het ook de minste, in het hemelrijk.

En al wist iemand nu, wie der Heiligen de grootste en de volmaaktste is in het hemelrijk: waartoe zou hem deze kennis dienen, als hij daarin geene nieuwe reden vond, om zich voor Mij te vernederen en mijn Naam te verheerlijken.

Hij, die over de grootheid van zijne zonden, en de geringheid van zijne deugden denkt, die overweegt hoeverre hij nog van de volmaaktheid der Heiligen verwijderd is, doet een God veel behaaglijker werk, dan hij, die over de meer- of minderheid der Heiligen redetwist.

Beter is het de Heiligen door godvruchtige gebeden en tranen te smee-ken, en nederig hunne glorievolle voor- spraak in te roepen, dan hunne gehei- men aan een ijdel onderzoek te onder- werpen.

Zij zijn gelukkig en tevreden; wat hebben wij noodiger meer van te weten, en is dit niet genoeg, om ons tevreden te stellen en ons ijdel gesnap te be- dwingen.

Zij beroemen zich niet op eigen ver- diensten; daar zij niets goeds aan zich zelve, maar alles aan Mij toeschrijven; omdat ik hun alles uit oneindige liefde heb gegeven.

Zij worden door zulk eene liefde tot de Godheid en zulk eene overmaat van vreugde vervuld, dat niets aan hunne glorie en bijgevolg niets aan hun geluk kan ontbreken.

Hoe hooger zij in glorie zijn, des te nederiger zijn zij in zich zelve, en des te nader en dierbaarder zijn ze Mij.

Daarom staat er geschreven, *dat zij hunne kronen aflegden voor God, en op hun aanschijn vielen voor het Lam, en dat zij Hem aanbaden, die leeft in de eeuwen der eeuwen.*

Velen vragen : *wie de eerste is in het rijk Gods*, zonder te weten of zij wel waardig zullen zijn, onder de minsten geteld te worden.

Het is iets groots, ook zelfs de kleinste te zijn in den hemel, waar allen groot zijn, omdat allen kinderen Gods zullen genoemd worden en het ook zijn.

De kleinste zal zijn als het hoofd van een talrijk volk, terwijl de zondaar na een lang leven slechts den dood zal vinden.

Toen mijne leerlingen Mij vroegen, wie de grootste zou zijn in het rijk der hemelen, hoorden zij dit antwoord : *Als gij u niet bekeert en niet wordt als kleine kinderen, dan zult gij het rijk der hemelen niet intreden. Hij dus, die zich zal klein gemaakt hebben gelijk dit kind,*

deze zal de grootste in het rijk der hemelen zijn.

Wee hun, die het beneden zich achten zich uit eigen beweging met de kleinen te vernederen! want de lage deur des hemels zullen zij niet kunnen binnentreden.

Wee ook den rijken, die hier hunne vertroostingën hebben! want terwijl de armen het rijk Gods zullen binnengaan, zullen zij buiten staan en huilen.

Verheugt u dan, gij nederigen, en juicht, gij armen, *want u behoort het rijk Gods*, als gij slechts in de waarheid wandelt.

OVERDENKING.

Het is een groot ongeluk, dat de menschen altijd geneigd zijn zich te verontrusten over duizend ijdele vragen, terwijl zij nauwelijks aan de belangrijkste waarheden denken. Zij willen alles weten, uitgezonderd die ééne onmisbare zaak. Hun hoogmoed schept immer behagen in gevaarlijke beschouwingen.

Trachtende de ondoorgrondelijkste geheimen na te vorschen, verwarren zij zich in hunne gedachten, en vinden slechts dwaling. Ziehier wat de wijze man zegt: Zoekt niet, wat boven u is, en doorgrondt nooit wat boven uw verstand gaat; maar denkt onophoudelijk aan hetgeen God u voorhoudt, en wacht u zijne werken nieuwsgierig na te vorschen, want het is u niet noodzakelijk met uwe oogen te zien wat verborgen is.

.....

HOOFDSTUK LIX

Dat men al zijne hoop en al zijn vertrouwen in God alleen moet stellen.

DE geloovige ziel. — Heer, wat is mijn vertrouwen in dit leven en mijne grootste vertroosting te midden van alles wat zich onder de zon aan mij voordoet?

Zijt Gij het niet, Heer mijn God, wiens barmhartigheid eindeloos is?

Waar was het mij ooit goed zonder U? Of wanneer kon het mij slecht gaan, als Gij bij mij waart?

Liever wil ik arm zijn om U, dan rijk zonder U.

Liever verkies ik met U op aarde in ballingschap te zijn, dan zonder U den hemel te bezitten. Waar Gij zijt, daar is de hemel, en waar Gij niet zijt, daar is de dood en de hel.

Gij vervult geheel mijn verlangen; en daarom kan ik, van U verwijderd, slechts tot U zuchten, smeeken en bidden.

In niemand kan ik overigens ten volle vertrouwen, dat hij mij tijdig genoeg zal helpen in mijne noodwendigheden, tenzij in U alleen, o mijn God.

Gij zijt mijne hoop, Gij mijn vertrouwen; Gij zijt mijn Trooster, en aller getrouwst in alles.

Allen zoeken hun eigenbelang; Gij begeert slechts mijne zaligheid, en alles keert Gij voor mij ten goede.

En al stelt Gij mij ook aan verschil-

lende bekoring en tegenspoed bloot, Gij, die gewoon zijt hen, die Gij lief hebt op duizenderlei wijzen te beproeven, regelt dit geheel tot mijn welzijn.

In deze beproeving moet Gij dus niet minder bemind en geprezen worden, dan wanneer Gij mij met hemelsche vertroostingën zoudt vervullen.

In U, derhalve, Heer God. stel ik al mijn vertrouwen en toeverlaat; aan U beveel ik al mijne kwelling en benauwdheid, omdat ik alles zwak en onstandvastig bevind, wat ik buiten U aanschouw.

Want geene vrienden zullen mij baten; geene beschermers kunnen mij bijstaan, geene wijzen mij raadgeven, geene boeken mij vertroosten, geene geheime plaats zal mij in veiligheid stellen, zoo Gij zelf mij niet bijstaat, helpt, versterkt, vertroost, onderricht en bewaart.

Want alles, wat vrede en geluk schijnt te moeten brengen, is zonder

U niets, en geeft in waarheid niets wat ons gelukkig kan maken.

Gij zijt dus het begin en het einde van alle goed, de volheid des levens, de onuitputtelijke bron van alle licht en woord; de grootste troost Uwer dienaars is alleen in U te hopen.

Tot U zijn mijne oogen opgeheven; in U vertrouw ik, o mijn God, Vader der barmhartigheden.

Zegen en heilig mijne ziel met uwen hemelschen zegen, opdat zij uwe heilige woning worde, en de zetel van uwe eeuwige glorie, en dat er niets in dien tempel gevonden worde, dat de oogen van uwe majesteit beledige.

Volgens de grootheid van uwe goedheid en de menigte uwer ontfermingen, zie op mij neder, en verhoor het gebed van eenen arme, die verre van U in ballingschap zucht, in het land der duisternis en des doods.

Bescherm en bewaar de ziel van uwen dienaar, te midden van zoovele

gevaren van dit vergankelijke leven; en voer haar onder het geleide van uwe genade door den weg van vrede, tot het vaderland van eeuwige glorie. Amen.

OVERDENKING.

Wanneer wij ons overstelpt gevoelen door inwendige smarten, door lichamelijke kwellingen of door uitwendige tegenspraak, nemen wij dan met vertrouwen onze toevlucht tot God, die ons alleen kan helpen en ondersteunen, en zeggen wij met de Machabeërs: Heer, Gij kent de plannen, die de vijanden van onze ziel en lichaam tegen ons smeden, hoe zouden wij hen kunnen wederstaan, indien Gij ons niet ter hulpe komt? Wij heffen dan onze oogen en ons hart tot U. Gij kunt ons verlossen als Gij wilt, Gij zijt onze Vader, wij roepen Uwe hulp in om niet te bezwijken en verloren te gaan.

.....

VIERDE BOEK.

Over het H. Sacrament des Altaars.

.....

Vurige opwekking tot de H. Communie.

CHRISTUS. — *Komt tot Mij, gij allen
die belast en beladen zijt, en Ik zal
u verkwikken, zegt de Heer.*

*Het brood, dat Ik geven zal, is mijn
vleesch, voor het leven der wereld.*

*Neemt en eet, dit is mijn lichaam, dat
voor u zal worden overgeleverd; doet dit
tot mijne gedachtenis.*

*Die mijn vleesch eet, en mijn bloed
drinkt, blijft in Mij en Ik in hem.*

*De woorden, die Ik tot u gesproken
heb, zijn geest en leven.*

OVERDENKING.

Wij zien uit dit hoofdstuk de vervulling der goddelijke beloften, der verwachtingen van het menschelijk geslacht, der figuren en der profetiën van de oude wet. Het wezenlijk sacraficie, dat voor immer den mensch met God verzoend heeft, vervangt de schijnbare offerande. Het hemelsch manna voedt niet alléén het volk van Israel maar al de ware kinderen van den vader der geloovigen. Verzadigen wij ons met dat vleesch, lesschen wij onzen dorst aan dat bloed. Daàrin ligt de hoop, het leven, de laatste beproeving van het geloof, de voleinding der liefde.

.....

HOOFDSTUK I

Met welken eerbied wij Jezus-Christus moeten ontvangen.

GELOOVIGE ziel. — Dit zijn uwe woorden, o Christus, eeuwige waarheid, ofschoon zij niet op denzelfden tijd gesproken, noch op dezelfde plaats geschreven zijn.

Daar zij derhalve de uwe zijn, en louter waarheid bevatten, moet ik ze alle dankbaar en geloovig aannemen.

Zij zijn de uwe, want Gij hebt ze gesproken; zij zijn ook de mijne, want tot mijne zaligheid hebt Gij ze gezegd.

Volgaarne neem ik ze aan uit uwen mond, opdat zij dieper in mijn hart gegrift worden.

Uwe woorden zoo teeder, zoo vol zoetheid en liefde wekken mij op, maar de gedachte aan mijne misslagen schrikt mij af en mijn onzuiver geweten wêrhouwt mij, om zulke geheimen te ontvangen.

De zoetheid uwer woorden lokt mij, maar de menigte mijner gebreken drukt mij neder.

Gij gebiedt mij met vertrouwen tot U te naderen, zoo ik deel met U wil hebben; en het voedsel der onsterfelijkheid aan te nemen, zoo ik het eeuwig leven en de glorie begeer te verwerven.

Komt tot Mij, zegt Gij, allen die lijdt en verdrukt wordt en Ik zal u opbeuren.

O zoet en vriendelijk woord in het oor van een zondaar, dat Gij, Heer mijn God, een armie en behoeftige uitroodigt tot deelgenootschap aan uw allerheiligst Lichaam!

Maar wie ben ik, Heer, dat ik mij verstouten zal tot U te komen?

Zie, de hemelen der hemelen kunnen U niet omvatten; en Gij zegt: Komt allen tot Mij!

Van waar die goedertierene welwillendheid, en die zoo vriendelijke uitnoodiging?

Hoe zal ik durven komen, ik, die mij

niets goeds bewust ben, dat mij vertrouwen geeft?

Hoe zal ik U in mijn huis binnenleiden, ik. die zoo dikwijls uwe goedheid heb beleedigd?

De Engelen en Aartsengelen zijn vol eerbied, de Heiligen en Rechtvaardigen vreezen; en Gij zegt: Komt allen tot Mij.

Zoo Gij zelf Heer, het niet zeidet, wie zou het dan gelooven?

En zoo Gij het niet geboodt, wie zou zich dan verstouten tot U te naderen?

Zie, Noë, de rechtvaardige, arbeidde honderd jaren aan het bouwen der ark, opdat hij met weinigen zou behouden worden: en ik, hoe zal ik mij in een enkel uur kunnen voorbereiden, om den Schepper der wereld met eerbied op te nemen.

Mozes, uw groote dienaar en bijzondere vriend, maakte de ark uit onbederfelijk hout, dat hij met het zuiverste goud bekleedde, om daarin de tafelen van de wet neder te leggen: en ik, be-

dorven schepsel, zou ik het wagen U, den Maker van de wet en den Gever van het leven, zoo lichtvaardig te ontvangen?

Salomon, de wijste van Israels koningen, bouwde in zeven jaren een prachtige tempel tot lof van uwen naam, en vierde gedurende acht dagen het feest der inwijding; duizend zoenoffers droeg hij op, en de ark des verbonds plaatste hij plechtig onder trompetgeschal en gejubel, op de voor haar bestemde plaats.

En ik, ongelukkig en rampzalig mensch, hoe zal ik U in mijn huis binnenleiden, ik, die nauwelijks een half uur godvruchtig kan besteden? en ach, kon ik slechts een enkel half uur waardig gebruiken!

O mijn God! hoezeer hebben deze heilige mannen zich beijverd, om U te behagen.

Helaas, hoe gering is hetgeen ik doe! Welk een korten tijd gebruik ik,

als ik mij voorbereid tot de H. Communie!

Zelden ben ik geheel in mij zelve gekeerd, en zeer zelden vrij van alle verstrooiing.

En toch, in de heilzame en goddelijke tegenwoordigheid moest geen enkele onpassende gedachte in mij opkomen, geen enkel schepsel mij bezighouden; want niet een Engel, maar den Heer der Engelen zal ik als gast ontvangen.

Welk een oneindig verschil tusschen de Ark des Verbonds met hare heiligheden en uw allerzuiverst Lichaam met zijne onuitsprekelijke deugden; tusschen die offers bij de wet voorgeschreven als voorafbeelding van het toekomstige offer van uw Lichaam, dat de voltooiing is van al de offers der oude wet.

Hoe komt het dan, dat ik niet vuriger ben in uwe aanbiddelijke tegenwoordigheid?

Waarom bereid ik mij niet met grootere zorg voor tot het ontvangen van uwe heilige geheimen, terwijl die heilige Aartsvaders en Profeten en die koningen en vorsten met geheel het volk zooveel diepen eerbied toonden voor den goddelijken dienst?

De vrome koning David danste in jubelende vreugde voor de Ark Gods, terwijl hij zich de weldaden herinnerde certijds door God over de vaderen uitgestort; hij vervaardigde allerlei speeltuigen, maakte de psalmen, die het volk met blijdschap zong; hij speelde ook zelf dikwijls op de harp, bezield door de genade des H. Geestes; hij leerde den kinderen Israels God loven uit geheel hun hart en Hem met eenparige stemmen dagelijks zegenen en bezingen.

Als er derhalve toen zulk eene godsvrucht heerschte, en zulk een ijver bestond voor Gods lof bij de ark des Verbonds; hoeveel eerbied en godsvrucht moet ik en geheel het christen volk dan

hebben in tegenwoordigheid van het H. Sacrament en bij het ontvangen van het alleraanbiddelijkst Lichaam van Christus!

Velen gaan naar verschillende plaatsen, om de overblijfselen der Heiligen te bezoeken, en zij staan verbaasd bij het hooren van hunne daden; zij beschouwen de luisterrijke tempels hun ter eer gebouwd, en kussen hun heilig gebeente, dat in zijde en goud wordt bewaard.

En zie, Gij zijt hier bij mij tegenwoordig op het altaar, mijn God, Gij, de Heilige der Heiligen, de Schepper der menschen en de Heer der Engelen!

De nieuwsgierigheid der menschen en het verlangen naar hetgeen er te zien is, is veelal de drijfveer van dergelijke tochten; en slechts weinig vrucht van beternis wordt er uit getrokken; vooral als men zoo licht daarheen loopt zonder waarachtig berouw.

Hier echter in het Sacrament des

Altaars zijt Gij geheel tegenwoordig, o Christus-Jezus, waarachtig God en waarachtig mensch; en daar ontvangt men overvloedige vrucht voor de eeuwige zaligheid, zoo dikwijls men U waardig en godvruchtig ontvangt.

Doch hiertoe wordt men niet getrokken door lichtzinnigheid, nieuwsgierigheid of zinnelijkheid; maar door een vast geloof, eene vurige hoop en eene oprechte liefde.

O God, onzichtbare Schepper der wereld, hoe wonderbaar handelt Gij met ons! hoe zoet en aangenaam gaat Gij met uwe uitverkorenen om, aan wie Gij U zelve in het Sacrament tot spijs voorzet.

Want dit gaat alle verstand te boven; dit vooral trekt de godvruchtige harten, en ontsteekt hunne liefde.

Want uwe ware geloovigen, die geheel hun leven aan hunne volmaking besteden, verkrijgen in het dikwijls ontvangen van dit allerverhevenst Sa-

crament groote genade van godsvrucht en liefde tot de deugd.

O wonderbare en verborgen genade van dit Sacrament, alleen den getrouwen dienaars van Jezus bekend, want de ongetrouwen, die slaven hunner zonden zijn, kunnen hare werking niet ondervinden.

In dit Sacrament wordt de geestelijke genade geschonken, die de verloren kracht der ziel herstelt, en de schoonheid, door de zonden misvormd, teruggegeven.

En zoo krachtig is somtijds deze genade, dat uit de volheid der ontvangen vurigheid, niet alleen de ziel, maar zelfs het zwakke lichaam zijne krachten voelt vermeerderen.

Daarom moeten wij onze lauwheid en onachtzaamheid diep betreuren, die in ons het verlangen verzwakken om Christus te ontvangen, in wien alle hoop en verdienste is voor hen, die zalig willen worden.

Want Hij is onze heiliging en verlossing; Hij is de troost voor hen, die op aarde omwandelen, en het eeuwig genot der Heiligen.

Daarom is het zeer te betreuren, dat velen zoo onverschillig zijn voor dit heilig geheim, dat de vreugde des hemels en het heil der wereld is!

Rampzalige blindheid en versteendheid van het menschelijk hart, dat zoo weinig gevoel heeft voor zulk eene onuitsprekelijke gave, en in het menigvuldig gebruik zelf eene reden meent te vinden tot onverschilligheid!

Immers als dit allerheiligst Sacrament slechts op ééne enkele plaats verceerd werd en slechts door één priester ter wereld werd geconsacreerd, met welk een heilig verlangen zouden de menschen zich naar die plaats, tot dien éénen priester Gods spoeden, om de goddelijke geheimen te zien vieren?

Nu echter zijn er vele priesters aangesteld, en op vele plaatsen wordt

Christus opgedragen, opdat de genade en de liefde van God tot den mensch des te meer zou uitblinken, naarmate de heilige Communie meer verspreid is over de wereld.

Dank zij U, goede Jezus, eeuwige Herder, die U gewaardigt, ons armen en ballingen, te verkwikken door uw kostbaar Lichaam en Bloed, en ons met het woord van uw eigen mond uit te noodigen, deel te nemen aan deze geheimen, zeggende: *Komt tot Mij, allen, die belast en beladen zijt, en Ik zal u verkwikken.*

OVERDENKING.

Al wat de godsdienst van het oude verbond voor grootheid, voor indrukwekkendheid en voor heiligheid aanbod was slechts eene lichte schaduw der mysterien van den God-mensch. De wereld bleef in verwachting der aangekondigde verlossing, toen op het voorspelde oogenblik de beloften eens-

klaps vervuld werden. *Hij, wiens naam Jehovah was, komt in zijn tempel.*

Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwig leven, en ik zal hem doen opstaan op den laatsten dag. Heer, ik geloof en aanbid: mijne ziel bevende van verlangen, richt zich naar u; en dan houdt eensklaps eene groote vrees haar tegen: want helaas! wat ben ik om te durven naderen tot, u mijn God?

En nochtans, o Jezus! *zijn het de zondaars, die gij zijt komen roepen, en niet de onschuldigen.* En het is daarom dat op mijne borst kloppende en uwe vergiffenis verzoekende, *ik zal opstaan en zal gaan tot U met een levendig geloof, met eene brandende liefde en ik zal zeggen: Heer, ik ben niet waardig dat Gij komt onder mijn dak, maar spreek slechts één woord en mijne ziel zal gezond worden.*

HOOFDSTUK II

Hoezeer God in dit II. Sacrament den mensch
zijne liefde en goedheid bewijst.

DE geloovige ziel. — Op uwe goedheid en groote barmhartigheid vertrouwende, kom ik tot U, o Heer, gelijk een zieke tot den heelmeeester, gelijk een hongerige en dorstige naar de bron des levens, gelijk een behoeftige tot den Koning des hemels, een slaaf tot zijn Schepper, een ontroostbare tot zijn goedertieren vertrooster.

Maar van waar gebeurt mij dit, dat Gij tot mij komt? Wie ben ik, dat Gij U zelve aan mij schenkt?

Hoe durft een zondaar in uwe tegenwoordigheid verschijnen? en hoe gewaardigt Gij U tot dien zondaar te komen?

Gij kent uwen dienaar, en Gij weet, dat hij niets goeds in zich heeft, wat die gunst verdient.

Ik belijd derhalve mijne nietigheid, ik erken uwe goedheid, ik prijs uwe goedertierenheid, en ik breng mijn dank aan uwe overgroote liefde.

Want om U zelve doet Gij dit, en niet om mijne verdiensten, opdat uwe goedheid mij meer bekend worde, mij eene grootere liefde zou worden ingestort, en ik tot volmaakte nederigheid zou worden aangespoord.

Daar het U derhalve behaagt, en Gij bevolen hebt, dat dit zoo zou geschieden; ontvang ik met vreugde die onschatbare gunst van uwe goedertierenheid; mocht mijne ongerechtigheid mij geen beletsel wezen !

O zoetste en goedertierenste Jezus, hoeveel eerbied en dankzegging en eeuwigen lof komt U toe, voor het ontvangen van uw heilig Lichaam, zoo oneindig verheven boven alles wat 's menschen taal kan uitdrukken !

Maar wat zal ik denken bij het naderen, bij het ontvangen van mijn Heer.

dien ik niet naar waarde kan vereeren,
en evenwel godvruchtig verlang te ont-
vangen?

Wat zal ik beter en heilzamer den-
ken, dan dat ik mij zelven geheel ver-
neder in uwe tegenwoordigheid en uwe
oneindige goedheid voor mij verhef.

Ik loof U, mijn God, en verhef U in
eeuwigheid. Ik veracht en vergeet mij
zelven om U, in den afgrond mijner
nietigheid.

Gij zijt de Heilige der Heiligen, en
ik het uitvaagsel der zondaren.

Gij buigt U tot mij, die niet waardig
ben tot U op te zien.

Gij komt tot mij, Gij wilt met mij
zijn. Gij noodigt mij tot uwen maaltijd.

Gij wilt mij voeden met die hemel-
sche spijs, met dat brood der engelen,
dat Gij zelf zijt. *O! levend brood, dat
uit den hemel zijt nedergedaald en aan
de wereld het leven geeft.*

Ziedaar de bron der liefde en de ver-
heerlijking Uwer barmhartigheid!

Hoeveel dankzegging en lof komen
U hiervoor toe.

O hoe heilzaam en nuttig was uw
doel, toen Gij dit H. Sacrament instel-
det! hoe zoet en aangenaam is uw maal-
tijd, daar gij U zelve tot spijs hebt
gegeven!

O hoe wonderbaar is uw werk, Heer!
hoe groot uwe kracht! hoe onfeilbaar
uwe waarheid!

*Want Gij hebt gezegd en alles is ge-
maakt; ook dit is geschied, omdat Gij
zelf het bevolen hebt.*

Ontzaggelijk geheim, dat geen mensch
doorgronden kan, maar dat toch allen
moeten gelooven, dat Gij, Heer mijn
God, waarachtig God en mensch, onder
de geringe gedaante van brood en wijn
geheel tegenwoordig zijt, en dat Gij
door hem, die U ontvangt, genuttigd
wordt, zonder vernietigd te worden.

Gij, Opperheer van het heelal, die
aan niemand behoefte hebt, Gij hebt
door uw Sacrament in ons willen wonen:

omen
s uw
instel-
maal-
s hebt

Heer!
eilbaar

is ge-
dat Gij

nensch
n allen
r mijn
, onder
n wijn
dat Gij
nuttigd
den.

al, d e
ij hebt
wonen:

bewaar mijn hart en mijn lichaam onbevlekt, opdat ik met een blijmoedig en zuiver geweten zeer dikwijls uwe geheimen moge vieren, en tot mijne eeuwige zaligheid moge ontvangen, wat Gij vooral tot uwe eer en als een eeuwig gedenkteken uwer liefde hebt ingesteld.

Verheug u, mijne ziel, en breng dank aan God, dat Hij u zulk een edel geschenk en zulk een buitengewonen troost in dit tranendal heeft achtergelaten.

Want zoo dikwijls gij dit geheim viert en het Lichaam van Christus ontvangt, zoo dikwijls verricht gij het werk van uwe verlossing, en wordt gij deelgenoot aan alle verdiensten van Christus.

Want de liefde van Christus vermindert nooit, en de oneindigheid zijner ontferming is nimmer uitgeput.

Daarom moet gij u altijd door eene vernieuwing van uwen geest hiertoe voorbereiden, en dit groot geheim van zaligheid met aandacht overdenken.

Het moet u even groot, even nieuw;

even aangenaam schijnen, wanneer gij de H. Mis leest of hoort, als of Christus op dien dag voor het eerst in den schoot der Maagd was neêrgedaald en mensch geworden, of aan het kruis hangend voor de zaligheid der menschen leed en stierf.

OVERDENKING.

De heilige Joannes, in den geest opgenomen in het hemelsch Jerusaleu, zag op den troon Gods een Lam, en daar rondom zeven engelen, die God over geheel de aarde zendt en vier en twintig grijsaards: en die grijsaards wierpen zich voor het Lam neder, houdende in hunne handen harpen en schalen vol welriekende geuren, die de gebeden der heiligen zijn; onopboudelijk zongen zij het driewerf heilig. O mijne ziel, hoe moet gij gesteld zijn bij het overdenken van deze regelen, hoe verlangend moet gij niet zijn naar dat hemelsch gewest, waar geen kommer of lijden, maar eeuwigdurende vreugde zijn zal.

HOOFDSTUK III

Dat het nuttig is dikwijls tot de II. Tafel
te naderen.

GELOOVIGE ziel. — Zie, ik kom tot
U, Heer, om verzadigd te worden
door uwe gaaf en mij te verheugen
in uw gastmaal, *dat Gij, o God, in uwe
teederheid voor den arme hebt bereid.*

In U is alles wat ik kan en moet ver-
langen, Gij zijt mijn heil en mijne ver-
lossing, mijne hoop en sterkte, mijne
eer en glorie!

Verblijd dan heden de ziel van uwen
dienaar, *want tot U, Heer Jezus, heb ik
mijne ziel opgeheven.*

Ik verlang U nu met liefdevollen
eerbied te ontvangen; Ik wensch U in
mijn huis binnen te leiden, opdat ik
verdiene met Zacheus gezegend, en on-
der de zonen van Abraham gerekend te
worden.

Mijne ziel smacht naar uw Lichaam;

mijn hart brandt van verlangen om zich met U te vereenigen.

Geef U aan mij, en het is mij genoeg; want buiten U kan niets mij vertroosten.

Zonder U kan ik niet zijn en zonder uw bezoek vermag ik niet te leven.

Daarom moet ik dikwijls tot U naderen, en U als het heilmiddel tot mijne zaligheid ontvangen, opdat ik niet bezwijke op den weg, verstoken van dit hemelsch voedsel.

Want zóó hebt Gij, barmhartigste Jezus, eens gezegd, als Gij prediktet voor het volk en de verschillende kwalen genaast: *Ik wil hen niet nuchter wegzenden naar hun huis, opdat zij niet bezwijken op weg.*

Handel zoo ook met mij, Gij, die U zelve tot troost uwer geloovigen in dit Sacrament hebt nagelaten.

Want Gij zijt eene zoete verkwikking voor de ziel; en wie U waardig eet zal deelgenoot en erfgenaam der eeuwige glorie zijn.

Daar ik zoo dikwijls val en zondig, zoo spoedig verslap en ontmoedigd word, is het noodzakelijk, dat ik mij door veelvuldig bidden en biechten en het ontvangen van uw heilig Lichaam, vernieuw, zuiver en ontsteek; opdat ik, door er mij te lang van te onthouden, niet afval van mijne heilige voornemens.

Want de neigingen van den mensch hellen over ten kwade van zijne jeugd af; en als dit heilig geneesmiddel hem niet steunt, zal de mensch immer dieper vallen.

De heilige Communie houdt af van het kwaad en versterkt in het goede.

Want als ik nu zoo onachtzaam en traag ben, nu ik communiceer of het heilig offer opdraag, wat zou het dan worden, als ik dat H. Voedsel niet nam en zulk een groot hulpmiddel niet zocht.

En hoewel ik niet elken dag bereid ben, noch in de vereischte gesteldheid om de H. Geheimen te vieren, zoo zal ik echter zorgen, om op passende tijden

mij deelgenoot te maken aan die groote genade.

Want het is de hoogste vertroosting voor eene geloovige ziel, *zoolang zij van U verwijderd in het sterfelijk lichaam omzwerft*, dat zij dikwijls aan haren God denkt, en haren beminde met brandende liefde en godsvrucht ontvangt.

O wonderbare goedheid van uwe liefde tot ons, dat Gij, Heer God, Schepper en Levendmaker van alle geesten, U gewaardigt tot eene arme ziel te komen, en met geheel uwe godheid en menschheid haren honger te stillen.

O gelukkig, ja duizendmaal gelukkig de ziel, die U, haren Heer en God, godvruchtig kan ontvangen, en in de volheid haars geluks Uwe tegenwoordigheid genieten!

O hoe groot is de Heer, dien zij opneemt! hoe dierbaar de Gast, dien zij bij zich binnenleidt, hoe aangenaam dit gezelschap, dat zij ontvangt, hoe getrouw de Vriend, dien zij bezit hoe schoon en

edel, hoe boven allen bemind en boven al wat zij verlangt beminnenswaardig, is de Bruidegom, dien zij omhelst!

O allerzoetste beminde, dat hemel en aarde en al hunne praal en pracht zwijgen in uwe tegenwoordigheid, want alle lof en luister, die zij bezitten is een geschenk van uwe mildheid, en kan den luister niet evenaren van uwen naam, *Gij, wiens wijsheid geene grenzen heeft.*

OVERDENKING.

Wij moeten onsdiep vernederen voor onzen Heer Jezus-Christus, vooral wanneer wij slechts lauwheid en onverschilligheid gevoelen, als wij tot Hem naderen, wanneer het de gehoorzaamheid alleen is, en niet de vurigheid van ons verlangen, die ons aan de tafel des Heeren doet aanzitten. Want o mijn Jezus, hoe kan men U kennen, als men U niet bemint, en U beminnen zonder te wenschen, met U vereenigd te worden. En toch, hoe dikwijls ben ik niet ongevoelig voor U, hetgeen mij

bedroeft en mij ontmoedigt, indien ik niet wist, dat ik mij die liefde niet kan geven wier gebrek ik zoozeer gevoel. Wat zou er van mij worden, o mijn God, in de dorheid, waarin ik mij bevind, indien ik niet wist, dat die groote kwellingen mijner ziel uwe barmhartigheden op mij trekken. Welaan dan, mijne ziel, nader in die gesteltenis tot de tafel des Heeren en Gij zult God zelven smaken.

.....

HOOFDSTUK IV

Dat God overvloedige genade schenkt aan die Hem waardig ontvangen.

DE geloovige ziel. — Heer mijn God, voorkom uwen dienaar met uwe zoetste zegeningen, opdat ik verdienende waardig en godvruchtig tot uw verheven Sacrament te naderen.

Wek mijn hart op tot U, en verlos mij van mijne groote lauwheid. *Be-*

zoek mij in uwe zaligheid, opdat ik inwendig uwe zoetheid smake, die in dit Sacrament als in hare bron, in al hare volheid verborgen is.

Verlicht ook mijne oogen, om zulk een groot geheim te aanschouwen; en versterk mij, om het met een onwankelbaar geloof te belijden.

Want het is het werk Uwer liefde en niet van menschelijke macht, het is uwe heilige instelling, geene uitvinding der menschen.

Want niemand kan uit eigen kracht dit geheim begrijpen en verstaan, dat zelfs de wijsheid der Engelen te boven gaat.

Wat zal ik, onwaardig zondaar, stof en asch, dan van zulk een verheven geheim kunnen navorschen of begrijpen?

Heer, in de eenvoudigheid mijns harten, met een oprecht en vast geloof, en op uw bevel, nader ik tot U vol eerbied en vertrouwen, en ik geloof dat Gij, God en mensch, waarlijk hier in

het heilig Sacrament tegenwoordig zijt.

Gij wilt derhalve dat ik U ontvange, en mij zelve met U in liefde vereenige.

Daarom bid ik uwe goedertierenheid en vraag u, mij hiertoe eene bijzondere genade te geven, opdat ik door liefde ontvlamd, geheel in U smelte en overvloeie, en geene andere vertroosting meer verlange.

Want dit aanbiddelijk Sacrament is het heil van ziel en lichaam, een geneesmiddel voor alle geestelijke kwijning. Het geneest de gebreken, beteugelt de hartstochten, overwint of verzwakt de bekoringen, vermeerdert de genade, versterkt de deugd, bevestigt het geloof, versterkt de hoop, en ontsteekt en vermeerdert de liefde.

Want vele goederen hebt Gij geschonken en schenkt Gij nog dikwijls in dit Sacrament aan uwe beminden, die U met godsvrucht ontvangen, o mijn God, steun van mijne ziel, hersteller der

menschelijke zwakheid, en gever van alle inwendige vertroosting!

Want Gij schenkt hun overvloedige vertroosting in hunne verschillende kwellingen, en uit de diepte van hunne eigene ellende heft Gij hen op door de hoop op uwe bescherming, en verkwikt en verlicht hen inwendig door nieuwe genade; zoodat zij, die zich eerst angstig, zonder vurigheid en lauw gevoelden vóór de Communie, zich daarna door die hemelsche spijs en drank verkwikt, ten goede geheel veranderd bevonden.

Hierin handelt gij somtijds zóó met uwe uitverkorenen, dat zij in waarheid moeten erkennen en met geduld onder vinden, hoe zwak zij uit zich zelf zijn, en hoeveel goed en genade zij van U ontvangen.

Want uit zich zelf zijn zij koud, hardvochtig en zonder godsvrucht; door U echter worden zij vurig, vol ijver en godsvrucht.

Want wie nadert met nederigheid tot

de bron aller zoetheid, en draagt niet een weinig zoetheid van daar?

Of wie staat bij een groot vuur, en ontvangt daarvan geene warmte?

Gij nu zijt die altijd volle en overvloeiende bron, dat vuur, dat altijd brandt en nimmer uitdooft.

Daarom, als het mij niet geoorloofd is uit de volheid dier bron te scheppen, en tot verzadigens toe te drinken, zal ik evenwel mijn mond aan de opening dier hemelsche fontein zetten, om ten minste een klein druppeltje daarvan op te vangen, tot lessching van mijnen dorst en niet geheel uit te drogen.

En kan ik nog niet geheel hemelsch en zoo vurig zijn, als de Cherubijn en Serafijn, zal ik mij ten minste op de godsvrucht trachten toe te leggen, en mijn hart voorbereiden, om door het nederigontvangen van dit levendmakend Sacrament, zij het ook eene kleine vonk van dien goddelijken brand te verwer-
ven.

Al wat mij ontbreekt, o goede Jezus, heiligste Zaligmaker, vul Gij dat goedgunstig en genadevol aan, Gij die U gewaardigd hebt, allen tot U te roepen zeggende : *Komt tot Mij, allen die belast en beladen zijt en Ik zal u verkwikken.*

Ik werk in het zweet mijns aanschijns, mijn hart is door smart verbrijzeld, de last mijner zonden drukt mij neêr, de bekoringen verontrusten mij, eene menigte booze hartstochten bevechten en benauwen mij; en er is niemand, die mij bevrijdt en zalig maakt dan Gij, Heer God, mijn Zaligmaker; aan wien ik mij, en al het mijne toevertrouw, opdat Gij mij gelieft te bewaren, en tot het eeuwig leven te brengen.

Neem mij op tot lof en glorie van uwen naam, Gij, die mij uw Lichaam en Bloed tot spijs en drank bereid hebt.

»Geef, Heer God, mijn Zaligmaker, »dat naarmate ik meermalen gebruik

»maak van uw geheim, ook mijne liefde
»en godvrucht toenemen.»

OVERDENKING.

Jezus-Christus deze wereld verlatende, beloofde aan zijne leerlingan hun den H. Geest te zenden; het is die Goddelijke Geest, die ons wordt gegeven in de Sacramenten des Nieuwen Verbonds. Zelfstandige liefde van den Vader en den Zoon, helpt Hij ons, in onze zwakheid, want wij weten niet te vragen, zoo als het behoort; maar de Geest vraagt voor ons, en Hij, die de harten doorgrondt, Hij weet wat de Geest verlangt, dewijl Hij vraagt volgens God. Door eene onzichtbare, zachte en toch krachtige handeling neigt Hij onzen wil tot het goede, Hij zuivert hem, en richt hem tot God. Hij is onze kracht, gelijk het Woord ons licht is. Dus wanneer wij Jezus-Christus bezitten, dan bezitten wij het Woord zelf en wij deelen dezelfde genade die het Woord en de Geest onophoude-

lijk over de heilige menschheid van den Verlosser uitstorten, die door de heilige Communie met ons vereenigd wordt. In Hem zijn alle schatten der wijsheid, en die schatten ontsluit Hij voor ons in 't heilig Altaargeheim. Terwijl de heilige Geest met zijn liefdevuur de laatste sporen der zonde wegneemt. Ga dan, o mijne ziel, ga tot Jezus, ga tot die bron van genade; gij vindt er God zelven.

HOOFDSTUK V

Over de verhevenheid van het II. Sacrament en de waardigheid van den priesterlijken staat.

CHRISTUS. — Al hadt gij de zuiverheid der Engelen, en de heiligheid van den H. Joannes den Dooper, nog zoudt gij niet waardig zijn, dit Sacrament te ontvangen, noch zelfs aan te raken.

Want het zijn niet de verdiensten der menschen, die hem het recht geven het Lichaam te consacreeren en aan te

raken, en zich met het brood der Engelen te spijzen.

O groot geheim! en verheven waar- digheid der priesters, aan wie gegeven is, wat den Engelen niet is toegestaan.

Want alleen de wettig in de Kerk ge- wijde priesters hebben de macht om de II. Mis te doen, en het Lichaam van Christus te consacreeren.

Die priester is de dienaar van God, die Gods woord gebruikt naar Gods bevel en instelling; doch God is daar de voorname en onzichtbare Werker van het groote Geheim, dat op het Altaar voltrokken wordt, Hij aan wien alles onderdanig is, en wien alles gehoor- zaamt wat hij bestuurt.

Daarom moet gij meer geloof hechten aan den almachtigen God, in dit aller- verhevenst Sacrament dan aan uw eigen oordeel, of eenig zichtbaar teeken. En daarom moet gij ook met vrees en eer- bied tot het Altaar naderen.

Let op u zelve en zie, wiens bedie-

naar gij zijt geworden door de handop-
legging des Bisschops.

Zie, gij zijt priester geworden, en
gewijd om te offeren; geef nu acht, dat
gij met geloof en godsvrucht, ter zijner
tijd, aan God het offer opdraagt, en uw
gedrag steeds onberispelijk zij.

Gij hebt uw last niet verlicht, maar
zijt thans door een nauweren band van
tucht gebonden, en tot grootere vol-
maaktheid gehouden.

Een priester moet met alle deugden
versierd zijn, en anderen het voorbeeld
van een deugdzaam leven geven.

Zijn wandel zij niet op de gewone en
algemeene wegen der menschen, maar
met de Engelen in den hemel en met
de rechtvaardigen op aarde.

De priester met het heilig gewaad
omhangen, bekleedt de plaats van Chris-
tus, om voor zich en voor geheel het
volk ootmoedig en nederig te bidden.

Hij heeft voor en achter zich het tee-
ken van 's Heeren kruis, om onophou-

delijk het lijden van Christus te gedenken.

Hij draagt voor zich het kruis op het kasuifel, opdat hij nauwkeurig acht zoude slaan op de voetstappen van Christus, en die met ijver trachte na te volgen.

Achter zich is hij met het kruis ge-teekend, opdat hij alle ongelijk, dat hem van anderen wordt aangedaan, zachtmoedig voor God zou verdragen.

Hij draagt het kruis van voren, opdat hij zijne eigene zonden beweene; van achteren, opdat hij ook de misslagen van anderen door zijn medelijden^{ij} betreure, opdat hij gedenke, dat h^{ij} als middelaar tussehen God en den zondaar gesteld is, en niet verslauwe in het gebed en de heilige offerande, totdat hij genade en barmhartigheid verworven heeft.

Als de priester offert, dan eert hij God, verblijdt hij de Engelen, sticht hij de Kerk, helpt hij de levenden, ver-

werft hij voor de overledenen rust, en maakt hij zich zelven deelachtig aan alle goed.

OVERDENKING.

Om de grootheid van het priesterschap in de Katholieke Kerk te begrijpen, moet men de onveranderlijke ken-teekenen beschouwen, die als een heilig zegel vormen, waarmede het bij zijn ontstaan geteekend was. I. *Het is een:* Gelijk er maar één God is, zoo is er maar één priesterschap. II. *Het is algemeen:* bij den opgang tot aan den ondergang der zon, op iedere plaats wordt het heilig misoffer opgedragen. III. *Het is eeuwig,* want God heeft tot Jezus gezegd: Gij zijt in alle eeuwigheid priester volgens de orde van Melchisedech. IV. *Het priesterschap is heilig:* want de duivelen zelven hebben van Jezus, het opperhoofd der Kerk gezegd; wij weten, wie Gij zijt: de heilige.

O hoe verheven, hoe grootsch is de waardigheid van den Priester! maar

hoe ontzagwekkend tevens ! Deelheb-
bend aan de macht van den Opperpries-
ter Jezus Christus in de eenheid van zijn
priesterschap, bedienaar met en in Hem
van het kruisoffer, dat dagelijks op eene
onbloedige wijze op het altaar wordt
vernieuwd, uitdeeler van het brood des
levens, van het Lichaam en Bloed des
Verlossers, waarover hij macht heeft
ontvangen; bekleed met de zending van
den Zoon Gods tot heil der wereld, heeft
Hij ook plichten geëvenredigd aan zulk
eene hooge roeping, en tot hem is ge-
zegd : *Weest heilig, omdat Ik, de Heer
uw God heilig ben.* Hoe zal ik, arme
zondaar, zoo zwak, zoo kwijnend, zoo
ziek mij tot die heiligheid verheffen,
die Gij, o Jezus van mij eischt ? Ik beef
bij deze gedachte, en ik zou alle hoop
verliezen, zoo uwe goedheid zich niet
gewaardigde mij op te beuren, zeggen-
de : Dit is onmogelijk voor de menschen,
maar alles is mogelijk voor God.

.....

HOOFDSTUK VI

Gehied voor de H. Communie.

DE geloovige ziel. — Heer, wanneer ik uwe grootheid, en mijne geringheid overdenk, dan zink ik weg van vrees en schaamte.

Want als ik niet tot U nader, dan vlucht ik het leven; en als ik onwaardig tot U ga, dan bega ik eene misdaad.

Wat zal ik dus doen, o mijn God, mijn helper en raadgever in al mijne noodwendigheid?

Leer Gij mij den rechten weg, leer mij eenige korte oefening tot voorbereiding voor de H. Communie.

Want het is nuttig te weten, hoe ik mijn hart godvruchtigen eerbiedig voor u moet bereiden, om met vrucht uw heilig Sacrament te ontvangen, of wel om zulk een groot en goddelijk offer op te dragen.

OVERDENKING.

Indien het noodzakelijk is, dat wij onze ziel tot het gebed voorbereiden, hoeveel te meer moet zulks niet geschieden bij het naderen tot de heilige Tafel! Het is daarom dat de Apostel zegt : Dat de mensch zich zelven beproeve, alvorens van dat Brood te eten, en van dien Kelk te drinken; want hij die onwaardig dit Brood eet en onwaardig dezen Kelk drinkt, eet en drinkt zijn eigen oordeel. Maar helaas ! o Heer, hoe meer ik mij beproef, des te meer ondervind ik mijne eigene onwaardigheid om tot U te naderen. Heer, bedek mij dus met Uwe eindelooze liefde en barmhartigheid, opdat ik U waardig moge ontvangen.

HOOFDSTUK VII

Van het onderzoek des gewetens en het voornemen zich te beteren.

C

HRISTUS. — Vóór alles moet een priester Gods bezield zijn met groote nederigheid des harten en diepen eer-

bied, met een vast geloof en eene godvruchtige meening om God te eeren, als hij zich bereidt de heilige Geheimen te vieren en het heilige Lichaam en Bloed van J. C. te offeren en te nuttigen.

Onderzoek met ijver uw geweten, en zuiver en reinig het naar uw vermogen door een waar berouw en nederige biecht; zoodat gij geene zware zonde weet, die u wröeging geeft en den vrijen toegang belet.

Heb een levendig berouw over al uwe zonden in het algemeen, en treur en zucht nog in het bijzonder over uwe dagelijksche overtredingen.

En als de tijd het toelaat, belijd dan voor God in het geheim van uw hart al de ellenden, die de vrucht zijn van uwe hartstochten.

Zucht en treur, dat gij nog zoo zinnelijk en wereldsgezind zijt, zoo onverstoven aan de hartstochten, zoo vol neigingen en begeerlijkheden;

Zoo onbehoedzaam op uwe uitwen-

dige zintuigen, zoo dikwijls met ijdele droombeelden bezig;

Zoo geneigd tot het uitwendige, zoo onachtzaam tot het inwendige;

Zoo lichtzinnig tot lachen en verstrooing, zoo afkeerig van weenen en ingetogenheid;

Zoo vlug tot verslapping en de gemakken van het vleesch, zoo traag tot gestrengheid en vurigheid;

Zoo nieuwsgierig om nieuwigheden te hooren en het schoone te zien, zoo lauw om het nederige en geringe te omhelzen;

Zoo begeerig om veel te bezitten, zoo gierig tot geven, zoo geneigd om te behouden;

Zoo onachtzaam in het spreken, zoo onmachtig tot zwijgen;

Zoo ongeregeld in uw gedrag, zoo onbescheiden in uwe handelingen;

Zoo onmatig in eten en drinken; zoo doof voor het woord Gods;

Zoo begeerig naar rust; zoo traag tot den arbeid;

Zoo wakker voor ijdele gesprekken, zoo slaperig voor heilig nachtwaken;

Zoo gehaast naar het einde, zoo verstrooid om op te letten;

Zoo onachtzaam in de getijden te bidden, zoo lauw bij het opdragen der H. Mis; zoo dor bij het communiceren!

Zoo spoedig verstrooid, zoo zelden geheel in u zelven gekeerd;

Zoo terstond in toorn ontstoken, zoo vlug om anderen te kwetsen;

Zoo geneigd tot oordeelen, zoo streng in 't berispen;

Zoo uitgelaten bij voorspoed, zoo zwak in tegenspoed;

Zoo vruchtbaar in goede voornemens en zoo arm in goede werken?

Belijd en beweene deze en andere gebreken, die u aankleven met groote droefheid en een diep gevoel uwer eigene zwakheid, en maak een vast voornemen, om steeds uw leven te

beteren en voortgang te maken in het goede.

Offer vervolgens u zelven op met volle overgeving en geheel uw wil, op het altaar uws harten, als een voortdurend offer tot eer van mijn naam: door namelijk uw lichaam en uwe ziel geloovig aan Mij toe te vertrouwen; opdat gij aldus verdienen moogt, om het heilig offer waardig op te dragen en het Sacrament van mijn Lichaam met vrucht te ontvangen.

Want er is geen verdienstvoller offer en geene grooter voldoening voor de zonden, dan zich zelven met oprechtheid en geheel met de offerande van het Lichaam van Christus aan God op te dragen in de H. Mis en de H. Communie.

Als de mensch doet wat in hem is, en waarlijk berouw heeft, zoo dikwijls hij tot Mij nadert om vergiffenis en genade: *Zoo waar Ik leef, zegt de Heer, Ik wil den dood des zondaars niet, maar dat hij zich bekeere en leve; want zijne zonde_n*

zal Ik niet meer gedenken, maar zij zullen hem alle vergeven zijn.

OVERDENKING.

De toestand, waarin men zich moet bevinden om goed te communiceeren, is de zuiverheid des harten, die alle vrijwillige vlek van zonde en den wil om te zondigen uitsluit. Het is in dezen zin, dat de H. Augustinus, sprekende tot de Priesters en Christenen, die communiceerden, zeide : »gij moet de onschuld aan het altaar brengen." Onderzoek u voor God of uwe ziel niet met een zware zonde bevuurd is; is dit zóó, biecht ze dan met een berouwvol hart. Dit echter is niet voldoende, gij moet tevens de geringste zonden veraschuwden, den wil hebben u te beteren en er u zelven voor te straffen.

in het
volle
op het
urend
or na-
loovig
dat gij
heilig
et Sa-
vrucht
r offer
oor de
recht-
an het
op te
nunie.
a is, en
ijls hij
enade;
*Ik wil
dat hij
zonden*

HOOFDSTUK VIII

Over het offer van Jezus-Christus op het kruis,
en over de zelfverloochening.

CHRIJSTUS. — Gelijk Ik Mij zelven vrijwillig voor uwe zonden aan mijn Vader heb opgeofferd, mijne handen op 't kruis heb uitgestrekt en geheel naakt en van alles ontbloot daar hing als zoenoffer voor Gods gerechtigheid, zoo ook moet gij u zelven in de H. Mis met al de krachten uwer ziel, uit geheel uw hart opdragen, als een zuivere en heilige offerande.

Wat eisch Ik meer van u, dan dat gij u geheel aan mij overgeeft?

Al wat gij Mij geeft buiten u zelven, dat tel Ik voor niets, want Ik vraag niet uwe gaven, maar uw persoon.

En gelijk al het overige u niet bevredigen zou, buiten Mij, zoo ook kan al wat gij geeft Mij niet behagen, als gij u zelven niet aan Mij opdraagt.

Offer u aan Mij op, en geef u geheel aan God, en uw offer zal Mij aangenaam wezen

Zie, Ik heb Mij geheel voor u aan den Vader opgedragen; Ik heb u geheel mijn Lichaam en Bloed ten spijsze gegeven, opdat Ik geheel de uwe zijn zoude, en gij de mijne zoudt blijven.

Maar als gij in u zelven gekeerd blijft, en u niet vrijwillig geheel overgeeft aan mijn wil, dan is uw offer niet volledig, en ook de vereeniging tusschen ons zal niet volledig wezen.

De vrijwillige opdracht van u zelven in de handen van God, moet dus al uwe werken voorafgaan, zoo gij vrijheid en genade wilt verwerven.

Daarom zijn er zoo weinigen verlicht en inwendig vrij, omdat zij zich zelven niet geheel weten te verloochenen.

Mijn woord staat vast: *Zoo iemand niet aan alles verzaakt, wat hij bezit, dan kan hij mijn leerling niet zijn. Zoo gij derhalve mijn leerling wilt zijn,*

draag dan u zelve aan Mij op met al uwe neigingen.

OVERDENKING.

Wees niet van die Christenen, die geheel aan God behooren, wanneer zij tot de heilige tafel geweest zijn, en die van hun leven eene aaneenschakeling van goede voornemens en van weinig goede daden vormen. Van die zielen, zegt de profeet: om hunne onverschilligheid, die maakt, dat zij hunne harten terugnemen, heb ik hen met verblindheid en ongevoeligheid geslagen en geheel hun leven gaat voorbij in nuttelooze wenschen van hun heil.

HOOFDSTUK IX

Dat wij ons met al wat wij bezitten in Gods handen moeten stellen en voor allen bidden.

DE geloovige ziel. — Heer, Wien alles toebehoort in den hemel en op aarde, ik verlang mij zelve als vrijwil-

met al lig offer aan U op te dragen en voor
eeuwig de uwe te blijven.

Heer, in eenvoudigheid des harten,
bied ik U heden mij zelve aan, als uw
eeuwige en gehoorzame dienaar, en tot
een offer van eeuwigdurenden lof.

Ontvang mij met dat heilig offer van
uw kostbaar Lichaam, dat ik U heden
opdraag in tegenwoordigheid der En-
gelen, die onzichtbaar het altaar om-
ringen, opdat het mij en geheel uw volk
tot heil strekke.

Heer, al mijne zonden en misslagen,
die ik voor Uw aanschijn en dat Uwer
heilige Engelen bedreven heb, van den
dag af, waarop ik voor het eerst heb
kunnen zondigen, tot op dit uur, leg ik
als offer op uw zoenaltaar neder; opdat
Gij ze door het vuur uwer liefde zoudt
vernietigen, alle vlekken mijner zonden
uitwischen, mijn geweten van alle over-
treding zuiveren, mij uwe genade we-
derschenken, die ik door de zonden heb
verloren, mij alles ten volle zoudt kwijt-

a Gods
vinden.

, Wien
el en op
vrijwil-

schelden en mij barmhartigzoudt opnemen tot den kus van vrede.

Wat kan ik anders doen tot uitboeting van mijne zonden, dan ze nederig belijden en beweenen, en zonder ophouden uwe barmhartigheid inroepen?

Ik smeek U, verhoor mij genadig, als ik voor uw aanschijn sta, o mijn God.

Ik heb een levendigen afkeer van al mijne zonden, ik wil ze nooit meer bedrijven; maar ik beweene ze en zal ze beweenen zoolang ik leef, bereid om boetvaardigheid te doen, en U naar mijn best vermogen voldoening te geven.

Vergeef mij, o God, vergeef mij toch mijne zonde, ter wille van Uw heiligen naam; red mijne ziel, die Gij door Uw kostbaar bloed hebt vrijgekocht.

Zie, ik vertrouw mij aan uwe barmhartigheid, ik geef mij over in uwe handen.

Handel met mij volgens uwe goed-

heid, niet volgens mijne boosheid en ongerechtigheid.

Ik offer U ook op het goede, dat in mij is, hoe weinig en onvolmaakt dit ook moge zijn; opdat Gij dit zoudt verbeteren en heiligen, U welgevallig en aangenaam zoudt maken, tot hoogere volmaaktheid brengen en mij traag, nietswaardig schepsel, tot een zalig en gelukkig einde zoudt voeren.

Ik offer U ook alle vurige begeerten der godvruchtigen, de behoeften mijner nabestaanden, vrienden, broeders, zusters, van allen die mij dierbaar zijn, en van hen, die mij of anderen uit liefde tot U hebben welgedaan; van hen, die van mij gebeden en missen hebben verlangd en gevraagd, hetzij deze nog op aarde leven of reeds gestorven zijn:

Opdat allen de hulp uwer genade, de kracht van uwe vertroosting, bescherming in gevaren, bevrijding van straffen mogen ondervinden; en dat zij aan alle

rampen ontrukkt, verheugd U de blijdeste dankzeggingen brengen.

Ik offer U insgelijks gebeden en zoenoffers, bijzonder voor hen, die mij in iets beleedigd, bedroefd of veracht hebben, of mij eenige schade of moeielijkheid hebben berokkend;

Ook voor allen, die ik ooit bedroefd, gekweld, bemoeielijkt, geërgerd en gelasterd heb, wetend of onwetend, opdat Gij ons al onze zonden en wederzijdsche beleedigingen kwijtscheldt.

Neem, Heer, uit onze harten alle achterdocht, nijd, toorn en bitterheid en alles wat de liefde kan krenken en de broederlijke genegenheid verminderen.

Ontferm, ontferm U, Heer, over ons, die uwe barmhartigheid inroepen, geef ons de genade, die wij behoeven, en maak dat wij waardig mogen zijn uwe genade te smaken en tot het eeuwig leven te komen. Amen.

OVERDENKING.

Wanneer men door het Sacrament der Biecht gezuiverd is en men zich waardig met God heeft vereenigd door het II. Sacrament des Altaars, dan offert zich nog de priester voor ons op en voor zich zelve, opdat de kracht van het II. Misoffer ons worde toegekend alsmede aan onze broeders en aan allen, voor wie Jezus-Christus, offeraar en slachtoffer, dit heeft volbracht op het kruis. De priester bidt voor zijne broeders, voor zijne vrienden en vijanden, voor allen, die hem haten en vervolgen, opdat allen mogen deelachtig worden aan dit hoogverheven offer.

HOOFDSTUK X

Dat men zich niet licht van de II. Communie mag terughouden.

CHRISTUS. — Gij moet dikwijls uwe toevlucht nemen tot de bron van genade en goddelijke barmhartigheid, tot

de bron van alle goedheid en alle zuiverheid; opdat gij moogt genezen worden van uwe hartstochten en gebreken, en gij sterker en waakzamer moogt worden tegen alle bekoringen en strikken van den duivel.

De vijand kent de vrucht der H. Communie en het groote heilmiddel, dat daarin ligt; — daarom tracht hij de geloovigen, op allerlei wijzen en bij elke gelegenheid, zooveel hij kan terug te houden en te belemmeren.

Want velen lijden de zwaarste aanvallen en aanvechtingen van den satan, als zij zich tot de H. Communie gaan voorbereiden.

De booze geest, gelijk in het boek Job geschreven wordt, komt onder de kinderen Gods, met het doel hen door zijn gewone sluwheid en boosheid te kwelen, of hen bevreesd en benauwd te maken, om daardoor hunne liefde te verminderen, of hun geloof te doen wankelen, opdat zij de H. Communie

of geheel achterlaten, of er met laauwheid toe naderen.

Maar men moet zich volstrekt niet verontrusten over zijne kunstgrepen en ingevingen, hoe schandelijk en afschuwelijk die ook zijn; maar ze allen op hem terugwerpen.

Men moet den ellendeling verachten en bespotten: en om zijne aanvallen en de ontroering, die hij in ons opwekt, de H. Communie nooit achterlaten.

Dikwijls kwelt ons ook de al te groote bezorgdheid, om gevoelige vurigheid te hebben, en zekere ongerustheid over de afgelegde biecht.

Handel naar den raad van verstandige lieden, en leg uwe benauwdheid en angstvalligheid af; want zij belemmert de genade Gods, en vernietigt de godsvrucht.

Verzuim wegens eenige kleine ongerustheid of gewetensbezwaar de H. Communie niet; maar ga zoo spoedig

mogelijk biechten, en vergeef aan anderen gaarne alle beledigingen.

Waartoe dient het de biecht lang te verschuiven, of de H. Communie uit te stellen?

Zuiver u ten spoedigste, werpterstond het venijn uit, en haast u het tegengif te nemen, en gij zult er u beter bij bevinden, dan wanneer gij langer uitstelt.

Als gij heden deswege de H. Communie nalaat, zal er morgen zich misschien weer een andere en grootere oorzaak voordoen, en zoo zoudt gij lang van de H. Communie kunnen verwijderd blijven en hoe langer hoe ongeschikter worden.

Ontdoe u, zoo spoedig gij kunt, van hetgeen u heden bezwaart en terughoudt; want wat baat het U dat gij voortdurend in vrees en ongerustheid leeft, en u om dagelijksche beletselen van de goddelijke geheimen verwijderd houdt?

Ja, zeer nadeelig is het de H. Communie lang uit te stellen, want dit ver-

wekt gewoonlijk een groote lauwheid.

Helaas ! er zijn lauwe en laffe Christenen die gaarne uitstel zoeken om te biechten, en verlangen de H. Communie te verschuiven, opdat zij niet gehouden zouden zijn tot grootere waakzaamheid over zich zelveu.

Ach, hoe weinig liefde, welk een zwakke godsvrucht hebben zij, die de H. Communie zoo gemakkelijk nalaten!

Hoe gelukkig en Gode aangenaam is daarentegen hij, die zóó leeft, en zijn geweten in zulk een staat van reinheid bewaart, dat hij bereid en in de vereischte gesteltenis zou wezen, om zelfs dagelijks te communicceeren, als het hem vrijstond en hij het zonder opspraak doen kon?

Als iemand zich somtijds onthoudt uit nederigheid, of om eene of andere wettige reden, dan moet men hem prijzen wegens zijn eerbied.

Doch als lauwheid hem terughoudt, moet hij zich zelveu opwekken en doen

wat in zijn vermogen is; en de Heer zal zijn verlangen te hulp komen, wegens zijn goeden wil, waarop Hij voornamelijk let.

Als hij echter wettig verhinderd is, tot de H. Tafel te naderen, zal hij toch altijd een goeden wil en een vurig verlangen behouden om te communiceeren, en daardoor zal hij niet verstoken blijven van de vrucht des H. Sacraments.

Want ieder godvruchtige kan op elken dag en op elk uur, met veel vrucht tot de geestelijke Communie naderen.

Hij moet op zekere dagen en gestelde tijden het lichaam van zijn Verlosser, met liefdevollen eerbied ook in werkelijkheid ontvangen, en meer daarin den lof en de eer van God beoogen, dan zijn eigen vertroosting zoeken.

Want telkens als hij met godsvrucht het geheim van Christus' menschwording en lijden overdenkt, en zich opwekt tot liefde voor Hem, communiceert hij geestelijker wijze en geniet Christus onzichtbaar.

Wie echter zich niet anders voorbereidt, dan bij het naderen van een feest, of als het gebruik hem daartoe verplicht, zal meestal slecht voorbereid wezen.

Zalig hij, die telkens als hij Mis leest of communiceert, zich als offer opdraagt aan den Heer.

Wees bij het vieren der heilige Geheimen niet te langwijdig noch te gehaast, maar houd u aan het goede, algemeen gebruik van hen, met wie gij leeft.

Gij moet anderen geen last of verveling aandoen, maar den gewonen weg houden, volgens de instelling der vaderen, en eer op het nut van allen, dan op uw eigen godsvrucht of vurigheid letten.

OVERDENKING.

Het vurig verlangen, dat Jezus-Christus heeft om in onze harten te wonen, en er bezit van te nemen, om er als God te heerschen, moet ons overtuigen, dat wij Hem genoeg doen, wanneer wij

ons tot het nuttigen van zijn Vleesch en Bloed waardig voorbereiden. Jezus immers zegt: Ik schep er behagen in met de kinderen der menschen te zijn. Wanneer gij dus tot de heilige Tafel nadert, ga dan tot Jezus, gelijk een zieke tot den geneesheer, zeggende: »Heer, ik ben niet waardig dat gij onder mijn dak komt, maar spreek slechts één woord, en mijne ziel zal gezond worden.

HOOFDSTUK XI

Dat het Lichaam van Christus en de II. Schrift zeer noodzakelijk zijn voor de geloovige ziel.

DE geloovige ziel. — O allerzoetste Heer Jezus, welk eene zoetheid smaakt de godvruchtige ziel, die tot uwen maaltijd is toegelaten, waar haar geen andere spijs wordt voorgezet, dan Gij, haar eenig Beminde, het dierbaar voorwerp van al hare verlangens!

Hoe zoet zou het mij zijn, zoo ik in uwe tegenwoordigheid, tranen van in-

sch en
Jezus
gen in
e zijn.
fel na-
zieke
Heer,
er mijn
ts één
orden.

nige liefde kon storten, en met de god-
vruchtige Magdalena uwe voeten met
tranen kon besproeien

Maar waar is die teedere godsvrucht?
Waar die overvloed van heilige tranen?

Zeker, in uwe tegenwoordigheid en
die uwer heilige Engelen, moest mijn
hart branden en van vreugde smelten.

Want ik bezit U in dit Sacrament
waarlijk tegenwoordig, hoewel onder
een vreemden schijn verborgen.

Schrift
ziel.

zoetste
oetheid
die tot
ar haar
et, dan
ierbaar
s!
o ik in
van in-

Want U te aanschouwen in uw eigen
en goddelijken glans, zouden mijne oog-
gen niet kunnen verdragen; ja zelfs de
geheele wereld zou wegzinken voor den
luister en de glorie uwer Majesteit.

Door U dus in het H. Sacrament te
verbergen, regelt Gij U naar mijne zwak-
heid.

Ik aanbid en bezit waarlijk Hem,
dien de Engelen aanbidden in den he-
nel, maar ik zie Hem nog slechts door
het geloof, en zij van aanschijn tot aan-
schijn zonder sluier.

Ik moet tevreden zijn met het licht van het ware geloof, en daarin wandelen, totdat de dageraad der eeuwigheid aanbreekt, en alle schaduwen der afbeeldingen wijken.

Als echter zal gekomen zijn wat volmaakt is, zal het gebruik der Sacramenten ophouden; want de zaligen in de hemelsche glorie hebben geene behoefte aan het geneesmiddel van een Sacrament.

Zij toch verheugen zich zonder einde in de tegenwoordigheid Gods, en beschouwen van aanschijn tot aanschijn zijne glorie; en van die glorie doordrongen en als vernietigd in den afgrond der Godheid, smaken zij het vleeschgeworden Woord Gods, gelijk het van den beginne geweest is, en in eeuwigheid zal blijven.

Als ik aan deze wonderen denk, wordt mij zelfs elke geestelijke vertroosting lastig en vervelend; want zoolang ik den Heer, mijn God, niet van aanschijn tot aanschijn in zijne glorie aanschouw,

reken ik alles, wat ik in de wereld zie en hoor, voor niets.

Gij zijt mij tot getuige, o God, dat niets mij troost, geen schepsel mij voldoening kan geven, tenzij Gij alleen, o mijn God, dien ik eeuwig verlang te aanschouwen.

Dit is echter niet mogelijk, zoolang ik in deze sterfelijkheid verblijf.

Daarom moet ik mij bereid houden tot veel geduld, en al mijn verlangen aan U onderwerpen.

Want ook uwe Heiligen, Heer, die nu bij U in het hemelrijk juichen, hebben, zoolang zij leefden, de komst van uwe glorie met geloof en geduld afgewacht. Wat zij hebben geloofd, geloof ik; wat zij hebben gehoopt, hoop ik; en waar zij gekomen zijn, vertrouw ik door uwe genade te komen.

Intusschen zal ik gesterkt worden door de voorbeelden der Heiligen.

Ik zal ook de heilige boeken hebben tot troost en richtsnoer voor mijn leven,

en boven dit alles, uw allerheiligst Lichaam tot een bijzonder geneesmiddel en toevlucht.

Want ik gevoel, dat vooral twee zaken mij bovenal noodzakelijk zijn hierbeneden, zonder welke dit ellendig leven mij ondragelijk zou zijn.

Zoolang ik in den kerker van dit lichaam ben gesloten, heb ik voedsel en licht noodig.

Daarom hebt Gij mij, zwakke, uw heilig Lichaam gegeven tot verkwikking van ziel en lichaam, en hebt gij uw woord als eene lamp voor mijne voeten geplaatst.

Zonder deze twee zaken zou ik niet wel kunnen leven; want het woord Gods is het licht mijner ziel; en uw Sacrament het brood des levens.

Men zou ze ook twee tafelen kunnen noemen, in de schatkamer der heilige Kerk geplaatst.

De eene is de tafel van het heilig altaar, waarop het heilig brood, dat is,

het kostbaar Lichaam van Christus geplaatst is.

De andere is de tafel der goddelijke wet; deze tafel bevat de heilige leer, onderricht ons in het rechte geloof, en voert ons veilig tot het inwendige van het heiligdom, waar het Heilig der Heiligen rust.

Dank zij U, Heer Jezus, licht van het eeuwige licht, voor die tafel uwer heilige leering, die Gij ons door uwe dienaren, de Profeten en Apostelen, en andere leeraars geschonken hebt.

Dank zij U, Schepper en Verlosser der menschen, die om uwe liefde voor de geheele wereld te toonen, een groot gastmaal hebt bereid, waarin Gij ons niet het voorafbeeldend paaschlam, maar uw allerheiligste Lichaam en Bloed hebt voorgezet; terwijl Gij in dezen heiligen maaltijd, waarin de Engelen met ons deelen, hoewel zij er de gelukkige zoetheid meer van smaken, uwe geloovigen met blijdschap vervult en hen

doet drinken uit den kelk des heils, die alle geneugten van het paradijs in zich bevat.

O hoe groot en roemvol is het ambt der priesters, aan wie het gegeven is den God van Majesteit door hun heilige woorden te consacreeren, met hunne lippen te zegenen, in hunne handen te houden, met eigen mond te ontvangen en aan anderen uit te reiken.

O hoe zuiver moeten de handen des priesters zijn, hoe rein zijn mond, hoe heilig zijn lichaam, hoe vlekkeloos zijn hart, hij, die zoo dikwijls den Schepper der reinheid ontvangt!

Uit den mond des priesters, die zoo dikwijls het Sacrament van Christus ontvangt, moeten niets dan heilige, niets dan eerbare en nuttige gesprekken komen.

Eenvoudig en kuisch moeten zijne oogen zijn, die het Lichaam van Christus zoo dagelijks aanschouwen! Zuiver en ten hemel geheven zijne handen, die ge-

woon zijn den Schepper van hemel en aarde aan te raken!

Tot de priesters inzonderheid, is in de wet gezegd: *Weest heilig, omdat Ik, de Heer uw God, heilig ben.*

Uwe genade ondersteune ons, o almachtige God! opdat wij, die met het priesterambt bekleed zijn, U waardig en godvruchtig, in alle zuiverheid en met een goed geweten mogen dienen.

En indien wij niet in zulk eene onschuld van leven kunnen wandelen, als wij behooren, geef ons ten minste, dat wij onze fouten oprecht beweenen en in nederigheid des geestes, het goede voornemen maken, U voortaan ijveriger te dienen.

OVERDENKING.

Wat is de aarde? Een oord van ballingschap en een dal van tranen, gelijk de heilige Schrift haar noemt. De mensch zoekt er in de duisternis, de waarheid, die het licht is van zijn verstand; hij zoekt er te midden der

ontelbare rampen een goed, dat het leven zijner ziel is, en al wat hij zoekt ontsnapt hem. Dit oneindig goed is God. De mensch moet, om dit oneindig goed te vinden, dagelijks strijden tegen zijne vijanden. God staat hem hierin bij en de zegepraal blijft aan hem.

HOOFDSTUK XII

Dat men zich met groote zorgvuldigheid tot de II, Communie moet voorbereiden,

CHRIJSTUS. — Ik ben de minnaar der zuiverheid, en de gever van alle heiligheid.

Ik zoek een zuiver hart, en daarin is de plaats mijner rust.

Bereid mij een groote versierde eetzaal, en ik zal met mijne leerlingen bij u het paaschfeest vieren.

Wilt gij dat Ik tot u kome en bij u blijve, *verdrijf dan den ouden zuurdeesem* en reinig de woning uws harten.

Sluit de geheele wereld en alle gewoel der ondeugden buiten; *zit als eene musch eenzaam op het dak*, en overdenk uwe misslagen in de bitterheid uwer ziel.

Wanteen vriend bereidt zijnen vriend immer de beste en schoonste plaats, en toont daardoor met welke liefde hij hem ontvangt.

Weet echter, dat gij uit eigen verdiensten en kracht niet in staat zijt u waar-dig voor te bereiden, al zoudt gij ook een geheel jaar daartoe besteden zonder aan iets anders te denken.

Maar alleen door mijne goedgunstigheid en genade wordt gij tot mijne tafel toegelaten, gelijk een bedelaar aan den maaltijd van een rijke, en gij niets anders bezit, om deze weldaad te vergelden, dan nederige dankzeggingen.

Doe derhalve wat gij kunt en doe het met ijver, niet uit gewoonte, niet uit noodzakelijkheid; maar ontvang met vrees, eerbied en liefde het Lichaam

van den welbeminden Heer uw God, die zich gewaardigt tot u te komen.

Ik ben het, die u geroepen heb, die u beveel te komen; Ik zal aanvullen wat u ontbreekt: kom, en ontvang Mij.

Wanneer Ik u de genade van vurigheid geef, zoo dank uwen God, niet omdat gij haar waardig zijt, maar omdat Ik Mij over u heb ontfermd.

Zoo gij geene vurigheid hebt, maar u veeleer dor gevoelt, zoo volhard in het gebed, zucht en klop aan: en houd niet op, tot dat gij een kruimel mijner tafel of een druppel van de heilzame genade moogt ontvangen.

Gij hebt Mij noodig, en Ik u niet.

Gij komt Mij niet heilig maken, maar Ik kom u heiligen en verbeteren.

Gij komt om door Mij geheiligd en met Mij vereenigd te worden; om nieuwe genade te ontvangen en op nieuw aangevuurd te worden tot uwe volmaking.

Wil deze genade niet verwaarloozen;

maar bereid uw hart met allen mogelijken ijver voor, om er uw Welbeminde binnen te leiden.

Gij moet u echter niet alleen bereiden tot godsvrucht vóór de H. Communie, maar ook bezorgd zijn, om u na het ontvangen van het H. Sacrament in de godsvrucht te bewaren. De waakzaamheid na de H. Communie wordt niet minder vereischt, dan de godvruchtige voorbereiding. Want die waakzaamheid is weder de beste voorbereiding tot het ontvangen van een grootere genade.

Niets toch maakt iemand meer ongeschikt daartoe, dan dat hij zich terstond na de H. Communie te veel tot uitwendige vertroostingen begeeft.

Wacht u van veel te spreken, blijf in de eenzaamheid, en geniet uwen God; want gij bezit Hem, dien de geheele wereld u niet kan ontnemen.

Ik ben het, aan wien gij u geheel moet geven, zoodat gij vrij van alle zor-

gen, nu niet meer in u zelven, maar in Mij leeft.

OVERDENKING.

Gelijk de heilige Communie een Sacrament is, dat ons den hemel op aarde doet vinden, het grootste wonder van Gods liefde jegens de menschen, zoo moeten wij, om er voordeel uit te trekken, de heilige Tafel naderen met een levendig geloof, een vaste hoop en een vurige liefde tot Jezus-Christus.

Doch men moet God ook om deze drie deugden bidden en dan zullen wij, hoe nietig wij ook zijn, tot Jezus mogen naderen, en ons in zijne oneindige liefde verheugen.

HOOFDSTUK XIV

Dat de geloovige uit geheel zijn hart verlangen
moot zich met Christus in de H. Communie
te vereenigen.

DE geloovige ziel. -- Wie geeft mij,
o Heer, dat ik U geheel alleen vinde,
om uit geheel mijn hart U te

genieten gelijk mijne ziel verlangt; dat ik voor niemand meer een voorwerp van verachting zij, en geen schepsel mij meer ontroere of zich over mij bekommere, maar dat Gij alleen tot mij spreekt en ik tot U, gelijk een vriend tot zijnen vriend spreekt en zich met hem aan dezelfde tafel neerzet.

Al wat ik smEEK, al wat ik verlang is, mij geheel met U te vereenigen, mijn hart van al het geschapene los te maken, en door de heilige Communie en het dikwijls vieren uwer Geheimen, meer en meer het hemelsche te leeren smaken.

Ach, Heer God, wanneer zal ik met U geheel vereenigd en in U als verslonden, mij zelven geheel vergeten?

Gij in mij en ik in U; o laat ons beiden zoo vereenigd blijven.

Waarlijk Gij zijt mijn welbeminde uit duizenden uitverkoren, in wien mijne ziel wenscht te wonen alle dagen haars levens.

Gij zijt de *Vrede*vorst, in wien de

hoogste vrede en waarachtige rust is, buiten wien niets is dan arbeid, smart en ellende zonder einde.

Waarlijk Gij zijt een verborgen God; en uw raad is niet met de goddeloozen; maar met de nederigen en eenvoudigen spreekt Gij.

» O Heer, hoe zoet is uwe teederheid;
» om uwe liefde voor uwe kinderen te
» toonen, gewaardigt Gij U hen met een
» wonderheerlijk brood, dat van den
» hemel daalt, te spijzen! »

Waarlijk er is geen ander volk, dat goden heeft hun zoo nabij, gelijk Gij, onze God, tegenwoordig zijt bij al uwe geloovigen; aan wie Gij U zelve dagelijks te eten en te genieten geeft, om hen te vertroosten en hun hart ten hemel te verheffen.

Welk ander volk kan met dat der Christenen vergeleken worden?

Of welk schepsel onder den hemel is zoo bemind, als de godvruchtige ziel,

bij wien God zijn intrek neemt, om haar te voeden met zijn glorievol Vleesch?

O onuitsprekelijke genade! o wonderbare gunst!

O onmetelijke liefde, alleen aan den mensch bewezen!

Maar wat zal ik den Heer wedergeven voor deze genade, en voor zulk een uitnemende liefde?

Ik kan aan mijnen God niets geven wat Hem aangenaam is, dan Hem geheel mijn hart te schenken en mij innig met Hem te vereenigen.

Wanneer mijne ziel volmaakt met God vereenigd is, dan zal geheel mijn binnenste juichen.

Dan zal Hij tot mij zeggen: Zoo gij met Mij wilt zijn, wil Ik met u zijn. En ik zal Hem antwoorden: Gewaardig U, Heer, met mij te blijven, ik wil gaarne met U zijn.

Mijn verlangen is, dat mijn hart met U vereenigd zij.

OVERDENKING.

Ik geef mij aan U over, o mijn God !
 aan uwe Eenheid, om volmaakt één met
 U te zijn; aan uw oneindige Grootheid
 om mij daarin te verliezen en mij zel-
 ven te vergeten; aan uw oneindige
 Wijsheid, om volgens U bestuurd te
 worden en niet volgens mijne gedach-
 ten; aan uw ondoorgrondelijke Raads-
 besluiten, om er mij naar te regelen,
 daar ze allen rechtvaardig zijn; aan uwe
 Almacht, om onder uwe hoede te staan,
 in één woord geef ik mij geheel aan U,
 om U eens eeuwig te kunnen bezitten!

HOOFDSTUK XIV

Dat men in de H. Communie zijn noodwendigheden
 voor Jezus Christus moet bloot leggen en om
 zijne genade vragen.

DE geloovige ziel. — *O Heer, hoe
 groot is de overvloed uwer zoetheid,
 die Gij hebt weggelegd voor hen, die U
 vreezen. Heer, wanneer ik denk aan*

eenige godvruchtige zielen, die met de grootste godsvrucht en liefde tot uw Sacrament naderen, dan word ik in mij zelven beschaamd en bloos ik, dat ik zoo lauw en koud tot uw altaar en tot de H. Communie nader.

Dat ik zoo dor en ongevoelig blijf; dat ik niet geheel ontstoken word in uwe tegenwoordigheid, o mijn God; en mij niet zoo sterk getrokken en verlangend gevoel, als zooveel Uwer dienaren, die uit overgroot verlangen naar de Communie en de liefde, die zij gevoelden, hunne tranen niet konden bedwingen.

Maar naar ziel en lichaam tevens, smachten zij naar U, o God, als naar de levende bron, en zij kunnen hun honger niet anders stillen en verzadigen, dan door met alle blijdschap en geestelijke vurigheid uw Lichaam te ontvangen.

O in waarheid, hun brandend geloof

is wel een sprekend bewijs van uwe heilige tegenwoordigheid!

Deze toch herkennen waarachtig hinnen Heer in het breken van het brood, wier hart zoo vurig in hen brandt als Jezus met hen wandelt.

Helaas! hoe ver ben ik dikwijls verwijderd van zulk eene verlangende godsvrucht, van zulk eene hevige liefde en vurigheid!

Wees mij genadig, o goede, o zoete en goedertieren Jezus: en sta mij, armen bedelaar, toe, slechts nu en dan bij de H. Communie een weinig van dat gevoel des harten te ondervinden; opdat mijn geloof worde versterkt, mijne hoop op uwe goedheid vermeerderd, en mijne liefde, na dit hemelsch manna geproefd te hebben, geheel ontstoken worde en nooit verflauwe.

Uwe barmhartigheid is machtig, om ook mij die gewenschte genade te verleen, en mij wanneer het U zal be-

hagen, in den geest van vurigheid allerge-
nadigst te bezoeken.

Want ofschoon ik niet brand van zulk een groot verlangen als uwe uitverkoren godvruchtigen, zoo verlang ik toch door uwe genade, dat gij mij deel geeft met allen, die u zoo vurig beminnen, en ik bij hun heilig gezelschap gevoegd worde.

OVERDENKING.

Daags voor het Paaschfeest, als Jezus wist, dat zijn uur gekomen was om uit deze wereld tot den Vader te gaan: daar Hij de zijnen had bemind, die in de wereld waren, zoo beminde Hij hen ten einde toe. Op dat plechtig uur stelde Hij de goddelijke Eucharistie in, om zijn verblijf te vereeuwigen bij zijne leerlingen, die Hij bemind had, en bij allen, die Hij zou beminnen tot aan de voleinding der eeuwen, aldus deze belofte vervullend: Ik zal u niet als weezen achter laten, Ik zal tot u komen; En Hij is gekomen, Hij heeft onder ons gewoond,

en wij hebben zijne glorie gezien, eene glorie als van den Eengeboren van den Vader vol van genade en waarheid. Het is waar, zijne tegenwoordigheid is voor onze zinnen verborgen; maar zij is daarom niet minder waarachtig, niet minder werkelijk. Ik geloof, Heer, ik aanbid.

De Zaligmaker wilde zich slechts zichtbaar maken voor het geloof alleen; en het geloof is voldoende om het hart der ware geloovigen zoodanig in gloed te zetten, dat niets op aarde met hunne liefde is te vergelijken. Geene tong kan uitdrukken, wat er in het geheim des harten omgaat tusschen den Bruidegom en de Bruid: die vervoeringen, die kalmte, die zuchten van verlangen, die vreugde om het bezit, die kuise omhelzingen van twee zielen in elkander verslonden, die zoete treurigheid, die brandende woorden en dat nog verrukkelijker stilzwijgen. *Ach! als gij de gaaf van God kendet, en wie het is die u zegt: Geef mij te drinken, gij zelve zoudt*

Hem vragen: en Hij zou u levend water geven.

.....

HOOFDSTUK XV

Wat men moet doen om de genade der
godsvrucht te verkrijgen.

HRISTUS. — De genade van godsvrucht moet gij met volharding zoeken, vol verlangen vragen, met geduld en vertrouwen afwachten, met dankbaarheid aannemen, met nederigheid bewaren, ijverig met haar medewerken en aan God den tijd en de maat van zijn hemelsch bezoek overlaten, tot dat Hij komt.

Vooraf moet gij u vernederen, als gij inwendig weinig of geene godsvrucht gevoelt; maar niet ontmoedigd worden, noch u bovenmatig bedroeven.

Dikwijls geeft God in een kort oogenblik, wat Hij gedurende langen tijd geweigerd heeft.

Somtijds geeft Hij op het einde van

het gebed, wat Hij in het begin heeft uitgesteld te geven.

Als de genade altijd terstond gegeven werd, en op den eersten wensch aanwezig was, zou dit voor den zwakken mensch allicht eene bekoring worden.

Daarom moet men de genade afwachten in goede hoop en nederig geduld. Wijt het echter aan u zelve, aan uwe zonden, als zij niet gegeven, of ook heimelijk onttrokken wordt.

Het is somtijds een gering iets, dat de genade verhindert of verbergt, als men ten minste eene zaak, die zulk een groot goed belet, gering, en niet veeleer groot moet noemen.

Maar als gij dit beletsel, hetzij klein of groot, wegneemt en volkomen overwint, zult gij verkrijgen wat gij vraagt.

Want zoodra gij u uit geheel uw hart aan God overgeeft, en in niets meer uw wensch of wil zoekt, maar geheel in Hem berust, zult gij u terstond voldaan en bevredigd vinden, omdat u niets

zoozeer zal behagen als het welgevallen van den goddelijken wil.

Al wie derhalve in eenvoudigheid des harten zijne meening tot God in den hemel verheft, en zich losmaakt van alle ongeregelde liefde tot, of mishagen in het geschapene, zal het meest geschikt zijn om genade te ontvangen en de gaaf der godsvrucht waardig zijn.

Want dààr geeft de Heer zijn zegen, waar Hij ledige vaten vindt.

En hoe volmaakter iemand aan het aardische verzaakt, hoe meer hij zich zelve veracht en versterft, des te spoediger komt de genade, des te overvloediger vervult zij hem, des te hooger verheft zij zijn hart.

Dan zal hij zien, en overvloeien en zich verwonderen, en zijn hart zal zich in hem uitbreiden, omdat de hand des Heeren met hem is, en hij heeft zich geheel in die hand gesteld tot in eeuwigheid. Zie, zòò wordt de man gezegend, die God zoekt uit geheel zijn hart, en

die zijn leven niet te vergeefs ontvangen heeft.

Deze verdient in het ontvangen van de heilige Eucharistie, de genade van de goddelijke vereeniging, omdat hij geen acht slaat op eigen godsvrucht en vertroosting, maar boven alle godsvrucht en vertroosting op Gods glorie en eer.

OVERDENKING.

Ofschoon men God moet beminnen om Hem zelven, zoo is het toch ook geoorloofd zijne gaven te verlangen, mits men geheel onderworpen blijft aan zijn heiligen wil. De kostbaarste genaden zijn niet altijd de gevoelige, te weten die, welke de ziel, om zoo te spreken, overstroomden met licht en genade. Deze toch kunnen, als men niet waakzaam is, een groote bekoring tot ijdel zelfbehagen zijn. In dit leven is het dikwijls veiliger in de duisternissen van het zuivere geloof te wandelen, beproefd te worden door droefheid, lijden en bitterheid en

inwendig het kruis te dragen gelijk Jezus, toen Hij uitriep: Mijn Vader! *waarom hebt Gij Mij verlaten? Ik ken mijne ongerechtigheid, en mijne zonde staat zonder ophouden tegen mij.* Wat zijt gij mij schuldig, tenzij strengheid en straf? En evenwel zal ik het wagen uwe onmetelijke barmhartigheid in te roepen: ik zal met het hoofd ter aarde gebogen, naderen tot de bron van levend water, hopende dat uwe goedertierenheid eenige druppelen zal laten vallen op mijne dorre ziel. *Verleen mij, Heer, deze verkwikking, voordat ik wegga, weldra zal ik niet meer zijn.*

.....

HOOFDSTUK XVI

De vrome ziel verheerlijkt Jezus Christus
in het II. Sacrament.

DE geloovige ziel. — O allerzoetste en allerbeminlijkste Heer, dien ik heden godvruchtig verlang te ontvangen,

Gij kent mijne zwakheid en den nood, dien ik lijd: in hoevele rampen en gebreken ik gewikkeld ben; hoe dikwijls ik bemoeielijkt, bekoord, ontroerd, en met zonden besmet word.

Ik kom tot U om genezing; ik smeeek U om vertroosting en verlichting.

Ik spreek tot U, die alles weet, voor wien mijn geheel binnenste openligt, en die alleen mij volkomen kunt vertroosten en helpen.

Gij weet aan welk goed ik het meest behoefte heb, en hoe arm ik ben aan deugden.

Zie, ik sta voor U, arm en naakt, ik vraag genade en roep om barmhartigheid.

Verkwik mij, hongerige bedelaar; ontsteek mijne lauwheid door het vuur uwer liefde; verlicht mijne blindheid door den glans van uwe tegenwoordigheid.

Maak voor mij al het aardse bitter; doe mij het moeilijke en tegenstrijdige

met geduld ondergaan; en laat mij al het geringe en geschapene verachten en vergeten.

Verhef mijn hart tot U in den hemel, en laat mij niet rond dwalen op aarde.

Maak Gij alleen mijne zoetheid uit van nu af tot in eeuwigheid: want Gij alleen zijt mijne spijs en drank, mijne liefde en mijne vreugde, mijne zoetheid, en mijn goed.

O mocht Gij mij door uwe tegenwoordigheid ontsteken, ontbranden, en in U veranderen, opdat ik één geest met U worde door de genade van inwendige vereeniging en door vurige liefde!

Duld niet, dat ik hongerig en dorstig van U wegga, maar handel met mij volgens uwe barmhartigheid, gelijk Gij meermalen wonderbaar gehandeld hebt met uwe Heiligen.

Wat wonder zou het zijn, als ik door U geheel vuur, en in mij zelve vernietigd werd, daar Gij een vuur zijt, dat altijd brandt en nooit uitgaat, eene

liefde, die de harten zuivert en het verstand verlicht?

OVERDENKING.

Niet door onzen geest tot verheven gedachten te verheffen, zullen wij vrucht trekken uit de H. Communie, maar door vol liefde, Jezus-Christus in ons te aanbidden, en hem met groot vertrouwen en groote eenvoudigheid ons hart te openen, *even als een vriend tot zijn vriend spreekt*. Wij hebben behoeften, die moeten wij Hem blootleggen. Wij zijn met wonden overdekt; wij moeten Hem die toonen, opdat Hij ze afwassche in zijn goddelijk Bloed. Wij zijn zwak, wij moeten Hem vragen onze krachten te vernieuwen. Wij zijn naakt, hongerig, dorstig, en moeten Hem zeggen: Ontferm U over dezen armen bedelaar. Dan komen alle genaden.

.....

HOOFDSTUK XVII

Onderzoek van geweten voor de H. Communie
en voornemens om zijn leven te beteren.

GELOOVIGE ziel. — Met de meeste godsvrucht en vurige liefde, met alle neiging en teederheid des harten verlang ik U, Heer te ontvangen; evenals vele Heiligen en godvruchtige personen naar U verlangd hebben, die U door de heiligheid van hun leven zeer behaagd en in de vurigste godsvrucht geleefd hebben.

O mijn God, eeuwige liefde, mijn eenig goed, oneindige zaligheid, ik wensch U te ontvangen met het levendigst verlangen en den waardigsten eerbied, die ooit een der Heiligen had of gevoelen konde.

En hoewel ik niet waardig ben al deze gevoelens van godsvrucht te hebben, zoo offer ik U echter geheel de neiging van mijn hart, evenals of ik

alleen al die zoete brandende begeerten bezat.

Maar ook al wat eene godvruchtige ziel kan begrijpen en verlangen, dit alles geef en offer ik U op, met den diepsten eerbied en de innigste vurigheid.

Niets wensch ik voor mij zelven te behouden, maar mij en al het mijne U vrijwillig en zeer gaarne te slaachtofferen.

Heer mijn God, mijn Schepper, en Verlosser, met zulk verlangen, eerbied, lof en eer, met zulk eene dankbaarheid, waardigheid en liefde; met zulk een geloof, hoop en zuiverheid, wensch ik U heden te ontvangen, gelijk uwe allerheiligste Moeder, de roemrijke Maagd Maria, U ontvangen en naar U verlangd heeft, toen zij aan den Engel, die haar het geheim der menschwording boodschapte, nederig en godvruchtig antwoordde : *Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord.*

En gelijk uw zalige voorlooper, de uitstekendste onder de Heiligen, Joannes de Dooper in uwe tegenwoordigheid vol vreugde opsprong in de blijdschap van den H. Geest, terwijl hij nog in den schoot zijner moeder was, en later als hij Jezus onder de menschen zag wandelen, zich diep vernederde en met vurige liefde zeide: *De vriend van den Bruidegom, die staat en naar Hem luistert, juicht van vreugde op de stem des Bruidegoms*: zoo wensch ook ik in groote en heilige verlangens ontstoken te worden, en U uit geheel mijn hart mij zelve aan te bieden.

Daarom offer ik U ook op en bied U aan, de jubeltonen, de brandende verlangens, de geestverrukkingen en de bovennatuurlijke verlichtingen en hemelsche visioenen van alle godvruchtige harten, met alle deugden en lofzangen, die U door al het geschapene in hemel en aarde zijn toegezongen, en nog toegezongen moeten worden, voor mij en

allen, die zich in mijn gebed hebben aanbevolen, opdat Gij door allen waardig geloofd en in eeuwigheid moogt geprezen worden.

Heer, mijn God, ontvang mijne wenschen en verlangens, om U den oneindigen lof, en onmetelijke zegening toe te brengen, die U met recht toekomen om uwe onuitsprekelijke grootheid.

Dit offer ik U op en verlang ik U te offeren elken dag en ieder oogenblik; en ik noodig alle hemelsche geesten uit en smEEK hen door alle gebeden en verlangens, U met mij dank en lof te brengen.

Dat alle volken, geslachten en talen U loven, en uwen honigzoeten Naam verheerlijken met allen jubel en vurige godsvrucht!

En mogen zij, die met eerbied en godsvrucht, uw allerverhevenst Sacrament opdragen, en vol geloof ontvangen, bij U genade en barmhartigheid vinden, en voor mij zondaar vurig bidden.

En als zij de gewenschte godsvrucht

en heilzame vereeniging met U hebben verkregen en, getroost en wonderbaar verkwikt, uwe heilige en hemelsche Tafel verlaten, mogen zij zich dan gewaardigen, mij arme, indachtig te zijn.

OVERDENKING.

»Dat dit aanbiddelijk Sacrament, o mijn Zaligmaker in mij de vergiffenis van mijne zonden uitwerke; dat dit goddelijk Bloed mij zuivere; dat het alle vlekken doe verdwijnen, die op dat bruiloftskleed kleven, waarmede Gij mij in het Doopsel hebt bekleed, opdat ik veilig kunne aanzitten, aan het bruiloftsfeest van uwen Zoon. Ik ben, ik beken het, eene zondige ziel, eene ontrouwe bruid, die ontelbare malen aan de beloofde ben te kort geschoten: Maar keer terug, zegt Gij, o Heer! *keer terug, Ik zal u ontvangen*, mits gij uw eerste kleed weder aandoet; en den ring, dien men u aan den vinger doet, draagt als het teeken van het verbond, dat het

goddelijk Woord met u aangaat. Geef mij dien geheimzinnigen ring weder; bekleed mij opnieuw, o Vader, als een verloren zoon, die tot u terugkeert, met dat kleed van onschuld en heiligheid, dat ik aan uwe Tafel moet medebrengen. Dit is het onsterfelijk tooisel, dat gij van ons vraagt, gij die te gelijkertijd de Bruidegom, de Gastheer en het geslachte Offer zijt, dat men ons te eten geeft. Aan deze geheimzinnige tafel vindt men de vervulling van dit woord: *Wie mij eet zal door mij leven.* Laat het in mij vervuld worden, o mijn Zaligmaker! laat ik er het uitwerksel van gevoelen: Verander mij in U, en leef Gij zelf in mij. Maar laat mij daartoe tot dezen hemelschèn maaltijd naderen met de prachtigste kleederen: laat mij er komen met alle deugden, laat mij er heengaan met eene vreugde, die past voor zulk een feestmaal en het onsterfelijk Vleesch, dat Gij er mij geeft."

HOOFDSTUK XVIII

Dat men het geheim der II. Eucharistie niet moet trachten te doorgronden, maar zijne zintuigen aan het geloof moet onderwerpen.

CHRISTUS. — Indien gij niet in een afgrond van twijfel wilt geraken, wacht u dan voor een nieuwsgierig en nutteloos onderzoek van dit ondoorgrondelijk Sacrament.

Die de Majesteit navorscht, zal onder de glorie bezwijken.

God vermag meer uit te werken, dan de mensch kan begrijpen.

Een godvruchtig en nederig onderzoek naar de waarheid, dat altijd bereid is te leeren, en zich beijvert om naar de wijze uitspraken des Vaders te wandelen, kan toegelaten worden.

Zalig de eenvoudigheid, die de moeilijke wegen der vraagstukken verlaat, en de effen en zekere paden van Gods geboden bewandelt.

Velen hebben de godsvrucht verloren,

wijl zij wilden doorgronden, wat boven hen was.

Van u wordt geloof en oprecht leven geeischt en niet de verhevenheid van begrip, noch de doorgronding van Gods geheimen.

Als gij niet verstaat en niet vat wat beneden u is, hoe zult gij dan begrijpen wat boven u is?

Geef u ten onder voor God, en verneder uwe rede onder het geloof, en u zal het licht der wetenschap worden geschonken, naarmate u dit nuttig of noodzakelijk is.

Eenigen worden zwaar bekoord tegen het geloof in dit Sacrament; maar dit is minder aan hen te wijten, dan aan den vijand.

Wil u niet bekommeren, en wil niet redetwisten met uwe gedachten, en antwoord niet op de twijfeling, die de duivel u inblaast, maar geloof aan de woorden van God, geloof aan zijne hei-

ligen en profeten, en de booze vijand zal van u vluchten.

Het is dikwijls zeer nuttig, dat een dienaar Gods op deze wijze beproefd wordt.

Want ongeloovigen en zondaars bekoort de duivel niet, omdat hij van dezer bezit reeds verzekerd is; maar de geloovigen en godvruchtigen bekoort en kwelt hij op verschillende wijzen.

Volhard dan in een eenvoudig en vast geloof, en nader met eenvoudigen eerbied tot het H. Sacrament. En al wat gij niet begrijpen kunt, laat dat vrij aan den almachtigen God over.

God bedriegt u niet; bedrogen wordt hij, die al te veel aan zich zelve gelooft.

God is met de eenvoudigen. Hij openbaart zich aan de nederigen, *aan de kleinen geeft Hij begrip*, voor zuivere geesten opent Hij den zin, en Hij verbergt zijne genade voor de nieuwsgierigen en hoogmoedigen.

De menschelijke rede is zwak en kan falen; doch een waarachtig geloof kan niet falen.

Alle rede en natuurlijk onderzoek moet het geloof volgen doch niet voorafgaan of bestrijden.

Want het geloof en de liefde blinken vooral uit en werken op verborgene wijze in dit allerheiligst en allerverhevenst Sacrament.

De eeuwige en onmetelijke God, de God van oneindige macht, verricht groote en onnaspeurbare dingen in hemel en aarde, en er is niemand, die zijne wonderbare werken kan navorschen.

Als de werken Gods zoo waren, dat zij gemakkelijk door de menschelijke rede konden begrepen worden, dan zouden zij niet wonderbaar en onuitsprekelijk te noemen zijn.

OVERDENKING.

De goddelooze wil weten, en daarin ligt zijn ondergang. Hij vraagt het heil

aan de wetenschap, hij vraagt het aan den hoogmoed, hij vraagt het aan zich zelve, en uit de diepte van zijn duister verstand, en van zijne machtellooze en vervallen natuur, verneemt hij een antwoord des doods. Christen, vergeet het niet: *De rechtvaardige leeft door het geloof.*

Ons geluk is te gelooven zonder te begrijpen, ons geluk is, ons blindelings te werpen en ons te verliezen in den onbegrijpelijken afgrond van uwe liefde. Zwijge dan de hoogmoedige, en beknibbelende rede; dat zij ophoude langer vermetel hare zwakheid tegenover uwe almacht te stellen. Op hare nieuwsgierige vragen hebben wij slechts één antwoord: *Zoo heeft God liefgehad!* en dit antwoord is voldoende, en geen ander antwoord is voldoende zonder dit. Het dringt als een glanzend licht tot in het diepst van het hart dat in staat is het te verstaan, *van het hart, dat aan de liefde gelooft*, dat weet en gevoelt wat

beminnen is. Gij verwondert u, dat een God zich verbergt onder de gedaante van aardsch en vergankelijk brood, dat de Zaligmaker der menschen ook nog hun voedsel geworden is; gij aarzelt, uw geloof wankelt: o dit komt, omdat gij niet bemint! En gij, zielen vol geloof, getrouwe zielen, gaat tot het geheimzinnig gastmaal der liefde. En, tot wien zouden wij gaan, Heer? Hoe! tot vleesch en bloed? tot de rede? tot de wijsbegeerte? tot de wijzen dezer wereld? tot de oproerlingen? tot de ongeloovigen? tot hen, die dagelijks vragen: Hoe kan Hij ons zijn vleesch te eten geven? Hoe is Hij in den hemel, als Hij tegelijk gegeten wordt op aarde? Neen, Heer, niet tot hen willen wij gaan, noch hen volgen, die U verlaten. Wij zullen den H. Petrus volgen en met hem zeggen: *Meester, tot wien zouden wij gaan? Gij hebt de woorden van het eeuwig leven.*

.....

GEBEDEN

ONDER DE

HEILIGE MIS

IN den naam des Vaders en des
Zoons en des H. Geestes. Amen.

Ik zal ingaan tot het Altaar Gods,
tot God, die mijne jeugd verblijdt.

Oordeel mij, God, en onderscheid
mijne zaak van het onheilig volk, van
den boozen en arglistigen mensch ver-
los mij.

Want gij o God, zijt mijne sterkte:
waarom hebt gij mij verstooten, en
waarom ga ik droevig, terwijl mij de
vijand kwelt?

Zend uw licht en uwe waarheid uit: deze hebben mij geleid en gebracht tot op uwen heiligen berg, in uwe tabernakelen.

En ik zal ingaan tot het altaar Gods, tot God die mijne jeugd verblijdt.

Ik zal u belijden op de tonen van den eithier God, mijn God: waarom zijt gij droevig, mijne ziel en waarom veront-rust gij mij?

Hoop in God, want ik zal Hem nog belijden, de zaligheid mijns aangezichts en mijn God.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Ik zal ingaan tot het altaar Gods, tot God, die mijne jeugd verblijdt.

Onze hulp zij in den naam des Heeren, die hemel en aarde gemaakt heeft.

DE BELIJDENIS DER ZONDEN.

Ik belijd aan den almogenden God, de H. Maria altijd Maagd, den heiligen aartsengel Michaël, den heiligen Joannes Baptista, de heilige Apostelen Petrus en Paulus, alle Heiligen, en u, Vader, dat ik gezondigd heb met gedachten, woorden en werken, door mijne schuld, door mijne schuld, door mijne allergrootste schuld. Daarom bid ik de gelukzalige Maria altijd Maagd, den gelukzaligen Aartsengel Michaël, den heiligen Joannes Baptista, de heilige Apostelen Petrus en Paulus, alle Heiligen, en u, Vader, onzen God, voor mij te bidden.

De almogende God moge zich onzer ontfermen en, onze zonden vergeven hebbende, ons brengen tot het eeuwige leven. Amen.

Vergiffenis, vrijspraak en kwijtschelding van alle onze zonden verleen ons de almogende en barmhartige Heer. Amen.

God, gij zult, op uwe beurt, ons levend maken, en uw volk zal zich in u verblijden.

Betoon ons, Heer uwe barmhartigheid en geef ons uwe heiligheid.

Heer, verhoor mijn gebed, en mijn geroep kome tot u.

Neem van ons, bidden wij u, Heer, al onze ongerechtigheden, opdat wij, met een zuiver hart mogen ingaan tot het Heilige der Heiligen, door Christus onzen Heer. Amen.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Wees ons genadig, allerbarmhartigste Jezus! en spaar uw volk dat gij met uw dierbaar bloed verlost hebt.

En wees niet verstoord op ons in eeuwigheid, maar ontferm u over ons, naar uwe grondelooze barmhartigheden.

GLORIA IN EXCELSIS.

Glorie zij God in het allerhoogste en,

op de aarde vrede aan de menschen die het voorwerp zijn van zijn welbehagen. Wij loven u, wij zegenen u, wij aanbid- den u, wij prijzen u, wij danken u, om uwe groote heerlijkheid, Heer God, he- melsehe Koning. God Vader almach- tig. Heer, eengeboren zoon Jezus-Chris- tus, Lam Gods, Zoon des Vaders, die de zonden der wereld wegneemt, ont- ferm u onzer, die de zonden der wereld wegneemt. ontvang ons gebed, die aan de rechterhand des Vaders zit, ontferm u onzer. Want gij zijt alleen de heilige, gij zijt alleen de Heer, gij zijt alleen de allerhoogste Jezus-Christus met den H. Geest in de heerlijkheid van God den Vader. Amen.

DE COLLECTEN.

Almachtige, eeuwige God wij bidden u ootmoediglijk, dat gij van uwen hoo- gen heiligen troon op deze vergadering van uw volk nederziet, en wil zijn gebed, door den dienst van dezen priester op-

gezonden, goedertierenlijk ontvangen en verhooren.

En door uwe groote barmhartigheid, wil ons geven vergiffenis onzer zonden, oprechtheid des verstands, gezondheid des lichaams, nooddrift des levens, rust en vrede in onze dagen, en een goed gematigd weder, vruchtbaarheid der aarde, eenheid van het christelijk geloof, vernietiging der ketterijen, verijdeling van kwaden raad, vermeerdering van den waarachtigen godsdienst, vurigheid in de liefde tot U en alle deugden, oprechte godsvrucht in het gebed, lankmoedigheid en blijdschap in de hoop.

En ten laatste, al wat voordeelig is tot zaligheid der ziel of des lichaams, en al wat tot uwe eere en lof dient. Door Jezus-Christus uwen Zoon. Amen.

DE EPISTEL.

Hemelsche Vader, Heer des hemels en der aarde, die nimmer ophoudt ons, uwe onwaardige dienaren, met den

dienst van uwe H. Kerk en met andere leeringen en vermaningen der apostelen, profeten en andere heilige leeraars te vermanen en op te wekken, wil ons in het geloof versterken, tot uwe liefde roepen, tegen de zonden en kwellingen wapenen.

Verleen ons de genade door uwen H. Geest, dat wij allen te zamen hunne zalige leeringen en vermaningen van harte ontvangen, en ze, heel ons leven lang met de werken naarstiglijk mogen volbrengen tot uwe eer, tot stichting van onzen naaste en zaligheid onzer ziel. Amen.

Zegen u als de priester het Evangelie begint met het teeken des kruizes op het voorhoofd, lippen en borst, en zeg: U zij lof, Heer.

Luister daarna met aandacht naar het Evangelie, en op het einde zult gij antwoorden:

U zij lof, Christus, die U, door U zelve en door uwe apostelen gewaar-

digd hebt het Evangelie over de geheele wereld te prediken, en de ongeloovigen te verlichten met het licht des waarachtigen geloofs.

DE CREDO.

Ik geloof in eenen God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen, en in eenen Heer Jezus-Christus, den eeniggeboren Zoon Gods, en uit den Vader voor alle eeuwen geboren. God van God, licht van licht, waarachtigen God, van den waarachtigen God, geboren en niet gemaakt, medezelfstandig met den Vader, door wien alle dingen gemaakt zijn; die om ons menschen en om onze zaligheid nedergedaald is uit den hemel. En het vleesch heeft aangenomen door den H. Geest, uit de Maagd Maria en is mensch geworden, die ook voor ons gekruist is onder Pontius Pilatus, die geleden heeft en begraven is, die volgens

de Schriftuur, ten derden dage ver-
zen, en opgeklommen is ten hemel, en
zit aan de rechterhand des Vaders. Die
zal wederkomen met heerlijkheid om te
oordeelen de levenden en de dooden;
aan wiens rijk geen einde zal zijn.

Ik geloof in den H. Geest, den Heer
en levendmaker, die uit den Vader en
den Zoon voortkomt; die met den Vader
en den Zoon te zamen aanbeden en
verheerlijkt wordt; die door de profeten
gesproken heeft. En ééne H. katholieke
en apostolieke Kerk. Ik belijd één
doopsel tot vergiffenis der zonden, en
ik verwacht de verrijzenis der dooden
en het eeuwig toekomende leven. Amen.

OFFERTORIUM.

Wil toch ontvangen, heilige Vader,
almogende, eeuwige God, deze onbe-
vlekte offerande, die ik, uw onwaardig
dienaar, door den heiligen dienst des
priesters, mijnen levenden en waarach-
tigen God offer, voor mijne ontelbare

digd hebt het Evangelie over de geheele wereld te prediken, en de ongeloovigen te verlichten met het licht des waarachtigen geloofs.

DE CREDO.

Ik geloof in eenen God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen, en in eenen Heer Jezus-Christus, den eeniggeboren Zoon Gods, en uit den Vader voor alle eeuwen geboren. God van God, licht van licht, waarachtigen God, van den waarachtigen God, geboren en niet gemaakt, medezelfstandig met den Vader, door wien alle dingen gemaakt zijn; die om ons menschen en om onze zaligheid nedergedaald is uit den hemel. En het vleesch heeft aangenomen door den H. Geest, uit de Maagd Maria en is mensch geworden, die ook voor ons gekruist is onder Pontius Pilatus, die geleden heeft en begraven is, die volgens

de Schriftuur, ten derden dage verreezen, en opgeklommen is ten hemel, en zit aan de rechterhand des Vaders. Die zal wederkomen met heerlijkheid om te oordeelen de levenden en de dooden; aan wiens rijk geen einde zal zijn.

Ik geloof in den H. Geest, den Heer en levendmaker, die uit den Vader en den Zoon voortkomt; die met den Vader en den Zoon te zamen aanbeden en verheerlijkt wordt; die door de profeten gesproken heeft. En ééne H. katholieke en apostolieke Kerk. Ik belijd één doopsel tot vergiffenis der zonden, en ik verwacht de verrijzenis der dooden en het eeuwig toekomende leven. Amen.

OFFERTORIUM.

Wil toch ontvangen, heilige Vader, almogende, eeuwige God, deze onbevleete offerande, die ik, uw onwaardig dienaar, door den heiligen dienst des priesters, mijnen levenden en waarachtigen God offer, voor mijne ontelbare

zonden, fouten en verzuimenissen, maar ook voor alle omstanders en geloovige christenen, levenden en dooden, opdat deze offerande mij en hun behulpzaam moge wezen tot de zaligheid en om te komen tot het eeuwige leven. Amen.

ORATE, FRATRES.

Heer, wil ontvangen de offerande uit de handen van dezen priester, tot lof en eer van uwen Naam en tot voordeel en zaligheid van ons en van de geheele H. Kerk.

DE SECRETEN.

Heer, die den onrechtvaardige rechtvaardigt en den doode levend maakt, ik bid ootmoediglijk uwe Majesteit, dat gij uwen dienaar ook wilt levend maken en opwekken.

Geef mij, Heer, berouw en beweging mijns harten en tranen aan mijne oogen, opdat ik nacht en dag den tijd mijner onachtzaamheid beschreien moge in reinheid en ootmoedigheid mijns harten.

Want indien Gij op mij verstoord blijft, wiens hulp zal ik mogen zoeken, of wie zal zich mijner ontfermen?

Daarom, genadige Heer, die de Kananeesche vrouw en den publikaan tot berouw geroepen en den schreien- den Petrus in genade ontvangen hebt, ik bid uwe goddelijke Majesteit ootmoediglich, dat gij mij (die uit ganscher harte berouw over mijne zonden heb) ook in genade wilt ontvangen; die leeft en heerscht met God den Vader en den H. Geest in alle eeuwigheid. Amen.

DE PREFATIE EN SANCTUS.

Allerhoogste God en Vader, wij bidden u, verhef onze harten van de aardse tot de hemelse dingen, opdat wij aan U alleen denken, van U spreken en in U alleen ons verheugen in eeuwigheid.

Wij danken, U, groote Heer en God, want het is waarachtiglijk waardig en rechtvaardig, behoorlijk en heilzaam,

dat wij U altijd en op alle plaatsen dankzeggen, heilige Heer, almogende Vader, eeuwige God, door Christus onzen Heer, door wien de Engelen uwe Majesteit loven, de Heerschappijen aanbidden, de Machten ontzien; de heilige hemelsche Krachten en de Serafijnen U eeren met eenparige blijdschap, opdat gij ook onze stem wilt verhooren, wij U met ootmoedige belijdenis bidden, zeggende: Heilig! Heilig! Heilig! Heer der Heirscharen.

Hemel en aarde zijn vol van uwen lof en heerlijkheid!

VOOR HET OPHEFFEN DER HOSTIE.

Allergenadigste Vader der barmhertigheid en God aller vertroostingen, die uwen eengeboren Zoon, om ons te verlossen, aan het Kruis geleverd hebt, en gewild dat zijne bloedige offerande in de H. Kerk, onder de gedaante van brood en wijn, onbloedig zou vernieuwd worden; geef ons, bidden wij U, dat

wij bij een zoo wonderbaar als zalig geheim met eerbied mogen tegenwoordig zijn, en door deszelfs mededeelingen, ons verheugen, opdat de eer van uwen naam geheel de wereld door onder het volk gevierd worde, en wij, door uws Zoons lijden en dierbaar bloed, het goede mogen verkrijgen, dat waarachtiglijk zalig is, en wij U altijd mogen behagen.

BIJ DE OPHEFFING DER H. HOSTIE.

Wij aanbidden U, Heer Jezus-Christus, onzen Koning en Opperpriester, en zegenen U: die door uw H. Kruis, en de bloedige offerande van uw heilig lichaam en bloed de wereld hebt verlost, en ons, die verloren waren, met God den Vader verzoend hebt; wij bidden U, door uwe oneindige goedheid, dat Gij ons en uwe gansche Kerk aan deze uwe verlossing wilt deelachtig maken en vernieuwen in ons het eeuwig

leven, de vrucht van uwen dood, verrijzenis en hemelvaart.

Wees gegroet, zaligheid der wereld, eeuwig woord des Vaders, waarachtige offerande, levend vleesch, volkomen godheid en eeuwig leven, gij zijt mijn Heer en mijn God dien ik, op dit altaar, met lichaam en bloed tegenwoordig ootmoedig aanbid, en getrouw aanroep, opdat ik U, liefderijke Verlosser, in voor- en tegenspoed, in leven en dood, te mijnen opzichte moge genadig hebben en in U den hemel in uwe heerlijkheid, klaar moge aanschouwen, U die met God den Vader en den H. Geest leeft en heerscht in eeuwigheid. Amen.

Ziel van Christus, maak mij heilig.

Lichaam van Christus, maak mij zalig.

Bloed van Christus, maak mij dronken.

Water der zijde van Christus, wasch mij.

Lijden van Christus, versterk mij.

O goede Jezus, verhoor mij.

En laat niet toe, dat ik van U gescheiden worde.

Bescherm mij van den boozen geest.

Roep mij in de uur van mijnen dood.

Doe mij bij U komen.

Dat ik U met uwe Engelen moge loven en danken in eeuwigheid. Amen.

ALS MEN DEN KELK OPHEFT.

Alleredelste en waardigste Bloed, dat uit de zijde van mijnen Heer Jezus-Christus, tot verlossing van het menschelijk geslacht vloeit en de smetten onzer oude en nieuwe schuld afwascht, reinig, heilig en bewaar mijne ziel tot het eeuwig leven.

Ontferm U mijner, en wil niet toelaten dat uw dierbaar bloed voor mij te vergeefs zij gestort, maar dat het mij, met de andere menschen, behulpzaam moge wezen om tot het eeuwig leven te komen. Amen.

GEBED NA DE OPHEFFING.

Opperpriester en Verlosser der wereld, Jezus-Christus, die U zelve niet alleen aan het kruis, maar ook in dit hoogwaardig Sacrament, met lichaam en bloed tegenwoordig, ons vertoont, zoodat gij U van de zondaars laat aanraken, opofferen en nuttigen, ontferm U onzer, die zonder uwe genade niets vermogen. Kom uwe heilige Kerk, die de geheele wereld door verspreid is, te hulp, opdat uwe geloovigen door U mogen vrede hebben, en overal door U, als leidsman tegen de vijanden, beschermd worden.

Ontvang, Heer, dit zaligmakend Sacrament, dat door den priester opgeofferd wordt tot eene volkomene zuivering van onze zonden, tot eene overvloedige beternis onzer verzuimingen, tot eene uitnemende dankzegging voor al de weldaden, die gij ons bewezen hebt; en, geef niet alleen aan

de levende, maar ook aan de gestorvene geloovigen volkomen vergiffenis en eeuwige rust.

GEDACHTENIS DER GELOOVIGE ZIELEN.

God, eeuwige Vader, wiens barmhartigheid groot en altijddurend is, wil toch uwe dienaars en dienaressen gedachtig wezen, die uit deze wereld christelijk en met het teeken des geloofs gescheiden zijn, voornamelijk onze ouders, de vrienden mijns vaders, en mijner moeder, en allen voor wie ik gehouden ben te bidden, en verleen hun goedertierenlijk de genade, die zij van U gehoopt hebben en na de vergiffenis hunner zonden, leid ze ter plaatse, waar noch pijn, noch droefheid, noch zuchten meer zijn; waar zij uwe heilige Drievuldigheid met alle uitverkorenen mogen zien van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

PATER NOSTER.

Verlos ons, goede Heer, van alle voorgaande, tegenwoordige en toekomstende kwalen. Geef genadig vrede in onze dagen, door de voorbede der zalige en roemrijke Maagd en Moeder Gods Maria, door uwe heilige apostelen Petrus en Paulus en alle andere Heiligen, opdat wij door de hulp en bijstand uwer barmhartigheid, van alle zonden bevrijd worden en in alle ontroering en droefheid getroost worden. Door onzen Heer Jezus-Christus, uwen lieven Zoon, die met U en den H. Geest leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. De vrede des Heeren zij en blijve altijd bij ons. Amen.

AAN HET AGNUS DEI.

Lam Gods! dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer.

Lam Gods! dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm u onzer.

Lam Gods! dat de zonden der we-

reld wegneemt, geef ons de vrede des tijds, des harten en der eeuwigheid: te weten, dat wij met onzen naaste vaste vriendschap mogen behouden, den vrede des gewetens genieten en volkomen rust in den hemel (waar alle uitverkorenen naar verlangen) door U verkrijgen.

DOMINE, NOM SUM DIGNUS.

Heer! ik ben niet waardig, dat Gij komt onder mijn dak, maar spreek alleen een woord en mijne ziel zal gezond worden.

Zeg dit driemaal.

Denk hier dat gij met den priester communiceert, en zeg:

Het lichaam onzes Heeren Jezus-Christus, beware mijne ziel ten eeuwigen leven. Amen.

Heilige maaltijd, waarin Christus genut, de gedachtenis van zijn bitter lijden en dood gebouden, het hart met

genade vervuld en ons het pand der toekomstige heerlijkheid gegeven wordt.

Jezus-Christus. wasch mij van alle zonden door uw Bloed; verleen mij de genade, dat mijne ziel, als zij van mijn lichaam zal scheiden, onbevlekt voor uwen rechterstoel mag verschijnen. Amen.

DANKZEGGING NA DE GEESTELIJKE COMMUNIE.

Jezus! schoonheid mijner oogen, liefde mijns harten, vriend en vreugd mijner ziel, U dank ik in eeuwigheid, U loof en prijs ik uit al mijne krachten, dewijl gij mij, uw onwaardig schepsel, met uw Lichaam en Bloed geestelijkerwijze gespijst, en aan uw hemelschen maaltijd hebt deelachtig gemaakt. Goede Zaligmaker! mijn God en mijn Al, neem door deze onmeetbare liefde van mij af alles wat U in mij mishaaft, vernieuw mijnen geest, vervul mijne ziel met uwe genade, ontsteek mijnen wil met het

vuur uwer liefde, en maak hem uwen allerheiligsten wil in alles gelijk, ver-ander mij voorts geheel in U, opdat ik eens waarlijk moge uitroepen: Ik leef, doch nu niet meer ik, maar Christus leeft in mij.

DE COLLECTEN OM EENEN ZALIGEN
DOOD TE VERKRIJGEN.

Heer Jezus-Christus, nooit wordt Gij gebeden zonder hoop van barmhartigheid, want Gij belooft ons te geven wat wij in uwen naam zullen vragen.

Op deze uwe belofte betrouwende, vraag ik U zeer ootmoedig dat Gij mij in het uur van den dood volle kennis des harten, een zalig berouw mijner zonden, waarachtig geloof, vaste hoop en volmaakte liefde wilt verleenen, opdat ik dan met een zuiver hart moge spreken: Heer, in uwe handen beveel ik mijnen geest; Gij hebt mij verlost, Heer, God der waarheid, die gezegend,

geloofd en verheerlijkt zijt in alle eeuwen. Amen.

DE ZEGENING DES PRIESTERS.

Ons zegene en beware de almogende en barmhartige Heer, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Jezus van Nazareth, Koning der Joden! deze heerlijke titel zegene en bescherm ons van alle kwaad. Amen.

HET EVANGELIE VOLGENS DEN H. JOANNES.

In het begin was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. Dit was het begin bij God. Alle dingen zijn door hetzelfde gemaakt en zonder hetzelfde is er niets gemaakt van al wat er gemaakt is. In hetzelfde was leven en het leven was het licht der menschen; en het licht scheen in de duisternissen, en de duisternissen hebben het niet begrepen.

Er was een mensch, van God gezon-

den, wiens naam Joannes was. Deze kwam tot getuigenis om getuigenis, van het licht te geven, opdat allen door hem zouden gelooven.

Hij was het licht niet, maar hij was om getuigenis van het licht te geven. Dit was het waarachtig licht, dat elken mensch, die in de wereld komt verlicht. Hij was in de wereld, en de wereld is door hem gemaakt, en de wereld heeft hem niet gekend.

Hij kwam in zijn eigendom, doch de zijnen namen hem niet aan. Maar hij heeft macht gegeven om kinderen Gods te worden aan allen, die hem aangenomen hebben, die in zijnen naam gelooven, die niet uit den bloede, noch uit den wille des vleesches, noch uit den wille des mans, maar uit God geboren zijn. *En het Woord is vleesch geworden*, en heeft onder ons gewoond. En wij hebben zijne heerlijkheid gezien, eene heerlijkheid als van den eengebo-

renen des Vaders, vol van genade en waarheid.

GEBEDEN NA DE H. MIS.

Heilige Drievuldigheid, eeuwige God, ik dank U, dat gij mij de genade gegeven hebt om deze Mis te hooren, en dit dierbaar offer door de handen des priesters aan uwe goddelijke Majesteit op te dragen. Ik bid U, ontvang het tot uwe eer, tot voordeel van de heilige katholieke Kerk, tot zaligheid mijner ziel, tot geestelijke en tijdelijke hulp van hen voor wie ik voorgenomen heb te bidden, hetzij levenden of doden. En al wat ik misdaan heb, wil mij dat genadig vergeven, en al het goed, dat ik gedaan heb, gewaardig U dat goedertieren te ontvangen, door Jezus-Christus onzen Heer. Amen.

INHOUD.

—

EERSTE BOEK.

DE LEERING VAN HET GEESTELIJK LEVEN.

Hoofdst.	Bladz.
I. Dat men Jezus-Christus in ootmoedigheid moet navolgen en alle ijdelheden der wereld versmaden.	9
II. Dat men nederig van zich zelven moet denken.	13
III. Over de leer der waarheid.	17
IV. Over de omzichtigheid, waarmede men moet handelen.	23
V. Over de wijze om de H. Schrift te lezen.	25
VI. Dat men zijne hartstochten moet bestrijden.	27
VII. Wees nederig en verwacht alles van God.	30

VIII.	Over de keuze van eenen goeden vriend en het gevaar eener al te groote gemeenzaamheid.	33
IX.	Over de gehoorzaamheid en dat men niet hardnekkig aan zijne eigene zienswijze moet blijven vasthouden.	35
X.	Over de onnuttige gesprekken en de wijze, waarop men zich moet onderhouden.	38
XI.	Over den ijver, dien wij moeten aanwenden om onze hartstochten te overwinnen en den vrede te bekomen.	41
XII.	Hoe nuttig en voordeelig het lijden is.	46
XIII.	Hoe men aan de bekoringen moet weerstand bieden.	49
XIV.	Dat men het lichtvaardig oordeel moet vermijden.	55
XV.	Over de liefdewerken.	58
XVI.	Dat men de gebreken van anderen moet verdragen.	61

	XVII. Over het kloosterleven.	64
	XVIII. Over het voorbeeld van de H. Vaders.	67
35	XIX. Over de oefeningen van een goed kloosterling.	72
55	XX. Over de liefde tot de een- zaamheid en der stilzwijgend- heid.	79
58	XXI. Over de ingetogenheid des harten.	86
	XXII. Over het beschouwen van de menschelijke ellende.	91
41	XXIII. Over het overdenken van den dood.	98
46	XXIV. Over het oordeel en de straf- fen van den zondaar.	105
49	XXV. Over de ijverige verbetering van geheel ons leven.	113

.....

35

55

58

41

46

49

55

58

61

TWEEDE BOEK.

VERMANINGEN OM DEN MENSCH TOT HET
INWENDIG LEVEN TE GELEIDEN.

I.	Over het inwendig leven.	125
II.	Over de nederige onder- werping.	131
III.	Over den vreedzamen mensch.	133
IV.	Over de zuiverheid des har- ten en de eenvoudige meening.	137
V.	Dat men op zich zelven letten moet.	140
VI.	Over de vreugde van een goed geweten.	143
VII.	Dat men Jezus boven alles moet beminnen.	148
VIII.	Over de gemeenzame vriend- schap met God.	150
IX.	Over het ontberen van alle vertroosting.	156
X.	Over de dankbaarheid voor Gods genade.	163

- XI. Over het klein getal van hen,
die Jezus kruis beminnen. 168
- XII. Over den koninklijken weg
van het kruis. 175

DERDE BOEK.

OVER DE INWENDIGE VERTROOSTING.

- I. Over den inwendigen om-
gang van Christus met de
geloovige ziel. 185
- II. De waarheid spreekt in ons
binnenste zonder eenig ge-
luid van woorden. 188
- III. Dat men Gods woord in ne-
derigheid moet aanhooren en
dat velen het niet genoeg ter
harte nemen. 192
- IV. Dat men in waarheid en ne-
derigheid voor Gods aan-
schijn moet wandelen. 202
- V. Over de wonderbare wer-
kingen der Goddelijke liefde. 209

- VI. Over de beproevingen der
waarachtige liefde. 209
- VII. Dat men de genade, die God
ons geeft, in nederigheid ver-
bergen moet. 215
- VIII. Over het geringschatten van
zich zelven voor God. 220
- IX. Dat wij alles tot God als tot
ons laatste doel moeten terug-
brengen. 224
- X. Dat het zoet is, God te dienen
en de wereld te verachten. 228
- XI. Dat men de begeerten van het
hart moet beproeven en ma-
tigen. 235
- XII. Over de beproeving van het
geduld en het strijden tegen
de begeerlijkheden. 236
- XIII. Dat men in nederigheid moet
gehoorzamen naar het voor-
beeld van Jezus-Christus. 241
- XIV. Wij moeten de verborgen
oordeelen Gods overwegen,

- opdat wij ons niet verheffen
op het goede dat wij doen. 244
- XV. Hoe men zich moet gedra-
gen en spreken bij elk ver-
langen dat in ons opkomt. 248
- XVI. Dat men waarachtigen troost
alleen in God moet zoeken. 252
- XVII. Dat men alle bezorgdheid
op God moet stellen. 255
- XVIII. Dat men naar Christus voor-
beeld alle tijdelijke rampen
met gelatenheid moet ver-
dragen. 258
- XIX. Over het verdragen der be-
leedigingen en het ware ge-
duld. 262
- XX. Over de bekentenis onzer
eigene zwakheid en de ellende
van dit leven. 267
- XXI. Dat men boven alle goederen
en gaven in God moet berus-
ten. 271
- XXII. Over het overdenken van
Gods weldaden. 278

- XXIII. Over vier voorname dingen
om den vrede te behouden. 285
- XXIV. Dat men niet nieuwsgierig
het gedrag van anderen moet
onderzoeken. 288
- XXV. Waarin de ware vrede en de
ware vooruitgang der ziel be-
staat 290
- XXVI. Over de vrijheid des geestes,
die meer door gebed dan door
lezen verkregen wordt. 294
- XXVII. Dat de eigenliefde de groot-
ste hinderpaal is, om het
hoogste goed te bereiken. 298
- XXVIII. Over de tongen der kwaad-
sprekers 303
- XXIX. Hoe men in de bekoring
God moet aanroepen en ze-
genen. 305
- XXX. Dat men de goddelijke hulp
moet vragen en met vertrou-
wen den terugkeer der genade
moet afwachten. 307
- XXXI. Dat men alle schepselen

85	moet verlaten, om den Schep- per te kunnen vinden.	315
88	XXXII. Over de verloochening van zich zelven.	318
90	XXXIII. Over de onstandvastigheid des harten en dat God het einddoel van al onze hande- lingen moet zijn.	321
4	XXXIV. Dat men slechts God kan genieten boven alles en in en alles.	324
8	XXXV. Dat men in dit leven niet vrij van bekoring kan zijn.	328
3	XXXVI. Tegen het ijdel oordeel der menschen.	332
5	XXXVII. Over de zuivere en vol- komen zelfverloochening, om de ware vrijheid des harten te verwerven.	325
7	XXXVII. Hoe men zich moet ge- dragen in het inwendige en hoe men in de gevaren zijne toevlucht moet nemen tot God.	338

XXXIX. Dat de mensch niet al te bekommerd moet zijn in zijne zaken.	344
XL. Dat de mensch niets goeds uit zich zelve heeft en zich nergens op kan beroemen.	345
XLI. Over het versmaden van alle tijdelijke eer.	348
XLII. Dat men den vrede niet in de menschen moet stellen.	350
XLIII. Tegen de ijdele wetenschappen der wereld.	353
XLIV. Dat men zich in de uitwendige zaken niet moet verwarren	357
XLV. Dat men niet alles moet gelooven, en dat men zoo licht in het spreken misdoet.	359
XLVI. Hoe men tot God zijn toevlucht moet nemen, als men door smaaderedenen wordt overvallen.	356
XLVII. Dat men om het eeuwig	

leven te verkrijgen, het erg-
ste verduren moet. 571

XLVIII. Over de gelukzalige eeu-
wigheid en de ellende van dit
leven. 575

XLIX. Over het verlangen naar het
eeuwig leven en der groote
goederen, die beloofd zijn aan
hen, die met volharding strij-
den. 581

L. Hoe de mensch in verlaten-
heid zich in Gods handen
moet stellen 589

XI. Dat men zich met nederige,
uitwendige werken moet be-
zig houden, als de ziel door
geestelijke oefeningen ver-
moeid is. 597

LII. Dat de mensch zich Gods
 vertroostingen niet waardig
moet oordeelen, maar wel
zijne straffen. 599

LIII. Dat de genade niet vrucht-

baar is in hen, die het aard- sche beminnen,	404
LIV. Tegenstelling van de be- wegingen der natuur en der genade.	408
LV. Over de bedorvenheid der natuur en de kracht der ge- nade.	416
LVI. Dat wij ons zelve verloo- chen en door het kruis Christus moeten navolgen.	422
LVII. Dat men zich niet te veel moet laten ontmoedigen, wanneer men in eenige fout is gevallen.	427
LVIII. Dat men de al te verheven zaken en de verborgen oor- deelen Gods niet moet na- vorschen.	431
LIX. Dat men al zijne hoop en al zijn vertrouwen op God alleen moet stellen.	440

VIERDE BOEK.

OVER HET H. SACRAMENT DES ALTAARS,
VURIGE OPWEKKING TOT DE H. COMMUNIE.

-
- I. Met welken verbied wij Jezus
Christus moeten ontvangen. 447
- II. Hoezeer God in dit H. Sacra-
ment den mensch zijne liefde
en zijne goedheid bewijst. 459
- III. Dat het nuttig is, dikwijls
tot de H. Tafel te naderen. 465
- IV. Dat God overvloedige gena-
den schenkt aan hen, die Hem
waardig ontvangen. 477
- V. Over de verhevenheid van
het H. Sacrament en de waar-
digheid van den priesterlijken
staat. 483
- VI. Gebed voor de H. Communie. 484
- VII. Over het onderzoek des ge-
wetens en het voornemen om
zich te beteren. 525
- VIII. Over het offer van Jezus-

- Christus aan het kruis en
over de zelfverloochening. 490
- IX. Dat wij ons met al wat wij be-
zitten in Gods handen moeten
stellen en voor allen bidden. 492
- X. Dat men zich niet licht van
de H. Communie moet te-
rughouden. 497
- XI. Dat het Lichaam van Chris-
tus en de H. Schrift zeer
noodzakelijk zijn voor de
geloovige ziel. 504
- XII. Dat men zich met groote
zorgvuldigheid tot de H. Com-
munie moet voorbereiden. 512
- XIII. Dat de geloovige met geheel
zijn hart verlangen moet zich
met Christus in de H. Com-
munie te vereenigen. 505
- XIV. Dat men in de H. Communie
zijne behoeften aan Jezus-
Christus moet blootleggen en
zijne genaden vragen. 520
- XV. Wat men moet doen, om de

genade der godsvrucht te verkrijgen.	525
XVI. De vrome ziel verheerlijkt Jezus-Christus in het H. Sacrament.	529
XVII. Onderzoek van geweten voor de H. Communie en voornemen, om zijn leven te beteren.	555
XVIII. Dat men het geheim der H. Eucharistie niet moet trachten te doorgronden, maar zijne zintuigen aan het Geloof moet onderwerpen.	559
Gebeden onder de H. Mis.	545

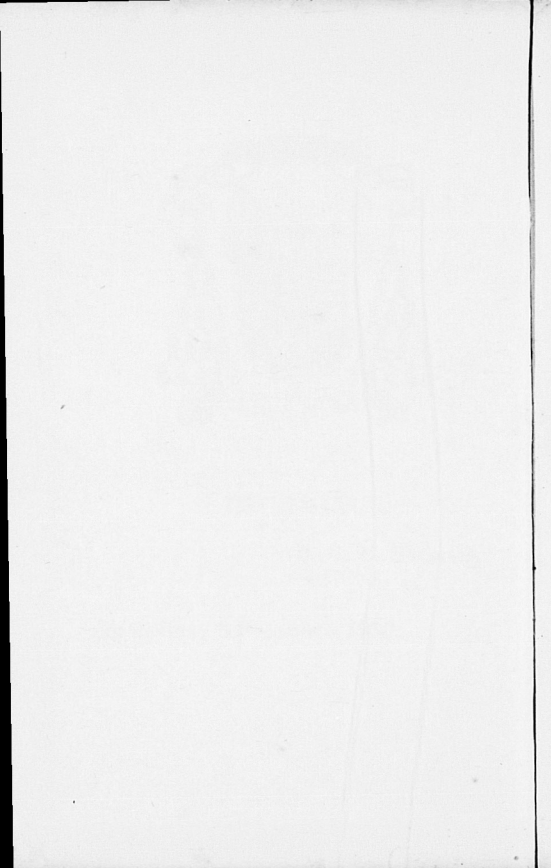
IMPRIMATUR.

P. C. C. BOGAERTS,

Vic. Gen.

Mechelinæ, 5 Decembris 1880.

TS,

20-

